ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\E\Erben, V\Erben_V-Vražda podle Zlatého muže.pdb

PDB Name: Erben Vaclav-Vražda podle Zlaté
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 18.5.2007
Modification Date: 18.5.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

VÁCLAV ERBEN
VRAŽDA PRO ZLATÉHO MUŽE

Autor především:
děkuje svým přátelům archeologům, zvláště Marii Kostelníkové z Archeologického ústavu ČSAV v Brně, dále dr. Bohumilu Soudskému, dr. Ivaně Pleinerové a dr. Radomíru Pleinerovi z Archeologického ústavu ČSAV v Praze,
za druhé:
prohlašuje, že všechny jednající postavy jsou zcela smyšlené a jejich případná podobnost s žijícími osobami je zcela náhodná,
za třetí:
místa, kde se děj odehrává, jsou vymyšlena, stejně jako příběh a archeologické artefakty.

Lebka se chvíli kymácela na vrcholu hliněného valu, jako kdyby váhala, kam se má kutálet. Konečně spadla k polní cestě a zastavila se o šípkový keř.
Traktor zabrzdil, až mu podjela kola, zaprášilo se, prázdný valník nadskočil a dosedl trochu šikmo. Traktorista se šel podívat na tu divnou věc. Zastavil se nad ubohým a zaprášeným růžovým keříčkem, chvíli se na lebku díval, a potom se jí opatrně dotkl nohou. Pohnula se a vypadlo z ní trochu hlíny.
Zamyšleně vytáhl kapesník a důkladně se vysmrkal. „Hele," zašeptal nevzrušeně a sedl si na bobek.
Oční důlky na něho zíraly zcela netečně.
Za hliněným náspem rachotil bagr, korečkový pás vrzal, hloubě důkladnou a strohou rýhu, a transportér plival dál a dál nažloutlou spraš. Stroj se pomalu sunul po rozsáhlé nakloněné rovině, kterou nahoře uzavíral listnatý les vroubený mohutnými keři trnek a daleko, skoro v nedohlednu, silnice a za ní jakési olše nebo co. Planinu protínaly dvě polní cesty, značené ubohými švestkami a šípkovými keři.
Nad poli ležel podvečerní opar.
Strojník na bagru něco vykřikl, ale nebylo mu rozumět. Traktorista vstal a šel za ním. „Viděls?" zařval a ukázal palcem přes rameno.
Strojník přikývl: „Mám normu! Jedu jak máslem! „
„Co! ?"
„Jedu jak po másle!"
Traktorista mávl rukama, že rozumí. „Hlásit!" křikl.
Některé slovo má kouzlo, jiné probudí příjemnou nebo nepříjemnou vzpomínku, další pocit odpovědnosti, případně vědomí jakési povinnosti nebo čeho. Rachot stroje utichl, korečka se zastavila a motor dusal naprázdno. Strojník seskočil a podrbal se pod rádiovkou. „Cos říkal?"
„Že by se to mělo hlásit."
Traktorista opakoval pohyb palcem přes rameno.
„Ta lebka?"
„Jo."
„Viděl jsem nějaký kosti. Proč hlásit? Jedu a hotovo. Já už viděl věcí, člověče!"
„Takový věci se mají hlásit, ne?"
„Esenbákům?"
Stanuli nad lebkou a bagrista ji vzal do rukou. „Je to nějak starý… Hele, úplně vyšisovaný…," přehodil lebku přes násep. Kutálela se a zastavila se na dva kroky od rovné, přesné rýhy, kterou bagr hloubil. „Co s tím?"
„Do muzea…," pravil traktorista. „Máme na okrese archeology. Slyšel jsem, že hledají pohřebiště."
„Jaký?"
„Nevím. Nějakej doktor Soudek. Tuhle někdo vykládal v hospodě, že byl dokonce u starý Pšeničkový. Je to baba nad hrobem, ale před lety měla slušnou živnost. Kartářka. Věštkyně."
„Co u ní dělal?"
„Mají lidi starosti," řekl strojník urputně. „Já nic hlásit nebudu. Přijede komise, začne mi tady do toho rejt, já mám normu a prima půdu. Neumíš si představit, jak mi mašina v týhle žlutce krásně běží. Za lesem a v lese, to bylo dílo, člověče, ale tady! Nakonec budu stát a kdo mi dá prémie."

Traktorista přikývl. „No jo. Tak nazdar!“

Dvě stě metrů od Bylavsi, nedaleko vepřína a v dohledu velkého kompostu, je skupina dřevěných domků a plechových garáží, obklopená veselým zeleným plotem. Sídlo archeologické expedice.
Na vratech tabulka: POZOR ZLÝ PES.
Zlý pes Minda seděl přivázán na řetěze u boudy, jeho potomek Antioch, osobní pes doktora Soudka, očuchával zasklené dveře do velké haly, která byla zároveň konferenční místností, klubovnou i jídelnou.
Bylo krátce po večeři, paní Šetláková myla nádobí a nezavřela dveře, televize zlobila, nohatá studentka z Ameriky, která tady byla na vandru a na zkušené, opět nezavřela dveře na záchod a zvuk vody v nádržce bublal do celé haly jako zurčící potůček. Václava Slánského, zástupce vedoucího expedice, rozčilil článek v novinách o výzkumu v Milčicích a mluvil o tom už víc než dvě hodiny a paní asistentka zarytě mlčela, protože jí odpoledne doktor Soudek řekl, že mu kazí psa.
Doktoru Soudkovi se na bradě ježil a mírně se chvěl věneček vousů.
Vstal a přibouchl dveře kuchyňky, až paní Šetláková leknutím upustila skleničku. Rána a výkřik byly naštěstí utlumeny dveřmi. Přešel k záchodku a opět práskl dveřmi. Zurčení potůčku přestalo.
„Oh,“ řekla studentka a zamávala dlouhými vlasy. „Sorry…“
„Jak dlouho,“ řekl doktor Soudek urputně, „jí to mám vtloukat do hlavy!? Napíšeš ceduli,“ přikázal Václavu Slánskému. „Anglicky. Pouze pro ni. V této zemi, napíšeš, se dveře na záchod zavírají vždycky.“ otevřel Antiochovi. „Polez! Poděkuj paní asistentce, že jsem tě vyhnal! Abych na všechno myslel.“
Paní asistentka se zvedla, zřetelně zakroutila nosem a s hlavou vztyčenou opustila halu.
„Tak,“ řekl doktor Soudek.
Antioch lapl po mouše, která, putujíc po trase kompost – vepříny, přišla si sem jako tisíce dalších na noc odpočinout.
Zazvonil telefon.
Geometr zavolal. „Pan doktor Soudek…“
„Copak?“
„Volají z okresního muzea.“
„Ted'?!“
„Paní ředitelka.“
Soudek vzal sluchátko. „Dobrý večer. Zas nám někdo na výstavě porazil velkej hrnec? Neděláme nic jiného, než vyrábíme další a další hrnec. Měl by se postavit ke zdi. Už jsem vám to říkal několikrát. Architekt…“
„Pane doktore,“ přerušila ho ředitelka, „nejde o hrnec.“
„Sláva. Tak copak?“

„Vy hledáte neolitické pohřebiště, že?“
„Paní ředitelko,“ pravil doktor Soudek přísně, „jste letos pětistá osmdesátá třetí, co se mě na to ptá. Já to počítam!“
„Na rovinách vybagrovali kostru.“
„Bagr, co dělá ropovod?“
„Ano.“
„Tam je neolit, ano, to je obecně známo, sondu dělal před lety kolega Trousek. Jenže já potřebuju pohřebiště tady. Rozumíte, u Bylavsi. Patnáct, dvacet minut chůze. Dál by se s nebožtíkem nevlekli…“
„Já vím, pane doktore… Myslela jsem, kdyby se tam někdo od vás jel podívat. Když je tam neolit…“
Soudek poděkoval, rozloučil se a položil sluchátko.
„Na rovinách! Deset kilometrů vzdušnou čarou! Antiochu! Necourej a lehni!“
Studentka z daleké Ameriky zamrkala.
„Zítra jedu na Roviny,“ řekl Soudek. „pošlete telegram Šedivkovi, aby hned ráno přijel.“
„V poledne máme být v Hrabíně…,“ poznamenal řidič, pan Pátek.
„Budeme,“ řekl doktor Soudek. „Jestli je na Rovinách pohřebiště a jestli bude Trousek na Hrabíně, tak se stane něco strašnýho. Dobrou noc.“
Studentka, jež neovládala jednací řeč, se mile usmála.

Redaktor známého a hojně rozšířeného týdeníku Kulturní svět, Václav Knotek, se ploužil po bytě a hekal. Měl dokonalý úžeh.
„Na Hrabín tě nepustím,“ řekla manželka, „a volám doktora.“
„Ale ne,“ vzdychl Knotek. „Kdo by tam jel?“
„Melas.“
„V životě o archeologii neslyšel.“
„A ty za něj můžeš jezdit na Ondřejov a na Lomnický štít a tuhle, kdes to byl?“
„Nerozumí tomu. A budou tam důležitý věci. Historikové a tak. A závěry výzkumu Štíhlového. To musí přijít do novin.“
„Volej Melase.“
„Je už pozdě,“ Knotek se mimoděk opřel a zaúpěl. „Abych spal celou noc na břiše…“
„Nechápu,“ pravila jedovatě jeho žena, „jak se někdo může takhle zřídit na konferenci klasických filologů.“
„Závěr zasedání byl dopoledne…“
„Tak proč jsi nepřijel v poledne?“
„Protože jsem musel mluvit se spoustou lidí. Nemůžu za to, že se všichni váleli na pláži. Au! Sakra! !“

Paní Knotková vytočila číslo a mlčky podala svému muži sluchátko.
Vzdychl. „Melas? Nazdar, Karle…“

„Kdo volal?“ Marie Melasová ležela ve vaně, obklopená voňavým ovzduším pěny do koupele a páry.
Pootevřel dveře. „Knotek. Pojedu na Hrabín.“
„Ale,“ řekla. „A zavři. Táhne.“
Dvougarsoniéra byla vzorná a ve stylu doby. Ale trochu chladná, jako každý byt, který je od koberce až po lustry dílem architekta.
Jenže Melasovi prostředí slušelo. Byl bledý, prsty měl bílé a kostnaté. Pořádek na stole neosobně vzorný.
Přinesla si sklenici žluté šťávy a uvelebila se v křesle za jeho zády. Vzala do ruky noviny a četla. Byla taková, o jakých se říká, že dosud vypadají dobře. „Poslyš, byl to opravdu Knotek?“
„Ovšem.“
„Co je na Hrabíně?“
„Sněmují archeologové.“
„Nechápu, proč musíš Knotkovi sloužit. A zrovna u archeologů.“
„Má úžeh.“
„Nemám mu zavolat a říct, že nemůžeš?“
„Nebuď trapná.“
„A ty nevkusný.“
„Dělám, co mohu.“
„Dobrá, dobrá… Doufala jsem, že mě ráno odvezeš do města.“
„To můžu i tak. Na Hrabíně jsem za hodinu. Zdržím se tam přes noc.“
„Mám zítra večer volat?“
„Na Hrabín? Proč?“
„Proto!“
„Volej, když tě to baví…“ Byl žárlivostí své ženy unavený, jak se zdálo.

Z Brna vyjíždí kolem půlnoci osobní vlak do Prahy. Poslední dva vozy jsou spací. Stejně jako každé noci pluly i tentokrát ve své uzavřené vznešenosti za drkotavými vagóny, které jsou zvyklé zastavovat na každé mezi a blikat nažloutlými světélky.
Do noci se nesl tlumený zpěv. Ze spacího vozu zněla nekonečná píseň, kterou zpívávali poutníci kráčející s procesím na Velehrad. Nekonečná píseň o Cyrilu a Metoději. Její táhlý refrén
… děěědictví ótcůů zachovej nám páááné… – linul se přes koleje malých nádraží a přes černou škváru nástupišť.
Zpívali tři muži v kupé lůžkového vozu. Víno ve sklenicích se kolébalo a demižón pod oknem se chvěl.
Profesor Charousek stál na chodbičce a snad se pokoušel sledovat noční krajinu. Doktor Trousek, malý muž s vousy, jež střihem připomínaly módu faraónů, vyšel z jednoho kupé. Byl v pyžamu. Postavil se vedle profesora a zapálil si krátký doutník. Charousek ukázal dvěma prsty na dveře, odkud se linul zpěv: „Nemůžete spát?“
„Můžu. Ale než usnu, rád si zakouřím. Kolegové z Milčic mají mimořádně dobrou náladu.“
„Oslavují,“ řekl ponuře profesor. „Jsou přesvědčeni, že našli baptisterium.“
„A vy si to nemyslíte?“
„Já jsem to neviděl, pane kolego.“
„Ruší vás zpěv?“
„Ne. Jsem příliš starý a mám vůbec špatné spaní. A pak, nemám rád předčasné závěry. Milčice ani polohou, ani…“ mávl rukou. „Vůbec nemám rád předčasné závěry.“
„Já také ne,“ řekl spokojeně doktor Trousek.
„To máte jako v neolitu Soudek. Myslí, že statistika a matematika je všechno. Patnáct fází osídlení! Vy tomu věříte, pane kolego? Růžová fáze, modrá fáze, krémová fáze! Archeologie není matematika.“
„Jistě,“ souhlasil ochotně Trousek. „Krásná noc.“
„Ujde.“
Trousek se tiše zasmál. „Soudek nemůže najít pohřebiště. Já už mám neolitická pohřebiště čtyři. Nezapomeňte se ho zeptat, jestli už našel pohřebiště.“
Pánové se spiklenecky zasmáli.
A archeologové z Milčic dospěli opět k refrénu:
„…děěědictví óótcůůů zachovej nám pááá-néé.“

Bagrista zastavil stroj a seskočil. „Co chcete?“ zeptal se nevlídně, protože ti dva se mu nelíbili. Přivezli se ve starém bojovém tudoru a bagrista nevěděl, co si má o nich myslet. Muž s ježatým námořnickým vousem připomínal nějakého svatého, co ho viděl kdysi v jakémsi kostele na obraze, a ten druhý, útlý chlapík v brýlích, vypadal vůbec nemožně a choval se jako lidé se špatným svědomím. „Co chcete?“ opakoval.
„Podívat se na kostru, co jste včera vyhrabal,“ řekl muž s vousem. „Dobrý den.“
„Jo,“ pravil nevlídně bagrista. „A co jste zač?“
„Archeologové.“
„Je to tamhle, pár kroků,“ ukázal. „Vidíte tu lebku, ne?“ Ošil se, protože ten druhý se mu velmi bedlivě díval na hlavu.
„Já nemám čas.“ Dotkl se prstem okraje rádiovky a vylezl zpátky do budky bagru, uvažuje o smůle, která mu pověsila

na krk přehorlivého traktoristu.
Korečka se rozběhla a bagr plival dál nažloutlou spraš.
„Všiml jste si, pane kolego," zeptal se doktor Šedivka, „jeho hlavy?"
„Ani ne," řekl Soudek. „Copak?"
„Tak dokonale kulatou leb jsem v životě neviděl. Kdyby se tvářil jen trochu přívětivěji, změřil bych si ho."
„Leb má pěknou," souhlasil Soudek a kráčel podle rýhy. Pozoroval její stěny. „Podívejte. Skoro sterilní. Sídliště asi končilo v místech, kde dělal Trousek sondu."
„Nahoře je les! „
„Bylo asi tam."
Stanuli nad lebkou. Na čerstvě navršené hlíně leželo několik kostí.
Prohlíželi příkop, vyhloubený bagrem.
„Vybral ji asi celou," poznamenal doktor Šedivka.
„Asi… Určitě." Soudek seskočil na dno výkopu. „Nic tady není vidět…"
Šedivka zatím zvedl lebku a prohlížel si ji. „To není naše, pane doktore."
„Taky myslím, že ne. Osamělý pohřeb."
„Nebo hrob. Fraktura."
„Ale?"
„V zátylku, podívejte."
Soudek se vyhrabal z příkopu. „Vida. Právě někde tady končila Trouskova sonda."
„Ta kostra nebyla v zemi dlouho…"
„Kolik?"
„Neznám složení spraše… Ale neolit to docela určitě není."
„Souhlasím. A já celou noc tak mizerně spal. Představte si, že Trousek…"
„Já vím, pane doktore."
„Jedem."
Vraceli se k vozu. Když šli kolem bagru, křikl na ně muž s neuvěřitelně kulatou hlavou: „Tak co je?"
„Nic," odpověděl Soudek. „Hlaste nález esenbákům!"
„Cože! ?"
„Abyste hlásil Bezpečnosti," zařval Soudek, „že jste našel kostru!"
Muž přikývl, že rozumí, a myslel si své, aby mu všichni horlivci vlezli na záda.

Hovořívá se o perlách architektury. Zámek Hrabín byl nesporně perlou baroka. Stavitel jej vytvořil ze tří základních bloků, postavených těsně k sobě. Uprostřed elipsa. Dole byl nyní konferenční sál, v prvním a druhém patře slavnostní sál se vznosným stropem, vzorně se lesknoucími parketami a dvěma klavíry. Parkety čekaly marně na kavalíry a dámy, lustry na slavnost, dokonale akustický prostor na hudbu a dva klavíry už víc než sto šedesát let na nějakého dalšího Beethovena. Na levé straně se k elipse prostředního bloku přimykal nepravidelný pentagon. Dole byla kuchyně a jídelna, nahoře hostinské pokoje a ještě výš, kam vedlo neuvěřitelně strmé schodiště, pokoje pro služebnictvo. Napravo od ústřední elipsy byla třetí část budovy, téměř čtvercového půdorysu. V přízemí byla nějaká skladiště. Do prvního patra vedlo panské schodiště s balustrádou a kobercem, halu, schodiště i chodbu patra hlídala rytířská brnění s matně se lesknoucími meči, halapartnami a kopími s praporečky. Zde v prvním patře bývaly pokoje pána zámku.
Do vyšších pater schodiště nevedlo, vstup do nich byl po ochozu, jenž vedl z pentagonu kolem galerie sálu.
V bývalých šlechtických pokojích sídlívali zahraniční hosté vědeckých konferencí, jinak s neměnnou pravidelností a při každém pracovním setkání archeologů: ředitel ústavu profesor Alinger, profesor Charousek z Brna, docent Totkáč z Bratislavy, docent Selický z Národního muzea a konečně doktor Soudek, jemuž pro destruktivní povahu nebylo snadné dosáhnout akademických hodnosti. Neboť dosud byla živá historka, že k obhajobě své doktorské práce přistoupil vlastnoručně ostříhán a jeho oponenti se odhodlali oponovat, teprve když doktor Soudek slíbil profesoru Alingerovi, že si z nich nebude dělat legraci.
Doktor Soudek přijel s antropologem Šedivkou ve vlastním voze. Před zámkem, u vrat bývalých sýpek, stál ústavní mikrobus a služební i soukromé vozy účastníků zasedání.
Staré stromy mírnily sluneční svit. Toho dne bylo osmadvacet ve stínu a podle mraků, jež začaly stoupat na západě, se chýlilo k bouřce.

Nad pravým křídlem zámku se tyčila osmiboká věž. Vpředu byly hodiny. Na ostatní strany hleděly dřevěné žaluzie. Korouhvička na vrcholu se už dávno neotáčela, ale rafie hodin se kupodivu dost přesně pohybovaly po zašlém ciferníku. Ukazovaly právě za pět minut půl čtvrté (konferenci zahájil profesor Alinger o půl třetí), když do nádvoří vjel ve své bílé simce Karel Melas.
Šel rovnou do kuchyně. „Pane Novotný," Řekl správci, „to je nadělení, podívejte." Ukázal ruce, zmazané až po lokty.
„Píchnul jsem, a ne a ne sundat kolo."
„Ježiš, pane redaktore," řekl správce. „Vy jste se musel splést…"
„Pročpak?"
„Dneska tady zasedají archeologové."
„Vzal jsem to za Knotka. Má úžeh."
„Ale chudák," řekl s účastí pan Novotný. „Zůstanete do zítřka?"
„Bohužel. Máte volný…"

„Pokoj pod věží? Náhodou. Náhodou zůstal, jako by čekal na vás. Ale s tím kolem, pane Melas. Náš řidič má dovolenou. Ledaže byste riskoval jet do města…“
„Nebudu mít čas. Smůla.“
„Zeptám se pana Fábery,“ řekl správce. „To je moc šikovný člověk. Jezdí s panem profesorem Alingerem.“
„Kdybyste byl tak laskav.“
„Zajisté. A můžete jít rovnou nahoru.“ Sáhl ke skříňce s klíči. „A kolo připravte. Abychom vás nemuseli vyrušovat.“
Melas si vzal z vozu kufřík a kolo opřel o zadní nárazník.
V pokoji se umyl a převlékl. Dostal lepší náladu. Špínu hrozně nesnášel. Ani v nejparnějším létě neřídil bez rukavic. A vědomi, jak špinavýma rukama zamazal volant vozu, mu bylo nepříjemné.
Vyhlédl z okna a s uspokojením zjistil, že píchnuté kolo zmizelo. Pan Fábera začal zřejmě pracovat.
Krátce po čtvrté hodině vstoupil Karel Melas do konferenčního sálu. Tiše zavřel dveře a uklonil se předsedajícímu. A skromně usedl do jednoho z četných výklenků na plyšovou lavičku. Bledý a černovlasý, s mírně odstávajícíma ušima, podobal se zbloudilému mučedníku z minulých věků.

Bouřka, k níž se schylovalo celé odpoledne, vypukla za soumraku. Setmělo se a do žlutavého šera svítily blesky. Staré stromy v parku se kymácely a větrem servané listí spolu se suchou trávou a prachem vířilo kolem bizarní zámecké budovy.
Před desátou byl klid, země voněla a na nebi třepotavě svítily hvězdy.
Někteří z účastníků konference šli na krátkou procházku, mnozí spát a zbylí se shromáždili v jídelně kolem společného stolu. Stranou seděl správce zámku s nějakou soukromou návštěvou a Karel Melas. Utřídil si poznámky, které získal během odpoledního zasedání, a pak dlouho uvažoval, jestli by neměl jet na noc za zcela určitou osobou, ale nakonec se rozhodl neriskovat, neboť jeho žena byla schopna volat na Hrabín o půlnoci. A tak smuten nad ztrátou času, a snad i nad svým osudem, tiše a osaměle pil.
Ke společnému stolu, k němuž pan Novotný pozorně a s přehledem dodával vino, usedli: doktor Soudek s antropologem Šedivkou, proti nim, na opačný konec, s doutníkem a s touhou veselit se, doktor Trousek. Dále zde byli: kunsthistorik doktor Reiner se svou ženou, štíhlou a velmi půvabnou (Kateřina Reinerová už několik let zkoumala starou slovanskou osadu v Lužánkách), doktor Melíšek z univerzity, který si neklidně rovnal brýle a vážně rozprávěl se starým doktorem Doudou z Brna. Antropoložka Hodačová hleděla zasněně do okna a nechávala si dolévat sklenici historikem doktorem Huberem. Vedle Trouska seděl doktor Kališ ze známého naleziště paleolitu v Dolní Stanici.
Po jedenácté se správce rozloučil se svými přáteli a doprovodil je na nádvoří. Zavřel zámek a věnoval se hostům v jídelně.

Zábava byla v plném proudu. Jen doktor Melíšek se nemohl zbavit naléhavých myšlenek, pil, ale ne příliš, a vytrvale zůstával u svých problémů, jež souvisely s výzkumem slovanského hradiště Lesná.
„Poslyšte, pane doktore,“ obrátil se na Soudka, „promiňte, ale…, já bych potřeboval najít pohřebiště. Jak vy jste daleko?“
„Pane kolego,“ řekl doktor Soudek a sepjal ruce, „jste letos pětistý osmdesátý čtvrtý, co se mnou zavádí tuhle řeč.“
„Archeologie, pánové,“ prohlásil stařičký doktor Douda, „potřebuje nejen vědecký fundament, ale v nemenší míře také intuici. Ano, pánové, intuici. Vzpomeňte jen…“
„Ovšem,“ řekla doktorka Reinerová, „a jsme u Zlatýho chlapa. Já věděla, že tomu neuniknem ani dnes.“
„Vážená kolegyně,“ vykřikl Douda. „To je samozřejmé, že! Hovoří-li se o hledání pohřebišť a hrobů…“
„Náhoda,“ zahučel doktor Šedivka polohlasně, ale tak, aby ho Douda slyšel. „Pouhopouhá náhoda.“
„Tomu vy, pane kolego,“ křikl Douda, „jako antropolog nemůžete rozumět.“ Obrátil se na Kališe: „No řekněte: Je intuice nebo není?“
„Ale je,“ přisvědčil Kališ shovívavě. „Musí být.“
„Samozřejmě,“ prohlásil doktor Trousek, a chystaje se k úderu, dopil naráz sklenici. „Pro mě, například, najít neolitické pohřebiště zatím nebyl problém. Nechápu, jak zkušený archeolog…“
„Zkušenosti,“ tvrdil Douda, „zkušenosti nepomohou! Intuice!“
Doktor Reiner se pobaveně usmíval. Soudkovi svítily oči. A zježil se mu vous, ačkoliv to bylo téměř neuvěřitelné při jeho obvyklé ježatosti. „Tvrdíte, pane kolego,“ řekl mírně Doudovi, „že dobrý archeolog nutně potřebuje intuici?“
„Ovšem,“ zasmál se Douda. „Samozřejmě.“
„Soudíte tak patrně proto,“ pokračoval Soudek, „že máte osobní zkušenosti.“
„Zajisté. Zkušenosti s intuicí.“
„Domníváte se dále, že stejnou intuici, a tedy jakési zvláštní posvěcení pro archeologii má rovněž vážený kolega Trousek?“ „Ovšem,“ chechtal se Douda. „Jistě. Jen si, pane kolego, spočítejte jeho čtyři neolitická pohřebiště. Vy už jste také našel pohřebiště?“
„Jste pětistý osmdesátý pátý,“ řekl Soudek trpělivě, „co se mě na to ptá.“ Usmál se, zavrtěl nosem, mrkl na doktora Šedivku a na Reinerovou a vstal.
Několikrát přešel po jídelně s rukama za zády. Pak se vrátil ke stolu. „Vážení,“ řekl, „prosím o klid. Myslím, že nastala chvíle, abych vám oznámil velmi závažnou věc. Nechme stranou osobní spory a žertíky o intuicí.“
„Oč běží?“ zeptal se udiveně Melíšek.
Doktor Soudek se na něho vážně podíval: „Jen o tu maličkost, pane kolego, že s vámi u jednoho stolu sedí vrah!“

Někdo se zasmál.

„To se dalo čekat," prohlásil doktor Huber.
„Jak to myslíte?" zeptal se ho ostře Soudek.
„Tak, když to prohlásíte vy…," pokrčil Huber rameny. „Já jdu spát, pánové, pardon, dámy a pánové, dobrou noc."
Doktor Douda olízl rty. „Co jste si na nás, pane kolego, vymyslel?"
„Na vás? Na vás nic. Ale ta vaše pozoruhodná intuice, kterou tolik oplýváte, nuže, ta všechno zavinila. Chcete slyšet otřesný příběh?"
„Ovšem," vykřikl doktor Reiner. „Trnu hrůzou, nejsem-li vrahem já."
„Nikoliv," odbyl ho Soudek. „Pane kolego Doudo, díky vaší intuici se vám podařilo v létě roku 1949, kdy jste dělal zkušební sondu na západním svahu návrší Bučinka na horském okrese, objevit náhodou…"
„Hohohó," protestoval Douda. „To nebyla náhoda! „
„Dobře. Tedy diky intuici se vám podařilo nalézt Zlatého chlapa. Je to tak?"
„Ovšem."
„V té době byl ředitelem okresního muzea v Horách váš spolužák z gymnázia pan Doucha. Třásl se touhou, aby měl Chlapa ve sbírkách muzea. Vy jste s tím nejen souhlasil, ale dokonce vyškemral v Praze povolení, aby Zlatý zůstal v Horách, ačkoliv vzhledem k vysoké vědecké, ale zvláště faktické ceně nálezu měl být uložen v některém z centrálních muzeí. Je to tak?"
„Ovšem," pravil Douda rozhořčeně. „Nikdo nemohl tušit, co se stane."
„Kdo ví? Dovolím si vám dokázat, že mohl. Nuže. Rok nato položil zde přítomný doktor Trousek sondu v místech Na rovinách v témže okrese. A nejen založil sondu, ale zahájil jednorázový výzkum. Výzkum části neolitické osady, u které, zajisté jen díky tomu, že trval pouze rok, neobjevil pan kolega pohřebiště."
Trousek vložil doutník do úst a zatleskal. „Výborně, pane kolego!"
Soudek se mírně uklonil. „Děkuji. Spolupracovníkem pana kolegy Trouska byl jistý mládenec, jehož profesi i jméno jsem dávno zapomněl."
„Pomohu vám," zvolal Trousek. „Dotyčný mladík byl absolventem keramické školy a jmenoval se Kořínek."
„Děkuji," řekl Soudek. A pokračoval: „Při výzkumu sídliště narazil pan kolega Trousek na zbytky středověkého osídleni, které, jestli se nemýlím, zpracoval zde přítomný kolega Melíšek."
„Zajisté, pane doktore," řekl Melíšek a srovnal si brýle. „Nechápu sice souvislosti ani proud vašich myšlenek, ale jestli vám na tom velmi záleží: přesně si vzpomínám, co na Rovinách bylo. Byla to totiž… moje první samostatná práce…"
„Záleží."
„Nuže…," Melíšek si mnul čelo, „šlo o dvě obilní jámy obvyklého lahvovitého tvaru, zbytky základů jakéhosi hospodářského stavení, pravděpodobně stodoly, a část základů obytného domu. Pravděpodobně obytného domu, neboť zbytek byl za hranicemi výzkumu a nebylo možno sledovat celý objekt. Pan doktor Trousek měl málo lidi a také peněz, že ano…, můj výzkum byl jaksi… mimo rozpočet."
„Vše?" zeptal se Soudek.
„V podstatě," pravil Melíšek. „Jestli vás zajímají podrobnosti a závěry… mohu pokračovat."
„Stačí, pane kolego," poděkoval Soudek. „Mně šlo hlavně o ty dvě obilní jámy. Toho času hloubí na Rovinách bagr příkop pro ropovod. Příkop jde přes bývalou sondu pana kolegy. Vybagrovali kostru."
„Sláva," řekl doktor Kališ nevzrušeně. „Další neolitické pohřebiště kolegy Trouska."
Doktor Soudek vztyčil vítězně hlavu. „Omyl. Dnes ráno jsem tam byl s kolegou Šedivkou. Zjistil, že jde o kostru nepatrného stáří. Podle fraktury lebky lze předpokládat, že člověk, s jehož tělesnou schránkou jsme se setkali, byl nepochybně zavražděn." Obrátil se na Šedivku: „Prosím, abyste mi zodpověděl několik otázek."
„Zajisté," souhlasil antropolog a s porozuměním zamrkal. Legrace se mu začínala líbit a zdálo se, že pochopil, oč Soudkovi jde: „Ptejte se."
„Jakého stáří byla kostra?"
„Přesně určit věk nelze, podle zběžného odhadu šlo o mladšího člověka. Tak kolem dvaceti let."
„Čím byla způsobena fraktura lebky?"
„Otvor má přibližně tvar čtverce o stranách asi dvacet krát dvacet milimetrů."
„Mohla tato rána vzniknout po úderu krumpáčem?"
„Tuto možnost nevylučuji."
„Zezadu, nebo zepředu?"
„Nejsem soudní znalec, ale zdá se, pokud si vzpomínám, že spíš zezadu. Tuto otázku by mohl beze zbytku zodpovědět soudní znalec."
„Jak dlouho ležela kostra v zemi?"
„Podle mého odhadu asi… asi patnáct až dvacet let."
Doktor Soudek antropologovi obřadně poděkoval, napil se vína a spokojeně se podrbal ve vousech. „Druhým expertem jsem byl já. Dovolte, prosím, abych nyní sám sobě položil několik otázek. Kde podle vašeho názoru kostra ležela? V zemi, samozřejmě! Myslím, zda byla pohřbena nebo zahrabána v místech, kde v roce 1949 prováděl výzkum doktor Trousek. I když je otázka poněkud sugestívní," odpovídal doktor Soudek sám sobě, „lze předběžně soudit, že byla zahrabána na místě výzkumu pana doktora Trouska, a to na jeho okraji v západní části. Můžete určit polohu kostry? Odpovědně nikoliv. Zdá se, že ji bagr vybral celou. Že prostě vybagroval celý hrob. Avšak podle barvy půdy uvnitř výkopu soudím, že se kostra nalézala v obilní jámě. Dotaz pro pana doktora Melíška: Kde se nalézaly obilní jámy, o nichž jste hovořil?"
„Na západním okraji výzkumu, samozřejmě," zvolal Melíšek, „prohlašuji to s naprostou jistotou."
„Mne by jen zajímalo," zamával na Soudka doktor Douda, „co tímhle představením chcete dokázat?"

„Maličkost: že na váš popud a z vaší iniciativy se stal kolega Trousek nejen vaším společníkem, ale i vrahem!“

„Jú,“ vykřikla radostně krásná doktorka Reinerová. „To je senzace!“
„Že jo?“ pochválil se spokojeně Soudek.
„Důkazy! „ zvedl se stařičký doktor Douda.
Trousek namířil na Soudka doutníkem: „Důkazy, nebo vás propíchnu halapartnou! Pane Novotný! Vodku!“
„Ale pánové,“ Soudek se tvářil velmi uraženě, „jak jste si mohli myslet, že bych se odvážil někoho obvinit bez důkazů? Případ je úplně jasný. Závěry moje a pana doktora Šedivky ohlásím po návratu do Bylavsi osobně policii. Víte, že jsme. s okresním velitelem jedna ruka.“
„Moment,“ přihlásil se Reiner, „vy to opravdu ohlásíte na Bezpečnosti?“
„Ovšem,“ řekl Soudek se samozřejmou lehkostí. „Naše povinnost.“
„V lebce byla skutečně díra?“
„Jistě,“ potvrdil Šedivka suše. „Fraktura.“
Trousek do sebe vrazil velkou vodku. „Chci, abych byl obviněn. A chci se hájit.“ Objal doktora Doudu: „My se nedáme, pane doktore. Nebojte se. V nejhorším,“ šeptal důvěrně, „propíchnu pana kolegu Soudka tou halapartnou.“
„Pan kolega Douda,“ pokračoval Soudek, „objevil díky své mimořádné archeologické intuici knížecí hrob z doby stěhováni národů, jehož výbava byla mírně řečeno fantastická, rovnající se a předčící výbavu hrobu franského krále Childericha. Zlato a drahé kamení mu zaslepilo oči. Představoval si sebe sama oděného ve skvělou zbroj se spathou po levé a saxem po pravé straně. Sen se změnil v konkrétní plán: zmocnit se nabytého pokladu a stát se velmožem v našich možnostech. Proto svěřil nález do opatrování svému příteli z dětství. Proto se spojil s doktorem Trouskem, který na stejném okrese prováděl svůj průzkum a kterého s nim sbližovalo vědomí společných intuicí. Domluvil se s nim, nabídl mu část kořisti a doktor Trousek souhlasil. Za svůj nástroj zvolil ubohého keramika Kořínka. Naoko ho vzali do party. Díky panu Antonínu Douchovi, řídícímu ve výslužbě, který jednoho dne náhodou, rozumějte, náhodou! zapomněl zavřít v muzeu trezor, zmocnil se vzácného nálezu Pavel Kořínek, mladík fyzicky zdatný, a odnesl jej svým společníkům a osnovatelům, kteří na něho čekali v domku u výzkumu neolitické osady – dá-li se ovšem těch pár jamek, které kolega odkryl, nazvat osadou – a tam, zatímco pan Douda odváděl Kořínkovu pozornost, zvedl kolega Trousek krumpáč a zasadil nebohému keramikovi smrtelnou ránu. Tělo odvlekli do obilní jámy, pečlivě již prozkoumané zde přítomným kolegou Melíškem, a zahrnuli je hlínou. Jejich dílo zůstalo utajeno do dnešního dne. Tedy vlastně do včerejška, protože ten bagrista vyhrabal kostru už včera. Já vím,“ prohlásil doktor Soudek zvýšeným hlasem, „že existuje jakási jiná verze, jak se Zlatý chlap ztratil, že jej totiž dotyčný keramik Kořínek ukradl a utekl s ním za kopečky a tam jej prodal a někde si slušně žije, ovšem nové skutečnosti změnily situaci zcela radikálně.“
Trousek se pomalu vztyčil. Přidržel se stolu, neboť se zakymácel. „Důkazy! To nejsou důkazy!“
„Beze všeho! Kdy jste byl, pane kolego, poprvé ve Francii?“
„No… Najaře v roce šedesát jedna.“
„A kdy se objevil Zlatý chlap v soukromé sbírce?“
„V roce,“ vykřikl Reiner, „šedesát dva! Všechno klape!“
Soudek, jako ztělesnění neúprosné a trestající spravedlnosti, ukázal prstem na doktora Trouska: „Prodal jste Zlatého chlapa! Pane!“ Usedl, spokojeně zasvítil očima, přičichl k vínu, napil se a polohlasně dodal: „Já jim dám intuici.“

„Jo,“ vzdychla nadšeně antropoložka Hodačová. „To je ale případ.“
„Je,“ souhlasil Soudek hrdě. „Pane Novotný! Velkou sodovku!“
Trousek sáhl po sklenici, kterou měl nejblíž u ruky, vyprázdnil ji a svalil se na opěradlo židle. „Pane jo, pane kolego,“ řekl Doudovi. „Život je boj.“
Nikdo však nezatoužil po akci. Buď byly argumenty doktora Soudka nad slunce jasnější, takže diskuse a polemika zůstávaly zbytečné, nebo na všechny padla únava. Na doktora Doudu určitě. Seděl nehnutě, pomrkával a tiše, sám pro sebe opakoval: „Hrůza… hrůza statistiky se plíží…“
„Kam?“ zajímal se Trousek.
„Hrůza,“ říkal Douda. „Konec archeologie v matematické propasti…“
Hodačová zívla: „A já bych šla spát. Bylo to prima.“
Pan Novotný začal uklízet láhve a sklenice. Tím dal povel k rozchodu.
Ve skupinkách i jednotlivě opouštěla společnost jídelnu. Shlukla se ještě v temné chodbičce pod schody, ale nakonec se rozpadla a zbyli pouze tři: doktor Soudek a Reinerovi. Aby se dostal Soudek do svého odděleného knížecího bytu, musel projít temnou konferenční místností a podél brnění, halaparten a mečů vystoupit, přidržuje se balustrády, do prvního patra.
Snad se mu znechutila dlouhá cesta. „Mně se nechce spát,“ prohlásil.
Reinerovým se rovněž nechtělo. Koupili od pana Novotného ještě dvě láhve a pozvali Soudka k sobě. Strmými schody vylezli do prvního patra.
„Pěkné,“ prohlásil Soudek ve dveřích. „Jen trochu strohé a příliš bílé.“ Zapadl do křesla a zul si boty.
Reinerová vypláchla skleničky z etažérky nad umývadlem a nalila víno. „Chudák Trousek.“
„Je nevinnej,“ prohlásil Soudek. „Za vším je zloduch Douda se svou intuicí a pan profesor Charousek. Ježíš, ten měl ale štěstí, že šel spát.“ Zvedl pohárek: „Na co?“
„Na nic,“ pravil Reiner a přiťukl si.

Byly dvě hodiny po půlnoci. Doktor Soudek prohlásil, že není co pít a že je vůbec příhodná chvíle na procházku vlahou

nocí.
„Příhodná chvíle je," souhlasil Reiner, „jenže na spaní."
„Půjdu na procházku," trval na svém Soudek. „V tom mi nikdo nemůže zabránit."
Kateřina Reinerová přikývla. Seděla s nataženýma nohama na staré pohovce a opírala se o zeď, která jí příjemně chladila záda. Dřímala.
„Může," řekl Reiner. „Objektivní okolnosti. Pan Novotný zavřel zámek."
„Nikdo mi nemůže zabránit," řekl Soudek a ukázal na otevřené okno, „abych se neprošel, když chci." Vyhlédl ven a nasál vzduch.
Do výšky prvního patra byl zámek obrostlý divokým vínem. Plazilo se po dřevěné konstrukci.
Soudek se posadil na okno.
„Jéžiš," vykřikla Reinerová. „Viki! Ať neskáče!"
„Kdepak," pravil Soudek vesele a přehoupl se přes parapet. „Nazdar! „
Doktor Reiner mávl rukou. „Neboj," řekl své ženě. „Leze jako námořník."
Laťky se prohýbaly a vrzaly.
„Jen by mě zajímalo," poznamenal zamyšleně Reíner, „jestli máme nechat na noc otevřené okno."
„Mně je to jedno. Ale ráno bude zima."
„Nejde o zimu, ale kudy se pan kolega dostane dovnitř…"

Půldruhého metru nad záhonem se Soudek odlepil od zdi a seskočil. Žuchl do mokrého záhonu, vylezl z něho, zadupal, aby setřásl hlínu z bot, a vydal se na cestu parkem.
Ze stromů padaly těžké kapky. Tma byla strašidelná, neboť vyšel měsíc a stínům i věcem se dostalo nezvyklých tvarů.
Cesta byla nezřetelná, neboť zem stínily stromy. Soudek s rukama za zády, s ježatou bradou vysunutou dopředu, kráčel bystře – zřejmě znal dokonale cestu – a tiše si pískal. Občas ze sebe vydal neurčitý zvuk, patrně s někým diskutoval.
Obešel rybníky a vracel se. Blížil se k zámku z pravé strany, nad níž se tyčila osmiboká a nesmyslná věž s hodinami.
Zde se stromy parku rozestupovaly a otvíraly výhled do kraje. Měsíc tady svítil naplno.
Jen mimoděk Soudek zpozoroval, že v okně druhého patra někdo stojí.
Pomyslel si: hele, somnambul, a napadlo ho, že se zítra rozhodně musí zeptat, kdo tam bydlí. Doufal, že doktor Trousek, protože by při obědě mohl rozvinout nějakou novou a znamenitou teorii o souvislosti náměsíčnictví a intuitivní archeologie.
Do zámku vedlo mnoho dveří. Používaly se dvoje. Vpředu po obou stranách ústřední elipsy. Ty vlevo, kdysi pro služebnictvo, byly teď hlavní. Druhé vedly přímo ke knížecím pokojům a chodilo se jimi málokdy, protože kdo jich použil, musil do jídelny a k pokojům projít konferenčním sálem.
Soudek věděl, jak je otevřít. Opřel se o ně, prohnuly se a on navyklým pohybem vysunul západku druhého křídla dveří.
Opřel se znovu a teď se měla obě křídla jako vždy otevřít. I když byl klíč na dva západy.
Křídla dveří se prohnula, ale dál to nešlo. Soudek zabručel a opřel se pořádně.
„Sakra," řekl. „Kterej blbec."
Kdo zavíral, otočil nejen klíčem, ale také zastrčil petlici.
Soudek kopl do dveří a sykl. Mít toho pečlivce po ruce, došlo by k neštěstí.
Opřel se o dveře ramenem a zahoupal se na nich. Pořádně.
Perla baroka byla nedobytná.
Šel ke druhým dveřím, ale ty se vůbec nehnuly, jako by patřily k trezoru.
Vzpomněl na náměsíčníka. Vrátil se před měsícem osvětlenou frontu budovy. Muž stál dosud v okně.
„Hej!" křikl Soudek polohlasně.
Postava se pohnula a předklonila se. Archeolog to nebyl.
Škoda, pomyslel si Soudek. Je po legraci. „Vy jste řidič, jo? Pojďte mi otevřít! Zde doktor Soudek!"
Muž v okně vydal zvuk, který se podobal slabému výkřiku.
Hrome, je asi vážně somnambul a já ho probudil, řekl si Soudek. A protože okno bylo najednou prázdné, šel čekat ke dveřím.
Stál tam dvě minuty a tři. Stál pět minut a sedm. Nic. Chlap se neprobudil.
Mohl zazvonit na správce pana Novotného. Ale ten zásadně otvírat nechodil.
Zkusil znovu dveře ke knížecím pokojům. Marně.
Pískal pod otevřeným oknem Reinerových. Jenže ti patrně spali po požitém alkoholu nadměrně tvrdě.
Nezbylo mu, než šplhat po psím víně. Byl opatrnější. Než začal lézt, pořádně zatřásl dřevěnou konstrukcí.
Vydržela.
Vklouzl do pokoje. Reinerovi spali. Vyšel na chodbu a zamířil ke dveřím slavnostního sálu, aby jím prošel do svých knížecích ložnic.
Dveře byly zavřené. To se ještě nikdy nestalo.
„Sakra!"
Musel sestoupit do přízemí a projit konferenčním sálem. Nechtělo se mu hledat vypínače, znal to tady a šel popaměti. V konferenčním sále byla tma jako v ranci.
Stejná v hale mezi obrněnci.
Zakopl o nějaký balík. Nechápal, jak někdo může nechat takhle na cestě svinutý koberec. Vzpomněl na Bylaves, na vlastní uklizečku v expedici a vzdychl.
Šmátraje po balustrádě, dorazil bezpečně do patra.

Prošel salónkem a zapadl do ložnice. Okno bylo otevřené. Přivřel okenice, aby ho neprobudilo vycházející slunce, a zavřel okno, aby k němu nedolehl ranní ruch z nádvoří.
Ulehl a usnul, takže neslyšel těžké žuchnutí pod svými okny.
Ale i kdyby je slyšel, usnul by stejně, protože ani troubení k poslednímu soudu by ho nepřimělo vylézt z postele, tak těžce a dobrodružně nabyté.

Ranním ptáčetem zámku Hrabína byl topič a údržbář, řidič a mechanik, pomocný zahradník a zámečník Bedřich Hlína.
Vstal čile o půl páté a v pět už otvíral vrata garáže. Rozhodl se, že za ranní rosy pokosí trávník mezi terasami a bazénem.
Budiž řečeno, že práci mohl vykonat kdykoliv během dne, nebyl však prost jisté škodolibosti. Motorek robota dělal pěkný kravál a Bedřich Hlína nesnášel u nikoho hnípání. A pro něho všichni, kdo vstávali až v sedm, byli nesnesitelní lenoši. Těšil se, jak budou probuzení spáči bouchat okny a okenicemi, a převalujíce se na postelích, spílat jeho stroji.
Omotal řemen kolem startovacího kolečka, trhl a robot se jaksepatří rozeřval. Bedřich Hlína vlezl do sedla, urovnal pod sebou složený pytel a s rachotem vyjel na nádvoří.
Mezi zdmi zámku, sýpek a garáží se buráceni motorku rozléhalo jako rachot z kulometu.
Stroj, podoben bachratému krabu, sunul se po žluté cestičce dozadu za zámek k fontáně.
U zdi zámku v záhonu drobných růží někdo ležel. První, co Hlínu napadlo, bylo: hele, opilec, a hodlal pokračovat v cestě a nerušit spáče. Odhadl, že záhon je docela měkké lože.
Pak se v něm probudil soucit nebo co, že by snad ten člověk mohl nastydnout, zastavil a šel ke spáči, aby ho postavil na nohy.
Vkročil do záhonu a sklonil se nad ležící postavou. „Hele," řekl téměř laskavě, „je ráno, jo."
A pochopil, že před ním leží zkroucené tělo mrtvého člověka.

„Ježíšmarjá," zadrmolil v prvním úleku.
Jinak ovšem byl Bedřich Hlína mužem rozvahy a činu. Smekl čepici a opatrně vykročil ze záhonu. Zhasl rachotící motor.
Vzal ze sedadla pytel a přikryl jím nehybné tělo.
Správce pan Novotný nebydlel v zámku, ale v domku vedle sýpky. Hlína zaťukal na okno ložnice a pan Novotný rozmrzele vykoukl za záclonou. Otázku naznačil tím, že pohodil hlavou, protože nechtěl probudit manželku.
Bedřich Hlína ukazoval oběma palci na záda. Aby zřetelně naznačil vážnost situace.
Pan Novotný pokrčil rameny, že nerozumí. Byl ospalý, neměl rád vzruch, a jsa od přírody pohodlný, věděl, kolika zbytečných starosti se zbaví, když bude prostě nechápat. Mávl rukou a zatáhl záclonku.
Hlína zabušil podruhé, u vědomí vážnosti situace velmi důrazně, takže se vzbudila i paní Novotná.
Až ven ji bylo slyšet, jak říká: „Chtějí ještě flašku nebo co? Dyť už je den! Bože, ty sis je naučil!" Objevila se v okně a rázně je otevřela. „Pane Hlína, proč budíte lidi v noci?"
„Je dávno ráno," pravil umíněně Bedřich Hlína. „Sluníčko je vysoko nad obzorem. Stalo se neštěstí. Tamhle na záhoně leží nějakej docent." Pro pana Hlínu byli totiž všichni hosté zámku docenty. „Je mrtvej."
Vyběhli v nožním prádle. Za jiných okolností by tlustá paní Novotná vypadala směšně, ovšem vážnost situace nedovolila Bedřichu Hlínovi bavit se její plandající noční košilí. Neopomněla držet cudně ruku na výstřihu.
„Františku," řekla muži, když Hlína poodhrnul pytel. „Telefonuj na okres esenbákům. To je pan Melas. Božíčku, takovej hodnej pán. Co se mu jen stalo?"
„Vypadá to," řekl Hlína, „že spad z okna."
„Prosím vás, vy máte vždycky rozumy! Františku! K telefonu. A vám, pane Hlína, podám čisté prostěradlo. Nemůže takhle ležet chudák pod pytlem."
Pan Novotný běžel k telefonu a jeho žena, znovu cudně přidržujíc košili, chvátala pro čisté prostěradlo.
Bedřich Hlína sňal z tělesné schránky redaktora Melase pytel, složil jej a položil opět na sedlo svého malého traktoru.

Profesor Charousek byl abstinent. Měl stejně mizerné spaní jako doktor Soudek, ale ten, ukolébán alkoholem, šťastně přespal rachot pekelného stroje Bedřicha Hlíny. Charousek už v polospánku – slyše hluk – supěl vzteky.
Vyskočil z postele, rázně přibouchl okno, vrátil se a přetáhl přes hlavu polštář.
Naštěstí hluk brzy ustal.
Ale blahodárný spánek profesora Charouska byl nenávratně zničen. Sáhl na noční stolek a podíval se na hodinky.
Zamračil se a vzdychl.
Zkoušel znova usnout. Marně.
Vzal tedy noviny, které si koupil včera ráno na nádraží a do kterých neměl ještě čas nahlédnout, a z nudy je četl pořád odshora dolů, všechno včetně inzerátů. Z nádvoří k němu doléhaly nějaké hlasy, nevšímal si jich, nakonec bylo znova ticho.
Když přečetl noviny a neměl, čím by se dál zabýval, vstal, otevřel okno, trochu si zacvičil a oblékl se, rozhodnut jít na procházku.
Měl chuť bouchnout dveřmi, aby vzbudil Alingera nebo Soudka. O Totkáči a Selickém věděl, že v tuhle dobu je nemůže probudit nic.
Třebaže jako vědec nesouhlasil s metodami výzkumu doktora Soudka, zavřel nakonec opatrně a velmi tiše. Měl hřejivý pocit z vlastní ohleduplnosti.
Vstoupil na chodbu mezi obrněnce a důstojně kráčel ze schodů.
Uviděl shrnutý koberec.
Na koberci ležel doktor Trousek. Obličej a vousy plné krve. Vedle něho se válela halapartna. Svíral ji dosud jednou

rukou, jako by si chtěl ostřím probodnout hruď.
„Bože…," zašeptal Charousek a vrhl se k bezvládnému tělu. „Ten alkohol! Pane kolego…"
Přiklekl nedbaje, že si potřísní kalhoty krví. Rozhrnul Trouskovi košili. Sáhl mu na zápěstí po tepu. Trousek žil, ale tep měl téměř nehmatný.
Na Trouskově hrudi bylo několik bodných ran. Měl šrámy v obličeji, na krku i na rukou.
„Lékař!" vydechl Charousek. „Bože, lékař!"

Antropolog Šedivka byl lékař. Totiž – jediný, kdo z účastníků zasedání byl doktorem medicíny. Seděl na posteli bledý jako křída a sahal na noční stolek pro brýle. „Když já nemůžu vidět krev…"
Profesor Charousek držel antropologa za ramena a třásl jím, jako kdyby z něho chtěl vyklepat přiznání, že alkohol je zhouba. „Jde o lidský život! Člověče!"
„Já fakt nemůžu vidět krev!"
„Lékárnička je na chodbě u kuchyně! rychle, člověče!"
Na protější posteli seděl historik doktor Huber. Dosud se pořádně neprobral a to, co se před nim odehrávalo, mu připadalo jako divný sen. Starý pán v puntičkářském černém obleku klepal na smrt bledým antropologem, který si na noc zapomněl obléknout pyžamo. „Co se stalo pánové?"
„Neštěstí," odsekl Charousek. A dál cloumal Šedivkou: „Tak vzhůru, pane kolego!"
Antropolog nejistě vstal. „Když já nemůžu…"
„Od čeho jste studoval medicínu!" profesorovi se zdálo, že je Šedivka nedostatečně oblečen. Strhl z věšáku balónový plášť a hodil mu jej přes ramena.
Plášť byl doktora Hubra. „Pardon, pánové," řekl historik, „ten…"
„A vy pojďte taky," rozkázal profesor. „Dva ho neunesem!"

„To je divný," dumal Huber, „že správce nezavřel kuchyň."
„Je už asi vzhůru," řekl Charousek a páčil lékárničku.
„Tak pitomý zámek jsem ještě neviděl."
Šedivka stál jako bledý sloup:
„Pomozte mi, člověče! Podejte z kuchyně nůž!" Ukázal prstem na Hubra: „A vy volejte nemocnici!"
Telefon byl v kuchyni. Huber zatočil kličkou starodávného přístroje, a zatímco čekal, až se ozve pošta, vytáhl ze zásuvky stolu kuchyňský nůž a podal ho Šedivkovi.
„To je divný," řekl, když se za chvíli vrátil na. chodbu.
„Co?" zahučel nervózně Charousek. Šťoural nožem vedle zámku lékárničky.
„V nemocnicí mi oznámili, že už sem pohotovost odjela." Vzal profesorovi nůž z ruky. „Dovolíte, pane kolego?"
„Prosím. Asi jste se přeslechl."
„Možná."
Dvířka lékárničky povolila.
„Tak pojďte, pánové."

Kdyby antropolog Šedivka tušil, kdyby si uměl představit, v jakém případě má jako lékař zasáhnout, nikdy by nevylezl z postele. Okamžitě pochopil, že přišli skoro na poslední chvíli.
Trousek patrně ztratil mnoho krve.
Kupodivu se Šedivka trochu vzpamatoval. Tiše, skoro suše přikazoval, co ti dva mají dělat.
Svlékli Trouskovi kabát i košili a opatrně ho přenesli na složený koberec.
„Nevím, jestli bude stačit gáza. Přineste prostěradlo. A roztrhejte ho."
Šedivka se kousal do rtů a přivíral oči.
„Jak se mu tohle mohlo stát," divil se Huber a ráznými pohyby trhal plátno. „Je málem zabitej."
„Je," souhlasil Šedivka. „Dost pil. Měli jsme na něj dát pozor."
„Copak je dítě?"
„Ale ne," řekl Charousek. „Jenže kolega Trousek byl podivín. Když se napil, ovšem."
„Nerozumím."
„Už vloni, jestli vzpomínáte, pane kolego," řekl profesor Šedivkovi, „jsme ho tady našli."
„A chtěl taky šermovat. Vzpomínám."
„A teď ta ostuda, pánové," řekl profesor pochmurně.
„Soudek si z něj dělal legraci…" řekl Šedivka. „Tady mi podržte ruku. Tak…" Skončil práci a vzdychl. „Bude potřebovat transfúzi… Soudek to asi včera přehnal… Páno… vé…"
Doktor Šedivka se trochu vztyčil a pak pomalu klesl k zemi.
Omdlel.

Krátce po osmé hodině zahájil profesor Alinger jednání konference. Ve stručném úvodním projevu zdůraznil, že žádná politováníhodná okolnost nemůže mít vliv na pořad setkání archeologické obce, a požádal přítomné, aby se plně soustředili.
Doktor Šedivka spal ve svém pokoji, maje v sobě dva meprobamáty, které mu ochotné poskytl lékař z pohotovosti.
Na operační sál fakultní nemocnice v Praze vjížděl zřízenec s vozíkem, na němž ležel bledý a nehybný doktor Trousek. Vypadal mladší, protože mu oholili vousy.

Přednosta kliniky profesor Horák, přítel ředitele archeologického institutu, se na telefonickou žádost profesora Alingera uvolil operovat nešťastníka osobně.
V márnici okresní nemocnice leželo tělo Karla Melase. K poledním měl přijít úřední lékař, aby provedl pitvu. Melasův vůz stál na nádvoří zámku. Pan Novotný se ještě neodhodlal poslat telegram Melasově manželce. Rozhodl se, že raději během dopoledne zavolá.
U předsednického stolu konference maloval doktor Soudek do bloku abstraktní obrazce a uvažoval, jak mohl o Trouska zakopnout a nepoznat ho.
V zámecké věži pod hodinovým strojem stál u dřevěné okenice poručík Vašátko s panem Novotným. „To by mě zajímalo, proč šplhal až sem do věže…“
„Asi chtěl mít, chudák, jistou smrt…“
„Znal jste ho dobře?“
Pan Novotný pokrčil rameny. „Dojížděl na různé vědecké konference. Spíš na zasedání matematiků, fyziků, astronomů… Na archeology jezdil z Kulturního světa pan redaktor Knotek.“
„Pozoroval jste na něm včera něco zvláštního?“
„Ne. Byl to dost tichý, nesmělý, trochu nešikovný člověk. Včera píchnul a přijel celý zdrcený, že musel vyměňovat kolo. Večer seděl v jídelně, něco tam psal, víte…“
„Pil hodně?“
„Dvě deci červeného a čtyři velké vodky.“
„To není málo,“ poznamenal Vašátko a vykláněl se z okna. „No jo. Akorát. Kdyby skákal z okna pokoje, musel by dopadnout támhle. Říkám, že to není málo, co vypil.“
Pan Novotný se usmál. „Víte… pan Melas… pokud si vzpomínám, pil včera méně než obvykle…“
„Nevolal mu nikdo? Neposlal telegram? Nepohádal se s někým?“
„Ne. Zdál se mi zasmušilejší. Ale on se s archeology neznal. Třeba se cítil osamělý, říkala moje žena.“
„Okno bylo vždycky zavřené?“
„Ano, na zástrčku.“
„A dveře do věže?“
„Otevřené. Není u nich klíč. Proč? Z věže je pohled do kraje a na ochoz se chodilo docela běžně.“
Vraceli se. Vyschlé dřevo schodů vrzalo. K pokoji, v němž bydlel Karel Melas, bylo několik kroků.
„Ubytoval jste ho tady náhodou?“ zeptal se Vašátko.
„Pan redaktor si tenhle pokoj vždycky přál. Asi dvakrát bydlel jinde a byl velmi nespokojený.“
Praporčík srovnal na postel všechny Melasovy věci. „Nic zvláštního,“ hlásil. „Klíče, peněženka, doklady, pyžamo, ručník, holicí strojek, notes, blok, dvě košile…“
„Složte to do kufříku a zavřete do vozu. Klíče mi dejte a předáme to do Prahy. A my si to, pane Novotný, spolu sepíšeme. Třeba u vás dole v kanceláři.“

„Kdyby bylo aspoň třináctýho,“ mínil pan Novotný, „tak bych to snad pochopil.“
„Přece není běžné,“ prohlásil mrzutě Vašátko, „aby se někdo opilý takhle zřídil. Vždyť z toho měl málem smrt. To je těžké ublížení! A ta sebevražda k tomu! Musím se ptát.“
Pan Novotný uvařil sobě a poručíkovi kafe. „Jsem u vás poprvé od toho pokusu vloupání před pěti lety. Víte, že jsme toho chuligána chytili?“
„Ale…“
„No jo,“ pravil poručík a pustil do šálku dvě kostky cukru. „Děkuju. Měl toho na svědomí víc. Tohle je nepříjemný. Melas – jmenoval se tak, že? – mohl z okna skočit pro tisíce věcí. Ale proč se ten chlap dole tak zmrzačil…“
„Doktor Trousek?“
„Jo. Doktor Trousek.“
Novotný hleděl z okna a uvažoval. Viděl praporčíka, jak prohlíží Melasův vůz. Pěkná simca, myslel si, možná že by ji Melasová prodala…
„Copak?“ zajímal se Vašátko.
„Ale nic. Včera večer si dělali z doktora Trouska legraci. Ale to skoro pokaždý, víte.“
„Kdo si dělal legraci?“
„Pan doktor Soudek, ale já bych vám nedoporučoval…“
„Není to ten fousatej?“
„Je.“
„Co spí v tom křídle?“
„Ano.“
„Tak mi ho zavolejte. Pánové se asi poprali.“
„Vyloučený. Pan doktor byl u Reinerových. V noci. Já bych vám ho raději nevolal.“
„A pročpak?“
Novotný vzdychl. „Pan doktor… je trochu… je někdy nedůtklivý…“
„Ale dřív musíme zjistit, kdo s tím Melasem mluvil naposled, nebo kdo ho viděl naposled. Půjdeme se zeptat.“
„Raději o přestávce. Profesor Alinger je velmi přísný. Jednou jsem ho volal během zasedání k telefonu a to si neumíte představit ten kravál…“

Ukázalo se, že posledním, kdo mluvil s redaktorem Melasem, byl doktor Melíšek. Vašátko si ho dal zavolat do

správcovy kanceláře a posadil ho pěkně proti světlu. „Tak povídejte," vyzval ho.
Melíšek si srovnal brýle a prsty uhladil vlasy na skráních. „Totiž… o čem… prosím? Pane… pane…?"
„Poručík Vašátko."
„Tedy pane Vašátko… o čem…"
„No, to bych chtěl vědět já."
„Pan redaktor… se zajímal o předmět jednání konference. Je to můj obor… totiž doba hradištní jako celek, že ano…"
„Aha," řekl poručík.
„Přejete si seznámit se s problematikou?"
„Ani ne. Nepozoroval jste na něm nic?"
Melíšek se zamyslel. „Snad… pan Melas se příliš v areheologii nevyznal. Omluvil se, že to není jeho obor, vysvětlil mi, že přijel místo pana Knotka. Toho znám velmi dobře, laik, ale v oboru má přehled a je obdivuhodně, ovšem na laika, fundovaný."
„Neříkal vám, proč přijel místo toho Knotka?"
„Ne. To prosím… nebyl předmět našeho rozhovoru."
„Aha. Tak vy jste na něm nepozoroval nic?"
„Nevím, co bych měl pozorovat. Viděl jsem ho poprvé v životě, račte pochopit."
„Pokusím se," řekl poručík nerudně. A myslel si, budou mě poučovat, páni inteligenti. „Otázky kladu já."
„Prosím," řekl Melíšek skromné. „Nechápu ovšem, čím bych vám mohl pomoci."
„Třeba tím, že byste mi vysvětlil, proč se pohádal doktor Soudek s doktorem Trouskem."
„Ale oni se nehádali," zasmál se Melíšek. „To byla legrace!"
„Pěkná legrace. Ten člověk z toho měl málem smrt!"
„Ale to ne z toho. To byste špatně chápal. Doktor Trousek byl trochu… indisponován…"
„Jen řekněte naplno: opilý!"
„Trochu. Všichni jsme měli náladu, že."
„Chápu. Můžete mi tedy aspoň vysvětlit, jak doktor Soudek žertoval?"
„No, to máte tak," zasmál se Melíšek, „vymyslel si, že kolega Trousek je vrah, inspirovaný k činu doktorem Doudou."
„A vy si z toho děláte legraci?!" zděsil se poručík. „Člověče!"
„Pardon. Mé jméno je Melíšek. Ovšem, vždyť to také byla legrace."
„Stop! „ řekl poručík. „A teď mi pěkně podrobně řekněte, jak to bylo. A já si pustím magnetofon."
„Beze všeho," řekl Melíšek. „Ať máte také nějakou zábavu."

„Vážený pane," řekl doktor Soudek. „V této budově probíhá vědecká konference. Její téma se mě sice přímo netýká, můj obor je neolit, mladší doba kamenná, jestli vás to zajímá, nicméně však je pro mě zasedání důležité. To je moje práce, pane, a doufám, že mě budete zdržovat co nejméně."
„Uvidíme, uvidíme," pravil poručík Vašátko vznešeně.
„Tak na shledanou, pane," řekl Soudek. Obrátil se a práskl dveřmi, až kalamář na pracovním stole pana Novotného poskočil.
„Zpátky!" vykřikl poručík a rozběhl se ke dveřím.
Doktor Soudek čekal těsně za dveřmi. Usmíval se.
„Pane," řekl Vašátko přísně. „Jsem veřejný činitel."
„Pane," odpověděl archeolog. „Jsem doktor Soudek. jdu do svého pokoje. Jestliže si budete přát se mnou mluvit, rád vás přijmu. Číslo pokoje vám sdělí správce zámku." Soudek se uklonil. „Sbohem, pane."
„Nechám vás předvést!"
„Tak to zkuste, pane!" řekl Soudek, obrátil se a odcházel s rukama za zády, pleskaje vesele hřbetem jedné ruky o dlaň druhé.

Poručík Vašátko poslal svého podřízeného, aby předvedl do kanceláře doktora Soudka. Praporčík se vrátil a oznámil, že ho ten doktor nepustil do pokoje. „Tak ho zajistíme, ne?" dodal.

Vašátko by s chutí poslechl. Ale přestože byl hluboce uražen, nevěřil, že by tento rázný postup byl správný. Všechno, co bylo nutné, podle předpisu vykonal, mohl by zabalit krám a jet domů.
Nicméně chápal, že výslech doktora Soudka je nezbytný. Vědomí povinnosti mu pomohlo potlačit hrdost. Sbalil lejstra do aktovky a vydal se za Soudkem.
Zaklepal na dveře a řekl: „Pane doktore, zde poručík Vašátko. Dovolte mi," dodal, „abych vás vyslechl."
Soudek prudce otevřel dveře. „Prosím. Račte se posadit."
Poručík usedl ke kulatému stolku a připravil si papír. „Co jste dělal včera večer?"
„V kolik hodin?"
„Po večeři."
„Seděl jsem s přáteli v jídelně u sklenek vína."
„Mohl byste mi stručně vysvětlit předmět vašeho sporu s doktorem Trouskem?"
„Nemohl."
„A proč?"
„Poněvadž to stručně vysvětlit nejde."
„Proč jste nařkl doktora Trouska z vraždy?"

„Z vraždy," pravil klidně Soudek, „inspirované ovšem doktorem Doudou."
„Dobře tedy. Proč?"
„Poněvadž mě to napadlo. Vás takové věci nikdy nenapadají?"
„Ne."
„Nedostatek fantazie," řekl klidně Soudek.
„Přece jste musel mít důvod k takovému závažnému nařčení."
„Zajisté."
„Pane doktore," řekl mrzutě Vašátko, „takhle se nikam nedostaneme."
„Souhlasím," pravil Soudek a dodal: „A kam se vlastně se mnou chcete dostat?"
„Otázky kladu já."
„Prosím," pokrčil Soudek rameny. „Ale pak je musíte klást tak, abychom se někam dostali."
Vašátko si rozepnul bundu a povolil kravatu. „Dobře, tedy: Co dělal doktor Trousek, když jste ho nařkl?"
„Pil. A vyhrožoval mi soubojem."
„Bral jste jeho vyhrožování vážně?"
„Jistě."
„Byl jste odhodlán se bránit?"
„Samozřejmě."
„Kde jste předpokládal, že dojde ke střetnutí?"
„V hale mezi obrněnci."
„Chtěl jste střetnutí nějak zabránit?"
„Ne."
„Když se vaše společnost rozešla, odebral jste se přímo a ihned do svého pokoje?"
„Ne."
„Kam tedy?"
„Odebral jsem se do pokoje manželů Reinerových."
„Proč?"
„Měl jsem chuť si ještě s někým povídat a napít se."
„Opustil jste během rozhovoru s manželi Reinerovými jejich pokoj?"
„Ne. „
„Od nich jste šel přímo na svůj pokoj?"
„Ne."
„Kam tedy?"
„Do parku na procházku."
„Budovu jste opustil hlavním v chodem kolem kanceláře správce zámku, samozřejmě."
„Nikoliv."
„Tedy jste použil druhého vchodu přes halu, jak vy říkáte s obrněnci?"
„Ne."
„Kudy jste šel?"
„Oknem."
Poručík odhodil tužku, vytáhl kapesník a utřel si čelo. „Legraci si ze mne dělat nemůžete, pane doktore…"
„Neodvážil bych se. Mám svědky. Manžele Reinerovy. Šel jsem do parku na procházku oknem."
„Jak?"
„Oknem. „
„Jakým způsobem?"
„Sedl jsem si na okno, zachytil se levou rukou dřevěné konstrukce, která sahá do výše poloviny oken prvního patra, pravou rukou jsem se přidržoval…"
„Rozumím. „
„Děkuji."
Jedině nezměrná trpělivost, usoudil poručík Vašátko, mohla dovést výslech ke zdárnému konci.
Soudek před něho postavil elektrický ventilátor.
Za půl hodiny byli hotovi. Poručík, který patřil spíš mezi slabší stylisty, se děsil, jak dá tenhle materiál dohromady.
„A vám nebylo divné," zeptal se zoufale, „že jste o něco zakopl?"
„Myslel jsem, že je to koberec. Taky to asi koberec byl. Ráno jsem si všiml, že je pokrčený. Asi bych poznal, kdybych klopýtl o Trouska."
„Jenže, víte, shrnutý koberec v hale… To je trochu mimořádné, nemyslíte?"
„Zvykl jsem si na tolik mimořádných věcí v našem životě, že mě nemůže překvapit švec na místě ředitele národní banky. Proti tomu je shrnutý koberec v hale na Hrabíně pitomost, jak jistě pochopíte."
„A ten člověk v okně? Vždyť jste ho viděl. Poznal jste ho?"
„To bych rád věděl, jestli vy byste někoho poznal na tu dálku a potmě."
„Svítil měsíc."
„Mám jiné starosti, než aby mě zajímali náměsíčníci. Měl jsem vztek, že mi nešel otevřít. A to je všechno." Podíval se na hodinky. „Vám asi nevadí, že už hodinu pokračuje dole odpolední zasedání. Ale mně ano. Chcete ještě něco vědět? Sny jsem neměl žádné."
„Dnes ráno, víte…"

„Vzbudil mě kolega Huber tím, že mi z postele stáhl prostěradlo, aby je použil jako cupaniny a obvazů na ošetření raněného. Jen díky šťastné hře osudu a náhody jsem nespad z postele. Měl byste tady dalšího mrzáka. Zajisté mě už omluvíte, pane.“ Vzal ze stolu před poručíkem větrník a vypnul ho.
Vašátkovi nezbylo než balit.

Marie Melasová přijela na Hrabín už za tmy. Vyhledala správce zámku, vyslechla slova soustrasti a zaplatila účet.
„Pojedete sama?“ zajímal se pan Novotný.
„Nic jiného mi nezbývá,“ odpověděla.
„Buďte, prosím, opatrná. Jsou zde řidiči z archeologického institutu. Jistě by jeli s vámi, kdybyste si přála… Dalo by se to zařídit…“
„Nebudeme je obtěžovat,“ řekla mírně. Podala Novotnému ruku a rozloučila se s jeho ženou.
„Strašná katastrofa,“ vzdychla paní Novotná, když bílá simca opouštěla nádvoří. „Neměli jsme ji pouštět. Něco se cestou stane a budeme si to do smrti vyčítat.“
Novotný pokrčil rameny. „Ptal jsem se jí, ne?“
K jedenácté zaparkovala před domem. Věci nechala ve voze, neměla mysl na to, aby je tahala nahoru.
Šla rovnou k telefonu a vytočila číslo. Ozval se jí ženský hlas. „Slečna Benešová?“ zeptala se.
„Ano,“ odpověděl hlas. „Co si přejete?“
„Mluví s vámi Marie Melasová.“
„Ano,“ řekl hlas, a to dost odhodlaně. „Co si přejete?“
„Vy jste zajisté znala mého muže.“
„Znám ho,“ řekl hlas.
„Znala. Chtěla jsem vám jen oznámit, že můj manžel – a jestli se nemýlím, váš milenec, spáchal dnes ráno na zámku Hrabíně sebevraždu. Skočil z okna. Já si nejsem vědoma žádné viny. Vy se podívejte do svého svědomí.“
„Ale…“
„Sbohem.“

Byl den stvořený pro lenošení. Na nebi lehká bílá oblaka, rozplývající se v teplém větru. Ve městě žhnoucí dlažba a dusno. Plovárny na řece přeplněny.
Mezi ostatními plavci a neplavci povaloval se na kostkované přikrývce Michal Exner, kapitán Veřejné bezpečnosti. Četl si knížku, ležel na břiše a komíhal nohama.
Mezi nepřehledným množstvím nahých těl dalo poručíkovi Vlčkovi dost práce, než ho našel. Dostavil se rovněž v plavkách, ačkoli, po pravdě řečeno, nebylo ještě zdaleka po pracovní době. Usedl vedle Exnera na bobek a zaklepal mu na rameno. Exner vzhlédl, řekl: „Ahoj,“ a odsunul se, aby udělal vedle sebe místo. Vlček se spokojeně natáhl.
„Krásně, co,“ pravil.
„Jo.“
„Zajímavý?“
„Co?“
„Knížka.“
„Jo. Stalo se něco?“
„Ne. Jo. Beránek ti něco vzkazuje.“
„A copak? Přijde?“
„Ne. Měl žízeň a nechce na slunce.“
„Tak copak?“
„Listoval hlášení, co přišly z okresů.“
„Něco pro nás?“
„Ale ne. Jen aby měl přehled a vzdělal se. Ten doktor Soudek se zase zaplet.“
„Ale… Blbost.“
„Fakt. Na Hrabíně. Víš, to je ten zámek…“
„Vím.“
„Jeden chlapík tam skočil z okna a zabil se, jeden se pobodal halapartnou málem k smrti a doktor Soudek si vyšel na procházku oknem z prvního patra. Beránek myslel, že by tě to mohlo zajímat, tak ti položil dotyčnej spis na stůl.“
„Pane jo,“ zasmál se Exner. „Co se tam dělo, proboha?“
„Nevím, nečet jsem. Ale Beránek říkal, že se pobavíš.“

Kousky hovězího klouzaly na rozpálený olej. Michal Exner je obracel vidličkou tak jemně, jako by pracoval s chirurgickým nástrojem. Nakladl maso na talíř, obklopil je zeleným a červeným půvabem salátu a rajčat a odnesl si jídlo na stůl.
Byl soumrak, ale stěny garsonky dosud dýchaly vedrem. Otevřeným oknem proudilo horko z rozpálených střech. Před chvílí se osprchoval a bylo mu blaze. Rozložil před talíř desky, v nichž byly protokoly případu ze zámku Hrabína, zpracované poručíkem Vašátkem.
Po jídle umyl nádobí a vrátil se k zajímavé četbě. Bavil se, neboť si mnohokrát představil, jak poručík Vašátko soustředěně a úporně plnil své povinnosti v prostředí pro něho nezvyklém a podle jeho představ zřejmě nepřátelském. Usmíval se, vzpomněl-li na doktora Soudka a roztomilou společenskou formu, jaké zřejmě použil při jednání s poručíkem.

Dočetl a bylo mu trochu melancholicky z mírné nudy letních dnů a ze samoty. Přejel dlaněmi tváře a šel se oholit, jen aby něco dělal.
Potom vlezl do postele a dočetl knížku, kterou měl s sebou na plovárně.
Mohl by spát, ale nechtělo se mu. Vzpomněl ještě na Soudka a Melíška, usmíval se a hlavou mu znova plynul děj, naznačený protokoly poručíka Vašátka. Krásně si všechno uměl představit a opět se bavil.
Náhle se mu zazdálo, že se všechno neodvíjí docela snadno, logicky a spořádaně.
Vstal a přečetl si protokoly ještě jednou. A zavolal podporučíka Beránka. „Hele," řekl, „děkuju za desky, cos mi nechal na stole."
„Legrace, že?"
„Báječná," souhlasil Exner.

Otřel hadrem sedadlo, než v namodralém plátěném obleku usedl za volant, vyjel z garáže, šouravě projel průjezdem domu, pod širým nebem zablikal světly a zamířil do středu města.
Černá mercedeska se sunula jako brouk starými ulicemi, dosud spoře osvětlenými plynovými lampami. Její lak a chrom se zlověstně leskly.
Zabočila do ulice označené značkami: Houkání zakázáno, Průjezd zakázán a zastavila před vraty kliniky profesora Horáka.
„Pane," řekl vrátný Michalu Exnerovi, „přicházíte trochu pozdě. Službu na chirurgii má doktor Petrásek. Co mu mám vyřídit?"
Exner ukázal vrátnému průkaz. „Bezpečnost. Rád bych s ním mluvil."
Vrátný se podíval do průkazu a na Exnera. Pak ještě jednou. „Prosím," řekl nejistě.
Doktor Petrásek čekal na schodišti u chirurgie, s rukama v kapsách, okázale urputný, podobaje se postavou i výrazem obličeje portýru z nočního podniku.
„Co chcete?" zeptal se nevlídně. „Je noc."
„Ano," souhlasil Exner a představil se. „Je noc a chtěl bych laskavost."
„Laskavost?"
„Od vás."
„Ale…"
„Jestli je to možné, rád bych mluvil s doktorem Trouskem, kterého k vám přivezli…"
„Vím. A co takhle zítra ráno?"
„Raději hned. Když dovolíte."
Petrásek pokrčil rameny: „Když risknete, že vám doktor Trousek vynadá!"
„Cože! ?"
„Vynadá. Má se čile k světu. Pojďte," hodil hlavou někam do neurčita, vykročil a Exner ho následoval.

„Já nechápu," pravil rozhořčeně doktor Trousek a odložil časopis ovocnářů a zahrádkářů, který z nudy četl, protože nic lepšího v nočním stolku nenašel, „já nechápu, jak si mohli dovolit mě oholit! Podívejte," ukázal Exnerovi náplasti na obličeji. „Nepatrná zranění. Kdyby mi oholili prsa, prosím. Ale proč zrovna fousy!? Rok to bude trvat, než mi narostou. Ukažte mi ještě jednou vaši legitimaci!"
„Prosím," poslechl Exner a posadil se k posteli, jako kdyby byl Trousek jeho starý známý a on ho přišel navštívit v docela běžnou dobu, jak je v nemocnicích zvykem, a ne hodinu před půlnocí. U protější stěny malého pokoje ležel muž neurčitého věku, obrátil se na bok, podepřel hlavu o loket a zvědavě poslouchal, rád, že se něco děje. „Co vás tak zajímá na mém průkaze?"
„Nevypadáte na… no prostě na kapitána. Tak. Děkuju. Oč běží?"
„Mě by zajímalo," řekl Exner přemítavě, „jak se vám podařilo takhle se zřídit."
„Nejste sám," vzdychl Trousek. „Mě by to zajímalo taky. A moc jsem na to myslel. Náhoda. Hloupá náhoda."
„Moment, pane doktore," pravil Exner. „Tak vy jste seděl v přátelské besedě se svými kolegy v jídelně na zámku Hrabíně. Asi jste dost pil. Víc než obvykle?"
„No, trochu víc. Hrozně mě rozčilil kolega Soudek."
„Ale vy jste si z něho dělali legraci… kvůli pohřebištím…"
„To děláme pět let. Poslyšte, že mě takhle zřídil Soudek?"
„Myslíte?"
„To by bylo prima," zasmál se tiše Trousek, „kdybyste ho zatknul. Ale nedělejte to. Proč by to dělal? Víte, že na mne ukázal prstem a řekl, že jsem vrah?"
„Myslel to vážně?"
„Nepochybně." Trousek chytil Exnera za ruku. „Nesmysl. Dělal si legraci. Ale mně se nelíbila. Proto jsem taky víc pil."
„A dál?"
„Co jsem dělal! Jenže…," řekl Trousek s povzdechem, „to je právě to, co docela přesně nevím. Podívejte, pane kapitáne… jste kapitán? Ano? Děkuji. Tedy podívejte, pane kapitáne, nevím dost přesně, jak jsem se dostal z jídelny, ale dostat jsem se nějak musel, protože jsem byl najednou v konferenčním sále. Račte znát zámek Hrabín? Ne?"
„V životě jsem tam nebyl."
„Škoda. Vynikající barokní stavba. Prostě najednou jsem byl sám v konferenčním sále. Tma jako v pytli."
„Byla tam tma," řekl Exner a přikyvoval, „jako v pytli a vy jste tam byl sám. A co když ne?"
„Já nikoho neviděl. Ačkoli, máte pravdu, to není argument. Třeba tam někdo byl, to je fuk. Protože já jsem si tam sedl

do výklenku na lavičku a usnul jsem. Já si myslím, že jsem usnul, aspoň na chvíli. Jistě chápete, že čas pro člověka v takovém stavu mysli, v jakém jsem byl, nemá význam. Poslyšte, proč mě vlastně vyslýcháte?“
„Ale vůbec vás nevyslýchám,“ mávl Exner nedbale rukou, „nepříjemná formalita. Těžké ublížení na těle a my to musíme vyšetřovat. Tak nám to promiňte.“
„Ale zajisté,“ řekl Trousek chlácholivě. „Máme taky své nepříjemné povinnosti, pane kapitáne. Vy aspoň nevypadáte jako tajnej, takže je s vámi přece jen lepší řeč. Ale abychom nezapomněli na předmět hovoru. Já jsem se na té lavici vzbudil. To vím jistě, protože ještě teď si umím docela dobře představit, jak jsem se opíral dlaněmi o plyš, už nebyla taková tma, venku svítil měsíc a trochu prosvětloval okenice. Zvedl jsem se a chtěl jsem jít spát, ale zřejmě jsem si spletl směr…“
„Zřejmě?“
„Jistě. Protože kdybych si ho nespletl, musel bych vyjít na chodbu k jídelně a ke schodišti, jenže já jsem se dostal do haly k obrněncům. Anebo jsem si směr nespletl…“
„Na mou duši, pane doktore, teď vám nerozumím.“
„Já se vám nedivím,“ řekl Trousek rozpačitě. „Jenže to byste mě musel znát… Když jsem se na Hrabíně trochu… víte, co myslím?“
„Napil?“
„Přesně. Tak mě pořád něco táhlo do té haly. Tak asi proto jsem tam šel, jenže tam byla úplná tma, a tak jsem si chtěl rozsvítit. Vypínač je nešikovně na druhém konci, až u dveří, co vedou ven. A nějak jsem se zapletl do koberce nebo co, něco mě uhodilo, chytil jsem se něčeho, klacek jako kopí nebo co, pak mně řekli, že to byla halapartna. A konec. Na víc si nevzpomenu, kdybyste mě zabil.“ Trousek se tvářil velmi provinile. „Asi jsem sebou pěkně plácnul, protože jinak si to neumím vysvětlit. Smůla.“
„A neměl jste pocit, že v hale, jak vy říkáte – s obrněnci, ještě někdo je?“
„Víte, že měl?“
„Že na vás třeba někdo útočí?“
„Ne. A vlastně,“ zarazil se, „proč ne! To není špatný nápad. Útočí! Třeba Soudek. Nezlobte se, ale pořád se nemohu zbavit komické představy, že ho zatýkáte. Jak by se mu ježil bíbr. A až byste ho zatknul, tak byste se ho musel zeptat, jestli už našel pohřebiště,“ zasmál se Trousek. „Ví bůh, že bych chtěl být při tom.“
„Ví bůh,“ souhlasil Exner, „že já také.“ Omluvil se, že obtěžoval.
„Ale vůbec ne,“ protestoval doktor Trousek. „Nevím, co si počít nudou, a nemohu se hnout. Vzalo mě to pořádně.“
„Tak hodně zdraví.“
„Díky, pane kapitáne,“ pravil Trousek. „A dobrou noc.“
Michal Exner za sebou tiše zavřel.
„Pane jo,“ řekl Trouskův společník a posadil se na posteli. „Nedá se říct, že by si vybírali čas k návštěvám nějak zvlášť vhodně.“
Trousek mlčel a usmíval se.
„Co je vám k smíchu?“
„Mně?“ zeptal se Trousek roztržitě. „Jo tak. Nic. Já si jen znova představil, jak tenhle chlapík zatýká doktora Soudka.“

V hale nemocnice byl veřejný telefonní přístroj, který kupodivu fungoval. Michal Exner vhodil minci a vytočil číslo poručíka Vlčka.
„Dobrý večer,“ řekl, „to jsem já.“
„Mám radost,“ pravil Vlček. „Copak se stalo?“
„Ale nic,“ řekl Exner skoro spokojeně. „Volám z nemocnice. Navštívil jsem pana doktora Trouska.“
„Neznám.“
„Jeden z postižených na Hrabíně.“
„Aha. A co má být?“
„Zavolej Beránkovi a ráno přijedete za mnou. Jo, ještě něco. Zastavíte se u pana doktora Šedivky. Toho antropologa, vzpomínáš?“
„Jistě. Co mu máme říct?“
„Raději nic. Ale vezměte ho s sebou.“
„Beze všeho. A kam?“
„Do archeologické expedice v Bylavsi.“

Vytáhl z kufru vozu plášť, oblékl si ho, nasadil si klobouk, nastartoval a opustil zasmušilou ulici před klinikou. Vymotal se z města a zamířil jemu dobře známou silnicí k okresnímu městu Hory.
Bylo příjemné putovat letní nocí. Nespěchal.
K jedné přijel do Bylavsi. Někde zaštěkal nervózně pes, kterého světla a hluk vyrušily z příjemného snění.
Polní cesta k domkům expedice byla pokryta asfaltovým kobercem. To od doby, kdy se výzkum neolitického sídliště stal evropsky, ba světově proslulým.
Měsíc v úplňku svítil naplno. Exner vypnul reflektory a dojel k zavřeným vratům expedice. Zhasl motor. Bylo ticho, někde v dálce houkal vlak, jemně šumělo listí šeříku a švestky vedle brány.
A za plotem se ozývalo zvědavé a dychtivé funění.
Exner vystoupil a tiše zavřel dvířka vozu. „Mindo,“ zavolal potichu. „Potvoro psí…“ Došel k vratům a usedl na bobek. Hledal na zemi. „Tiše, Mindo,“ šeptal, „hned ti najdu kamínek…“ Sebral několik příhodných oblázků, poplival jeden z

nich a přistrčil jej k plotu.
Obrovský černý vlčák radostně zafuněl.
Exner se vztyčil a hodil. Pes se za kamínkem dychtivě rozběhl a Exner mezitím přelezl vrata. Vzal od Mindy kamínek a hodil jej znovu. „Mindo," šeptal, „kde máš Antiocha, potvoro…"
Pes se zajímal jen o kamínky.
Ve společné hře došli k domku v pozadí. Pes byl blahem bez sebe. Sťouchal obrovským čumákem Exnera do ruky a radostně kňučel.
Za černým sklem okna domku se vynořila mužská tvář, ve světle měsíce strašidelná, s naježenými vousy a trčícími vlasy. Pozorovala muže a psa klidnýma očima a ani sval ve tváři se jí nepohnul. Za chvíli se objevila kostnatá ruka a neobyčejně jemně a přímo zlověstně tiše otevřela okno.
„Mindo," šeptal Exner a plácal psa po krku. „Ty pse blbej… kde máš pána… Lumpe…"
„Zde," řekl muž v okně přísně. „Tady má ten zlý pes svého pána. Mindo, sežer ho."
Exner hodil psovi další kamínek. „Dobrý večer, pane doktore," řekl.
Doktor Soudek nehnul ani brvou: „Pane, zde není místo pro noční reje policajtských duchů. Zde je archeologický výzkum. Bože, vy budete jednou moje smrt! Co tady děláte, člověče?"
„Jel jsem náhodou kolem…"
„V polovině noci! Já musím ráno pracovat, pane. Vy snad ne?"
„Já," pravil Exner nešťastně, „bohužel taky."
„Tak dobrou noc," řekl Soudek. „Mindo, doprovod pána k vozu." Zavřel okno.
Exner se posadil na lavičku a mazlil se se psem. Za chvíli se rozsvítilo na terase. chaty a Soudek vyšel ven, v pyžamu a v trepkách. „Že máte chuť na kafe?" zeptal se.
„Mám," souhlasil Exner. „Moc."
„V našem okresním městě je noční podnik U zlatého džbánu. Mají otevřeno, pokud vím, do tří. Teď je tři čtvrti na dvě."
„Jenže vy vaříte lepší."
Soudek vzdychl. „Tak pojďte dál." Obrátil se na psa: „Tohodle pána příště zakousneš, rozumíš? Zakousneš. To jsou radosti, pane," pokračoval, dávaje ve dveřích Exnerovi přednost, „nepochopím, proč zrovna moje vědecké pracoviště musí trpět vašimi nočními návštěvami. Proč také jiní kolegové nemohou okusit jejich blaha. Posaďte se. Koňak dnes nemám."
„Nevadí," odpověděl Michal Exner a spokojeně se rozhlédl známou místností. Pod barevnými kruhy a skvrnami na stropě (představovaly plán výzkumu) mu bylo neobyčejně dobře. Sáhl do kapsy pláště. „Přivezl jsem gin."
„Skvělý to boží dar," pravil Soudek. Postavil na stůl skleničky. „A to jste nemohl přijet aspoň vpodvečer," zeptal se nešťastně. „Víte přece, že mám slabé spaní."
„Nemohl," odpověděl Exner, nalévaje. „Protože teprve kolem osmé jsem si přečetl zprávu poručíka Vašátka o veselé noci na Hrabíně a teprve mezi desátou a jedenáctou jsem mluvil v nemocnici s doktorem Trouskem."
„A hele," podivil se Soudek. Zvedl skleničku. „Na co?"
„Pokud si vzpomínám, tak jako obyčejně, na nic."
„Správně. Na nic."
Napili se a Soudek pravil: „Chápete, že vás nerad vidím. Uznáte, že noční návštěvy jsou pro moje citlivé nervy rány bucharem. Vysvětlíte mi konečně, proč jste se objevil, pro boha živého, v polovině noci?"
„Abych vám sdělil, pane doktore," Řekl Exner téměř vesele a otáčel v ruce prázdnou skleničkou, „že máte z pekla štěstí."
„Ale?"
„Neboť, jak se domnívám, jste na Hrabině oné veselé noci jen zázrakem zůstal naživu a zdráv."

Doktor Soudek mlčel. Díval se zamyšleně na stůl, pak zvolna zvedl oči na Exnera. „Vy čtete detektivky, že?"
„Ne," usmál se Michal. „Přiznám se vám, že mě trochu nudí. Raději," mávl rukou. „Nic."
„Moje neštěstí. Já například bych se teď hrozně rád nudil v posteli."
„Jestli dovolíte, seřadil bych vám vedle sebe fakta, jak jsem je vyčetl z protokolu, který zpracoval poručík Vašátko, a z lékařských zpráv, které jsou k protokolu přiloženy."
„Dovolím. A kdo byl zločincem? Zajisté náš dobrotivý doktor Douda."
„Snad," pokrčil Exner rameny. „Kdybych se někde zmýlil nebo uvedl nějakou nepřesnost, opravte mě laskavě."
„Laskavě vás opravím rád."
„Večer toho dne před zahájením konference jste dostal zprávu, že na Rovinách vybagrovali kostru. Pozval jste doktora Šedivku a šli jste se na kostru podívat."
„Souhlasí."
„Hned příští den ráno. „
„Přesně tak."
„Zjistili jste: předně – že nemůže jít o pohřebiště z mladší doby kamenné, kromě jiného zvláště proto, že kostra – podle odhadu pana Šedivky – neležela v zemi dlouho. Tak asi patnáct dvacet let."
„Tak nějak."
„Hlásili jste nález Bezpečnosti?"
„Ne."
„Chtěl jste tak učinit?"
„Ne."

„Ale to se přece má, pane doktore.“
„Já jsem kostru neobjevil. Byl jsem se na ni jen podívat. Mimochodem, udělal jsem víc, než byla moje povinnost. Řekl jsem bagristovi, ať to hlásí.“
„Na Hrabíně jste ovšem prohlásil, že ihned po návratu z konference budete o celém případu informovat Veřejnou bezpečnost.“
„Zajisté. Chcete-li vědět proč, pak vám mohu s radostí sdělit, že jsem byl na tenhle nápad velmi pyšný, protože dodal celému příběhu správné napětí a atmosféru.“
„To se vám podařilo, blahopřeji.“
„Děkuji,“ uklonil se Soudek. „Čest pro mě. A dál?“
„Na lebce byla zřetelná fraktura! Dokonce jste uváděl spolu s doktorem Šedivkou tvar a rozměry a vyslovil teorii, že šlo o ránu špičatou částí krumpáče.“
„Souhlasí.“
„Byla na lebce opravdu taková fraktura?“
„Byla. Zítra si ji můžete prohlédnout. Jestli ji mezitím někdo neukradl.“
„Prohlásil jste, že jde nepochybně o tělesné pozůstatky jistého Kořínka, který v roce 1949 ukradl jakýsi soubor, o němž se mezi vámi archeology hovoří jako o Zlatém muži.“
„Ano. Napadlo mě to, jelikož jsem chtěl udělat z Trouska vraha.“
„Protože kostra ležela v obilní středověké jámě na místě bývalého výzkumu pana doktora?“
„Napadlo mě, že v obilní jámě ležet m o h l a ! Ten chlapík ji vybagroval někde na hranici výzkumu. Podle mého odhadu. Nenosím v hlavě, jak jistě chápete, mapy všech vykopávek.“
„Chápu. Vyslovil jste dále myšlenku, že soubor sice odcizil Kořínek, ale že jeho společník ho zabil a daleko později vyvezl Zlatého muže do zahraničí. Vycházel jste z faktu, že se Zlatý chlap objevil v soukromé sbírce až v posledních letech.“
„Ano.“
„A zajisté vás nenapadlo, že vaše teorie může být pravdivá.“
„Samozřejmě, že ne.“
„A předpokládejme, že je.“
„Pak to nemusí nic znamenat.“
„Jen v tom případě, jestliže onen společník nesedí s vámi u jednoho stolu a jestliže neví, že vy osobně budete hlásit nález kostry s příslušným komentářem ihned po návratu z konference.“
„V opačném případě,“ pokračoval Soudek, „si na mě počká v hale obrněnců. Podivným řízením se tam ocitne ubohý Trousek.“
„Přesně tak,“ řekl Exner spokojeně.

„Nesmysl,“ prohlásil Soudek. „Všichni věděli, že si dělám legraci.“
„A co když ne všichni. Ano, vy jste si dělal legraci, ale přitom bezděčně vyslovil snad pravdivé, nebo pravdě se blížící myšlenky. Podle lékařské zprávy tři z ran, které zasáhly doktora Trouska, mohly být smrtelné. Jenže potmě se špatně míří a doktor Trousek je větší a silnější než vy.“
Soudek vstal, několikrát přešel místností a zastavil se u okna. Díval se do měsíční noci. „Profesor Alinger by řekl: Nad archeologickou obcí se stahují mraky.“
„Souhlasil bych s tím. Ale v jídelně byl také obsluhující personál, řidiči atakdále.“
„Hm…,“ přikývl Soudek zamyšleně. „Ale hlavně archeologové. Prosím vás, ten případ se Zlatým chlapem zná dnes pár lidí…“ Vzdychl. „Jenže vy, když si něco umanete… Asi vám to nerozmluvím…“ V kabátě ve skříni našel cigaretu a zapálil si. „No jo,“ řekl, „lidské duše jsou studnice neprozkoumané. Poslyšte, jste si jist, že si to Trousek neudělal sám? Když se opil, tak si strašně rád hrál s halapartnou.“
„Jist si nejsem. Ale takhle nesmyslně se zranit nemohl ani opilec. Musel by si opřít halapartnu o zeď a napichovat se na ni.“
„Což mělo napadnout už poručíka Vašátka.“
„Vašátko. Měl starosti s tou sebevraždou. Znal jste redaktora Melase?“
„Vůbec ne. Ani jsem nevnímal, že je na Hrabíně nějaký redaktor.“ Posadil se, naplnil skleničky a upil. Dlouho mlčel. Posléze řekl: „Nechal jsem si všechno projít hlavou. Jistě věříte, že jsem musel být dost při smyslech, když jsem dokázal šplhat z prvního patra dolů a zase nahoru.“
„Věřím. A patříte, pokud vás znám, mezi ten nešťastný typ lidi, kteří se nedokážou opít do veselého zapomnění.“
„Ano. Řekl jste to moc hezky. Do veselého zapomnění. Ano. Milý příteli,“ pokračoval Soudek, „nechal jsem si večer na Hrabíně znovu projít hlavou…“
„A k čemu jste dospěl?“
„Za předpokladu, že si Trousek zranění nemohl způsobit sám…, můžete mít pravdu.“
„Můžete to doložit ještě nějakým jiným faktem?“
Soudek smutně přikývl: „Bohužel…“
„Bohužel?“
„Ano, bohužel. Skoro všichni, kteří seděli toho večera u stolu, se v roce čtyřicátém devátém motali kolem výzkumů na okrese Hory anebo v muzeu téhož města.“
„To je osud,“ řekl Exner tiše.

Snídali na terase Soudkova domečku. Za rákosovými žaluziemi byl příjemný chládek. Exner měl na stole před sebou separát Památek archeologických s názvem: Knížecí hrob z období stěhování národů u návrši Bučinka, okr. Hory. Práce byla dílem doktora Doudy. Listoval jim a se zalíbením si prohlížel barevné reprodukce. Zlato, stříbro, almandinové perly a ploténky. „Krása," prohlásil. „A cena?"
Soudek pokrčil rameny. „Jen náramek váží dvacet dva a půl deka. A je z ryzího zlata. Jen náramek! Ten francouzský sběratel si cení soubor na osm set tisíc nových franků."
Michal Exner uznale přikývl. „To není málo."
„Ale ne moc," pravil Soudek a vzal do ruky separát. „Dovolíte…" A četl: „Nález obsahuje: dlouhý dvojbřitý meč. Říká se mu spatha – stříbrná hlavice, zlatý plech rukojeti, stříbrné zlacené ozdoby, stříbrné kování, zdobeno almandinem, chalcedonový kotouček, stříbrné kované nákončí, vynikající umělecká práce. Podívejte se tady na tu hlavičku hada se vsazenýma almandinovýma očima. Přezky opasku zdobené almandinovými ploténkami, vsazenými do zlatého plechu. Stejné přezky a nákončí řemínků z obuvi. Přezky na opasku, jak vidíte, mají tvar soví hlavy. Zbytky pochvy a nákončí úzkého sekáče, kterému se říká sax. Almandin a zlato. To je světově ojedinělé. Almandinové ozdoby z pochvy saxu, přezky na opasku, zlatý náramek, stříbrná samostřílová spona, stříbrná pinzeta, ozdobné trojúhelníčky u obuvi, drobné přezky, háček a nákončí řemínků, a to všechno ze stříbra nebo ze zlata. Ze železa byly spatha a sax. To se rozpadlo, samozřejmě."
„Ještě je něco tady," ukázal Exner na konec seznamu.
„Ano. Zbytky kostěného hřebene, kostěné zbytky válečného luku a stříbrné kování sedla. To nám zůstalo v muzeu."
„Kolik je to dohromady předmětů?"
„Čtyřiadvacet za hranicemi, pět u nás včetně tří skleněných nádobek."
„Kromě kování sedla se ztratilo všechno z drahých kovů."
„Ano." Soudek dojedl a připravil čerstvou kávu: „Navíc," dodal, „jde o věci tak skladné, že by se vám všechny pohodlně vešly do aktovky. Nejdelším předmětem je nákončí saxu ze zlatého plechu, vykládané almandinem. Je dlouhé sedmnáct centimetrů a široké tři a půl."
„Ví se jistě, že pachatelem byl Kořínek?"
„Měl byste navštívit bud doktora Doudu, který se po krádeži Zlatýho chlapa málem zhroutil, nebo bývalého ředitele zdejšího okresního muzea Douchu. Stejně udělali blbost. Doucha na ministerstvu málem klečel na kolenou, aby mu nález nechali. Takový nesmysl! „
„Proč jim neudělali napodobeniny?"
„Měli je dělat, pokud si vzpomínám. Jenže inventář zmizel dřív, než se celá záležitost vyřídila. Zloděj měl kliku."
„Inventář je ve Francii a co teď s ním?"
„Jedná se, jedná. Soukromý sběratel zaplatil iks franků. Cení si věc na tři čtvrti miliónu. Kdo mu to zaplatí? Víte," řekl Soudek, „mě ta historka, kterou jsem na Hrabíně vyprávěl, napadla především proto, že jsem byl přizván k jednání mezi našimi úřady a francouzským velvyslanectvím."
„Vzpomínám si," usmál se Exner, „jak jste se před časem rozčílil a sdělil mi svůj životopis. Jestli se dobře pamatuju, studoval jste po válce na Sorbonně."
„Ano. „
„Kdo objevil Zlatého muže v soukromé sbírce?"
„To je právě největší legrace," zasmál se Soudek. „Náš nebohý kolega Trousek. Byl ve Francii na studijním pobytu, a protože je všetečka, sehnal si adresy soukromých sběratelů. Tvrdil, že málem omdlel."
„Nedivím se mu."
Od brány se ozvalo štěkání psů a hluk vozů. Pan Pátek křičel na Mindu a Antiocha.
„Kristepane," vzdychl Soudek, „zase nějaká návštěva."
„Obávám se," řekl Exner provinile, „že jsou to moji mládenci a doktor Šedivka."
Soudek se na Exnera podíval neobyčejně urputně: „Stejně vás jednou zastřelím! „ prohlásil. „A budu zvědav, když vy tady nebudete, kdo mě odhalí a usvědčí."

Michal Exner zíral na promovanou biložku Hodačovou, která svižně vystoupila s Beránkem ze služební šestsettrojky. Měla stejně dokonalé nohy jako tenkrát, kdy mu na antropologickém oddělení archeologického institutu vařila kávu.
„Ježišmarjá," zašeptal Vlčkovi, „kde se tady bere?"
„My nemohli najít doktora Šedivku," odpověděl Vlček zoufale. „Doma nebyl, v ústavu také ne, nikdo nevěděl, kde by mohl být, a my spěchali. Beránek mínil, že ti jde spíš o antropologa než konkrétně o Šedivku."
Hodačová potřásla Exnerovi srdečně rukou. „Jsem ráda, že vás vidím."
„Potěšení," odpověděl a usmál se, jak nejroztomileji uměl, „je na mé straně."
„Ale," uvítal se s ní Soudek, „co vy tady."
Na malém prostranství před domky archeologů bylo náhle neobyčejně živo. Psi štěkali, řidiči otáčeli vozy, Hodačová se vítala se známými, zaměstnanci expedice stáli ve skupinách, diskutovali a zírali.
„Poslyš," zašeptal Exner Beránkovi, „tu Hodačovou jsi pozval ne náhodou."
„Ovšem. Byla na Rrabíně a pak…"
„A pak?" zeptal se Exner ostře.
„Nic," odpověděl nevinně Beránek. „Tobě se nelíbí?"
Jejich rozhovor přerušil doktor Soudek: „Poslyšte, pane, vám asi nevadí, že je neobyčejně časné ráno. Ale mně ano. Co chcete dělat?"
„Byl bych rád, kdybyste byl tak laskav a ukázal nám cestu na místo, které se jmenuje Na rovinách."

„Tak vzhůru," řekl Soudek a vykročil k Exnerově mercedesce.

Bagr se ztrácel v dálce. Zůstala po něm vyschlá rýha a navršený val. Táhly se cestou necestou, jako kdyby si udělal cestičku nestvůrný krtek. Vozy zajely až k lesu a zůstaly ve stínu. Pod trnkové keře na vysokou mez usedli Soudek, Exner a ostatní.
Soudek rozložil na kolenou separát doktora Trouska: Výzkum části neolitického sídliště na pokraji místa Na rovinách, okr. Hory. Nalistoval stránku, kde byl situační plán výzkumu. „Sedíme tady," ukazoval. „Polní cesta vpravo. Asi patnáct metrů rovně nahoru, doleva třicet a k lesu. Plány jsou v archívu ústavu. Kdybyste to chtěli přesně zaměřit…"
„Možná," řekl Exner. „Nepodíváme se na kostru?"
Kráčeli podél rýhy. Hromádku kostí našli snadno. Ležela, kde ji Soudek se Šedivkou zanechali.
Hodačová přiklekla a probírala se kostmi. „Fraktura je," řekla, „asi tak, jak jste ji popsal. Podívejte."
„Stáří?" zeptal se Exner.
„Tohle nebyl starý člověk… A neležel v zemi dlouho."
Soudek nahlížel do brázdy. „Všechno uschlo," prohlásil. „A je to všelijak rozrejpaný. Teď se z toho nedá nic poznat."
„Aspoň jestli kostra ležela na výzkumu, nebo už mimo něj, aspoň to kdybyste mohl určit. A hloubku, v jaké ležela."
„Podle odhadu," pravil Soudek, „někde na hranici výzkumu. Tady vypadla z bagru. Předpokládám sklon korečkového pásu a šíři záběru korečka."
Polní cestou kodrcal modrobílý stejšn z okresního velitelství Veřejné bezpečnosti.
„Možná," řekl Soudek zamyšleně, „že by se to dalo určit přesně. Ve stěně výkopu mohly nějaké kůstky zůstat… Nebo i jinak…"
Na hromadu hlíny se vyhrabal poručík v uniformě a sjel k nim málem po zadku. Hlásil se Exnerovi jako zástupce velitele.
„Výborně," řekl Michal Exner, „hlásili vám tenhle nález?"
„Ne, soudruhu kapitáne."
„Sežeňte dva tři lidi a někoho odpovědného od vás. Proberou hromadu v místech, která označíme. Všechnu hlínu přes síto. Posbírat všechny kosti. Paní doktorka," usmál se na Hodačovou, „bude tak laskava a bude vaši práci kontrolovat. Postavíme sem hlídku a nikdo nesmí, až na další, na výkop sáhnout."
Poručík pozdravil, vylezl zpátky na hromadu a opět sjel téměř po zadku na druhou stranu k modrobílému vozu.
Soudek si na okraji lesa ulomil větvičku a označil dvěma silnými čarami, odkud měla být proseta hlína valu. Pro jistotu přidal na každé straně dva metry.
„Vy máte patrně své odborníky" řekl Exerovi.
„Na přesejvání hlíny?"
„Že máte takové, jsem si jist. Jde mi o situaci nálezu kostry."
„Doufal jsem, pane doktore, že vy sám…"
„Nedoufejte, pane kolego. Ale vy máte závažné zkušenosti a úspěšnou praxi. Vzpomínáte? Jeden únětický hrnec a pár byzantských mincí."
„Chtěl jsem vás poprosit," řekl Michal Exner se skromností až devótní a přitom vesele na Soudka mrkl, „o jednodenní brigádnickou výpomoc."
„Když tak pěkně prosíte," pokrčil Soudek rameny. „Snad…"
„Ostatně, dodal Exner, „jsem vás svou nabídkou uchránil od nepříjemností s orgánem, který tady bude hlídat."
„A pročpak, vážený pane?"
„Poněvadž, jak jste mi jednou pravil, jste zvědavý. Jinak byste nemohl bádat. A zítra za kuropění byste tady byl tak jako tak s kropicí konví a se škrabkou."

Byl neobyčejně příjemný a vlahý večer, Exner se Soudkem a Hodačovou seděli na lavičce před expedicí a odpočívali. Podporučík Beránek dojel do Prahy s nevelkým zavazadlem, ve kterém byla celá nalezená kostra. Chyběly pouze čtyři články prstů pravé ruky. Doktor Soudek očistil místo nálezu a geometři je zaměřili. Beránek měl z Prahy přivézt plán Trouskova výzkumu, aby se mohlo přesně určit, zda kostra ležela v prostoru výzkumu nebo mimo.
Soudek byl přesvědčen, že ležela na okraji plochy zkoumané před lety doktorem Trouskem.
„Jak jsem vám ukazoval tu šedavou vrstvu, to byl zbytek obilní jámy. Kostra mohla ležet přímo v jámě."
„Nahá?" zeptala se Hodačová.
„Proč ne?" pravil Soudek. „Musela v ní ležet nahá. Přece by nám neunikla tkanina a knoflíky. Obilních jam bylo na výzkumu víc."
„Doktor Melíšek hovořil o dvou."
„Může být."
„Čekáte, že i v druhé něco bude?" zajímala se Hodačová.
„Přesvědčíme se," řekl Soudek.
„Myslel jsem si to," pravil Exner spokojeně. „Jistota je jistota. Hele, Vlček! „
Služební vůz projel otevřenou branou a zastavil těsně u lavičky.
„Dobrý večer vespolek," řekl Vlček a vystoupil. „Je to na beton."
„Co?" zeptal se Soudek.
„Že jistý Pavel Kořínek, narozený v roce 1930, bytem v Libicích, přechodným bydlištěm v Horách, povoláním keramik, odcizil dvacátého devátého září roku 1949 ve večerních hodinách z trezoru okresního muzea soubor zlatých a stříbrných předmětů velké umělecké ceny, zvaný Inventář knížecího hrobu z období stěhování národů," přečetl z papírku. „Obecně se tomu říká Zlatý chlap."

„Neuvěřitelné," prohlásil Soudek s obdivem.
„Opravdu?" zeptal se Exner. „A co je neuvěřitelné?"
„S jakou rychlostí a jak precizně pracujete. Milý pane," pravil doktor Soudek důrazně Vlčkovi, „to, co jste nám tady řekl, je od té doby obecně známo!"
„Ano, pane doktore," řekl nadporučík pokorně, „známo by to bylo, jenže případ byl tenkrát uzavřen."
„A není?"
Exner vzdychl. „A důkazy?" zeptal se Vlčka.
„Otisky prstů na ohnivzdorné pokladně staršího typu, běžný přístup ke klíčům – vyrobil si asi duplikáty. Pracoval dílem v muzeu a dílem na výzkumu doktora Trouska."
„Motiv?"
„Útěk za kopečky. Po krádeži zmizel a už se neobjevil."
„Jsou o něm nějaké zprávy?"
Vlček pokrčil rameny. „Nevím."
„Rodiče?"
„Má prý nějaké příbuzné v Libicích."
„Tak si to shrneme," řekl spokojeně Exner. „A pak bych jel na výlet."
„A kampak?" zajímal se Soudek.
„Do Libic. Slyšel jsem, že je to hezká obec."

Jsou ještě místa, kde se málem zastavil čas. Obec Libice patřila mezi ně. Z okresní silnice tam vedla polní cesta. Náves se podobala divadelní dekoraci z Prodané nevěsty. Světla staré mercedesky klouzala po barokních štítech stavení, po čerstvě natřených plotech a květinových zahrádkách před okny. Poněkud stranou stál otlučený zámeček, kdysi snad velkostatek. Za hradbou stromů v zadní části návsi byl jednopatrový dům s dosud zřetelným nápisem:

HOSTINEC U KOŘÍNKŮ

Nad dveřmi nevzhledná žlutozelená tabule hlásala:

JEDNOTA – POHOSTINSTVÍ

Ke dveřím vedlo několik kamenných schodů, prošlapaných generacemi žíznivců a hráčů mariáše a kuželek. Hned vedle dveří svítila dvě okna.
Hovor, který z otevřených oken doléhal na tichou náves, byl nezřetelný. Zřejmější byly údery rukou o stůl a pleskání karet.
Černá mercedeska se tiše sunula mezi stromy. Michal Exner vypnul motor i světla a zastavil u schůdků. V tomto prostředí vypadal vůz neskutečně, stejně jako Exner, letní a vzorně nažehlený. Stáhl rukavice, plášť přehodil přes opěradlo předního sedadla.
Někdo přistoupil k oknu (bylo vidět jen obrysy muže v košili s vyhrnutými rukávy) a zase zmizel. Zvuky z hostince měly dál stejnou intenzitu a rytmus.
Exner vyběhl po schodech. Pomalu otevřel. Dveře zarachotily a vrzly. Chodba byla temná a vanul z ní chlad a vlhko. Škvírami dveří po pravé straně do ní vnikalo světlo z výčepu.
Výčep zůstal jako před padesáti lety. Bez lesklého chladicího pultu. S dřevěnými lavicemi kolem zdí jako v nádražní čekárně. Se zasklenou dřevěnou vitrínou za dřevem obloženým pultem, na němž se leskl mosazný plech. V rohu hráli karty, kolem stolu bylo šest lidí, kteří věnovali Exnerovi jen zběžnou pozornost. Dva starší strejci seděli u stolu zvlášť, pili své třetí pivo a Exnerův příchod je vyrušil z mlčení. Prohlíželi si ho s neodbytnou zvědavostí a pozorností. Chlapík v košili s vyhrnutými rukávy točil pivo.
Exner pozdravil, ale nikdo zřejmě neměl patřičnou náladu, aby odpověděl. Příliš se podobal náhodnému turistovi, s nímž je zbytečné začínat jakýkoli rozhovor.
Přistoupil k nálevnímu pultu.
„Pivo?" zeptal se chladně muž s vyhrnutými rukávy.
„Ne. Ale rád bych si promluvil s někým z Kořínkovy rodiny."
„Může být," řekl muž. „Oč jde?"
„O jistého Pavla Kořínka," řekl Exner potichu, „narozeného roku 1930 zde a od roku čtyřicet devět nezvěstného…"
Muž u pípy zvedl oči a přejel jimi po místnosti. Potom si prohlédl Exnera od bílé košile až k vyleštěným botám, na kterých spočívaly konce vzorně vyžehlených nohavic. „Sakra…," řekl udiveně. „Já jsem jeho brácha… jestli můžu sloužit…"
„Jistě."
„Tak moment," pravil muž a ukázal očima na hosty. „Že bysme šli dozadu, ne?"
Exner mlčky souhlasil.
„Dáte si taky něco? Koňak?"
„Sodovku."
„Prima. Řidič, jo?"
„Jo."

„Tak račte," pravil muž a otevřel dveře do kuchyně. „Uvařím vám aspoň prima kafčo."
„To by šlo," souhlasil Michal Exner a rozhlédl se. Uzounká místnost, uklizená a pustá. Ze dvou hrnců na vařiči se kouřilo. „Vy tady žijete sám?" zvedl ruku, chtěje tak naznačit, že míní celou budovu.
„Chraň bůh. Nemáte chuť na párek? Není nejhorší."
„Jsem po večeři."
„Mám dva kluky a manželku. Už jsou v limbu. Hergot, já o bráchovi neslyšel… no, co se ztratil."
„Rodiče?"
„Táta tady má cimru. Máma umřela před pěti lety. Jenže táta už je holt…," Kořínek zatřepal prsty u spánku. „Rozumíte."
„Ano," řekl Exner a posadil se k vydrhnutému dubovému stolu. Zaklepal klouby prstů na desku. „Prima dřevo."
„Jo, to je po dědečkovi. Tak tady je to kafe, pane… pane…"
„Exner," řekl Michal a mile se usmál. „Michal Exner."
„Já jsem Petr Kořínek, pane. Petr."
„Narozen?"
„Jako rok? Dvacet šest. Brácha je mladší. O čtyři roky."
„Psal vám?"
„Nikdy. Anebo…" Kořínek pokrčil rameny. „Von tady měl průšvih, jestli nevíte." Usmál se. „Předpokládám, že jste… zvenčí… Odtamtud…"
Michal Exner upil kávy a neurčitě se zavrtěl. Mohlo to znamenat i souhlas. „Jakej průšvih?"
„Blbec. Ale povedlo se mu to. Šlohnul nějaký zlato z muzea. Neumíte si představit, co jsme s tím měli nepříjemností. Ale léta všechno srovnaly. Jak se mu daří, lumpovi. Psal?"
Exner pokrčil rameny:
„Snad jo," pravil Kořínek. „Asi to u nás někdo zabavil. Když holt píše zloděj. Že vzal roha, prosím. Ale krást snad nemusel, co?"
„Taky si myslím. Vážně o sobě nedal vůbec vědět?"
„Ne. Vypařil se. Šel kec, že je v Austrálii, v Kalifornii a další. Co si tak lidi u piva vymyslejí." Kořínek vzdychl. „Nejdřív jsme měli starost, jestli nezůstal někde na čáře mrtvej. Ale esenbáci mi řekli, že je to vyloučený. Tak jsme čekali, čekali, a teď už i čekat přestali. Jak se má, syčák, že si nevzpomněl?"
„Ví bůh a svatý Václav," pravil Exner moudře. „Měl bych k vám prosbu, pane Kořínek."
„Když to bude pro mý ruce vhodný…"
„Ale jistě. Potřeboval bych několik fotografií vašeho bratra. Jestli vám zůstaly v rodině."
„Dost divná prosba, pane Exner."
„Ano."
„Smím vědět, nač ty obrázky? Snad se chlapec nežení? Nebo chce ukázat svým dětem, jak vypadal, když byl maličkej?"
„Ani tak, ani onak," pravil Exner smutně. „Jen mě tak napadlo, že váš bratr asi nikdy neopustil území státu."
„Ale… Hele. Moment. Poslyšte, kdo vlastně jste?"
„Já jsem kapitán Exner z kriminálky."
„No těbůh," řekl Petr Kořínek zasmušile, „nevypadáte fakt na tajnýho. Ježíšmarjá, tak co tedy dělal těch patnáct let? To byl zavřenej?"
„Nebyl," a Exner napodobil způsob i tón Kořínkovy řeči: „Byl patrně mrtvej."

„Sakra…," řekl Petr Kořínek, ale nebylo to zaklení, spíš jakési neurčité vyjádření nepříjemného stavu mysli. „Sakra. No jo. Mrknu do výčepu, obsloužit hosty. V minutě jsem zpátky."
Nechal dveře otevřené, zřejmě úmyslně, aby se Michal Exner mohl přesvědčit, že jeho odchod neznamenal nic víc než plnění povinnosti hostinského. Bylo však zřejmé, že potřeboval být chvíli bez znepokojující přítomnosti neznámého člověka, který odkudsi spadl s divnou zprávou, již bylo potřeba srovnat v hlavě. Vrátil se s lahví minerálky.
„Je prima chlazená. Chcete šťávu?"
„Ne."
„Jo. Ty fotky… Mrknu k tátovi do skříně." Hledal baterku. „Bude už spát jako dřevo. Spaní mu slouží dobře. To je vlastně štěstí, když se na starý kolena může člověk aspoň vyspat, ne?"
„Je." Exner si nalil minerálku. „Kafe bylo dobrý."
„Dal jsem vám dvojitý. Po normálním kafi ze čtvrtý cenový skupiny se ještě nikomu srdce nezastavilo. Tak jsem tu za pár minut."
Vrátil se opravdu za chvíli a nesl pod paždí krabici a album. „Nevím, jestli to bude všechno…" Přisedl k Exnerovi. „No… nesmíte se zlobit… Vy fakt nevypadáte na kriminálku."
Pečlivě prostudoval Exnerův služební průkaz.
„No jo," řekl s povzdechem a otevřel krabici. „Fakt. Kdybyste mi mohl sdělit, co se vlastně stalo…"
„Dlouhé povídání," řekl Exner, „to by vás nebavilo. A na mou duši, vlastně toho moc nevím. Ale mohu vám slíbit, že určitě dostanete zprávu nebo vás navštívím. Zatím si nedělejte hlavu a moc nemluvte, kdo jsem a proč jsem tady byl."
„Jasně. Taky nemám rád drby. Tak tohle je brácha." Ukázal fotografii docela běžného, ulíznutého mladíka s mírně drzým pohledem a nápadně velkým spodním rtem. „Hezkej kluk."
„Dost," souhlasil Exner. „Můžete mi o něm něco povědět?"
„Ale jo. Byl vždycky divnej."
„Ale?"
„Moc se nekamarádil, nos nahoru, maloval vobrázky a tak. Plácal blbosti z hlíny. Místo aby se držel hospodářství – po

válce byla holt jiná situace než dnes, že jo? – utek na školu.“
„Utek na školu?“
„No. Utek, aby udělal zkoušky na nějakou keramickou školu. Že bude po maturitě dělat zkoušky na Umprum. Ale nějak mu to nevyšlo. Já myslím, že politicky, rozumíte, byl červenobílej, jako my všichni v rodině. Tradice, soudruhu kapitáne. Dnes je jiná doba. A možná že byl taky lajdák. Koukejte, s námi se nikdy moc nebavil. Byli jsme pro inteligenta pára. A taky bych řek, že po něm dost šly holky. A von dost po nich. Říkal jsem si s tátou – s mámou ne, máma nad ním držela ruku, byl nejmladší – říkal jsem si s tátou: pozná kluk, zač je toho loket, až bude makat s lopatou. Kdyby se držel hospody a hospodářství – koukejte, to nikdy nebyla špatná živnost, že jo, i na takový malý vesnici. Jasně.“ Mezi řečí vybíral a ukazoval další fotografie. Exner je dával stranou.
„Nevzpomenete si, s kým kamarádil v posledních letech, s kým se stýkal, s jakou dívkou chodil?“
„Kdepak. Přijel na pár dní o prázdninách. Nikomu o sobě nic neřek. A z vesnice žádný kamarády neměl, ani holku, to dá rozum, že pořád, blbec, koukal vejš.“
„Tak po tom, co utekl, žádná zpráva? Nic?“
„Kdepak. Musíte mít protokoly. Tady byli v tý věci aspoň desetkrát. A výslechy, a všechno prošťourávali. Jo! „ vzpomněl si. „Moment! Něco mi došlo. Zaslechl jsem při tý příležitosti, ale kdybyste mě zabil, tak si nevzpomenu jak, že utekli dva. Že byli kamarádi a že se oba stejný den ztratili. A nějaká holka. Takže byli vlastně tři. To se tak povídalo, jo.“
„A nevíte, kdo to byl?“
„Co vás vede. To taky budete mít u vás v protokolech. Já myslel, že jste si je přečetl, než jste zamířil sem.“
„Ani jsem neměl čas,“ řekl Exner provinile. „Ale napravím to, pane Kořínek. Těchhle pět fotografií kdybych si mohl vypůjčit. Opravdu jen vypůjčit. Napíšu vám potvrzení a dostanete je zpátky.“
„Daruju vám je,“ mávl rukou, „co s tím tady.“
Exner však přesto vytrhl z malého notýsku lístek a nezřetelným písmem potvrzení naškrabal. „Pro všechny případy. Nikdy nevíme, co se může stát. Platím tuplovanou kávu a sodovku.“
„Až přijdete s tou zprávou. Jsem zvědavej a umím mlčet. Jasný?“
„Jasný.“
„Jinak máme tři prima hostinský pokoje. Čistý a slunečný. Klid pro dovolenou úplně stvořenej. A manželku mám pořádnou, dbá, aby bylo všechno na svým místě.“
„To jsem rád, takže mě zvete?“
„Jasně.“
„A co když budou zprávy nepříjemné?“
„Za patnáct let, pane kapitáne,“ pravil Petr Kořínek, „je zmizelej člověk mrtvej a prach z něj zůstane i v lidský duši. I kdyby to byl prach z vlastního bratra.“

Poručík Vlček a podporučík Beránek seděli v Exnerově garsonce pěkně vedle sebe jako školáci. Vlček dumlal lulku, kterou se učil kouřit, protože je to zdravější než cigarety, ale zatím mu moc nechutnala. Také tabák nezvolil nejvhodnější, místnost čpěla. Vlček si prohlížel fotografie Pavla Kořínka. Michal Exner balil kufry.
„Předpokládejme,“ pravil Vlček, „že nalezená kostra jsou opravdu pozůstatky dotyčného Kořínka…“
„Jestli dovolíš,“ vložil se mu do řeči Beránek, „nepředpokládal bych nic. Předpokládám sice inteligenci a intuici našeho milého doktora Soudka…, ale mně především připadá divná noc na zámku v Hrabíně. Jsem ochoten připustit náhodu. Ostatně, to lze statisticky dokázat, že dejme tomu na každé dvousté vědecké konferenci dojde k vážnému zranění a na každé čtvrtmiliónté ke zranění a sebevraždě, ale v našich malých poměrech je to přinejmenším pozoruhodné.“
Exner obratně skládal košile a vršil je v kufru na hromádku. „Taky si myslím,“ poznamenal. „Hele, Vlčku, mrkni se na protokoly ve věci Pavla Kořínka.“
„A jestli zmizel sám, nebo jestli byli tři.“
„Přesně. A zjisti, jestli po nich něco zbylo, nebo jestli se vypařili tak úplně beznadějně jako dotyčný Kořínek. A spoj se s Pohraniční stráží. Už je to dávno, ale snad by tam něco mohli mít. Náhodou. Tři lidi nejsou špendlík a hranice v devětačtyřicátém na podzim byla už jakžtakž hlídaná.“
„Mrknu se. Nemáš cigaretu?“
„Mám. Na stole. Vezmi si celou krabičku.“
„Ne, ne. Cigarety už nebudu kouřit. Jen abych dostal lepší chuť do krku a na jazyk.“
„A já,“ poznamenal Beránek, „abych dělal kostřičku.“
„Přesně tak.“
„Mám se radit s doktorem Šedivkou?“
„Odcestoval do Milčic.“
„A slečna Hodačová?“
„Odcestovala do Lužánek. Nakopli tam pohřebiště.“
„Takže to je jasný,“ řekl Beránek spokojeně a sklapl fotografie do svého velkého notesu.
„Prokristapána,“ podivil se Vlček, „Michale, co mu je tak zřejmý?“
Exner pokrčil rameny.
Beránek se usmíval. „Pořád jsem dumal, kam se chystáš, náš kapitáne…“
„No a?“ zeptal se Exner přísně.
„Vychází mně to na Lužánky,“ pronesl Beránek s něžným úsměvem.
A Vlček si tiše zazpíval: „Nohatou, nohatou, tu já mám nejradši…“

Večer nebývá nejvhodnější dobou, aby se člověk vydal na delší cestu. Pohnutkou mohou být nepříjemné služební povinnosti, příjemný výlet, povaha, cesta za někým neobyčejně blízkým nebo prostě zvědavost. Michala Exnera přimělo k odjezdu to poslední. Nesnášel neobjasněné. Dost netrpělivě se před domem rozloučil s Vlčkem a Beránkem, uložil zavazadla do kufru mercedesky, která přes své stáří vypadala znamenitě a byla spolehlivá a pohodlná, a dal se na cestu.
Byla neuvěřitelně krátká. Dvě křižovatky, doprava, doleva, a zastavil před starým domem na Vinohradech. Přečetl si na tabuli jména obyvatel, vzdychl a začal stoupat do posledního patra.
Zazvonil u dveří, na nichž se zlatě leskl štítek se jménem: MELAS.
Dlouho trvalo, než Marie Melasová otevřela. I domácí střevíce nosila s vysokými podpatky, napravujíc tak chytře, o co ji připravila příroda. Kromě toho se zdála hubenější, než ve skutečnosti byla. V ruce držela brýle. Pravděpodobně četla.
„Promiňte," řekl Exner, „ale jestli se nemýlím, paní Melasová."
Dívala se víc zvědavě než nechápavě. Přikývla.
„Rád bych s vámi mluvil…"
„Prosím," souhlasila a usmála se smutně a společensky. „V jaké záležitosti?"
„Vašeho manžela."
„Pojišťovna?"
„Ne. Policie."
Zvedla udiveně obočí. „V té věci jsem už u vás byla."
„Ano," souhlasil Exner, „vypověděla jste, že…"
Zarazila ho. „Ukažte mi průkaz, prosím, a pojďte dál."

„Vypovídala jste," opakoval Exner a složil se do křesla s onou roztomile drzou samozřejmostí, jako kdyby byt Melasových navštěvoval pravidelně a několikrát v týdnu, „že vám nejsou známy pohnutky, které vedly vašeho manžela k tomu, že spáchal sebevraždu."
Usedla naproti, naklonila se dopředu a položila lokty na opěradlo. „Nenapadlo mě, že by se mohlo stát něco jiného."
„Nerozumím. Co jiného?"
„Sebevražda přece nemůže zajímat policii. To je nakonec soukromá věc člověka. Nevím, proč to Karel udělal. Opravdu ne."
„Kolik let jste spolu žili?"
„Téměř deset."
„Nikdy žádné potíže, psychiatři a tak?"
Slabě se usmála. „Nikdy. Byl neobyčejně klidný. Metodický a rozvážný. Jeho knihy – jestli jste některé četl – o tom hovoří dost jasně. Měla jsem ho velmi ráda."
Michal Exner se nemohl zbavit dojmu, že sedí v nějaké jiné zemi. Nevěděl proč. Snad za to mohl architekt, který navrhoval byt.
„Ano," opakovala ještě jednou prostě, „měla jsem ho velmi ráda…"
„Rozpory mezi vámi?"
„Jako v každém manželství. Mívala jsem mu za zlé, že je příliš skromný. Snažila jsem se potlačovat v něm právě tyhle vlastnosti a snad se mi to časem dařilo."
„Nevím, proč bych vám neměl věřit," pravil Exner neobyčejně solidně. „Ale: vyrovnaný, klidný Karel Melas, člověk s jistými úspěchy v životě, si najednou, z ničeho nic vezme život. I sebevražda potřebuje motiv."
„Ten já neznám. Domnívala jsem se, že o ní víte…"
„Nevíme. Měla jste o ní mluvit dřív."
„Bývám korektní, pane."
„Prosím. Jméno?"
„Daniela Benešová, Veleslavín, Polní tři, telefon třicet pět, osmnáct, patnáct. Podnájem."
„Žárlila jste na něho?"
„Jsem přesvědčena, že méně než kterákoliv jiná. Budete-li mluvit s tou slečnou, musí vám to potvrdit. Ráda jsem nebyla. A také jsem to dávala Karlovi znát, to jistě chápete. Ale žádné scény a nic."
„Byl u ní den před odjezdem nebo tentýž den nebo prostě krátce předtím, než odjel?"
„Bohužel nevím. Nemohla jsem přece zkoumat, jestli… když řekne: jedu tam a tam, skutečně tam jede, když řekne: mám schůzi nebo tiskovku, jestli opravdu na schůzi je. Také bych to," prohlásila mírně, „nepovažovala za důstojné."
„Chápu. A ještě něco prosím: váš manžel se ocitl toho večera mezi neznámými lidmi, v neznámém prostředí."
„Hrabín znal dobře. Jezdil tam často."
„Mám na mysli společnost, společnost, s níž nebo vedle které seděl toho večera před svou smrtí."
„Nevím sice, kdo byli ti lidé, ale…"
„Mohu vám je jmenovat…"
„Jestliže šlo o společnost archeologů, pak jsem si téměř jista, že neznal nikoho: Ovšem náhoda není vyloučena. Neříkal mi přece o každém, s kým se kdy v životě setkal."
„Takže mezi archeology mohl být třeba jeho spolužák ze studií. Studoval přece na vysoké škole?"
„Filozofii."
„Archeologie je na filozofické fakultě a pokud vím, byla tam vždycky."
Usmála se a nadzvedla bezmocně ruce. „Mohl se tam setkat s někým známým, ale pokud vím, za posledních deset let neprojevil o archeologii nejmenší zájem."

„A vy?“
„Já také ne.“
„Promiňte,“ omlouval se, „promiňte. Nechtěl jsem vás urazit. Napadla mě ta nejobyčejnější myšlenka.“
„A jaká?“
„Jestli někdo z přítomných nebyl… třeba vaším přítelem… Musíte mi prominout mou netaktnost, ale při objasňování…“
„Prominu,“ řekla suše. „Chápete, že teď už na tom nezáleží, jestli jsem měla milence nebo ne. Nuže, měla, před několika lety. Neměl s archeologií vůbec nic společného. Je to výtvarník. Nestýkám se s ním už tři roky. Manžel o našem poměru nevěděl. Chcete se proboha vrtat i v mé soukromé minulosti? Vždyť to mu už nemůže vrátit život.“
„Že váš milenec nebyl v té společnosti, mi můžete zaručit?“
„Čtěte jména.“
Poslechl. Vyjmenoval archeology, správce zámku a dodal: „Pak ještě dva přátelé pana správce. Totiž – jeden přítel, Adolf Krulda, řidič dodávky družstva Jednota. Navštívil pana správce ten večer a s nimi poseděl ještě závozník Antonín Hipš.“
„Není mezi nimi. Co by tam dělal.“
Cítil, že je unavená rozhovorem.
„Od chvíle,“ pokračovala, „co jsem se dověděla o smrtí svého muže, o nepochopitelné smrti, pohybuju se světem jako uzavřená pod skleněný poklop. Bože můj,“ vzlykla, „vždyť opravdu neměl proč… Cítím se velmi osamělá a vaše vyšetřování… ačkoli chápu jeho smysl a důležitost a chápu, že máte předpisy, mi připadá jako něco nadpřirozeného. Rozjetý stroj.“
Exner se zavrtěl v křesle a vstal. „Nezlobte se na mne,“ pravil se zřejmou účastí, „že jsem… prostě tím strojem.“

Polní ulice ve Veleslavíně byla hodna svého názvu. Končila opravdu v polích a cesta od okraje města ke skupince domků, mezi nimiž ona ulice byla, zůstala v podstatě úvozem, do kterého před lety udělali asfaltový koberec, teď vymlácený a plný záludných děr.
Bylo jedenáct a Polní ulice spala.
Domek, ve kterém žila Daniela Benešová, byl snad kdysi hezký a útulný. Teď ve světle pouliční lampy vypadal zchátrale. Patřil asi penzistům, kteří neměli ani peněz, ani sil na jeho rekonstrukci. Penzisté se zřejmě – podle štítku na dveřích jmenovali Horovi. Nad kulatým tlačítkem zvonku bez jmenovky bylo nové obdélníkové tlačítko s úhledně napsanou jmenovkou: Daniela Benešová.
Zazvonil.
Měla pokojík ve štítě domku. Nerozsvítila, jen otevřela okno a zeptala se: „Hledáte někoho?“
Poznal, že má světlé vlasy a – podle hlasu – že ji asi probudil. „Jestli se jmenujete Daniela Benešová,“ řekl, „pak hledám vás.“
„Na pošťáka nevypadáte a své přátele poznám.“
„Nejsem ani pošťák,“ pravil Exner vesele, „ani váš známý.“
„Tak neobtěžujte.“
„Nejsem ani opilý, protože, jak jste mohla slyšet a můžete vidět,“ ukázal palcem na vůz, „přijel jsem jako řidič. Slyšel jsem, že znáte Karla Melase.“
„Ano.“
„Pak bych s vámi velmi rád mluvil.“
Zavřela okno. Zatáhla záclonu a rozsvítila. Zřejmě se strojila. Přecházel po chodníku a trpělivě čekal. Až se rozsvítila okna na schodišti, lucerna nad vchodem do domku, až otevřela dveře a seběhla po cestičce k brance. „Proč jste nezavolal?“ zeptala se starostlivě. „Poslyšte, nejdete od jeho ženy?“
„Ano,“ řekl suše a vytáhl průkaz. „Kriminálka. Kapitán Exner. Prosím, slečno Benešová, abych vás směl navštívit.“

Zařízení v pokojíku bylo zřejmě z větší části amatérským dílem Daniely Benešové. Gauč, sroubený ze tří prken, na drátěnce matrace, přes ně barevný kreton. Záclona na okně ze stejné látky. Dvě proutěná zahradní křesla, stoleček na třech zkřížených nohách, knihovnička a psací stůl, na všem bylo vidět, že to patřilo někam jinam, k jinému nábytku, i police na stěnách. Ale bylo to prostředí útulné a milé, Exner okamžitě pochopil Karla Melase a přemýšlel, kde jsou stopy jeho vlastnoruční práce.
Daniela Benešová nevyváděla, ani neplakala. Jen oči jí zčervenaly a strnuly a nesmírně pobledla v obličeji. Objevily se na něm nepochopitelné, netušené vrásky, které jistě zmizí, ale objeví se znova na stejných místech za patnáct, dvacet let.
„Kristepane,“ řekla, když jí Exner podrobně vylíčil závěr života Karla Melase. „Byla jsem šťastná… nemáte chuť na čaj nebo na něco?“
S díky odmítl.
„Nepoznala jsem hodnějšího člověka. Byl někdy jako dítě… I když… přece jen byl o tolik let starší než já. Proč to vlastně udělal…“
„Stejnou otázku mi položila před dvěma hodinami paní Melasová. Nevím.“
„Se mnou byl určitě šťastný. To přece člověk pozná, nemyslíte? O ní nikdy nemluvil. Nestěžoval si, nepomlouval… Můžete mi věřit nebo ne, na tom už vůbec nezáleží… poznali jsme se náhodou. Nechtěla jsem s ním chodit, ale měla jsem už od prvních chvil pocit, že je vedle mne neobyčejně šťastný. Pořád, pořád. Jenom se mi zdálo…, že je v manželství nespokojený… A poslyšte: rozhodně nepatřil k těm, co mají na každém prstě ženskou.“
„Třeba si to jen myslíte…“

„Ne. To vím určitě. Se mnou byl šťastný, ale jinak byl v životě asi velmi nešťastný. Cítila jsem to, věděla, ptala se, ale vždycky mě nějak vesele odbyl… Chtěl se rozvádět a vzít si mě.“
„Sliboval?“
Smutně se usmála. „Moc ne. Jen trochu. Ale tak, že se mu dalo věřit.“
„Kouříte?“ zeptal se Exner. Nabídl jí cigaretu.
„Děkuju.“ Zřetelně se jí chvěly ruce.
„Rád bych se vás zeptal na něco nepříjemného. Jak jste už sama řekla, teď už na ničem nezáleží…“
„Vím asi, co chcete vědět.“
„Myslíte?“
„Jaké jsem měla z našeho poměru finanční nebo jiné výhody.“
„Ano. „
Rozhlédla se pokojem. „Jak sám můžete vidět, žádné. Jestli nepočítáte sem tam večeři, láhev vína nebo výlet jeho vozem pár kilometrů za Prahu.“
„Nepočítám. A jinak?“
„Měla jsem dojem, že sám mnoho nemá.“
„Vycházely mu knihy…“
„Dvě. Druhá před čtyřmi lety. Sem tam nějaký honorář a jeho manželka nebyla zaměstnaná.“
„Když jste se viděli naposled…, počkejte, to bylo kdy…,“ počítal, „ano… odpoledne předtím, než odjel… Nic se mezi vámi nestalo?“
„Přísahám, že vůbec nic. Byli jsme…“
„Na tom nezáleží,“ řekl Exner mírně. „Opravdu ne. Ale proč vám nezavolal, že odjíždí?“
„Od půl osmé jsem byla na fakultě. Až do dvou. Čekala jsem už včera, předevčírem. Nikdy jsem neměla takovou chuť volat mu do redakce nebo dokonce do bytu. Jenže jsme se domluvili, že to dělat nebudu.“
„Hovořil s vámi někdy o archeologii?“
Překvapeně naklonila hlavu. „Proč? Nikdy. Proč by mluvil o archeologii?“
„Neměl známé mezi archeology?“
„Nikdy se nezmínil, že by někdo z jeho známých byl archeolog.“
„A vy sama?“
„Myslíte já nebo moji známí?“
„Ano, tak.“
Zavrtěla hlavou. „Nerozumím, proč se ptáte právě na archeologii.“
„Protože vědecká konference na Hrabíně, kam pan Melas odjel, byla konferencí archeologů.“
„Dělal často v novinách všechno možné. Ale archeologii určitě ne. Myslím, že jeho kolega Knotek…“
„Právě,“ přisvědčil Exner pochmurně. „Je sice pozdě, ale na pana Knotka se budu muset chtě nechtě podívat…“

„Člověče,“ pravil nevlídně Václav Knotek, „nemůžete přijít ve dne nebo zavolat? Vzbudil jste mi celou rodinu!“ Přišel otevřít v zimním kabátě a v pantoflích. Na nohou měl silné lyžařské ponožky. „Mám zimnici.“
„Vždyť je léto,“ pravil Exner lehkomyslně.
„Řeči, pane. Melas byl výborný kolega, který když já dostal úžeh na konferenci klasických filologů, odjel na moji žádost místo mne na Hrabín. Chcete lékařské potvrzení?“
„Měl váš kolega nějaké potíže v zaměstnání?“
„Přijeďte zítra. Naleju vám skleničku…“
„V noci bohužel odjíždím. Do Dolní Stanice.“
„Za Kališem? Výborně. Pozdravujte ho. Ale proč, prosím vás, za Kališem?“
„Milý pane,“ řekl Exner trpce, „to já právě dost přesně nevím. Měl Melas jiné nepříjemnosti?“
„Neměl. Nikdy.“
„V rodině?“
„Nezmiňoval se. Tichý, trochu uzavřený pracovník. Jeho soukromý život jsme prostě neznali. Jsou takoví lidé, ne? A dejte mi už pokoj.“
„Jsou,“ dumal Exner, „jenže proč takoví lidé skáčou z okna…“
„Meditování si nechte na bílý den. Nebo se zeptejte psychiatrů. Já jsem z toho i tak vedle. Kdyby tam, chudák, nejel…“
Michalovi Exnerovi nezbylo, než se rozloučit.
Usedl do vozu, uvažuje o náhodách a štěstí.
Teplý večer končil. Zapnul si plášť až ke krku, natáhl rukavice a nasadil semišový klobouk stejného tvaru, jaký nosíval Robin Hood a jeho zbojnici. Podobaje se tak poněkud Robinu Hoodovi, jenž se podivným řízením osudu ocitl v našem světě a za volantem vozu, propletl se Exner ulicemi města na brněnskou výpadovku. U čerpadla si nechal naplnit nádrž až na doraz.
A vyjel spokojeně a bystře, těšil se na cestu, protože miloval osamělé jízdy nocí, zvláště v létě.
Měl před sebou dvě stě padesát kilometrů. Zelená ručička tachometru se kolébala kolem devadesátky a Michal Exner si tiše a trochu falešně pískal. V hluku motoru a při svištění větru to však nebylo slyšet.

Řeka se pohodlně vinula rovinou mezi břehy, porostlými rákosím. Nad loukami a mezi osamělými stromy se ztrácel lehký ranní opar. Rosa byla svěží a mohutná.
Vodě hradil cestu masív hory. Zvláštní hory, osaměle se tyčící v rovině, hory, porostlé listnatým lesem, z něhož

vystupovaly šedavé plochy vápence. Na holém ostrohu kopce byly zdaleka vidět zříceniny hradu. Od nich spadala až bezútěšně strmě kamenná drť a náhle, zdánlivě bez přechodu, začínala pole, vesele hnědočervená, svěže zelená, a vinice.
Nastala hodina, kdy slunce už dostalo svou oslnivě bílou barvu.
Čas, kdy lidé začínali pracovat. Ptáci umlkali a ozvaly se traktory ze vzdálené i z blízké vesnice, po silnici, jež vedla po úpatí hory, přejelo několik aut.
Tam, kde cesta stoupala serpentinou k vesnici ležící na masívu kopce, dál několik desítek metrů polní pěšinou podél koryta ubohoučkého potůčku, vyšlo z dřevěné boudy několik dělníků a dělnic. Se zájmem se dívali na muže, který se blížil po silnici na pionýru. Odvážně zahnul na pěšinku k potoku, motorek malého motocyklu zařval, zakvílel, stroj se zakymácel, ale dral se nahoru. Muž svíral nebezpečně poskakující řidítka. Kdyby neměl na skráních přepečlivě uhlazené našedlé vlasy a kdyby i za této situace nezachoval důstojný výraz v obličeji, jistě by se podle výkonu mohl přirovnat k závodnímu motokrosu při tréninku.
Dorazil před boudu bravurním obloukem a zastavil. Doktor Kališ, kandidát věd, autor mnoha pozoruhodných děl o mladším paleolitu, pokračoval v díle populárního a všestranného profesora Aboldona na známém stanovišti lovců mamutů u Dolní Stanice, dorazil na své pracoviště. Postavil opatrně a jemně motorku na stojánek, což bylo v rozporu s jeho předchozí zběsilou jízdou, kterou by možná i odborník nazval hazardem. „Pane Lošnar," řekl muži středních let, který u něho už po léta vykonával jakousi spojenou funkci asistenta a placmistra, „co vás napadlo slibovat, že přijedu na okres?"
„Když za mnou bába zase byla a brečela, že jí nechtějí přiznat větší penzi."
„No jo, ale v noci byla bouřka."
„Jenže v noci, a já s ní mluvil večer."
Během rozhovoru vyrazili dělníci po travnaté cestě k nedalekému remízku. Nesli si nářadí, šli mlčky a zvolna. Doktor Kališ s panem Lošnarem se dali za nimi.
„Zítra přijedou první studenti," řekl Lošnar, „a mladýho Ficka pustíme k vodě. Lajdačí."
„Pustíme. A jeho máma za mnou přijde brečet."
Lošnar pokrčil rameny.
U remízku zela v poli jáma. Hluboká tři čtyři metry, dlouhá tak deset dvanáct, široká asi šest. Dno jámy bylo téměř rovné, a protože se terén prudce svažoval, byla stěna načervenalé spraše směrem ke svahu hory o dobré dva metry vyšší. Tam také voda, valící se v noci shora od zříceniny, urvala okraj a strhla pořádný kus země a drnů do jámy. Voda v jámě byla ještě kalná, ale ne tolik, aby nebylo vidět dno. Na dně se rýsovaly kosti. Hrot obrovského klu čněl jako nástraha nad hladinu.
„No, pane jo," vzdychl doktor Kališ. „Čerpat. Zatím čerpat. A měli byste si vypůjčit ve statku ještě jedno čerpadlo. Řeknu správci, až pojedu kolem. Na kolečku je uvezete. Vrátím se v poledne."
„Budem rádi," řekl pan Lošnar, „když se nám to do oběda podaří. A začneme dělat kanál. Protože spodní voda nás bude zlobit pořád."
Doktor Kališ vzdychl, neboť si představil, oč bude zase výzkum dražší. „Já mít ty prostředky jako kolegové v Milčicích…"
Lošnar přikývl, jak se to obyčejně dělá, když člověk slyší nějakou věc podesáté. Kališ ještě obešel jámu se zřejmým smutkem v očích. Potom si dlouho otíral boty o mokrou trávu a zamyšleně se vrátil k motorce. Nasedl a sjel pěšinou na silnici. Nastartoval za jízdy, motorek zařval, doktor Kališ se řítil vzhůru zatáčkami.
Nasadil si brýle. Tím se dostal do středu vozovky, ale naštěstí měl ještě čas uhnout mohutnému mercedesu, který se nehlučně sunul dolů silnicí.

„Kriste! „ řek1 pan Lošnar Michalu Exnerovi, „musel jste pana doktora minout."
„Ale…," Michal se postavil na drn, aby si neumazal boty, a se zájmem nakukoval do jámy. „Vy jste tady měli bouřku?"
„Pořádnou. Nepotkal jste pionýra?"
„V červeném šátku?"
„Ale ne. Myslím motorku."
„Potkal. Málem jsme se srazili."
„Tak," pravil vítězně pan Lošnar, „to byl určitě pan doktor.
Kolikrát jsem mu říkal, aby si nasadil brýle dřív, než vyjede. Jednou se zabije. Vy jste jeho známý z ústavu…"
„Z Prahy," odpověděl Exner neurčitě a ukázal do jámy. „To je kel?"
„Skládka mamutích kostí," řekl pan Lošnar, jako kdyby on sám naskládal kosti pod několikametrovou vrstvu spraše. Byla v tom hrdost rodinné tradice, protože už jeho otec pracoval jako placmistr u profesora Aboldona.
„Pěkná," pochválil Exner.
„Ale narazili jsme na pramen," postěžoval si pan Lošnar. „Říkal jsem panu doktorovi, že bude potřeba udělat kanál. Nechtěl, že by to bylo drahé. Že čerpadlo stačí. Stačilo. Stačilo by, kdyby bylo suché léto. Ale letos nebude. A teď bouřka. Kanál," ukázal, „se kope stejně. A nahoře budeme muset udělat hrázku. A zpevnit ji dřevem. Kdyby byl zase příval, aby nám to znovu nestrhlo kraj."
Michal Exner moudře kýval hlavou. Neměl důvod ničit panu Lošnarovi iluzi, že je od fochu. „To je fakt. Jenže," ukázal, „ta hrázka by měla jít šikmo. Od keře směrem doprava, aby se vám voda nehromadila u haldy a případně neprosakovala."
„Přesně," souhlasil pan Lošnar. „Ty tři čtyři metry navíc se musí vyplatit. Čtyři metry. Musíte přesvědčit doktora. Hrozně ho mrzí, když se zemní práce prodlužuji. Utíkají peníze, já vím, ale pak se stane to, co dnes v noci, a dva dni

budeme stát. Možná tři.“
„Promluvím s ním,“ slíbil Exner. „Ale chtěl bych vás o něco poprosit, pane Lošnar.“
„Copak?“
„Jel jsem celou noc… Díval jsem se okénkem do boudy… máte tam nějakou pryčnu… Nemohl bych se natáhnout a schrupnout si?“
„Zajeďte do Stanice. Do našeho domu. Je tam právě uklízečka, připravuje ložnice pro brigádníky. Vyspíte se pohodlně v posteli.“
„Mně by stačila pryčna,“ řekl Exner skromně. „Mám ve voze deku…“
„Když jinak nedáte, beze všeho. Půjdu vám otevřít.“
V boudě se Exner svlékl, a protože se mu zdálo nevhodné oblékat se v tomhle prostředí, jež vlastně sloužilo jako skladiště nářadí, do pyžama, zůstal v bílých spodkách, šaty pečlivě složil přes jakousi plochou kost, velkou jako deska menšího stolu.
Byla to výborně zachovalá lopatka mamuta.

Doktor Kališ přijel před polednem. To už bylo vedro, takové zvláštní, téměř tropické vlhké vedro, protože se dosud hojně vypařovala voda po nočním lijáku. Na západě začínaly stoupat věže nových oblaků a v nich se připravovala další bouřka. Dokud byl ve stinných ulicích města, dokud jel ovíván větrem, horko se zdálo příjemné. Ale za tu chvíli, než se motorka vyškrabala od silnice k boudě, měl Kališ mokrá záda. Svlékl bundu a chtěl ji pověsit na hřebík pod okapem, aby ji nemusel vláčet až k výzkumu. Ale všiml si, že jsou otevřené dveře. Mrzutě se zamračil, neboť pan Lošnar příliš důvěřoval místním lidem, často boudu nezavíral, mohlo se ledacos ztratit, nářadí nebo nálezy, Kališ pootevřel dveře, jestli náhodou není zloděj právě uvnitř, a udiveně zůstal na prahu.
Kavalec byl obsazen.
Mladý muž pod pestrou přikrývkou klidně spal, růžový horkem. Kališ sundal tmavé brýle a se zájmem ho pozoroval.
Vzal židli, posadil se proti kavalci a uvažoval.
Zakašlal.
Mladému muži se zachvěla víčka.
Doktor Kališ zakašlal ještě jednou.
Spáč otevřel oči a zíral na něho oním zvláštním tupým a strnulým pohledem spícího králíka.
„Na brigádníka,“ pravil Kališ zamyšleně, „nevypadáte. Soudím, že mercedeska dole v zatáčce je vaše. Kdyby jel kolem esenbák, budete platit pokutu, i když stojíte na přehledném místě. Jeden mladík tady je pes na předpisy. Podle šatů,“ ukázal na mamuti lopatku, „byste mohl být ze zahraničí, ale na voze je naše číslo. V oboru nepracujete, to bych vás znal. Poslyšte, dobré poledne přeji, kdo jste a proč spíte zrovna v naší boudě?“
Exner se spokojeně protáhl. A blaženě hekl. „Dobré poledne. Já jsem kapitán Exner.“
„Ale,“ podivil se Kališ. „Kapitán dálné plavby?“
„Ne. Kriminálky.“
„Já jsem doktor Kališ, archeolog. Zajímavé.“
Exner se převrátil na bok a podložil dlaně pod hlavu.
„Jel jsem celou noc, a tak jsem požádal pana Lošnara, jestli bych si tady nemohl schrupnout.“
„Kterým směrem cestujete? Na západ, nebo na východ?“
„Jsem u cíle, protože jsem přijel za vámi.“
„Ale,“ podivil se Kališ nevzrušeně. „A pročpak?“ Zdálo se, že Exnera považuje za blázna, nebo za někoho, kdo se ještě nevzbudil a sní svůj sen, že je kapitán kriminálky.
„Přijel jsem si s vámi popovídat.“
„Hm… Ale já nemám čas, mladý muži. Musím na výzkum a pak na oběd.“
„Myslím, že právě po obědě by byla nejvhodnější doba,“ mínil Exner pokojně.
„Jenže po obědě…“
„Moc vás prosím, pane doktore.“
„A o čem by to mělo být?“
„O posledním srdečném večírku na zámku Hrabíně.“
Doktor Kališ neodpověděl hned. Přehodil nohu přes nohu, vložil bradu do dlaně levé ruky, mnul prsty kůži na bradě a tvářích, až bylo slyšet šustění krátkého strniště. „Mám tomu rozumět tak,“ řekl pomalu, „že zranění kolegy Trouska nebylo dílem náhody?“
„Přibližně tak.“
„Počkejte tu na mě,“ řekl Kališ a vstal. „Zajdu na výzkum a za chvíli jsem zpátky. Nechám tady motorku a pojedeme spolu na oběd. Najíme se u mě v pracovně. Při obědě můžeme hovořit. Pak se se mnou vrátíte sem, na výzkum. Doufám, že máte dokumenty v pořádku.“
„Zajisté, pane doktore,“ pravil Exner uctivě a posadil se.
A pak se mírně uklonil.
Kališ odešel a Michal Exner ještě dlouho seděl na kavalci a zamyšleně se díval na své bosé nohy, Teprve teď se začal doopravdy probouzet.

Dům, o kterém pan Lošnar hovořil, byl rozlehlým a pěkným stavením, připomínajícím venkovskou faru. V přízemí byly na oknech černé tepané mříže, okolo domu zahrádka.
Pracovna doktora Kališe se nevymykala obecnému rázu stavby, neboť byla – vybavena parádním nábytkem z konce

století – podobna jako vejci farářovu salónu. Jen nad pracovním stolem chyběl krucifix a u rámů obrazů zašlé myrtové věnečky. Na sekretáři ležela velká kniha v kožené vazbě s německým nápisem: Životopis našeho mocnáře Františka Josefa I. Kromě dvou půvabných obrázků malovaných na skle a fotografie profesora Aboldona, objevitele světově proslulé Stanické Venuše (profesor stál u hromady kosti na pokraji výzkumu a Venuši držel v ruce), byly na zdech obrazy odpovídající slohu pokoje, například: Útok jízdy v bitvě u Hradce Králové, Rakouský kyrysník a hulán. Maršálek Václav Radecký z Radče na bojišti.
Pach, který bylo zřetelně cítit v celém domě, byl jiný než sloh lomu a Kališovy pracovny. Ani kadidlo, ani řemení postrojů a sedel a pach koní, ale nepříjemná vůně chemikálie, kterou dole v laboratoři konzervovali kosti, staré dvacet pět tisíc let.
Do kuchyně přivezli várnice z jídelny státního statku nebo družstva, doktor Kališ prostřel v pracovně na oválném stole bílý ubrus a stříbrné podnosy a příbory – a sešel do sklepa, aby přinesl džbánek vína. I zde byla chuť i hodnota ve zřetelném rozporu se stříbrem příborů a bílým ubrouskem ve stříbrném kroužku.
„Je u vás hezky," řekl Exner, „moc hezky."
Doktor Kališ se společensky usmál. Během oběda vylíčil Exnerovi, jak probíhal onen společenský večer na zámku Hrabíně. Když skončil, Exner upil víno, pochválil je a zeptal se: „Co si o celé záležitosti myslíte?"
„To máte tak," řekl Kališ s úsměvem, „no…Věc je složitá. Povšiml jste si, jak vidím, že jsem se úzkostlivě vyhýbal subjektivnímu hodnocení."
„Povšiml," souhlasil Exner. „Ale to mě právě zajímá."
„Pokud jde o problém pohřebišť… Mezi námi: doktor Douda našel opravdu knížecí hrob z doby stěhování národů náhodou. Neuvěřitelnou náhodou, jako kdybyste našel zlatý dukát v příkopu u silnice. Stejnou náhodou, soudím, objevil doktor Housek svá neolitická pohřebiště. Jedno ne, prosím, jedno ne, tam bylo jiné zbarvení půdy. Všechno záleží na podmínkách a okolnostech. Vezměte si třeba chemické složení spraše. Zde, v našich podmínkách Dolní Stanice, je mimořádně příznivé kostem, tedy jakýmkoli vápenným substancím, zatímco u Bylavsi tomu myslím tak není. Doktor Soudek užil mnoha metod. I nevědeckých, prosím. To záleží na erudici, vtipu a odvaze a smyslu – dejme tomu – pro humor. Já bych zajisté k věštkyni nešel. Hlubinné sondy nejsou dost účinné pro pohřebiště neolitického typu. Protože pícháte sondu a náhodou se může stát, že pokaždé píchnete vedle. Pokud jde o ozvěnovou sondu, mohou být výsledky podobné. Bože, z těch lidí už mnoho nezůstalo a kosti jsou zřejmě špatně zachovány, u nás to je něco jiného, my máme silnou, souvislou vrstvu dobře zachovalých nálezů. A pokud jde o protonový magnetometr, kterým zjišťujeme nad místy hrobů anomálii magnetického pole… Totiž… my ho v našich podmínkách, myslím v našem státě, nemáme. Drahá hračka. A je otázka, zda v podmínkách Bylavsi by ona anomálie byla výrazná."
„Váš výklad," pravil Exner moudře, „byl velmi pozoruhodný. Jenže, jak jistě pochopíte, mně nejde o pohřebiště."
„Pravda," přisvědčil Kališ.
„Předně: co soudíte o verzi doktora Soudka. Mám na mysli souvislost mezi nalezenou kostrou na okraji výzkumu doktora Trouska, ztrátou souboru z knížecího hrobu – Zlatého chlapa a těžkým zraněním doktora Trouska na Hrabíně."
„A za druhé?"
„Později. Až si objasníme jednu věc."
„To máte tak," mnul si Kališ ruce nad stolem. „Člověk nesmí podléhat sugesci. Já samozřejmě verzi doktora Soudka považuji za znamenitý vtip. Zranění kolegy Trouska za nešťastnou náhodu. A za druhé?"
„Byl jste v Horách a viděl jste Zlatého chlapa?"
„Kupodivu ano," přisvědčil, jako by otázku čekal a byla mu velmi příjemná. „Dokonce také náhodou. Koncem léta někdy v srpnu nebo v září toho roku mě do Hor pozvali na odbornou expertizu. Muzeum zdědilo sbírku kuriozit z nějakého zámku. Jsou to většinou, v těchhle sbírkách kuriozit, bezcenné věci, bezcenné pro vědecký výzkum, bez udání základních nálezových zpráv, pochopitelně. Tak jsem byl v muzeu a nechal jsem si soubor ukázat."
„Proč?"
„Kolega Douda jej našel na jaře. Zpracovával teprve nálezovou zprávu, soubor nebyl dosud publikován a mě zajímalo, jak vlastně vypadá."
„I když vaším oborem byl už tenkrát mladší paleolit."
„Ano. Vás by nezajímalo vidět tolik zlata a drahého kamení?" zeptal se Kališ. „Jen náramek váží málem pětadvacet deka ryzího zlata! „
„Asi zajímalo."
„Tak vidíte."
„A v době, kdy se poklad ztratil?"
„Nerozumím."
„Byl jste ještě v Horách?"
„Nikoliv. Ví bůh, kde jsem byl, vzpomínám jen, že jsem se o krádeži dověděl později."
„Kdy asi?"
„To se bohužel nepamatují."
„Jezdíte často do Francie?"
„Ovšem. Totiž: méně, než bych potřeboval."
„Kdy jste tam byl poprvé?"
„V roce čtyřicátém devátém v zimě na vědecké konferenci o magdaleniénu."
„A potom?"
„Okamžik… V padesátém prvním někdy v létě, v padesátém pátém, to bylo po Novém roce, potom… padesát sedm… Ne. Padesát osm. V roce padesát osm zase koncem roku, v šedesátém jsem projížděl do Španělska, v šedesátém prvním

jsem projížděl do Anglie, a pak jsem přednášel celý semestr na Sorbonně v roce šedesátém třetím. Stačí?“
„Ano.“
„To je vše?“
„Bohužel ne.“
„Tedy za třetí:…“ Doktor Kališ se odmlčel a bylo cítit něco jako vyzývavou pokoru.
„Co jste dělal od chvíle, kdy jste vstal od stolu v jídelně na Hrabíně. Toho večera, samozřejmě.“
„Vy jste v podstatě uvěřil vymyšlenému?“
„Myslíte humornému a znamenitě vtipnému nápadu doktora Soudka?“
„Nevím, jestli znamenitě vtipnému. Humornému rozhodně. A rozhodně neskutečnému.“
„Snad. Nuže, co jste tedy dělal?“
Kališ se zavrtěl. „Nejsem si jist, zda máte právo mě vyslýchat a zda je mou povinností odpovídat na vaše otázky.“
„Nepřišel jsem vás vyslýchat,“ usmál se Michal Exner. „Přišel jsem si s vámi popovídat. Nemám právo a není vaší povinností. Ale snažte se pochopit záležitost jako hru. Hru, která musí mít nějaký konec. Vtipný, nepříjemný nebo tragický. Anebo také žádný, rozumíte. To tehdy, jestliže se ukáže s naprostou jistotou, že verze doktora Soudka nebo něco jí podobného není ničím jiným než… fikcí jsem chtěl říci, ale to asi není přesné, spíš: než lidovou tvořivostí. Folklórem.“
„Chápu. A naléháte na mne, abych se zúčastnil hry.“
„Nenaléhám. Jde o míru vaší laskavosti.“
„Nejste, mladíku,“ doktor Kališ se spokojeně opřel do bohatého opěradla židle, „nejste hlupák, mladíku. Nuže souhlasím a účastním se hry. Ví o tom doktor Soudek?“
„Ovšem. Strávil jsem v Bylavsi den a noc.“
„A kolega Trousek?“
„Mluvil jsem s nim v nemocnici. Není bohužel ještě natolik zdráv…“
„Ano. Ostatní?“
„Pokusím se zapojit je.“
„Výborně. Tedy vaše další otázky, příteli.“

„Prosím,“ pravil Michal Exner spokojeně a mírně se uklonil. „Mohl byste si vzpomenout, kdo opustil místnost první?“
„Bohužel ne. Mohl bych si vzpomenout, kdo odešel první z naší společnosti.“
„A to byl?“
„Doktor Huber. Bavil se velmi srdečně s kolegyní Hodačovou a ve chvíli, kdy začal kolega Soudek vyprávět svůj příběh, odešel.“
„Před začátkem vyprávění?“
„Ovšem.“
„Pamatujete si to docela přesně?“
„Kdyby tomu tak nebylo, byl bych ve svém tvrzení opatrnější.“
„Něco vás muselo přimět, že jste si celkem bezvýznamnou věc…“
„… zapamatoval tak dobře, že?“ dokončil Kališ otázku za Exnera. „Samozřejmě,“ pokračoval, „předně: doktor Huber rád baví společnost. Netvrdím, že vtipně. Není rád, když se vyskytne někdo, kdo tuto úlohu dokáže plnit lépe. Náš milý pan kolega Soudek je tím proslulý: Za druhé: sám jsem byl velmi zvědav na vtipný, jak jsem očekával, příběh a podivil jsem se, že může někdo dohromady pro nic za nic odejít.“
„Řekl jste: vtipný příběh, jak jste očekával. Nebyl vtipný?“
„Byl,“ odpověděl Kališ trochu upjatě, „ale jeho následky, jak mohu soudit, nejsou příliš legrační.“
„Jaká byla nálada u stolu, když doktor Soudek skončil vyprávění?“
„Veselá, samozřejmě. Téměř najednou jsme se zvedli a odcházeli. Chvíli jsme si ještě povídali na chodbě, zaslechl jsem, jak se doktor Soudek domlouvá s Reinerovými, že ještě společně posedí…“
„S kým jste hovořil vy?“
„S doktorem Šedivkou.“
„O čem jste mluvili?“
„Ptal jsem se ho, zda – pokud jde o nález kostry – mluvil Soudek pravdu. Šedivka mi to potvrdil i skutečnost, že na lebce byla zřetelná fraktura. A když jsem se ptal – vzpomínám si, jak jsem se přitom smál, zda se díra v lebce opravdu podobá ráně krumpáčem, kolega Šedivka neodpověděl, zasmál se, pokrčil rameny a řekl: Půjdeme spát, ne?“ A tak jsme šli.
„Kudy?“
„Po schodech nahoru. Ve druhém patře jsme se rozloučili před pokojem, kde spal, a já jsem přešel po ochoze kolem sálu do pravého křídla zámku.“
„Kromě vás byl v tom křídle ubytován doktor Trousek a Douda.“
„Ano. A pak ještě ten nešťastný novinář.“
„Nešťastný?“
„Asi byl nešťastný, když si vzal život, nemyslíte?“ Kališ bezmocně pokrčil rameny. „Kdyby někdo z nás tušil! Mohli jsme ho vzít do své společnosti… nějak se mu věnovat. Ale přiznám se vám, že jsem ho ani nevnímal. Až když ležel dole na záhonu. Vzpomínám si matně, že byl s námi v jídelně…“
„Doktora Trouska jste viděl naposled kde?“
„V chodbě před jídelnou. Nedaleko dveří do konferenčního sálu. Zapotácel se a někdo ho zachytil a posadil na lavici.

Je tam taková krátká lavička.“
„Kdo ho zachytil?“
„Nevím. Snad ten novinář. Nebo Melíšek? Nevím.“
„Spal jste s doktorem Doudou?“
„Ano.“
„Kdy přišel do pokoje?“
„Nevím, protože jsem se svlékl, ulehl a ihned nebo téměř ihned usnul. Mám, chválabohu, dobré spaní.“
„Šel někdo před vámi nahoru po schodech?“
„Nevím. V chodbě bylo příliš mnoho zmatku.“ Naklonil se pro džbánek. „Ještě víno?“
Michal Exner poděkoval. „Musím cestovat dál…“
„V tomhle kraji se alkohol v krvi nebere tak přísně. Slíbil jste, že mě odvezete zpátky na výzkum.“
„Milerád,“ řekl Michal Exner a vstal.

V zatáčce před boudou, kde Michal Exner dopoledne odpočíval, se rozloučili. Kališ zamířil přímo přes pole k výzkumu. Země už vyschla a mraky na nebi se rozpouštěly.
V jámě bylo mokro a dělníci ji namáhavě čistili a jiní kopali kanál. Dva pracovali nad jámou na ochranné hrázi.
„Co tam dělají?“ zeptal se doktor Kališ pana Lošnara.
„Hrázku.“
„Nač hrázku, proboha! Podívejte, co je práce v jámě.“
„Proti přívalu vody.“
„Stačila by strouha, ne?“
„Váš kolega navrhl hrázku a doporučil udělat ji od remízku až…“
„Který kolega?“
„Jak jste spolu obědvali, přece… Z Prahy, ne? Říkal aspoň, že je z Prahy.“
„Je,“ pravil Kališ urputné. „Tak on vám poradil hrázku?“
„Ano, ráno, hned jak přijel. Prohlížel si výzkum…“
Doktor Kališ zavrtěl hlavou s výrazem člověka, který rezignoval na lidskou špatnost a drzost. „Hrázku pan kolega při obědě odvolal. Přesvědčil jsem ho, že strouha stačí.“

„Zatkněte mě! „ vykřikl pateticky doktor Douda a napřáhl k Exnerovi sevřené pěsti. „Anebo se mnou spíš půjdete na večeři?“
„Spíš na večeři,“ pravil Exner. „Myslím, že je právě příhodná doba.“
Kráčeli spolu ulicemi podvečerního Brna jako staří přátelé. Doktor Douda se do Exnera důvěrně zavěsil. „Pozval bych vás domů,“ pravil, „ale manželka by se zbytečně vylekala. V životě neviděla detektiva. Vaše starosti jsou dojemné, ale věřte, zbytečné. Na toho kluka Kořínka se dobře pamatuju. Neschopný a trochu flákač, ostatně kdo není v mládí trochu flákač, vzpomenu-li na svých devatenáct let a na našeho profesora dějepisu nebo latiny. Milý příteli, co my jsme se navyváděli. Krádež je ovšem svinstvo. Kluk nějaký rok počkal, pak Zlatého chlapa střelil a bylo to. Hlavně že je na světě. Přiznám se vám, že krádež mě tak zdrtila, že jsem neměl daleko k sebevraždě. Na mou duši. Byl jsem samozřejmě mladší. Když je člověku čtyřicet, má jiný vztah ke skutečnosti než před penzí. Moc jsem si vyčítal, že jsem se nechal přítelem Douchou přemluvit. My totiž byli spolužáky na gymnáziu, seděli jsme vedle sebe v lavici a také jsme byli hned vedle sebe v abecedě. Douda, Doucha. Zažili jsme mnoho legrace, jako jednou, když jsme třídnímu dali do zásuvky stolu dva olomoucké syrečky bez papíru. To jsem udělal já. Jenže Doucha ty syrečky do školy přinesl a navedl mě k činu. Ted jsem zase já naváděl k činu ubohého kolegu Trouska,“ Douda se zasmál. „A vy s tím máte, chudáku, starosti.“
„Vy jste byl v Horách, pane docente, když se Zlatý chlap ztratil?“
„Kdepak! Toníček mi ale všechno podrobně vypravoval. Toho chudáka mohla ranit mrtvice. Ale já se mu nedivil. Seděli jsme spolu jak dvě zmoklé slepice. Lump jeden, ukrást takovou věc. Ale hlavně že je na světě, pane. A neporušená. Já už jsem nad vším udělal kříž, říkal jsem si, kluk pitomá všechno rozšmelcoval a prodal na váhu. Naštěstí byl chytřejší. Když Toníček tolik toužil, aby měl hezký exponát. Připravoval vitrínu a představte si, s nějakým inženýrem koumali na signalizačním zabezpečovacím zařízení, protože Toníček doufal, že v takovém případě bude moci zůstat Zlatý chlap u něho v muzeu. A jakou měl radost, když se dověděl, že je soubor na světě a neztratila se z něho ani přezka, co říkám, ani kousek stříbrného kování!“
Docent vlekl Exnera do staré kavárny Bellevue. Byl zde zřejmě stálým hostem, zdravil více i méně plešaté a důstojné důchodce, hloubající v novinách a časopisech, a hovořil hlasitě jako doma: „Pojďte k oknu, tak! Moje místo, příteli. Dobré odpoledne, doktore!“ pozdravil halasně pána, který si kolem nesl noviny ke svému stolu. „Nechcete, abych vás představil? Znamenitý a precizní vydavatel historických pramenů. Je v penzi, ale neustále pracuje. Já také nevydržím mít ruce v klidu. A dejte si, na co máte chuť.“
„V poledne mě živil doktor Kališ. Teď musím pozvat vás, abych neměl špatnou pověst.“
„Tak příště zase já,“ zasmál se docent Douda. „Jste velmi příjemný člověk, pane, a doufám, že se ještě v životě potkáme. Musíte přijet na podzim, vezmu vás dolů, ke Znojmu, na vinobraní. Tak vy jste obědval u Kališe… Stěžoval si na něco?“
„Ani ne.“
„Má pořád nějaké problémy.“
„Neříkejte! „

„S penězi," důvěrně sdělil Douda tajemství. „Všechny peníze a sláva! „ Zarazil se a mávl rukou. „I ve vědě, příteli, platí: dobrá huba nad zlato! A drzé čelo! Ne pořád. To ne! Soustavná práce nakonec přinese žádané ovoce, ale postavení, pane, světové uznání, to také člověka těší. Tak já bych si dal telecí řízeček, pane vrchní. A vy, kolego?"
„Telecí přírodní řízeček," pravil Exner, snaže se potlačit zoufalství, které se ho začínalo zmocňovat.

„Musel jsem ihned odejít na záchod," pravil docent Douda, rozkrojil krmi a vložil sousto do úst. „Pokud jsem seděl, ani mi to nepřišlo. Ale jakmile jsem se zvedl od stolu, nedalo se nic dělat, neměl jsem jinou starost. Až vám bude jako mně, tak to taky poznáte, mladíku. Na pisoáru jsem byl dost dlouho," pokračoval a chutě jedl, „ale chápete, že tenhle čas neměří člověk na hodinkách. Takže když jsem vyšel na chodbu, byla prázdná. A v jídelně otevřené dveře a také tma. Nikde ani noha. Bral jsem se po schodech nahoru, dost těžko, protože schody jsou neuvěřitelně strmé, rozumíte, jen barokní architekt mohl zkonstruovat takové schody, aby mu vyšly proporce stavby, nebo jestli to je náhoda, nevím. Znám podobný případ ze zámku Vrabčice. Tam je dokonce hlavní schodiště, slavnostní balustráda, chápete, strmá jako tobogan. Vzpomínám, když jsem tam byl poprvé jako dítě se svou matkou, že jsem nahoře upadl a válel sudy až dolů na cestičku. Pane, já vypadal." Naklonil hlavu a ukázal boltec. „Vidíte šrám? Ten mi zůstal právě od toho."
„Nahoru jste šel sám?" zeptal se Exner, jenž pocítil nezvyklou malátnost v hlavě a údech.
„Ne. Kdepak nahoru! Hned k doktorovi a domů."
„Já myslel na Hrabíně…"
„Ano. Sám. Ticho na chodbách. Málo světla. Nepochopitelné šetření světlem. To i na vojně byl rozkaz, že na záchodě musí svítit celou noc světlo. Nevím, jestli to je v řádech ještě dnes. Já sloužil koncem dvacátých let hned po maturitě jako aspirant."
„Aha. A na pokoji, doktor Kališ už spal?"
„Spí vždycky jako dřevo. Mladík, no! Ale já mám spaní moc divný. Lehl jsem si, přemýšlel, to já dělám před usnutím, vzpomínal, ale nevím, jak dlouho, vidíte, ten novinář bydlel vedle nás, taky nemohl chudák usnout, slyšel jsem, jak přechází. Pak jsem usnul, snad se mi něco zdálo, v polovině noci jsem se najednou jako z leknuti probudil – ten člověk vedle ještě nespal a zase přecházel a pak šel na záchod, to jsem slyšel dobře, jak klaply dveře na chodbu."
„Na záchod?" zeptal se Exner zoufale.
„Kam jinam?"
„Třeba do věže, aby skočil z okna."
„Hleďme," pravil docent Douda s obdivem, „nejste hloupá hlavička, mladíku. Máte pravdu, člověče! No, ale to mě nemohlo napadnout, že?" Přemýšlivě a s chutí žvýkal. „Na chodbu vedou z pokojů dvojité dveře," uvažoval, „ale mezi jeho a naším pokojem byly pouze jednoduché, jestli si dobře vzpomínám, takže já jsem nemohl slyšet, kam jde, jenom jsem si domyslel, že na záchod. A snad mě uklidnilo, že je vedle v pokoji ticho, tak jsem asi na chvíli usnul. A když pod oknem volali, že se stalo neštěstí, to už jsem byl dobu vzhůru a koukal se do stropu." Docent šťastně vzdychl. „Hezky jsme si popovídali, viďte."
Exnerovi se podařilo zachytit pohled vrchního. „Platit, prosím! „ zvolal.

„Pane kolego," pravil Douda spokojeně, opíraje se o Exnerovo rámě, „v životě se naskytnou podivuhodné náhody. Ne, ne, prosím, doprovodím vás až k vozu. Mně na pár minutách nezáleží," dodal srdečně. „Kam račte nyní?"
„Pojedu se podívat," řekl Exner unaveně, „za doktorem Melíškem. Říkali mi, že na Lesné odkryl pozoruhodný objekt."
„Ach ták! „ zasmál se Douda, „vy prostě objíždíte celou naši společnost. Výborný nápad. A počasí vám přeje. To je štěstí. Já si vzpomínám, že jsem v roce… počkejte, kdy to jen bylo, ano, v devětatřicátém, pracoval na germánském pohřebišti. Taková náhoda. Tenkrát. A přišla průtrž mračen. Pane kolego, práce dvou měsíců pryč. Tak."
Řeč docenta Doudy plynula dál, nesla se a košatěla, bohatá tvary i příběhy.
„Měl byste napsat paměti," poznamenal Exner upřímně.
„Myslíte?"
„Určitě."
„Snad až budu v penzi."
Zastavili před mercedeskou. A Michal Exner se s docentem doktorem Doudou velmi srdečně rozloučil.
Viděl v odrazovém zrcátku, jak Douda stojí na pokraji chodníku a mává. Opětoval pozdrav, dokud mu drobná docentova postava nezmizela za obzorem sklánějící se ulice.

Místo bylo hodno svého jména. Uprostřed hvozdů na táhlém výběžku nad řekou. Dole bývala samota a brod. Samota zanikla v 18. století a brod zmizel, neboť hladinu řeky zvedla vzdálená přehrada o tři metry. V době prázdnin a dovolených bylo na řece a podél břehů dost živo. Ale nyní, koncem června, se občas objevili jen osamělí vodáci nebo nějaký poustevník rybář, na sklánějícím se výběžku kopce pak nikdo. Kdo by také lezl do kopce lesem?
Nahoře byla rozsáhlá mýtina, stranou, pod starými smrky, stál nevelký dřevěný domek. I nyní, v noci, svítil novotou. Okolo byla malá zahrádka, ohraničená neuměle zdobeným plotem. A ticho. Ticho lesů a noci.
Člověk z města – ať už jakýkoliv samotář – zvyklý na určité společenství lidí, na nájemní dům, na ulice a hlasy a na telefon, si nezvyká dobře na úplnou samotu. Doktor Melíšek byl sice uznávaným odborníkem na počátky Slovanů v našich zemích, tedy i na dobu hradištní, ale své vědomosti dosud čerpal převážně z literatury. Osud mu přihrál životní příležitost. Rukou osudu byla vichřice, která způsobila polom právě na kopci Lesná, o němž bylo už dávno, od doby Niederleho známo, že byl místem, kde stávalo staroslovanské hradiště. Podle keramiky ze sběru šlo zřejmě o mladší dobu hradištní, tedy dobu, na niž už těsně navazuje historie. Les na návrší musel být vykácen. A lesní správa povolila archeologickému institutu, lépe řečeno katedře prehistorie na univerzitě, kde Melíšek pracoval, aby před novou

výsadbou uskutečnili archeologové výzkum. Melíšek se s chutí příležitosti chopil, rozpočítal práci na tři roky a právě nyní stál na počátku svého prvního většího samostatného díla.
Byl sám v domečku. Studenti ještě nepřijeli a dělníky odvezl traktor do vesnice, vzdálené víc než čtyři kilometry.
Melíšek byl v domku druhou noc, a ačkoliv se zpočátku velice těšil, jak si pěkně odpočine a jak se uklidní, zmocňoval se ho z osamění nepokoj a úzkost. Dlouho nemohl usnout, každý šelest, každé vrznutí čerstvých prken nebo závan větru, který rozšuměl smrky, to všechno Melíška velmi zneklidňovalo.
Druhou noc volil jinou taktiku. Pracoval. Dlouho pracoval, doufaje, že se tak unaví, že prostě padne na postel a usne. Kolem jedenácté mu nad stolem bimbala hlava. Rozhodl se zavřít okenice a spát.
Když vyšel do noci, litoval, že je nezavřel hned večer. Ticho budilo úzkost a padalo na lesy. Chvatně obešel baráček a skřípění pantů okenic mu připadalo zoufale hlučné. Pečlivě zamkl dveře, vklouzl pod přikrývku a zavřel oči. Zdálo se, že nový domek žije a dýchá, tiše úpí a snaží se změnit polohu.
Doktor Melíšek poslouchal a vnímal neobyčejně ostře.
Netušil ovšem, že zarostlou lesní cestou se k domku, ve kterém složil svou znavenou hlavu, blíží muž, jehož černý stín se mihotal mezi stromy.
Bylo vidět jen úzký proužek světla z baterky, jíž si příchozí občas blikl na cestu.

Slunce se odráželo víc od chrómu a laků aut než od zkalených vlnek Seiny.
Bukinisté, obchodníčkové s knihami, posunovali svá sedátka za stínem stromů. Turisté neúnavně brousili kolem středu města, i zde před palácem ministerstva zahraničí blízko Quai d'Orsay.
Uvnitř byl bezútěšný klid solidního úřadu, i průvan vanul chodbami staré budovy spíš důstojně než jakkoliv jinak.
Z kanceláře byl výhled na mírně ušmudlanou zeď a kus dláždění dvora, z něhož stoupala vzhůru a do otevřených oken lehká vůně kanálu. Čestmír Vaňousek seděl ve starém koženém křesle, které během desetiletí vykonalo pouť z reprezentačních pokojů ministra až sem, do nevelké kanceláře, kterou dostal jako své první sídlo začínající, mírně hejskovsky vyhlížející Jean de Bonnefoy. „Ano, milý pane," řekl s nešťastným výrazem, „všichni souhlasíme, že situace je neobyčejně delikátní."
Čestmír Vaňousek byl o dobrých patnáct let starší než de Bonnefoy, jenž na něho hleděl nevinným pohledem hnědých očí. Vaňousek si místo vysloužil pilnou prací, poslušností a neobyčejnou solidností. Nastoupil na ambasádu zjara a dosud nenabyl jistoty. Chudý a mírně nešikovný chlapec, jímž v podstatě zůstal do mužných let, cítil, že se nehodí do tohoto světa lehkých slov a nicotných činů, nezávazných jednání a stisků rukou. Byl však na místo postaven, a tedy se snažil. Neboť právě snaživost byla nejsilnější stránkou jeho povahy. „Obdrželi jsme zprávu," pravil svou vzornou francouzštinou, „stejně jako vy, o oboustranném jednání v Praze. Je nyní nepochybné, že… soubor předmětů z knížecího hrobu…, který je v soukromém vlastnictví pana Lefebra, je nepochybně totožný se souborem odcizeným na podzim roku 1949 z muzea v Horách v Československu."
„Pane Vanosé-ek," řekl uctivě de Bonnefoy, „shrnul jste celou záležitost velmi dobře, neboť jste zároveň poukázal na dvě problematické otázky." Nahlédl do papírů. „Soubor byl odcizen jistým Pavlem Korinkem, ale pan Lefebre jej řádně zakoupil u starožitníka Henri Jacoba Lévyho."
„Ano," přisvědčil Vaňousek. Nechápal, proč ho na ambasádě pověřili touhle nepříjemnou záležitostí. Nemohl se dostatečně soustředit, protože podle přání velvyslance musel cvičit jízdu městem. Dosud byl plný zážitků z kruhového objezdu kolem Vítězného oblouku. Zpátky se měl vrátit stejnou cestou. Představa stáda vozů na náměstí Concorde mu svírala hrdlo tím víc, že musel použít k cestě v l a s t n í h o a zánovního vozu.
„Takže," pokračoval de Bonnefoy, „pan Lefebre je v právu, jestliže požaduje za soubor kupní cenu. Mezi námi, cena souboru je pravděpodobně vyšší. Kromě toho musíme ocenit, že pan Lefebre je mimořádně laskav. Zakoupil soubor v dobré víře a netušil, kde se ve Francii vzal. A jakmile se dověděl o jeho původu, neváhal a vyslovil ochotu soubor prodat státu s tím, že bude vrácen, kam patří."
„Ovšem," pravil bezbarvě Vaňousek. „Domnívám se však, že vaše policie…"
„Pane Vanosék! „ de Bonnefoy si přidržel hlavu prsty a vzhlédl ke stropu. „Mezi námi, subalterními úředníky: co dokáže policie vypátrat!? U nás nebo u vás, to je jedno. Pan Lévy tvrdí, že mu rukama projde tisíce starožitností. Není důvod tomu pánovi nevěřit."
Čestmír Vaňousek měl přesné instrukce: „Teď, když nelze očekávat, že by do souboru přibyly další předměty, neboť je kompletní, snad by si vzpomněl…"
„Věříte tomu?" zeptal se de Bonnefoy důvěrně.
Vaňousek pokrčil rameny.
„A i kdyby, pane Vanosék… kdo zaručí, že prodávajícím byl skutečně," nahlédl do papírů, „Korinek, a i kdyby opravdu on, pak tedy, kde ho hledat, a kdyby se podařilo ho najít, kdo ví, mezi námi, kde budou peníze. Sedm set, osm set tisíc nových franků je sice kapitál, ale ne takový, že by se nedal schovat. Koneckonců, jak naše policie zjistila, žádný Pavel Korinek se za posledních patnáct let nestal francouzským státním občanem, ani nevstoupil do cizinecké legie, ba ani nepřekročil hranice
Francie. Domnívám se, pane Vanosé-ék, že pan Lévy koupil soubor od jiného překupníka. Moji nadřízení se domnívají, že případ je neobyčejně složitý. Kdyby odcizil soubor Francouz, pane, pak by byla ovšem situace docela jiná, jak jistě chápete."
„Má vaše strana nějaké návrhy?" zajímal se formálně Vaňousek.
„Nemá. Naše stanovisko vám pošleme, samozřejmě, pane Vanosék."
„Prostudujeme je," pravil Vaňousek, „a sdělíme vaší straně své stanovisko." A myslel si: ať si s tím lámou hlavu v Praze.

Na malém náměstí panoval klid všedního dopoledne. Místo se podobalo ospalému centru malého města, okenice byly zelené a modré, pod kaštany na ušmourané zemi si hrály děti, hlídané i nehlídané matkami a chůvami. Občas objel prostranství nějaký vůz, vždycky se zdálo, jako by se sem dostal omylem a nějak zabloudil, tady, nedaleko mostu, který vedl na dálnici k Versailles.
U dvoupatrového domu, jehož celé přízemí bylo vyhrazeno autoservisu a umývárně vozů, seděl na stoličce muž a louskal včerejší Soir. Vrata do podniku byla otevřena, slunce svítilo na podlahu, zčernalou oleji, a z umývárny vanul zápach olejů a vazelín. Učedník kropil podlahu a zametal, volně a zasněně. Jeho starší kolega se věnoval údržbě vozu, který byl patrně jeho vlastní.
Muž na stoličce před vraty byl majitel podniku, čekající na zákazníka. Jako téměř každý občan začal číst noviny od poslední stránky, a čím víc se blížil ke stránce první, věnoval obsahu menší a menší pozornost. Avšak právě na první stránce jej neobyčejně zaujal článek poměrně odborného zaměření.
Zůstane druhý hrob KRÁLE CHILDERICHA ve Francii? ptal se titulek. A pod ním stálo: Rozhovor našeho zpravodaje s významným kulturním mecenášem panem Lefebrem a zástupcem ministerstva zahraničních věcí panem de Bonnefoyem.
Rozhovor pokračoval na třetí stránce.
Muž na stoličce nalistoval třetí stránku. četl dvakrát celý článek, ačkoliv šlo o záležitost jeho vlastní profesi značně vzdálenou. Významný uměnímilovný soukromník potvrzoval, že neobyčejně cenný soubor archeologických artefaktů, které nedávno získal do své sbírky, je totožný s nálezem doktora Doudy z Československa. Upozorňoval, že soubor získal legální cestou, běžnou koupí, že mu jeho původ nebyl znám. Potvrzoval, že po prozkoumání dokumentů jde nepochybně o neúplný soubor předmětů (zbývající předměty jsou v místním muzeu v Horách) z knížecího hrobu z doby stěhování národů, objevený v roce 1949 u návrší Bučinky v Cechách. Vyslovoval ochotu okamžitě předat nález, který byl, jak je podle okolností zřejmé, brzy po objevení odcizen, československé vládě, jakmile budou vyřešeny otázky úhrady jeho ceny, která je nemalá. Částka 800 000 nových franků se v článku skvěla tučným písmem. Pan de Bonnefoy rozhovor doplnil v tom smyslu, že podle zjištění čs. policie soubor odcizil jistý Pavel Korinek, jehož pobyt pochopitelně není znám. Dodal, že dosavadní jednání mezi zástupci československé a francouzské strany probíhají úspěšně a ve vzájemné shodě.
Muž přečetl článek potřetí. Vzal stoličku, postavil ji za vrata. Zašel do skleněné boudičky, oblékl sako a červenou tužkou orámoval článek tlustou, hrbolatou čarou. Zvedl domácí telefon a zavolal manželce.
„Jedu za Rózou," řekl. „Vrátím se k obědu a všechno ti vysvětlím. Ne, nic vážného."
Mládencům v garáži oznámil totéž. „Kdyby něco, tak zavolejte. Číslo je na papíru nad telefonem, čtvrté shora."
A vyšel do oslnivého slunce. Rozhlédl se. Nad jeho hlavou svítilo bílými písmeny jméno majitele podniku: CHARLES DURRAS.
Muž před garáží se však jmenoval Karel Zázvora. Zapálil si cigaretu a vydal se ke stanici metra.

Na zinkovém plechu stolu ležela kostra člověka. Slunce vnikalo do místnosti podlouhlými okny u stropu, vytvářejíc tak příjemné ovzduší. Pach konzervačních prostředků unikal otevřenými dveřmi nahoru do budovy a rozevřenými okny vanul dovnitř vzduch z rozkvetlé botanické zahrady.
Podporučík Beránek uspořádal kolem stolu malou schůzi. Držel v ruce svůj oblíbený notes. Otevřel jej, vytáhl tužku, chvíli v zamyšlení špulil rty. Pak vzhlédl k přítomným. Byli to: doktor Šedivka, kterého Beránek přizval k poradě na přání Michala Exnera, doktorka Gertrová z antropologického ústavu, doktor Hládek z kriminalistického ústavu a místní laborant.
„Tak prosím, můžeme začít," řekl Beránek. „Výška?"
Za všechny ostatní odpovídal doktor Hládek: „Stodvaaosmdesát."
„To by odpovídalo," pravil Beránek spokojeně a udělal si v notesu fajfčičku. „Stáří?"
„Kolem dvaceti."
„Zuby bez kazu," dodal Šedivka.
Beránek přikývl a zaškrtl v notesu další údaj. „Srovnání předložených fotografií s lebkou?"
„Odpovídá."
„Ostatní proporce?"
„Odpovídá, ovšem jenom v podstatě. Tohle nelze určit dost přesně, předložené fotografie se shodují s kostrou v tom smyslu, že jde o stejný typ postavy."
„Lze tedy uzavřít, že kostra, kterou máme před sebou, je kostrou muže na fotografiích?"
„Lze," pravil doktor Hládek.
„Fraktura lebky?"
„Není druhotná: Naopak. Muž byl zabit ostrým a těžkým předmětem ve tvaru špičáku."
„Mohl by to být špičatý konec krumpáče?"
„Mohl."
Beránek sklapl notýsek. „Tak mi prosím, soudružko a soudruzi, pojďte laskavě podepsat protokol." Obrátil se na Šedivku: „Pan doktor Soudek bude mít radost."
„Kdo to vlastně byl?" zajímala se doktorka Gertrová.
Beránek ukázal na stůl. „Tenhle mladík? Jistý Pavel Kořínek. Říká se o něm, že ukradl Zlatého chlapa."

Protokoly v archívu byly neobyčejně objemné. Poručík Vlček převzal celý svazek od Beránka, který si jen opsal popis

hledané osoby. Vlček četl celý den a pak ještě dlouho do noci. Pokoušel se najít chybu, které se mohli vyšetřovatelé tenkrát dopustit. Ale buď byli vzorní, nebo se jim podařilo nedostatky pátrání zamaskovat.
Jak při takových událostech bývá nešťastným pravidlem, byl onen den, 29. září 1949, v muzeu v Horách neobyčejně rušný. Kdo měl ruce a nohy, byl v budově. Vlček si rovnal v hlavě svědecké výpovědi a nedlouho před půlnocí měl celý vzdálený den jako na dlani. Naštěstí bylo muzeum už týden před uvedeným dnem zavřeno, protože ředitel Antonín Doucha připravoval novou instalaci sbírek. Toho dne byli v budově – kromě zaměstnanců a dalších odborníků – pouze dva malíři. Pracovali v přízemí, nahoru vůbec nepřišli a neměli ani tušení, co skrývá starý trezor nad jejich hlavami. Odešli po druhé hodině odpoledne.
Během dne pracoval v depozitáři doktor Kališ z Brna. Prohlédl si nějakou sbírku kuriozit, kterou označil za bezcennou, a pak se šel podívat na soubor z knížecího hrobu. Ředitel Doucha mu jej hrdě ukazoval před polednem. Otevřel zavřený trezor a potom jej zase zavřel. Což samozřejmě nic neznamenalo, protože klíče od trezoru se válely spolu s ostatními klíči na Douchově stole. Jako obyčejně. Doktor Kališ pak cestoval přímo do Brna. Tam se objevil až druhý den ráno a tvrdil, že byl u své nastávající. Která samozřejmě jeho alibi potvrdila. Jiného svědka nenašli.
Také doktor Trousek byl v muzeu od rána. Moc nepracoval. Spíš se potuloval po depozitáři a po kancelářích a balil. Uzavřel výzkum neolitického sídliště Na rovinách. V poledne za ním přišel doktor Melíšek, který dokončil výzkum obilnic, jež se Trouskovi do neolitu připletly. Šli spolu na oběd. Doktor Trousek si dal svoje zavazadla za dveře do průjezdu. Seděli s Melíškem celé odpoledne. Kolem šesté hodiny si Trousek zavazadla vyzvedl, a to tak, že si šperhákem otevřel bránu do průjezdu. To byl prý běžný způsob, jak Trousek do muzea chodil. Vzal si zavazadla, naložil je do taxíku a odjel na nádraží. Odcestoval do Brna rychlíkem, a kupodivu přijel skutečně tím, který uvedl, a také hned z nádraží šel domů. Potvrdila to manželka a sousedka, kterou potkal v domě na chodbě.
Doktor Melíšek tvrdil, že večer poté, co se rozloučil s Trouskem, byl v hotelu a studoval. Jenže v hotelu Černý vůl nebyl vrátný a klíče od pokojů se věšely v kuchyni na desku s hřebíky. Melíšek mohl kdykoli odejit, klíč si prostě vzít s sebou a kdykoli přijít.
V podobné situaci byl doktor Reiner, tehdy ještě studující dějin umění. Pracoval na seminární práci Středověké měšťanské domy v Horách (obecná charakteristika). Práce vyšla později tiskem. Reinerovo sídlo bylo pochopitelně v muzeu. Skoro denně dojížděl z Prahy, neboť měl otce u dráhy, a proto režijní jízdenku. Stávalo se často, že pobyl v Horách až tři dny. Spával v muzeu na stolech pod vypůjčenými přikrývkami. Kritického dne tam samozřejmě nespal. Přijela za ním poledním autobusem jeho dívka Kateřina Hlízová, studující archeologie. Reiner poprosil ředitele Douchu, aby ji ukázal Zlatého chlapa, čemuž Doucha vyhověl. To bylo asi o půl druhé odpoledne. Potom se Reiner s Hlízovou odebrali do mléčné jídelny na náměstí, kde se posilnili a vydali se společně na Roviny. Hlízová totiž chtěla vidět Trouskův výzkum. Na vykopávkách neolitického sídliště a v přilehlém lesíku zůstali asi do pěti hodin. Načež šli pěšky na státní silnici a odjeli autostopem směrem na Prahu, ale nedorazili tam. Podle výpovědi strávili společnou noc v opuštěné stodole u vsi Vysoká. Ráno se Reiner vrátil do Hor, Hlízová odjela do Prahy. Oba autostopem. Řidiče vozů se nepodařilo zjistit. Pochopitelně.
Dále byly v muzeu dvě administrativní síly, Píchová a Horáková. První vykonávala funkci jakési sekretářky ředitele. Během dne viděla Zlatého chlapa dvakrát, pokaždé když jej Doucha ukazoval návštěvníkům. Stejně tak i Horáková. Seděly v místnosti před kanceláří ředitele. Ovšem dveře k Antonínu Douchovi byly téměř neustále otevřené. Také Horáková viděla soubor společně s Píchovou. Obě jej znaly velmi dobře, protože se jím Doucha chlubil, komu mohl. Odcházely společně. Horáková zavírala trezor, při čemž ji Píchová viděla. Povšimla si dokonce, jak její kolegyně trezor zkouší, zda je opravdu zavřen. Šly spolu až před dům, vrata zavřela Píchová vlastním klíčem, který nosila uklizečce. Horáková si vzala v průjezdu kolo, na kterém dojížděla z městečka Čisté, kde žila u rodičů. Dojížděla patnáct kilometrů podle počasí a nálady, vcelku nepravidelně. Klíče od trezoru zavezla k panu Douchovi a osobně mu je předala. Asi půldruhé hodiny chodila po městě, nakupovala a prohlížela v obchodech zboží. K šesté si zašla do bistra na párek. K sedmé hodině Hory opustila. Přišla domů až k desáté, protože v lese nad městem pršelo. Téměř deset kilometrů musela jít pěšky.
Píchová zašla k uklízečce, staré paní, jež bydlela ve třetím domě nad muzeem, odevzdala jí klíče od muzea a kanceláří a šla ihned domů k rodině. Večer byla s manželem v biografu. Jestli se domů opravdu vrátili ve 22 hodin, nemohl nikdo potvrdit.
Uklízečka, jistá paní Moudíková, přijala klíče, celý večer seděla doma. Byla vdova a pletla na zakázku svetry. Šla v devět spát, jak uvedla, a ráno v půl páté odešla uklízet do muzea. To ona objevila otevřenou a prázdnou pokladnu, zavolala doktoru Douchovi a také Bezpečnosti. Byla to zřejmě dost energická paní, Doucha, který přišel dřív než příslušníci Bezpečnosti, musel zůstat na chodníku před budovou, protože ho paní Moudíková zaboha nechtěla pustit dovnitř.
Zástupcem ředitele byla v té době doktorka Králová. Promovala na začátku léta, jejím oborem byla biologie (v okolí Hor jsou tři významné přírodní rezervace a Královou získal Doucha díky neustálému škemrání na krajském národním výboru). Muzeum v Horách bylo jejím prvním zaměstnavatelem. Pocházela z Děčína, každý týden dojížděla domů. Nastoupila 1. září, neboť v létě užívala poslední prázdniny. Opustila budovu asi pět minut před administrativními pracovnicemi. Rovnou zamířila na koupaliště, kde byla až do sedmi hodin do večera. Doloženo svědeckými výpověďmi. Z koupaliště šla do Dvorské ulice, v domku železničáře Zákrejse měla podnájem. Převlékla se a odešla do kina v přírodě. Cestou z kina ji obtěžoval nějaký mladík, který se neustále nabízel, že ji doprovodí. Mladík nebyl nalezen, samozřejmě. A když se vrátila, rodina železničáře Zákrejse spala, takže její příchod neslyšela. Pochopitelně.
Keramická dílna byla na dvoře v bývalé maštali. Tam trávil Pavel Kořínek celý den. Navštívil ho Doucha, který se jako obyčejně přišel podívat na jeho práci. Kořínka práce bavila, jak dosvědčili kromě Douchy i další. Zastavila se u něho dále Králová, pro kterou dělal z dobré vůle a trochu na kšeft keramický soubor do jejího pokojíku. Nebyla jediná, pro

koho Kořínek takto pracoval. Byl se za ním podívat i Reiner, na kus řeči a na kávu. Zastavil se i Melíšek, hned jakmile se vrátil z výzkumu na Rovinách, odpoledne přišla na kus řeči Horáková. Vůbec, podle výpovědí, byla keramická dílna oblíbenou místností v muzeu. Někdy se tam sešla spousta lidí. Kořínek v dílně často spal, zvláště když měl dílo v peci. Měl od dílny vlastní klíč, vrata muzea otvíral, jako mnoho jiných, šperhákem. Kromě toho se vůbec nikdo nedověděl, kdo navštívil toho dne Kořínka z okruhu jeho známých ve městě, protože na dvorek mohl průjezdem kdokoli a kdykoli. Ale přece podle dalšího šetření vyšlo najevo, že Kořínka navštívil s největší pravděpodobností jeho přítel Karel Zázvora, vyučený automechanik, který jako jediný dělník pracoval v malé správkárně svého otce. Alespoň před polednem oznámil řečený Zázvora matce, že si na chvíli ke Kořínkovi odskočí. Zázvora se mezi svými známými celkem netajil, že při nejbližší příležitosti vezme roha za kopečky. Jeho rodiče popřeli, že by jim bylo o úmyslech jejich syna cokoli známo. Zázvora k večeru zabalil batoh a zmizel v dokonale sportovním oblečení. Téhož dne zmizela také jeho dívka Růžena Filípková. Také Pavel Kořínek, kterého viděla naposledy jeho bytná Šibíková, toho dne zmizel. Šibíková vypověděla, že se Pavel Kořínek zastavil doma před šestou a ihned zase odešel. Přišel s nějakým balíčkem pod paždí, asi s večeří, protože mu ze sáčku koukal rohlík. Odcházel s aktovkou.
A pak zmizel ze světa.
Jen na trezoru zanechal stopy rukavic, které používal při práci u keramické pece.

Materiál, kterým se Vlček probíral, nebyl sice příliš starý, ale vyhlížel opravdu archívně. Zaprášené desky, papír na okrajích roztřepený a zažloutlý.
Vlček nikde nenašel zmínku, jaké bylo toho dne počasí. Ale zdálo se, že hezké. Pravděpodobně babí léto.
Vyšetřovatelé dělali, co mohli. Vyslechli ještě další spoustu lidí, Kořínkovy rodiče, přátele, nepřišlo se dohromady na nic, jenom, že Kořínek zřejmě udržoval poměr s více dívkami. Ale to všechno byly zbytečné, a jak usoudil Vlček, nepodstatné drby. Přišlo se na to, že byl několikrát za doktorkou Královou, ta ale popřela, že by s ním něco měla. Spočítala, že za ní byl čtyřikrát v posledních čtrnácti dnech, a to dvakrát na večeři. Jeho návštěvy se týkaly pouze keramického souboru, který pro Královou vyráběl.
Z Hor oné noci zmizel Karel Zázvora a Růžena Filípková. Protože Zázvora byl Kořínkovým přítelem a protože Filípková, jak bylo známo, byla přítelkyní Zázvory, vycházel závěr jako na dlani. Utekli společně, což potvrzovaly výpovědi dalších svědků. Nikdo je sice pohromadě utíkat neviděl, ale předpoklad, že šli společně, byl nepochybně správný.
Vlčkovi vadilo, že si dokáže všechno představit docela podrobně, ale přesto má pocit, že něco chybí.
Počasí, napadlo ho. Snad počasí.
Zavolal do Hydrometeorologického ústavu a dověděl se, že toho dne bylo nad celým územím republiky jasno, ráno dlouho mlha, oblačnost maximálně dvě osminy, srážky nula. A teplo.
Doktorka Králová se mohla opalovat. Neboť bylo přes den až třiadvacet stupňů. Ve stínu.
Stejné počasí bylo i v noci následujícího dne.
Porovnáním s jízdním řádem se dalo velmi jednoduše spočítat, že pachatel a jeho dva společnici použili nejpravděpodobněji večerního rychlíku do Plzně a Chebu.
Před rozedněním – i když nebylo známo místo, kde hranici přešli, mohli být snadno za kopečky. Měli dvě a půl hodiny na pěší túru.
Tedy času nadbytek.
Vlček vzdychl a se zřejmou nechutí začal na stroji ťukat výtah z protokolů pro Exnera.
Beránek by možná připojil tabulky a časový grafikon zúčastněných osob. Ale na tohle Vlček neměl nervy.
Avšak nápad se mu dost zalíbil, takže ve svém souhrnu se snažil uvádět fakta, která by pro Beránka mohla být materiálem pro jeho oblíbenou statistiku a diagramy.

Pohyblivé schody vynesly Karla Zázvoru pod koruny platanů na náměstí Jussieu. Zapadl do kavárničky hned vlevo přes ulici.
Dvě dvojice a osamělý host se věnovaly svým záležitostem a nevšímaly si ho. Číšník něco kutil u chladícího pultu.
Zázvora vylezl na barovou stoličku. Číšník zvedl hlavu a zeptal se: „Jako obyčejně?“
„Madam mě čeká,“ řekl. „A jinak jako obyčejně.“
Dostal pernot, jehož mátovou chuť si kupodivu v poslední době oblíbil. Přičítal to stáří. Dělával si legraci, že od té doby, co mu začaly řídnout vlasy, dostává chuť na stařecké pití.
Přišla manželka majitele. V červeném svetru, dobře živená a dobře vypadající dáma.
„Nazdar, Růženko,“ pozdravil ji česky a stěhoval se na jinou stoličku, k oknu, aby je nerušil číšník.
Opřela se lokty o pult a důvěrně se k němu naklonila. „Starosti?“
„Ne. Jako obyčejně. Ale přečti si tohle,“ řekl, vytáhl z kapsy pečlivě složený Soir a ukázal na článek v červeném rámečku.
„Copak?“
„Jen čti! „
„Nějaká blbost, ne?“
„Čti! „
Poslechla a on mezitím pomalu pil a díval se na tiché náměstí a na stanici metra pod platany.
„A jéje,“ řekla za chvíli.
„Copak?“
„Ale nic,“ pokračovala ve čtení. „Je to na mou duši zajímavý.“ Když skončila, vrátila se ještě k některým místům pro oba zřejmě velmi pozoruhodného interviewu a noviny pečlivě složila. Zázvora je strčil zpátky do kapsy.

„Chceš si je schovat na památku?“
Pokrčil rameny. Myslel asi na něco docela jiného.
Zvedla oči a rozhlédla se po kavárně. „Dej mi je,“ řekla polohlasně, ačkoli mluvili česky a pravděpodobnost, že by někdo rozuměl, byla nepatrná.
„Nač?“
„Raději je spálím.“
„Zbytečná práce, ne?“
„Jo. Kdybys neudělal ten červenej rámeček.“
Poslechl ji. „Kdybych tomu aspoň rozuměl,“ vzdychl. „Chtěl jsem jet letos na dovolenou domů.“
„Já taky,“ řekla. „Jenže asi nepojedem, co?“
Přikývl. „Určitě nepojedem. V sobotu se zastavíme na večeři.“
„V osm?“
„Spíš v devět. Koncem týdne je teď nejvíc práce. Začíná se jezdit na dovolenou…,“ vysvětlil pochmurně.
„Rád bys věděl, co za tím vězí, co?“
„Rád.“
„Kdo je zvědavej,“ pravila, „bude brzy starej.“

Doktor Melíšek otevřel oči a pozorně naslouchal. Zopakoval si cestu, kterou vykonal při zavírání okenic, a dospěl k závěru, že nemohl žádné okno minout.
Domek byl dokonale zavřen, utěsněn.
Asistenta Melíška ovšem nenapadlo, že jakýsi vandal – neuměl si zrovna představit, jak by onen dotyčný měl vypadat dostal v záchvatu zvrhlého humoru šílený nápad: nový dřevěný dům prostě zapálit. Melíšek by nikdy na takovou myšlenku nepřišel, kdyby docela zřetelně neslyšel tiché, a jak se mu zdálo, nepochybně plíživé kroky. Za minulou noc a polovinu téhle už dokázal celkem dobře odhadnout běžné zvuky (i když nemohl pokaždé vysvětlit jejich původ), ale všechny se výrazně lišily od rytmického šustění a lehkého křupání kamení a větviček. Kromě toho se přibližovaly. Nyní zcela nepochybně obcházely dům.
Posadil se. Snad spal, napadlo ho, a zdál se mu zvukový sen. Byl vzhůru a kroky slyšel docela zřetelně. Tím hůř.
Podíval se na světélkující ciferník hodinek. Bylo po půlnoci a v domku neuvěřitelně hustá, neproniknutelná tma.
Za Melíškovými zády kdosi klopýtl a řekl: „Sakra!“
Melíšek se prudce otočil. Za ním byla dřevěná stěna s nevalnou zvukovou izolací. Pochopil, že neznámý klopýtl o kládu, která ležela za domkem. Věděl dokonce o kterou, poněvadž jemu se stalo totéž.
Rozsvítit nebylo možné. Neznámý hledal zřejmě náhodný nocleh a netuší, že je chata obydlena. Asistent Melíšek usoudil, že udělá nejlíp, když na sebe nebude zbytečně upozorňovat.
Jenže neznámý zaklepal na dveře.
Nezabušil pěstí, ani jemně nezaškrábal jako spiklenec, ale prostě docela obyčejně zaklepal, jako občan, který jde navštívit známého v běžné kanceláři nějakého podniku a v pravé poledne.
Melíšek vstal a udělal dva kroky. Ani nevěděl přesně proč. Klopýtl ve tmě o stoličku a tiše zaúpěl.
Bolest ho přivedla k vědomí zcela bezpečně. „Kdo je?“ zeptal se rázným a hrubým hlasem.
„Ježíš,“ řekl muž za dveřmi. „Už jsem se bál.“
„Čeho?“ zeptal se Melíšek bezděčně.
„Že se budu muset mlátit zpátky a někde hledat nocleh.“
„Zde ovšem není hotel,“ pravil doktor Melíšek rozhodně, neboť – aniž věděl proč – důvěra v nedobytnost jeho obydlí stoupla.
„Já vím,“ řekl muž za dveřmi vesele. „Skočím si pro vůz. Mám ho na silnici. Bál jsem se, že lesní cesta bude mizerná, ale není. Krásně se dostanu až k vám.“
„Nerozumím,“ pravil doktor Melíšek. „S kým mám tu čest, pane?“
„Já jsem Exner, pane asistente. Kapitán Exner, jestli se na mne ještě pamatujete. Jak jsem s vámi našel…“
„Vím. Pár mincí z pokladu byzantského kupce. To je nadělení. „
„Osud,“ řekl Exner. „Tak já letím pro auťák.“

„Mne vůbec nic nenapadlo,“ pravil druhý den ráno doktor Melíšek odevzdaně.
Seděli před domkem u stolu, sbitého z čerstvých, nehoblovaných prken. Zatímco Melíšek rozděloval dělníkům práci, připravoval Exner z jeho zásob opulentní snídani.
„Já,“ pokračoval Melíšek, „přemýšlel o Lesné a všechno, co doktor Soudek vyprávěl, jsem samozřejmě považoval za pěkně vymyšlenou historku.“
„Představte si,“ řekl Exner a s obrovskou chutí jedl guláš, který vyrobil z konzervy neurčité chuti, „že patříte do okruhu potenciálně podezřelých.“
„Představuju si,“ pravil Melíšek a pozorně si srovnal na nose brýle, „ale vůbec mě to nevzrušuje, víte? Já jsem totiž nic neudělal.“
„Ví bůh,“ řekl Exner, „že jsem nepřišel, abych vás donutil k přiznání. Zajímají mě dvě věci, pane doktore. Předně: kde jste se pohyboval a co jste viděl toho večera na Hrabíně, a za druhé, jestli si dokážete vzpomenout na nějaké podrobnosti nebo vůbec na něco ze dnů kolem dvacátého devátého září čtyřicet devět.“
„Na Hrabíně jsem se pohyboval jednoduše. Seděl jsem u stolu s ostatními, společně s ostatními jsem se bavil, pak jsem se zvedl a odešel do své ložnice, a to v levém křídle zámku.“

„… když se díváme na zámek zepředu, nebo zezadu?“
„Zepředu, samozřejmě. Prostě v tom křídle, kde není věž. A ihned jsem usnul. Obyčejně netrpím nespavostí.“
„Ale tady na Lesné snad ano?“
„Nezvyklé prostředí,“ pravil doktor Melíšek a poněkud zrozpačitěl. „To se stává, ne?“
„Kdo byl na chodbě před jídelnou, jak se společnost rozcházela na pokoje, kdo šel před vámi, kdo za vámi?“
„Nepamatuji se. Ačkoli… víte, já jsem seděl u zdi, takže jsem viděl na celou místnost… První odešli, myslím, hosté pana Novotného… Pan Novotný několikrát opustil jídelnu… Ten novinář snad odešel také dřív… Ale to je jen dojem, prosím. Dojem.“
„Co se dá dělat,“ vzdychl Exner. „A v Horách?“
„Kdybyste mě zabil. Vzpomínám si na třicátého, tedy na druhý den, protože zmatků bylo tolik… potřeboval jsem například nutně do boudy u výzkumu, a v muzeu byl takový poprask, že nebylo možno najít klíče. Objevily se až odpoledne, ani nevím jak.“
„Proč jste do té boudy potřeboval?“
„Poněvadž, to je jednoduché, jsem tam měl ještě své věci. A také motorku.“
„Vy jezdíte na motorce?“
„Ovšem. Byla to stopětadvacítka, zetka. Koupil jsem ji na začátku léta. Dostal jsem peníze od rodičů…“
„Proč jste nechával motorku v boudě?“
„Je to důležité?“
Exner pokrčil rameny. „Já nevím. Snad.“
„Potřeboval jsem se vrátit do Prahy.“
„Je zvláštní,“ pravil Exner zamyšleně, „že jste neměl motorku v muzeu a že jste ji nepoužíval na cesty do Hor a zpátky na výzkum.“
„Zvláštní?“ podivil se Melíšek. „Proč?“
„Vám to nepřipadá divné?“
„Vůbec ne. Kam bych ji v Horách uložil?“
„Třeba v muzeu.“
„V průjezdu, že?“
„Třeba.“
„To jsem udělal dvakrát. A dvakrát si ji někdo večer vypůjčil.“
„Ale. A kdo?“
„Nevím. Nejspíš Kořínek. Moc jsem o tom neuvažoval. Když jsem jel z Prahy, tak jsem vždycky zajel rovnou na výzkum. A do Hor jsem ji nepoužíval.“
„Ze zdravotních důvodů?“
„Byl jste na Rovinách?“
„Byl,“ odpověděl Exner. „S panem doktorem Soudkem.“
„Tak schválně: jestli uhodnete, proč jsem do Hor chodil pěšky,“ řekl Melíšek spokojeně. „Schválně! „
Kapitán Exner se zahleděl přes planinu, kde kdysi stávalo hradiště Lesná, dál na kopce a stráně za řekou. Mnul si bradu. „Neuhodnu,“ řekl smutně. „Na mou duši ne.“
„Nebudu přece dělat denně cestu kolem světa. Na motorce bych musel lesem na státní silnici na Čistou a pak do Hor. Když jsem šel pěšky po mezích, byl jsem v Horách za dvacet minut.
A motorkou taky málem za dvacet. Spočítal jsem si to, pane kapitáne.“
„Ale kdybyste jel polní cestou, co vede šikmo na státní silnici…“
„Tak to byl tenkrát mizerný úvoz, dvě hluboké koleje, vprostřed hrbol trávníku.“
„Meze tam už dnes nejsou,“ řekl Exner.
„To je fakt…“
„Ale škoda, že měl tenkrát doktor Trousek málo peněz a času. Poslyšte, na těch Rovinách, to je opravdu neobyčejně zajímavá lokalita. Doktor Soudek má sice pravdu, když říká, že valná část neolitického sídliště je v lese a jeho výzkum je dnes prakticky nemožný, pochopitelně, peníze atakdále, ale nahoře, tam, co les končí, byla pravděpodobně malá osada. Malá středověká vesnice, nesmíte si představovat středověkou vesnici jako dnešní…“
„Nepředstavuju.“
„Ale ani rozlohou, rozumíte. To bylo pár domků. Pět šest domků. A právě v okraji lesa je zřejmě valná část osady. A celkem neporušená. Jestli jste se díval na terén mezi stromy, pak jste si zajisté povšiml…“
„Promiňte, pane doktore,“ řekl Michal Exner a snažil se vypadat zkroušeně, „nedíval. Seděli jsme na okraji lesa na mezi u keřů. Myslím, že to jsou trnky.“
„Jsou,“ potvrdil Melíšek. „Trhal jsem je a sušil.“
„Nač, prokristapána?“
„Moje babička tvrdila,“ odpověděl doktor Melíšek nezáludně, „že sušená trnka je nejlepší lék proti průjmu.“

Krajina byla rovná a bez lesů. Silnice vedla dlouhou alejí starých stromů a kolem byla dosud zelená pole.
Slunce zapadalo a bylo rudé a oranžové, jak tomu bývá před deštěm. V dálce, ve fialovém oparu, byly zřetelné kuželovité kopce Českého středohoří.
Přes svěží zeleň působila krajina vyprahle.
Skupina pomlácených domů, kdysi velkých a výstavných dvorů a statků, to byla vesnice Lužánky. Vsí vedla stará silnice, dlážděná mohutnými kameny.

Mercedeska se zatřásla na nerovných kamenech a Exner přibrzdil. Ve vzduchu bylo cítit hnůj.
U obecní váhy si hrálo v prachu několik dětí. Tři neoholení muži ve špinavých montérkách seděli na kládách a mlčky sledovali, jak se Exnerův velký vůz houpe na jejich znamenité silnici. Jako kdyby sledovali zjevení, neboť podobné vozidlo se tu snad ještě nikdy neobjevilo.
Dívka, jež zaslechla hluk motoru, stanula a zamávala.
Byla rovněž ne nepodobná zjevení, neboť v dusném a špinavém ovzduší vesnice zářily její dlouhé vlasy jako svatozář hygieny a stejně tak námořnické tričko a krátké manšestrové kalhoty. Nesla tašku plnou lahví.
Exner zastavil a Eva Hodačová, promovaná antropoložka, vzala za kliku jeho vozu, otevřela dveře a nastoupila s tak neobyčejnou samozřejmostí, jako by spolu denně právě z tohoto místa jezdili.
Vydechla, podívala se na Exnera, usmála se a prohlásila s velkým ulehčením: „To je dost, že už jste tady."
„Bože můj," pravil Exner, „ani jsem nenapsal, že přijedu, paní doktorko."
„Ale to se přece dalo čekat," řekla spokojeně. „Jeďte. Za tím velkým domem bez střechy doprava nahoru."

Nad prudkou strání sklánějící se k řece, strání, porostlou pokroucenými černými akáty, stála maringotka a vedle ní dřevěná chata. Mezi maringotkou, chatou, kůlnou na nářadí a plechovou garáží pobíhal veselý pes.
Planina se od hlubokého koryta řeky táhla do nedohledna. Místo bylo větrné, akáty šuměly a chvěly se.
Široko daleko nebylo vidět lidské obydlí, protože vesnice se skrývala několik kilometrů dál po řece, za akátovou stěnou.
„Jako po vymření," prohlásil Exner a hladil psa. „Nechápu, jak mohli zvolit takhle nehostinné místo pro osadu."
Otvírala chatu. „Černozem," řekla stručně. „Auto si můžete dát do garáže."
„A kde jsou Reinerovi?"
„V Praze. Jeli si vyřídit vízum a cestovní doklady. Přijedou zítra ráno."
„Aha…"
Tašku postavila u dveří chaty a šla otevřít garáž.
„Mohu se vrátit do města, přespat v hotelu a zastavit se zítra během dne."
„Ale nemusíte. Místa na spaní je tady spousta. Na výzkumu se začne dělat až po neděli. Prosím," pokynula mu.
Poslechl, vjel s vozem do garáže a vzal si zavazadlo.
Garáž pečlivě uzavřela.
„Kam budou Cestovat Reinerovi?" zeptal se, jen aby něco řekl.
„Do Francie," odpověděla klidně.
„Zvláštní."
„Proč?"
„Jen tak. Nepočítal jsem, že budu u vás večeřet."
„Jednou mi to vynahradíte. A prosím vás, psa nepouštějte dovnitř. Tak." Ukázala mu tři místnosti. „Můžete si vybrat. Doporučuju tenhle pokoj. Má okno na východ a mně je příjemné, když mě ráno probudí slunce."
„A vy spíte…?"
„Nahoře v podkroví. Máte nějaké přání, dřív než připravím večeři?"
„Mám. „
„A jaké?"
„Cestoval jsem nepřetržitě víc než dvě stě kilometrů v otevřeném autě. Jedu totiž od doktora Melíška."
„Koupelna se sprchou je za vámi. Bohužel, teče nám jen studená. Ale Reinerovi jsou dost otužilí. Já míň. Ještě něco?"
„Ano."
„A copak?"
„Jestli si vzpomínáte, není tomu tak dávno, uvařila jste mi báječnou kávu."
„Přeháníte, protože to bylo v Praze a v ústavu a tam je mimořádně špatná voda. Tady dostanete lepší."

Kávy se dočkal po večeři. Seděli v pracovně doktorky Reinerové v proutěných křeslech a nechali se ovívat větrem z otevřeného okna.
„Jsem vlastně úplně nezúčastněná osoba," řekla spokojeně, „a proto mohu klidně vyslovit svou domněnku o celém případu."
„Mohla byste, i kdybyste byla zúčastněná. A vy jste. Ne méně než kdokoli jiný."
„Vůbec ne," protestovala. „A mohu to dokázat. Předně: Nikdy jsem nebyla v Horách, takže se Zlatým chlapem nemám nic společného a za druhé, což vyplývá z prvního, proč by slabá žena bodala ubohého doktora Trouska?"
„Máte dobrou paměť?"
„Slušnou."
„Stejně rozhodně jste před časem tvrdila, že máte nezvratné alibi v případu s pokladem byzantského kupce, a já vám snadno dokázal, že nemáte."
„Proč bych bodala opilého Trouska?"
„Protože jste si myslela, že bodáte ubohého doktora Soudka."
„Ježiš, proč bych bodala zrovna jeho?"
„Neboť prozradil nebo objevil, jak byl zavražděn Pavel Kořínek. A vy přece doktora Trouska milujete."
„Ne. Proč?"
„Nebo doktora Doudu."
Rozesmála se. „Toho spíš."

„Tak vidíte. Abyste je kryla…“
„Slabá žena a takové rány…“
Exner se odmlčel. Teprve za chvíli řekl: „Dokonce stojí tahle myšlenka za úvahu… Sice jsem neviděl Trouskova zranění, ale podle toho, co jsem si o nich přečetl, zdá se, že byla zbraň vedena ne příliš obratnou a pevnou rukou. Dokonce tak neobratně, že se zatím oficiálně musím domnívat, že si je způsobil doktor Trousek sám. A právě taková zranění může udělat spíš žena než muž.“
„Tedy já nebo doktorka Reinerová.“
„Ano. Třeba.“
„A co když si Soudek všechno vymyslel.“
„Kostru a zranění lebky si vymyslet nemohl.“
„Ale všechno ostatní.“
„Nemohl si vymyslet…“
Přerušila ho: „Třeba nalezená kostra opravdu patří dotyčnému Kořínkovi, což pravděpodobně v těchto dnech dokážete nebo nedokážete. Jestliže ano, jestliže Pavel Kořínek byl zabit, nevím, co by s tím měl dělat náš veselý večer na Hrabíně, večer, jakých bylo a ještě bude mnoho, jak už to v životě chodí.“
Všimla si, že se jí dívá na nohy víc, než by mělo být úměrné, trochu ji to rozptýlilo, ale nechala je tam, kde a jak byly, bosé a přehozené jedna přes druhou, živé a neklidné.
„Ano, chodí…,“ řekl roztržitě. „Totiž… statistika průběhů a důsledků přátelských večerů není po ruce. Ale že by příliš často končily jako na Hrabíně, není pravděpodobné. Dokonce je to myslím výjimečné.“
„Opilec si každou chvíli někde natluče nos.“
„Ale nepobodá se halapartnou. I když musím přiznat, že valná část opilců nemívá halapartnu po ruce.“
„Ano. Většinou asi kudlu nebo dlažební kostku. Vychází mi náhoda. Včetně nešťastného novináře.“
„Kdoví, jestli byl nešťastný. Snad opravdu byl.“
„Jak to myslíte?“
„Zkuste předpokládat, že jeho čin nebyl sebevraždou.“
„Zkusím, ale souvislostem nepomohu.“
Exner vzdychl. „Já taky ne,“ přiznal upřímně. „Což je právě hlavní problém veselé noci na Hrabíně.“
„Problém v čem?“
„To bych,“ řekl Michal Exner upřímně, „taky rád věděl.“

Kupodivu nemohl usnout. Ačkoli se odebrali do svých pokojů velmi pozdě a kolem byl klid. A nestávalo se mu, že by trpěl nespavostí. Spíš naopak. A bylo víc než půlnoc.
Byla v pokoji nad ním. Slyšel její kroky, jak se převlékala, šla se mýt a zřejmě opravdu usnula, neboť bylo ticho.
Dlouho spolu hovořili o úplně jiných věcech, které ani v nejmenším nesouvisely s jeho povinnostmi, s jejím povoláním nebo s nešťastným večerem na hrabínském zámku.
Líbilo se mu, že chodí po domě bosa a napodobil ji. Vůbec nebylo jisto, že ve chvíli, kdy se loučili, byli oba přesvědčeni, že je čas jít spát.
A právě proto nemohl Michal Exner usnout. Vstal, a uvažuje o možných služebních nepříjemnostech, vyšplhal po strmých schodech do podkroví.
Zaklepal na dveře jejího pokoje.
„Co si přejete?“ zeptala se stroze.
„Nemohu spát.“
„Stává se vám to často?“
„Téměř nikdy.“
„Pojďte dál, mohu vám dát prášek, jestli chcete.“
Stála u okna, zády ke dveřím a dívala se někam ven. „Jsme na tom stejně,“ obrátila k němu hlavu. „Jenže já tady žádné prášky nemám, pane kapitáne…“

O Kateřině Reinerové, která před patnácti lety chtěla být tanečnicí a měla víc než průměrný talent, která lezla po skalách, a to značně šikovně, a jezdila na koni až do té doby, než spadla a natřikrát si zlomila nohu, bylo známo, že je šílený řidič.
Nyní se řítila v malém sportovním voze přes Lužánky tak, že se psi neměli čas ani pořádně rozštěkat. V brýlích s černou obroučkou vypadala neobyčejně soustředěně a přísně. Reiner se vedle ní natřásal, přidržuje se dveří.
„Přidej, Viki,“ radil, „zkus to smykem!“
Poslechla a kolem baráku bez střechy se smýkla jak na Monte Carlu.
„Prima,“ pravil Reiner. „A vzhůru!“
Italský vůz měl tvrdá pera, polní cestou drkotal jak žebříňák za splašeným čtyřspřežím.
Sto metrů před místem výzkumu vypnula motor a setrvačností dorazila před garáž. Diskové brzdy zastavily káru na fleku.
Pustila volant a šťastně prohlásila: „Pořádně se dá jezdit jen časně ráno. Hele, Viki, někdo byl v garáži.“
Reiner se soukal z auta. „Jak tohle můžeš vědět?“
„Otáčím vždycky zámek na druhou stranu.“
„Náhoda.“
„Letím vzbudit Evu. Buď tak hodný a vylož krámy.“ Otevřela domek a vyběhla po schodech.

Bez zaklepání vtrhla do pokoje.
„Vzhůru, miláčku!“ zavolala.
Strnula a brada jí poklesla.
Postele byly prázdné. Dokonce bez matrací. Ty byly složeny na zemi vedle sebe, tvoříce provizorní dvoulůžkový gauč. Na matracích ležely dvě postavy, muž a žena. Z té ženy byly vidět jen čouhající nohy.
Muž se vztyčil s prstem na ústech. „Pssst!“ zasyčel prosebně a ukázal očima na polštář vedle sebe.
Reinerová se chytila za hlavu.
„My jsme,“ řekl muž šeptem a usmál se, „my jsme si takhle museli lehnout, protože se nám na jedné posteli spalo velmi nepohodlně… já jsem kapitán Exner. To je osud.“
„Viki!“ vykřikoval dole Reiner. „Já zblbnu! Nám se v garáži narodila historická mercedeska.“

„Vaše starosti bych chtěl mít,“ prohlásil Reiner snivě. „Něco si vymyslíte a potom trávíte příjemné dny na výletech. Melíšek z vás musel mít radost. A Soudek má pravdu. Nemýlím se, Viki?“ zeptal se své ženy.
„Má přesně pravdu.“
„V čem?“ zajímal se Exner.
„Že máte mimořádný talent.“
„Vida,“ podivil se Exner.
„Mimořádný talent,“ pokračovala Reinerová, „vyvádět lidi z míry.“
Seděli na zasklené verandě a ranní slunce je příjemně hřálo. Promovaná antropoložka Hodačová se uvelebila na lavici vedle Exnera a měla s onou samozřejmostí ženy, jež získala do svého vlastnictví muže, položenou ruku na Exnerově koleně. „To tedy máš, Michale,“ souhlasila.
„Doktor Soudek má stejný talent jako já,“ prohlásil Exner. „Prosím vás, co je to za nápad vyjít si na procházku o půlnoci oknem. A stejnou cestou se vrátit.“
Reinerovi se na sebe překvapeně podívali. „Co na tom vidí zvláštního, Viki?“ zeptala se Kateřina svého muže.
„Fakt,“ souhlasil. „Použil nejlepší možnosti, kterou v daném případě měl.“
„Asi,“ řekl Exner zasmušile. „Vy si skutečně nepamatujete, jak se kdo pohyboval na chodbě před jídelnou?“
„Kdepak,“ řekla Reinerová.
„Bavili jsme se se Soudkem a s panem Novotným,“ potvrdil Reiner. „Ani nám nepřišlo rozhlížet se kolem. Jenže my vlastně máme nejlepší alibi na světě.“
„Jak to myslíte?“ zajímal se Exner.
„Když byl chudák Trousek bodán,“ pravil Reiner, „seděli jsme se Soudkem a pokojně s ním pili, a pak jsme stejně pokojně spali, což sám Soudek viděl a může potvrdit.“
„Správně,“ přisvědčil Exner. „Ale jeden malinký nedostatek by vaše teorie přece jen měla.“
„Blbost. Jaký?“
Reinerová si docela dětsky strčila palec do úst a zamyšleně jej hryzla. „Má pravdu, Viki…,“ řekla pomalu. „Sakra, má pravdu.“
„Nechápu.“
„Teoreticky má pravdu. Mysli, Viki. Kdyby nebylo jiných okolností, mohli bysme v tom být až po uši.“
„Hm…,“ prohlásil Reiner. Vstal a začal chodit po verandě. „Mě nic nenapadá. Přísahám, že ne.“
„Tak si představ, Viki,“ řekla jeho žena, „že my jsme čekali, až Soudek vyleze oknem. A předpokládali jsme, že vejde do zámku panským vchodem mezi obrněnce.“
„Předpokládali?“ podivil se Reiner. „Jinou možnost neměl.“
„Správně,“ souhlasila. „Tak jsme se sebrali, já nebo ty, spíš ty, protože přece jenom seš vazba, a já jsem ti možná dělala zeď, a šli jsme mezi obrněnce. Vzal sis halapartnu a čekal. Tma jak v ranci, samozřejmě. Objevil se Trousek a ty sis myslel, že jde Soudek. A začal jsi ho bodat, jenže já v poslední chvíli poznala, o koho jde, a zabránila jsem nejhoršímu. U toho byl náhodný svědek, ten novinář. My ho uviděli, on se polekal a začal před námi prchat. My za ním, že jde jako o žert, ale on nám nevěřil a pořád po schodech vzhůru. Tys zapomněl dole odložit halapartnu a on měl pořád větší strach. Křičet ani hlasitě mluvit jsme nemohli, protože by se probudil celý zámek. Vyběhl chudák až na věž a v panické hrůze, že ho propíchneš halapartnou, skočil z okna. My strnuli, ale neztratili jsme chladné nervy, hlavně já ne, protože v takových okamžicích je žena vždycky víc při věci než muž, jak ukazují zkušenosti z historie, řekli jsme si: ani muk, a vrátili jsme se na pokoj a dělali, že spíme.“
„Tak proč jsme Soudka,“ podivil se Reiner, „tak proč jsme toho Soudka, Viki, proboha, nepíchli na pokoji nebo na chodbě nebo prostě ještě někde jinde, když jsme viděli, jak se zase vrací přes náš pokoj.“
„Bože, to je přece jasné, Viki,“ promluvila Reinerová se svým mužem jako s dítětem. „Buď jsme opravdu vyčerpáním po silném nervovém zážitku a fyzické námaze usnuli – protože není maličkost vyběhnout jedním rázem z haly až na věž a navíc úplně potichu, jen si vzpomeň, jak tam vržou schody – anebo jsme prostě už neměli odvahu. Ztratili jsme nervy. Divíš se tomu? Já ne.“
„Já taky ne,“ souhlasil Reiner. „Ale proč bysme proboha Soudka upíchali k smrti?“
Reinerová se nejistě usmála: „Jediná věc, kterou nevím. Na mou duši. Proč?“ Obrátila se na Hodačovou: „Co myslíš, Evo? Proč bysme píchali do Soudka?“
„To musíte vědět vy sami,“ řekla Hodačová rozhodně. „Jsem proti vám mladá a tolik nepamatuju. Jen si vzpomínám, že Milan,“ ukázala na Reinera, „jednou vyprávěl, že ho Soudek když byl ještě na univerzitě asistentem – dvakrát vyhodil od zkoušky a prohlásil o něm, že je lajdácký nemehlo.“
„Má pravdu,“ přikývl Reiner.

Reinerová spráskla ruce. „Přesně. A já se v tom taky vezu. Mě vyhodil třikrát.“ Ukázala na Reinera. „Kvůli němu. Začala jsem s ním chodit a měla jsem ho plnou palici. A Soudek o mně také řekl, že jsem lajdácký nemehlo a ještě zamilovaná husa.“
„Tak,“ pravil Exner spokojeně, „to bysme měli. Ještě by tady byl ten Kořínek a Francie.“
„Aha,“ řekl Reiner. „V devětačtyřicátém. My neměli alibi, protože jsme kritickou noc spali v opuštěné stodole. Mládí a život, co se dá dělat. A já jsem kunsthistorik a právě odborník na takovou krásu, jakou byl Zlatý chlap.“
„A ve Francii,“ dodala Reinerová, „jsme jako doma. Zatknete nás hned?“ zajímala se.
„Ani nevím,“ odpověděl. „Nemám s sebou pouta…“ Snivě se zahleděl přes sklo verandy na Reinerův vůz. „Krásný auto,“ řekl. „Jak jste k němu přišli, proboha?“
„Dílem,“ řekla Reinerová, „ho zaplatil výtěžek z prodeje Zlatého chlapa. Bouchli jsme ho v Paříži na blešáku.“
„A dílem,“ doplnil její muž, „na něj padl honorář z knížky, která mi vyšla před rokem v Itálii. Nedovedete si představit horentní clo, co jsem platil.“
„Dovedu,“ řekl Exner. „Krásný auto. Vy vážně celou záležitost považujete za blbost?“
„Michale,“ řekla Hodačová, „nerada bych ti ublížila, ale myslím, že Milan s Kateřinou se mnou budou souhlasit. Za úplnou blbost ne.“
„Aspoň něco,“ pravil Exner spokojeně.
„Ale z devadesátí osmi procent,“ dodala doktorka Eva Hodačová. „Nebo z devadesáti sedmi…“

„Mimochodem,“ Michal Exner se obrátil na Reinera, „jste si naprosto bezpečně jist, že Pavel Kořínek byl zavražděn?“
„Naprosto,“ odpověděl Reiner. Opřel se o zeď, najednou zvážněl a pokračoval: „Což z dobrého vtipu dělá bohužel drama.“
„Jak víte, že byl zavražděn?“
„Pravděpodobně cestujete po českých zemích tak intenzívně, že jste neměl čas získat poslední informace. Mluvil jsem včera s doktorem Šedivkou.“
„Pane jo,“ vydechla Hodačová. „Proč jste nic neřekli?“
„A kdy jsme měli čas?“ podivila se Reinerová. „Jsme v ohni výslechu a nevíme, kde nám stojí hlava.“ Podívala se na Exnera a zeptala se tak obyčejně, že to mohlo znamenat cokoli: „Přece jen jsme trochu v rejži, že?“
Přikývl. „Jste,“ prohlásil důstojně. Kdyže jste byli ve Francii?“
„Společně, nebo každý zvlášť?“
„Tak i tak.“
„Já,“ řekla Reinerová, „již v útlém dětství. Dvakrát. A po osmačtyřicátém… okamžik… sama v pětapadesátém na jaře, pak ještě jednou sama, v devětapadesátém v létě společně, a ještě na podzim v jednašedesátém a v létě v třiašedesátém. Souhlasí, Viki?“
„Souhlasí. Já byl ve Francii sám v devětačtyřicátém na podzim. Ve Francii a v Itálii. A potom až v devětapadesátém.“
„Společně.“
„Ano. A v jednašedesátém a třiašedesátém. Poslyšte,“ řekl najednou a odlepil se od zdí. „Zvláštní… Viki,“ řekl manželce, „víš, že jsem nějak ztratil klid?“
Zvedla obočí a vzhlédla k němu. „Což se stává, občas.“
„Je u vás hezky,“ řekl Michal Exner a zvedal se, „docela rád bych se podíval, co zbylo z vesnice staré patnáct set let, ale toulám se už dlouho.“
„Pojedu kousek s tebou,“ řekla Eva Hodačová.
„Budeš se vracet pěšky,“ varoval ji.
„Nevadí. Docela ráda se projdu.“
Procházkou jí byla vzdálenost pěti kilometrů. Nedala jinak, než že ji musí zavézt až k nejbližšímu lesu, a dokázala, že se s ní nerozloučil dřív než za další dvě hodiny. Ale nezdálo se, že by příliš spěchal.
Chtěl ji pak odvézt zpátky do Lužánek.
Odmítla a on musel poslechnout. Litoval ji, že bude muset mašírovat pustou silnicí.
Ne, vůbec nechtěla, aby se vracel.
Dal na její naléhání a rozloučili se. Vesele jí zamával. Držela ruku zvednutou na pozdrav, dokud jeho vůz nezmizel v zatáčce. Stála na místě, pokud slyšela vzdalující se hluk motoru.
Netušil, že se stal obětí spiknutí.
Obrátila se, a spokojeně komíhajíc rukama, kráčela zpátky a vůbec nespěchala.
Věděla, že nemusí.
Silnice v těch místech prudce klesala. Za druhou zátočinou odbočovala do nízké smrčiny lesní cesta. Mezi stromy se vynořila červená kapota sportovního vozu, který tiše, s vypnutým motorem, sklouzl na silnici.
Kateřina Reinerová přibrzdila a otevřela dveře, doktorka Hodačová vklouzla na sedadlo vedle ní.
Zasmály se.
Teprve na okraji lesa Reinerová nastartovala a vůz hbitě vyrazil vpřed.

V Praze očekával Michala Exnera vzkaz napsaný pečlivou rukou podporučíka Beránka:

Milý kapitáne,
ač Ti to bude možná divné, čekáme Tě v Bylavsi. Jednak si myslím, že rád podnikáš cesty, a potom Tě zřejmě budou zajímat podrobnosti k dokumentu, který přikládáme. Dodal jej včera doktor Soudek. Zajisté si jej pozorně prostuduješ.

Máme jasný dojem, že sis nechal Lužánky nakonec. Jak se daří dlouhým nohám? Jinak si myslíme, že je na tom bledě dost lidí. Kromě Tebe, samozřejmě.
Tví důstojníci.

Vzal do ruky papír od doktora Soudka a četl:

Dne 25. 6. t. r. byl hlášen nález kostrového pohřbu severovýchodně od Hor (okr. Hory) v trati Na rovinách. Při hloubení rýhy pro naftovod se v hloubce 150 až 180 cm narazilo na kostru, která byla bagrem porušena a posléze vyhozena na východní stranu výkopu, kam byl dáván i všechen ostatní vykopaný materiál. Na podkladě hlášení jsem se dostavil dne 26. 6. t. r. na místo a zjistil, že nález byl učiněn ve vybagrované rýze hloubené do žlutky, 120 cm široké a 180 cm hluboké. Jednotlivé kosti těla, i když silně porušeného, ležely blízko sebe na hromadě hlíny, rozhozeny v prostoru necelých dvou metrů. Šlo o pozůstatky jednoho jedince. Naprosto bezpečně jsem však mohl konstatovat, že nejde o pravěký ani časně historický objekt, nýbrž že kostra je výrazně recentní.
Prošel jsem celou rýhu a zjistil, že právě v blízkosti odhozených kostrových pozůstatků jsou v obou stěnách v profilu patrny stopy staršího výkopu, a dále, že na dně rýhy se zřetelně rýsoval půdorys kruhovité jámy, vyplněné tmavou hlínou. Jde nepochybně o okraj staré sondy archeologického výzkumu, prováděného v těchto místech v r. 1949 dr. Trouskem a dr. Melíškem. Toto zjištění jsem ještě ověřil srovnáním s plánkem s pevnými měřičskými body tehdejšího výzkumu v nálezové zprávě dr. Trouska. Jáma ve vybagrované rýze odpovídá druhé slovanské obilnici (jáma č. 3), odkryté archeologickým výzkumem.
I když archeologicky nebo lépe řečeno kulturně nemůže mít kostrový pohřeb souvislost se slovanskou obilnicí, je téměř nepochybné, že tato recentní kostra v jámě byla uložena. Nikde v blízkosti totiž není jiná stopa po starším výkopu. Jednak podle výpovědi bagristy, jednak podle skutečnosti, že kosti ležely skoro na vrchu hromady, je zřejmé, že byly vybagrovány téměř ze dna rýhy, tedy z hloubky 150-180 cm. Opakuji, že v této hloubce je v celé rýze jen jedno dřívější porušení, právě v blízkosti vyhozených kostí, a to zmíněná obilnice (jáma č.3). Možnost, že by bagrem byl beze stopy zničen v poměrně úzké rýze ještě nějaký jiný výkop, a to tak, že by nebyl vůbec patrný ani ve stěnách rýhy, ani v jejím dně, není pravděpodobná.
Vzhledem k tomu, že jde o recentní nález, bylo hlášení předáno kpt. dr. Michalu Exnerovi zároveň s opisem této zprávy.
Dr. Bohuslav Soudek, DrSc.
Archeologická expedice,
Bylaves, okr. Hory

Soudkově pracovně seděli čtyři. Tísnili se v malé místnosti, jejíž strop byl vyzdoben kopií plánu vykopávek. Antioch ležel pod oknem a nechal na sebe vanout čerstvý vzduch, zatímco strašný černý pes Minda stál venku na zadních a opíral se předními prackami o rám okna. Zvědavě kroutil nosem, vyčuchávaje všechny pachy v místnosti.
„Jedeš," řekl mu doktor Soudek. „Jak se vám líbilo v Lužánkách, pane kolego?" zeptal se Exnera.
Beránek s Vlčkem se na sebe podívali a Vlček tiše, jen tak pro sebe zapískal melodii staré vojenské písničky.
„Tak si to shrneme, ne?" zeptal se Exner.
„Beze všeho," pravil Beránek a vytáhl notes. „Pěkně jsem si to sestavil. Zatímco Vlček podá výklad, můžeš se podívat na mé vzorové grafy."
Vlček obsáhle shrnul své úvahy a snažil se – drže v ruce vypracovaný souhrn – stvořit přítomným co nejbarvitější a nejpřesnější obraz onoho kritického dne, dvacátého září. „Jako obyčejně," uzavřel, „přes značnou obsáhlost svědeckých výpovědí nebylo možno určit nebo podezírat z krádeže někoho jiného než Kořínka."
„Co si myslíš teď?" zeptal se Exner.
„Nemohu si myslet nic jiného než totéž. Doba je příliš vzdálená, než aby paměť lidí fungovala přesněji než tenkrát. Zdá se, že bychom se měli zajímat o Zázvoru."
„Zdá," souhlasil Exner.
„Mám adresu jeho rodičů. Předpokládám, že bys je rád navštívil. Žijí dosud oba a v Horách."
„Mluvil jsi s nimi'?"
„Ne. Předpokládám, že se za nimi podíváš sám. Pokud jde o Růženu Filípkovou, jeho společnici, má jen matku, která žije v krajském domově důchodců. Na Bedáni. Je čilá, jak mi sdělil lékař, se kterým jsem mluvil telefonem, ale trochu upovídaná. Dostává pravidelně balíčky z Francie, takže jí mnoho spolubydlících závidí. Vše."
„Pánové," pravil doktor Soudek, „nejsem nikdy nadšen, když mám hosty, ale vy si děláte z mého výzkumu přímo pobočku vašeho úřadu."
„Ale jen malou," odpověděl Exner. „Třeba se jednou naskytne příležitost, abyste si udělal pobočku u nás. Hele, Vlčku, není tam někde zmínka, co se stalo s jeho šaty?"
„Kořínka?"
„Jistě."
„Nemůže. Neutíkal přes kopečky nahej. Chápeš? Nikdo šaty nehledal, že?"
„Ale v jámě byl bez šatů."
„Určitě," řekl Soudek. „Po zbytcích tkanin nebo kůže nebo po knoflících ani stopa."
„Taky nikdo nehledal Kořínka kolem výzkumu na Rovinách," prohlásil Vlček. „Nebyl důvod."
Exner si vzal k ruce plánek výzkumu, který pro něho dal Soudek nakreslit. Zamyšleně pozoroval vertikální řezy jámami a obilnicemi.
„V hlubší bylo tělo…," řekl Exner pomalu. „A…"

„Aha! „ vykřikl Soudek. „Je mi to zcela jasné. Jste úplně jedinečný příklad člověka s potlačenými touhami.“
„Ale?“ podivil se Exner.
„Jistě, pane kolego.“
„Můžete to vysvětlit, pane doktore?“
„Zajisté. Máte nepotlačitelnou touhu konat archeologické objevy a mne, nešťastníka, jste si vybral jako nástroj.“
„Mám tomu rozumět tak, pane doktore, že se domníváte, že nesmírně toužím podívat se do té druhé jámy a že tuhle svou touhu budu nejen prosazovat, ale dokonce vás obtěžovat, abyste mi při tomhle nesmyslu pomáhal jak odbornou radou, tak pracovními silami?“
„Přesně, pane kolego.“
„Nemýlíte se, pane doktore.“

„Když dovolíte, pánové…“ vnutil se skromně podporučík Beránek a rozkládal na stole arch formátu A 1, „obrátil bych ještě vaši pozornost k téhle maličkosti…“
„Asi bys jinak,“ řekl Exner zasmušile, „nedal pokoj. Co je to prokristapána za rozvrh?“
Doktor Soudek vstal a šel se podívat. „Vida,“ pravil, když přes Exnerovo rameno nahlédl do barevné změti chlívečků a čar, „archívy vydaly svá tajemství.“
„Ano,“ odpověděl mu Beránek téměř hrdě. „Dovolil jsem si připravit přehled zahraničních cest, přesněji: cest do Francie a okolních zemí některých osob, které přišly nějak do styku s naším případem.“
„Některých!“ zděsil se Exner. „Je jich aspoň padesát! „
„Padesát dva,“ opravil ho Soudek. „To je zajímavý…“
„Je,“ souhlasil nadšeně Beránek. „Z přehledu se například dovíš, že správce zámku Hrabín pan Novotný byl dvakrát v západním Německu nebo že…“
„Kdo je to Hlízová?“ divil se Exner. „V životě jsem to jméno neslyšel.“
Beránek se podíval na Soudka s výrazem: však vy mi rozumíte, že mám těžký život – a vysvětlil: „Kdyby ses pozorněji podíval, zjistil bys, že Hlízová se mění zde, v tomto bodě, na Reinerovou.“
„Vida,“ podivil se Michal. „A taky pan profesor Charousek byl ve Francii… A pan Melas s chotí a doktor Selický. Tak Horáková se provdala za Melase. Ve Francii bylo také mnoho jiných, kteří na Hrabíně klidně spali a v jídelně po nich nebylo ani stopy. Takže o vyprávění zde přítomného pana doktora byli ochuzeni.“
„A co když poslouchali za dveřmi?“ zeptal se Beránek. „Všechno se může stát.“
„Může,“ souhlasil Exner. „Hele, kdo je to Josef Zázvora?“
„Otec Karla Zázvory. Asi jezdil na návštěvy za synem.“ „Nejvíc návštěv, jak vidím, mají Reinerovi a zde přítomný pan doktor.“
„A také doktor Trousek,“ doplnil jedovatě Soudek, „když už vedete takovouhle řeč. A jak vidím, tento graf potvrzuje mou teorii z Hrabína, protože právě Trousek tam byl v roce, kdy se Zlatý chlap objevil v soukromé sbírce. A pan docent Douda si dva roky nato zajel vyinkasovat peníze.“
„Znáte doktorku Královou?“ zeptal se Exner.
„Jistě. Jmenuje se Fischerová a bydlí ve Frankfurtu nad Mohanem. Někdy v druhé polovině padesátých let se provdala za geologa Fischera a odcestovala s ním do Němec. Doktor Fischer je totiž Němec.“
Beránek omluvně pokrčil rameny. „Ji bohužel podchycenou nemám. Vida. Ale na Hrabíně stejně nebyla.“
„Kdo ví?“ pravil Soudek. „Všechno se může stát. Jezdí k nám každý rok a já jsem jejím častým hostem v rodinné vile pana doktora Fischera nad řekou Mohanem. Poslyšte,“ vzal Exnera za rameno, „vy rád cestujete, že?“
„Docela. Proč?“
„Ale nic. Jdu spát. Dobrou noc, pánové.“

„Udělal jsi pečlivou práci,“ řekl Exner Beránkovi, „jenže dohromady zbytečnou. Protože kdokoli mohl použít kteréhokoli prostředníka a dopravit věci přes hranice desítkami různých cest. Vždyť vůbec nezáleží na tom, jestli rovnou do Francie. Třeba do Dánska nebo do Itálie, prostě kamkoli ven. Zůstává jediný reálný fakt: Kořínek byl zavražděn a nikdy neopustil území republiky,“ dodal skoro melancholicky. „Pachatel věděl, že Kořínek ukradl Zlatého chlapa. Nebo že má přístup k trezoru.“
„Zdá se,“ souhlasil Vlček. „Co budeme dělat?“
„Pojedu na Hrabín. Pro dobré svědomí. Jinak ten veselý večer necháme plavat. Zatím.“
„Doktor Soudek má nos,“ poznamenal Beránek.
„Má,“ souhlasil Exner. A obrátil se na Vlčka: „Ptal ses, co budeme dělat. Myslím, že jako obyčejně. Hledat vraha.“

Rozložila před Exnerem na stůl fotografie. „Tohle je Růženka, když jí bylo devatenáct,“ vykládala Anna Filípková. „Neumíte si představit, pane, co jsem se naplakala, když najednou zmizela. Doma vůbec nic neřekla. A mě potom vyslýchali, ale já vůbec nic nevěděla, ani že vlastně utekla s mladým Zázvorou. Chodila s ním nějak, kamarádili, že? Bože můj, co se vlastně stalo?“
„Dohromady nic,“ řekl Exner.
Seděli sami v prázdné návštěvní místnosti domu důchodců.
„Vy jste přišel kvůli dopisu, že?“
„Dopisu…“
„Pusťte mě za ní, že, když nemůže sama přijet.“
„Jezdila za vámi často?“

„Jak se vdala, to už je sedm let, každým rokem. A teď mě zve k sobě, že letos nemůže. To víte, obchod. Kavárna. Dobře se vdala. On je Francouz. Mají dvě děti. Podívejte.“
„Proč si vás nevezme k sobě?“
„Ani bych nechtěla. On má rodiče. A já bych tam byla ztracená. Byla jsem u ní před čtyřmi lety. Tři neděle. Ale to je hrůza, když si člověk nemá s kým popovídat.“
„A letos?“
„Vypravím se,“ řekla Anna Filípková. „Rozhodně pojedu. Aspoň na týden. Podívat se na vnoučata. Na to přece mám právo, že? Nebo se něco změnilo?“
„Nic se nezměnilo. Směl bych si přečíst její dopis?“
„Tady je, pane.“
Bylo to velmi stručné psaní. Nemůžeme, milá maminko, to víte, obchod, nemoc v rodině, nic vážného, určitě přijeďte, těšíme se na vás. Dvě věty pozdravu, psané rukou jejího muže. A jeho podpis.
Vrátil dopis. „Máte samozřejmě právo navštívit svou dceru. A pojedete, když budete chtít, a nikdo nebude mít námitky. Můžete si být jista. Ale nevíte, paní Filípková, proč se vaše dcera rozešla se Zázvorou?“
„Ne. Člověk neví, co se mezi mladými může stát. Ale stýkají se. Určitě. Oženil se a je také v Paříži. Já věděla, že mezi nimi nebylo nikdy nic vážného.“
„Nějakého Pavla Kořínka jste neznala?“
„Ne. Copak?“
„Byl to Zázvorův kamarád a utekli spolu.“
„Neznala. Já neznala ani pořádně Zázvoru. Když jsem ho viděla před čtyřmi lety v Paříži, ani jsem ho nepoznala. Vždyť jsem ho předtím viděla snad dvakrát, možná ani ne. Kořínek…,“ přemýšlela. „Ne, neznám. V Horách nikdy žádní Kořínkové nebydleli.“
Exner přikyvoval a prohlížel si fotografie. Růžena doma, Růžena v Německu, před Vítězným obloukem, s nějakým mládencem, ve voze, u moře, v horách, u oltáře, Růžena s dětmi, před kavárnou, v zimě, v létě, s dětmi a s nějakými staršími manželi, asi jeho rodiči, všichni dohromady na schodech u Sacré-Coeur.
„Máte hezká vnoučata, paní Filípková,“ řekl.
„Ano. Proč jste vlastně přišel?“
„Já…“
„Vůbec jste nemohl vědět, že pojedu do Francie. Dopis jsem dostala včera.“
„Nejde o vaši dceru, paní Filípková. Jde o toho Kořínka, kterého neznáte, co byl kamarádem Zázvory. Hledáme ho, protože… Protože mu zemřeli rodiče…“

„Dnes je jiná doba, pane… pane…“ Karel Zázvora starší pravděpodobně přeslechl, jak se Michal představoval.
„Kapitán Exner.“
„Pane kapitáne, dnes je jiná doba. Mám prosím všechno zjištěno. Na mého syna se vztahuje amnestie, stará už málem deset let. Kromě toho je francouzským státním příslušníkem, protože – kromě jiného, se oženil s rodilou Francouzkou, slečnou Durrasovou. Od roku šedesát jedna mě jezdí pravidelně s rodinou každé léto navštěvovat. Já se k němu chystám letos. A nikdo mi, pane kapitáne, v tom nemůže bránit.“
„Nemůže,“ souhlasil Exner. „A nebude.“
Rozhovor probíhal v kuchyni malého bytu nad bývalou autosprávkárnou. Nyní se dole nic nedělo, snad tam byly garáže. Exner seděl způsobně na bílé kuchyňské židli a Zázvora přecházel po vyleštěném linoleu.
Zastavil se u okna a vyhlédl na ulici. Zarazil se, otevřel okno a vyhlédl. Něco zabručel a podíval se na Exnera. „Budete mě ještě dlouho obtěžovat?“
„Ale ne. Znal jste jistého Kořínka?“
„Nevzpomínám si.“
„Byl to přítel vašeho syna.“
„Na přátele mého syna byste se měl zeptat jeho.“
„Děkuju za radu, pane Zázvora. Stalo se něco na ulici?“
„Ne.“
Exner vstal a přistoupil rovněž k oknu. Dole tiše stála bachratá a lesknoucí se mercedeska.
„Proč váš syn letos nepřijede?“
„Nevím. Jeho věc, ne?“
„Zajisté. Vás zajímá můj vůz?“
„To je vaše?“
„Ovšem. „
„Sakra. Kde jste to sebral?“
„Náhodná koupě. Chcete se podívat?“
Zázvora se nepochybně ocitl v složité, rozporné situaci. „Co se stalo s tím Kořínkem?“
„To právě bychom rádi věděli,“ řekl Exner jako mimochodem. „Chcete se svézt?“
„Najezdil jsem, pane, statisíce kilometrů. V mladších letech jsem závodil. Měl jsem bugatku.“
„Věděl jste, že se váš syn chystá k útěku za hranice?“
„Ovšem. Měl pocit, že u nás mu štěstí nepokvete. Vzácný vůz. Dneska.“
„Proč se neoženil s Filípkovou, když spolu utekli?“
„Taky jeho věc, nemyslíte?“

„Dosud jezdí sto padesát sto šedesát.“
„Proč ne? Rok výroby osmatřicet?“
„Devětatřicet.“
„Stála v garáži a mnoho nejezdila.“
„Tak.“
„Dal jste si ji do kupy sám?“
„Ne,“ řekl Exner a jmenoval známého závodníka z třicátých let.
„Ale,“ podivil se Zázvora. „Tak mě svezete?“
„Můžete se svézt sám.“
„Jdeme,“ řekl Zázvora a šel si k věšáku na dveřích pro kabát. „Jestli chcete,“ zasmál se, „můžete Karlovi napsat, proč si Filípkovou nevzal. Jestli neznáte adresu…“
„Jistěže ne.“
„Tak ji ode mne dostanete. Když už se vám nechce si ji zjistit vašimi metodami. Pojďte.“

Michalu Exnerovi nedalo, aby cestou na zámek Hrabín neudělal okliku přes Prahu. Zkusil štěstí, zastavil u telefonní budky a vytočil číslo redaktora Melase.
„Prosím?“ ozval se mu klidný, hluboký hlas Marie Melasové. „Promiňte, že ruším,“ řekl, „ale byl bych rád, kdybyste mi mohla věnovat několik minut – jsem totiž ten nepříjemný pátrací stroj, jestli se na něj ještě pamatujete.“
Chvíli bylo ticho. „Ach tak,“ řekla. „Ovšem. Je to opravdu nutné? Už posledně jsem vás přece žádala o klid.“
„Chápu vás, paní. Není to nutné. Ale třeba přece jen trochu důležité. Moc vás o to prosím. A protože Prahou jen projíždím, byl bych rád, kdybych vás mohl navštívit teď hned.“
„Promiňte… byla bych nerada… kdybyste mě navštívil v bytě, v každém domě je mnoho lidí, kteří nemají nic jiného na práci než pozorovat sousedy. Mohu přijít k vám, do úřadu…“
„Ale to není potřeba…“
„Stačí informace telefonem?“
„Navrhuju vám kavárnu Flora.“
„Prosím. K večeru nebo…“
„Bohužel mám dost málo času. Za půl hodiny.“
„Za hodinu.“
„Budu vás čekat.“
Vypil dvě kávy a přečetl mnoho novin. Dostavila se o patnáct minut později. Klidná a zdrženlivá, měla formu i ve smutku. Mírně se usmála: „Čekám další výslech.“
„Jestliže považujete naše rozhovory za výslechy, pak mě to velmi mrzí.“
„Ráda bych je považovala za cokoli jiného. Ale vaše povolání a mé postavení, moje situace, to všechno znamená, že ať chci, nebo nechci, musím rozhovor s vámi považovat za výslech. Ptejte se tedy. Doufám, že vám mnohé objasnila ta slečna.“
„Daniela Benešová? Ano.“
„Myslela jsem si to.“
„Určit míru viny je u takových případů vždycky neobyčejně obtížné a koneckonců i zbytečné. Není zákon, který by formuloval vinu a trest.“
„To vím,“ řekla. „Ale právě proto nechápu váš urputný zájem o celý případ. Vždyť bych vám řekla všechno, kdybych věděla… podívejte. Byla jsem někdy jedovatá. Umím být jedovatá. Ale bože můj, to je snad pochopitelné u podváděné – a mimochodem v hloubi duše žárlivé – ženy. K té žárlivosti jsem se nepřiznala. Řekla bych vám všechno, kdybych věděla…“
„Co kdybyste věděla?“
„Kdybych něco věděla.“
„Nemohu,“ řekl odevzdaně, „než poslouchat a rovnat fakta.“
„Vidíte. A proto mám téměř dojem, že tu sedíme zase zbytečně.“
„Já mám skoro stejné pocity. Ale přesto, jestli dovolíte, dal bych vám ještě několik otázek. „
„Ptejte se.“
„Než jste se provdala, jmenovala jste se Horáková?“
„Ano. To je v mém občanském průkazu.“
„Jste totožná s onou Marií Horákovou, která byla v roce čtyřicátém devátém zaměstnána v muzeu v Horách?“
„Ano. Co je na tom zvláštního?“
„Nic, samozřejmě. Ale lidé, kteří byli onoho večera, jenž tak špatně skončil, v jídelně hrabínského zámku, nebo lépe řečeno – mnozí z těchto lidí – pracovali v Horách ve stejné době jako vy.“
„Ano. Mnohá ze jmen, které jste mi četl, mi byla povědomá.“
„Proč jste mi to neřekla?“
„To přece spolu nemohlo souviset.“
„Dejme tomu, že jste s někým z nich chodila. A on třeba nevhodně vtipkoval.“
„Můj manžel byl rozumný. Věděl, že není moje první láska. Ale nikdy jsem nemilovala žádného archeologa. Můj muž nikdy nebyl v Horách, nikdy…“
„Ale vy.“
Zavrtěla hlavou. „To už je tolik let… Nevím… Mohla bych vám vyprávět, jak to tenkrát bylo, ale doba…“

„… je příliš vzdálená. Máme protokoly. Proto jsem za vámi přijel.“
„Ach tak! „
„Ano. Máme protokoly, jenže doba je příliš vzdálená. Nebudeme si namlouvat, že se do protokolů říká všechno. Například věci zcela soukromé. Aby bylo jasné, co míním – myslím, že s vámi mohu mluvit docela otevřeně. Váš manžel, jak jste sama říkala, vás měl rád. Měl o vás určitou představu, kterou jste mu pomáhala vytvořit. Třeba jste mu neřekla o své minulosti všechno. A najednou se to dověděl. Měla jste možná nějakou aféru, lásku nebo nevím co všechno a doktor Soudek nebo kdokoli jiný z té společnosti to bezděky řekl. Naplno. Hrubě a tvrdě. Tak.“
Smutně se zasmála: „Sám to nemyslíte vážně.“
„Napůl ano, napůl ne. „
„Vidíte. Napůl.“
„Chápu, že muž, který má milenku, přijme jakkoli špatnou zprávu o své ženě možná s jistou úlevou.“
„To je ta půlka. A druhá je taková, že prostě nic nebylo a že se tedy nic dovědět nemohl. Po tom, co jste mi řekl, jsem pochopila, že vám jde o vážnou věc. Ne o to, jestli jste zvědavý, nebo nejste. I když jste se snažil dělat ze sebe právě jen toho zvědavce. Ráda bych vám pomohla. Odpovědně a vážně. Můj muž se opravdu nemohl dovědět nic z mé minulosti, co by na něho mohlo zapůsobit tak silně, že by se dopustil toho činu. Můžete se zeptat těch, kteří mě tenkrát znali. To je všechno.“
„Děkuju vám,“ řekl Michal Exner pochmurně. „Mnoho jste mi bohužel nepomohla.“
Smutně, téměř laskavě se usmála. „To není moje vina, jak jistě chápete.“
Přikývl.

Severovýchodně od Paříže na samém okraji oblasti France, původní domény hrabat, z nichž se později stali francouzští králové a která dala jméno celé zemi, založili někdy v desátém století benediktini klášter.
Na mírné terénní vlně a uprostřed listnatých lesů.
Kláštera se později zmocnili pilní cisterciáci, zvelebili jej a okolí protkali systémem tichých vodních náhonů, ponechávajíce staré stromy a pečujíce o rozsáhlý klášterní statek. K nebi vztyčili gotický chrám. Podivnou hrou náhody ujalo se pro toto místo v rovině jméno Abbaye de Longmont. Cisterciáci zde žili pokojně až do Velké francouzské revoluce, kdy byli vyhnáni a opatství zapáleno. Shořel kostel a rozpadl se. Klášterní budovy koupil později jakýsi obchodník z Paříže, nechal je zastřešit a využil je jako skladiště a po něm další a další, vyrostly a zemřely zde generace a generace myší a koček. Náhony pomalu zanášelo bahno, cesty zarostly trávou. Jen stromy zůstaly a rostly klidně dál a kolem nich jejich potomci. Lefebre věřil, že měl štěstí a dobrý nos, když místo viděl. Umínil si, že musí být jeho, nakonec se mu to podařilo, a protože v jeho rodině nikdy nehrály peníze takovou roli, aby se s nimi muselo počítat, dal dům opravit, pozval architekty a restaurátory, v severním křídle s okny do tichého ambitu si nechal udělat příjemný byt, v jižní části, kde se zachovalo nejvíc ze staré slávy kláštera, vybudoval malé soukromé muzeum a další příjemné prostory pro malá shromáždění a zvané hosty, doufaje, že se jeho sídlo stane jakýmsi útulkem pro vybrané umělce a obdivovatele staré krásy. Dal vyčistit náhony a upravit park.
V ambitu kvetly růže.
Lefebre stál u krbu, díval se na ně oknem a s neobyčejným potěšením vnímal jejich pestrou a klidnou krásu. Měl vztek na muže, který se bezostyšně vyvaloval ve starém renesančním křesle uprostřed místnosti a kouřil ve své dýmce špatný tabák. Lefebre se musel chovat umírněně a slušně, protože jeho návštěvník měl jméno jako novinář a reportér, který mnoho viděl a popsal. Lefebre nevěděl, jak to popsal, a považoval to za své štěstí. Měl rád zvané hosty. Podle svého vkusu. Tenhle se dostavil bez pozvání a navíc se choval jako na terase chatrče v džungli. Fouňa.
„Nekoupil jsem soubor z knížecího hrobu, aby se o něm psalo v novinách.“
„Ale píše se, pane.“
„Koupil jsem jej proto,“ řekl Lefebre chladně, „že mám rád staré a vzácné věci. Ve vašem listě jste věnovali záležitosti příliš velkou pozornost. Dostal jsem mnoho nabídek, zvláště od Američanů, chtějí soubor koupit.“
„A kolik nabízejí?“
„To mě nezajímá. Hodně.“
„Bylo by snad výhodné soubor prodat, a tak jej zachránit, dokud není celá záležitost vyřešena.“
„Před čím zachránit?“
„Nevím, jestli tenhle dům je vhodný pro věc tak vzácnou…“
„To je moje věc, pane,“ řekl Lefebre ostře. „Moje věc. Mohu vám sdělit, že bezpečnostní opatření jsou dokonalá a budou ještě lepší. Reklama, dost nevhodná, mé bohužel donutila k jistým mimořádným výdajům. Uvědomujete si, doufám, že jsem vás přijal pouze s tou podmínkou, že o našem rozhovoru nebudete psát.“
„Ano. Ale já jsem nemyslel krádež.“
„Co tedy?“
„Soubor byl ukraden a měl by se vrátit.“
„Ovšem. Jenže s tím, jak jistě chápete, nemám nic společného. Ostatně jsem už jednou řekl, že…“
„Ano, že vrátíte, když vám bude aspoň přiměřeně dáno to, co jste za soubor zaplatil. Proč přiměřeně, pane Lefebre?“
„Protože jsem šťasten, že se mi podařilo zachránit celý soubor před rozprodáním. Mohl se rozplynout mezi mnoho naprosto nekontrolovatelných sběratelů, mohl být zničen, zlato roztaveno a já nevím co všechno.“
„Směl bych jej vidět?“
„Ne. Pracuje se na jeho reinstalaci. Kromě toho nechci, aby mi sem jezdily turistické výpravy z celé Evropy. Poskytnu vstup do kláštera těm, co přijedou náhodou nebo vědomi si ceny této budovy a jejího okolí.“
„Rozumím.“

Lefebre přikývl, protože byl stejně přesvědčen, že ten člověk nerozumí.
„Slyšel jsem o nabídce jistého soukromníka z druhé strany Atlantiku…“
„Já ne, pane, a nechci slyšet. Vyžádal jsem si překlad nálezové zprávy knížecího hrobu. Cítím se osobně zavázán doktoru Doudovi.“
„Kdo to je?“
„Archeolog, který objevil knížecí hrob.“
„Československá vláda vám nikdy nezaplatí osm set tisíc franků a žádná policie nikdy nenajde zloděje.“
„To není moje věc, pane. Na shledanou, pane.“
Reportérovi nezbylo, než se zvednout. Přemýšlel o nesnesitelném chování hostitele, chování, které nepochybně podléhalo vlivům, jež přicházely do země z druhé strany kanálu. „Studoval jste v Oxfordu, pane?“ zeptal se jako mimochodem.
„Ne, pane. Na shledanou, pane.“

„Soudruhu kapitáne,“ vysvětloval správce zámku Hrabín Michalu Exnerovi, „pochopte, že každý večer mám hlavu jako věrtel, protože není personál. Mám mít číšníka, soudruhu, ale kde dnes seženete poctivého a pořádného člověka, který by šel sem, kde mu nekyne nejmenší naděje na tuzéry, že?“
„Pokud si vzpomínám,“ odpověděl Exner, „zrovna toho večera, o kterém je řeč, jste moc práce neměl.“
„Opravdu?“
„Jistě. „
„Už se tak dobře nepamatuju, ale to víte, den je pro mě jako den, čas utíká jako voda…“
„Utíká…“
„Cože?“
„Že čas utíká. Takže člověk zapomíná…“
„Ano. Přesně tak, soudruhu kapitáne. Tak zde je prosím konferenční sál a tam za ním hala k panským pokojům. Říká se jí tak doposud, je zdobena…“
„Vím, že je nějak zdobena. Poslyšte, pane Novotný, vy jste měl před lety nějakou nepříjemnost.“
„Soudruhu…,“ pravil v mírných rozpacích správce a šel napřed, aby Exnerovi otevřel dveře do haly, „malý majetkový delikt, že ano, člověk neuhlídá personál…“
„Býval jste nájemcem hotelu Černý vůl v Horách.“
„Mládí,“ povzdechl správce. „Mládí. Plné nadějí, že, soudruhu. Tak zde je…“
„Vidím. Hala a obrněnci. Pojďme do panských pokojů a potom se podíváme do věže.“
„Prosím.“
Prohlédli si patro, vrátili se do haly mezi obrněnce a konferenčním sálem prošli do chodby před jídelnu. Novotný vedl Michala do strmých schodů levého křídla zámku.
„Co si o celé záležitosti myslíte, pane Novotný?“
„Nic. Totiž…,“ správce se zatvářil, jako kdyby sděloval neobyčejně choulostivou, dokonce tajemnou věc: „Já se domnívám, soudruhu kapitáne, že se pan doktor Trousek velmi opil. A že šel šermovat, to on moc rád.“
„Aha.“ Exner se rozhlížel po místnosti, ve které osudné noci spali Reinerovi. Přistoupil k oknu a prohlížel si dřevěnou konstrukci, po níž se vinulo psí víno. Zkusil rukou, jak je pevná. Zdálo se, že dost. Nicméně usoudil, že doktor Soudek podal slušný výkon, když po těchto laťkách sešplhal a vyšplhal bez úhony na zdraví. „Nevzpomínáte si, o čem archeologové hovořili?“
„Kdy, prosím?“
„Ale vy přece víte kdy.“
„Myslíte tenkrát večer?“
„Myslím.“
„Nevzpomínám. Zvyk. Pracuju v pohostinství řadu let, soudruhu kapitáne, a jsem ze staré školy. Zvykl jsem si neposlouchat hosty. Anebo poslouchat a hned zapomenout. Jinak to v živnosti nejde.“
„Ale tohle přece není vaše živnost, pane Novotný.“
„Zajisté že ne. Chápu svou funkci na zámku jako poslání. Kdybyste znal výši mého platu, pochopil byste, že tohle myslím vážně. A taky mám už léta. Půjdeme na věž, jak jste si přál, ne?“
Exner přikývl, ale dřív si nechal ukázat všechny pokoje, kde spali účastníci stolování. Zašli také do místnosti, kde měl spát Karel Melas. Oknem bylo vidět do travnatého průseku lesa. Průsek se ztrácel až kdesi na obzoru. Uprostřed vedly dvě řady starých stromů. Michal Exner si pomyslel, co se asi muselo dít v duši člověka, když ani tenhle pohled ho neodvrátil od sebevraždy.
„Svítil měsíc?“ zeptal se.
„Jak prosím?“
„Jestli té noci svítil měsíc!“
„Nevím… totiž… myslím, že svítil. Asi určitě svítil. Snad bychom mohli podle kalendáře zjistit, jestli byl úplněk.“
„A zeptat se meteorologů, jestli nebylo zamračeno. Děkuju. Znal jste Melase dobře?“
„Ano. Vlastně, abych byl přesný,“ napomenul Novotný sám sebe, „znal jsem ho jako hosta. Jako častého hosta.“
„A co jste si o něm myslel?“
„O mrtvých jen dobré…“
„Fráze. Chci vědět, co jste si myslel?“
„Nebudu lhát, když řeknu, že se mi pan redaktor jevil jako neobyčejně solidní, korektní a pracovitý člověk.

Málomluvný.“
„A dál?“
„Nic víc, soudruhu kapitáne.“
„Jeho ženu jste znal?“
„Ne. Viděl jsem ji pouze jednou, když si přijela pro vůz a věci pana redaktora.“
„Tak pojďme na věž.“
Stoupali po vrzajících schodech. „Ačkoli,“ přemýšlel pan Novotný nahlas, „zdála se mi povědomá.“
„Kdo?“
„No přece paní Melasová. Tak tohle je to okno, prosím. Bylo vždycky zavřeno pouze na zástrčku. Pochopitelně.“
„Povědomá?“
„Ano. Jenže člověk, který pracuje v našem oboru, vidí tolik lidských tváří.“
„Lidských. „
„Ovšem. Co prosím?“
„Nic. Pojďme dolů, navrhl Exner. „Jak se daří vašim přátelům?“
„Kterým?“
„Těm, co vás onoho večera navštívili.“
„Ani nevím.“
„Ale ne! „
„Jak se jim daří!“ Zasmál se. „Přátelé! Člověk z mého oboru nemá příliš mnoho přátel. Prostě známí. Na partičku mariáše.“
„Proč jste tenkrát nehráli?“
„Náhoda. Přijeli pozdě a zdálo se nám, že je moc málo času na pořádnou hru.“
„Na mariáš?“
„Ano. Dnes se už jiné, pořádné hazardy nehrají. Není nálada ani peníze, soudruhu kapitáne. Ale dřív, já vzpomínám ještě za války…“
„Kdybyste si raději vzpomněl na jiné věci, pane Novotný.“
„Kdesi jsem četl, soudruhu kapitáne,“ odpověděl Novotný, vyprovázeje Exnera na parkoviště k vozu, „že s přicházejícím stářím člověk vzpomíná spíš na doby, kdy byl mladší, a když je už úplně starý, tak se mu prý vybavují vzpomínky na to nejranější mládí.“

V oranici byla prohlubeň ve tvaru čtverce. Hluboká asi pětačtyřicet centimetrů. Dno tvořila hladká, čistá a krásně nažloutlá spraš. Uprostřed prohlubně zela do země kulatá díra, ze které trčel žebřík.
Na spraši vedle žebříku ležela dřevěná deska z prken, na níž byly srovnány špinavé zbytky textilií, kožený předmět, který kdysi býval aktovkou, přezky a řemeny – zřejmě z tlumoků, boty, knoflíky, polorozpadlá násada krumpáče a krumpáč, obalený rzí.
Dole v díře byl doktor Soudek. Kolem stáli dělníci, Exner s poručíkem Vlčkem a podporučíkem Beránkem, dva místní příslušníci Veřejné bezpečnosti, řidič z Bylavsi pan Pátek a skupina dělníků z výzkumu. U lesa čekal modrobílý vůz Bezpečnosti, terénní tudor z Bylavsi a Exnerova mercedeska.
Doktor Soudek povylezl na žebříku a vystrčil hlavu z díry. „Všechno,“ řekl. „Vybrali jsme i základnu obilnice. Uděláme si komisi, pánové?“
„Jak bývá zvykem, pane doktore,“ souhlasil Exner.
Soudek vylezl a podíval se na nalezené předměty. „Pokrok, pane kolego,“ poznamenal. „Proti míšeňskýmu hrnci a třem byzantským mincím je tohle pokrok. Blahopřeju.“
Exner se uklonil. „Tak co měl na sobě?“ zeptal se Beránka. Podporučík vytáhl notes a četl: „Má na sobě… plášť, zvaný montgomerák . . .“
Vlček se sklonil a opatrně se dotýkal nalezených věcí. „Tohle mohl být montgomerák…, knoflíky jsou všechny.“
„… šedé manšestrové šaty…“
„Tady…“
Pak ještě sako a jeho barva. Navíc zůstaly zbytky košile, trenýrek, ponožek, aktovka, dva tlumoky. Krumpáč.
Soudek seděl na okraji díry a zamyšleně si prohlížel výsledky práce. „Byl to mozek,“ poznamenal.
„Kořínek?“ zeptal se Exner.
„Ten, kdo tyhle věci tak pěkně uložil. Vsadím se, že ve vašich protokolech není ani zmínka o tomhle výzkumu.“
„Vyhrál byste,“ odpověděl Exner. „Pan doktor Trousek tady měl boudu, nebo maringotku?“
„Boudu. Tenkrát maringotky nebyly. Stála v lese. Hned na kraji. Tamhle.“
„Vy jste tady byl?“
„Ovšem. Nejmíň třikrát. Vždycky jsem říkal, že místo je absolutně nevhodné pro soustavný výzkum. Dá rozum, že jde o okraj sídliště. Protože tamhle níž začíná inundace potoka, pane kolego, a jak jistě víte, tenkrát byl potok – vzhledem k jiným klimatickým poměrům, značně větší. Měl prostě větší průtok vody.“ Postavil se a ukázal na nález. „Tak si to seberte, pánové.“ Přikázal dělníkům, aby zahrnuli díru i jámu v oranici. „Pane Pátek, jedem! „ Vykročil k vozu.
Po chvíli se zastavil. Obrátil se a zavolal na Exnera. „Něco mě napadlo, pane kolego.“
„Ale…,“ podivil se Exner.
„Přijeďte za mnou večer.“
„Ale já…“
„Přijeďte večer. Také se můžete někdy trápit zvědavostí.“

„Tou se trápím pořád!“ vykřikl Exner zoufale.
„Jsem rád, že nejsem sám,“ odpověděl Soudek spokojeně. „Dostanete večeři. Na shledanou, pane kolego.“

„Nejsem dobrodruh,“ prohlásil Michal Exner. „Ale úředník, pane doktore.“
„Romantik,“ řekl Soudek a ukázal na Exnera prstem jako prokurátor na zločince. „Především romantik.“
„Ale ne…“
„Ale určitě. Koho jiného by napadlo vrtat do uzavřeného případu.“
„Co myslíte uzavřeným případem?“
„Veselý večer na Hrabíně.“
„Vaše vina, pane doktore. Protože kdo vymyslel báječnou a nesmyslnou historii o zavraždění Pavla Kořínka?“
„Mě jako vědce by nikdy nenapadlo, že byl Kořínek zavražděn. Co mě napadlo, prosím, přiznávám, bylo zesměšnit Trouska a Doudu. S tím Kořínkem to byla náhoda, související s nalezenou kostrou…“
„V tom je totiž právě vtip,“ pravil Exner spokojeně. „Báječný vtip. Anebo také intuice.“
„Nesmysl. Náhoda.“
„Zajisté. Ale náhoda podložená reálnou zkušeností, pane doktore.“
„Co chcete dělat?“
„Nevím,“ pravil Exner zasmušile. „Nastala chvíle nejistot.“
„Jinými slovy, pane kolego, všechno jste tak pěkně rozšťoural…“
„Přesně,“ souhlasil Exner. „Nejraději bych jel na výlet.“
„A kampak?“ zajímal se Soudek.
Exner vzdychl. „Ale nemůžu. Smůla.“
Soudek se podrbal oběma rukama ve vousech a velmi potměšile se usmál. „Přišel mi dopis…,“ řekl neurčitě.
„Taky mi občas nějaký přijde,“ pokýval hlavou Exner. „Co se dá dělat.“
„Ale pro vás.“
„Ale… Vám pro mne?“
Soudek otevřel zásuvku a podal Exnerovi obálku: „Zde, pane kolego. Máte zajímavé známosti. Pan Pierre Pignol je totiž archeolog, který si zasluhuje pozornost. Jinak můj přítel ze studií. Odkud se s ním znáte vy, proboha?“
„V životě,“ Exner vzal nejistě obálku, „jsem o žádném panu Pignolovi neslyšel…“ Podíval se na adresu. „Vida…“
Na obálce bylo napsáno:

Monsieur dr. Michal Exner
chez Monsieur dr. B. Soudek ČSAV
Archeologická expedice
Bylaves okres Hory
Tchécoslovaquie

Známka byla řádně orazítkována v Paříži, obálka zalepena a zapečetěna drobnou nálepkou, na níž byla nepochybně zkratka vlastnoručního podpisu pana Pignola, který, jak uváděl na obálce, bydlel v rue du Chevalleret v třináctém okrese.
„Byl jste někdy v Paříži?“ zeptal se Soudek.
„V životě ne.“
„Třináctý okres je na levém břehu Seiny kolem Italského náměstí, nad Slavkovským nábřežím.“
„Slavkovským?“
„Jistě. D’Austerlitz.“
„Děkuju…,“ řekl Exner slušně. „Dopis je opravdu pro mne.“ Soudek pokrčil nezúčastněné rameny. „Přišel dneska. Člověk by nevěřil, jak mají lidi přehled.“
„Přehled?“
„Kde vás sehnat.“
„Aha…,“ opatrně otevřel obálku. Vytáhl složený list, na kterém bylo drobným rukopisem cosi napsáno, čemu Michal Exner naprosto nemohl rozumět, protože neuměl francouzsky.
„Co vám píše pan Pignol?“ zajímal se Soudek.
„Ani nevím,“ pokrčil Exner rameny. Usmál se a podal Soudkovi dopis. „Byl byste tak laskav a přeložil mi to?“
„Zajisté. Nuže: Vážený pane doktore… Poslyšte, jste vy vůbec doktor?“
„Ovšem,“ prohlásil Michal Exner, „Iuris utriusque doctor.“
„Výborně. Nuže: Odvolávaje se na naše náhodné, nicméně však neobyčejně interesantní setkání ve vaší zemi – vida, ani mi neříkal, že by se s vámi kdy sešel – dovoluji si pozvat vás, vážený pane, k návštěvě mé země, mé rodiny a mne osobně. Doufám, že budete tak laskav a mému pozvání vyhovíte. Byl bych vám neobyčejně zavázán, kdybyste přijel v době co nejkratší, později budu velmi zaneprázdněn, a to výzkumem v Bretani, jak jistě víte. Věřím, že mému pozvání vyhovíte, že budete mým hostem, a těším se na opětné setkání s vámi. Váš… atakdále, Pierre Pignol.“ Soudek dopis složil a vrátil. „Tak, doktore obojího práva.“
Exner si ještě chvíli zamyšleně prohlížel obálku a potom ji strčil do kapsy. „Myslím, řekl pomalu, „že bych měl pozvání laskavého pana Pignola přijmout…“
Soudek se zatvářil, jako že je mu úplně jedno, co Michal Exner podnikne.
„Pane doktore…,“ nedomluvil, protože zazvonil telefon. Soudek sáhl po sluchátku, představil se a pak je předal beze

slova Exnerovi.
Volal podporučík Beránek. Jeho neúnavná pečlivost mu nedala, aby nezjistil, kdo všechno z okruhu lidí kolem případu na Hrabíně i těch, co by mohli patřit k okruhu podezřelých kolem krádeže souboru z knížecího hrobu, mají co dělat s Francii, anebo tam pojedou. „Žádají k příbuzným: Filípková, Melasová, Zázvorovi, služebně: Reinerovi, Douda, Soudek, Trousek – snad se, chudák, sebere," poznamenal Beránek, „Reinerovi a Melasová vlastními vozy, co s tím máme dělat?"
„Nic," řekl Exner. „Adresu Filípkové a Zázvory mám. Snad kdybys mi mohl nadiktovat adresu příbuzných Melasové a adresu doktorky Fischerové-Králové…"
„Tu neznám."
Soudek zvedl ruku. „Adresu Fischerové mám já."
Michal Exner přikývl: „Děkuju. Tak diktuj," řekl Beránkovi do telefonu, „po písmenech. Ano…," psal si tiskací písmena na obálku dopisu pana Pignola. „Všechno. Nač to potřebuju? Ale pan doktor Soudek mermomocí chce, abych mu dělal společníka."
„Neříkej," podivil se Beránek. „A kampak se chystáš?"
„Do Francie."
„Hehe," zasmál se Beránek. A Exner slyšel, jak říká Vlčkovi, aby si vzal druhé sluchátko. „Nerozuměl jsem!" křičel, až musel Exner vzdálit sluchátko od ucha. „Co říkáš? Nějak nám blbne telefon! „
„Že pojedu do Francie! „ řval kapitán Exner.
„A proč?"
„Pan doktor mi chce mermomocí ukázat Zlatého chlapa!"

„Ale zavřou mě," řekl Exner Soudkovi, když položil sluchátko. „A pošlou šupem zpátky. Jestli budu zvědavý."
„Budete," pravil Soudek spokojeně. „A já budu mít konečně pokoj. Chápete mou lest?"
„Ďábelskou," přikývl chmurně Exner. „Jenže já uvažoval o jiném riziku…," bloudil očima po kresbách na stropě Soudkovy pracovny.
„O jakém?"
„O riziku pachatele."
„Vraždy?"
„Tak."
„Riziko minimální, pane kolego. Obilnice je hluboká a když si vybral místo ve dvou obilnicích… To je o sto procent zvýšená bezpečnost. Když najdou kostru, nebudou vědět co s ní – na antropology se asi nemyslelo – když najdou šaty a ostatní krámy, nikomu se nepodaří je identifikovat. Jestli to vůbec kdo najde, protože, mezi námi, kdo by se ryl dva metry v zemi na takovém místě! Pane kolego," dodal Soudek, „váš pachatel zmenšil své riziko na minimum."
„Jistě," souhlasil Exner. „Ale…, ale jen v tom případě, když byl pachatelem dělník, jehož úkolem bylo výzkum zahrnout. Předpokládám, že postup je takový: dělníci nejdřív lopatami zaházejí jámy obilnic a poněkud vyrovnají terén po ostatních jámách a buldozer dokončí práci."
„Tak nějak. Tenkrát se dělalo všechno ručně."
„Zlatý chlap se ztratil během večera a noci z devětadvacátého na třicátého září. To je zlé."
„Pro koho?"
„Pro archeology. Neboť pachatel musel vědět, že výzkum je najisto skončen, že se nemůže stát, aby si třeba doktor Melíšek vzpomněl, že něco opomenul, a druhý den se k obilnici vrátil. Pachatel musel vědět, že se doktor Melíšek nevrátí. Že už nikoho nenapadne znova se hrabat v obilnicích. Pak podstoupil drobné riziko, že dělník, který obilnici zahazuje, nebude zvědavý a nebude se vrtat na jejím dně."
„Nepatrné riziko."
„Zvláště," usmál se Exner, „když se pachatel poněkud vyznal a upravil nové dno jámy. Dno obilnice. Ovšem o šedesát, osmdesát centimetrů výš."
„Souhlasí. Chudák Melíšek. Nebo doktor Trousek."
„Pročpak?"
„Čekám, že je najisto zatknete."
„Ani ne," řekl Exner a bylo vidět, že myslí na něco docela jiného. „Mluvil jsem se všemi účastníky veselého večera na Hrabíně…"
„I s panem docentem Doudou?"
„Ovšem."
„Nešťastníku!"
„Proč? Neobyčejně příjemný pán. Seděli jsme v kavárně…"
„Bellevue, znám."
„Všichni účastníci veselého večera," pokračoval Exner, „dále rovněž pan Novotný, soudí, že k událostem došlo nešťastnou náhodou."
„Ovšem."
„Melas neměl vážnou příčinu k sebevraždě."
„Co můžete vědět o duši člověka, pane kolego."
„Lidé neskáčou z věži pro nic za nic."
„Ale lidé se pro nic za nic můžou poranit halapartnami."
„Nejlepší je, když je o zavražděném najisto známo, že utekl za hranice."

„Chápu. Bez rizika pro pachatele, protože pachatel prostě úředně neexistuje.“
„Říkal jste, že znáte adresu doktorky Fischerové.“
„Ovšem. Navštívíme ji ve Frankfurtu, milý příteli. Velmi příjemná a vzdělaná paní.“ Soudek se zasmál. „Představím vás jako specialistu na hledání ztracených pokladů.“

De Bonnefoy, poslušen příkazu svého šéfa, zavolal řediteli pařížské policie. „Pane,“ řekl, když se představil, „máme zde velmi ožehavou záležitost, velmi rád bych vás v té věci navštívil.“
„Jestli máte čas za hodinu, pane.“
Bonnefoy souhlasil a vydal se na krátkou zdravotní procházku po nábřeží na ředitelství policie.
„Jde o jakýsi cenný archeologický nález,“ řekl de Bonnefoy policejnímu řediteli. „Soubor předmětů z knížecího hrobu někde v Čechách. Byl odcizen v Čechách v roce čtyřicet devět, v roce šedesátém prvním jej zakoupil od starožitníka pan Lefebre. Československá vláda žádá vrácení souboru, ovšem pan Lefebre jej nabyl zcela řádně a zákonitě a rovněž starožitník. Velmi solidní člověk.“
„Četl jsem v novinách,“ odpověděl policejní ředitel. „Zloděje by měli hledat v Československu. Do toho nám samozřejmě nic nemůže být, pane de Bonnefoy.“
„Jistěže ne. Kromě toho pan Lefebre je ochoten soubor předat na místo, odkud byl odcizen…“
„… když mu někdo zaplatí: Zloděj těžko. Ledaže by se zloděj našel a měl ještě peníze. Ale mluvil jste o ožehavé záležitosti.“
O naše vízum požádal jistý pan doktor Michal Exner. Kapitán policie z Prahy. Jede navštívit svého přítele zde v Paříži.“
„Může. Ne?“
„Samozřejmě, vízum dostal. Pan Pignol, který ho pozval, je archeolog. Zná se s československými archeology, byl naším poradcem, když jsme potřebovali určit, zda soubor, který se nalézá v majetku pana Lefebra, je skutečně totožný se souborem, který se před lety ztratil v Československu.“
„A co od nás potřebujete?“.
„Domníváme se, že pan doktor Exner nejede pravděpodobně do Paříže náhodou.“
„Děkuju vám za informaci. Ale hrozí někomu nebo něčemu nějaké nebezpečí?“
„Snad jen… pravomoci naší policie, jestli mi rozumíte.“
„Jistě. Ale jde snad o maličkost, ne?“
De Bonnefoy pokrčil rameny: „Jde o maličkost v ceně osm set tisíc nových franků.“
„Přeháníte.“
„Pan Lefebre onu částku opravdu zaplatil.“
„Věřím. Ale nevěřím, že by byla znova ukradena.“
„To ne, proboha,“ zděsil se de Bonnefoy. „Nic takového jsem neřekl, pane řediteli. To ne!“
„Teď už vám rozumím úplně. Děkuji vám za informaci. A na shledanou, pane.“
Ale Jean de Bonnefoy si nebyl jist, že splnil, co se od něho očekávalo. Policejní ředitel se mu zdál velmi přímočarý, možná dokonce primitivní. Ale chápal, že on sám se nemůže vrátit k výchozímu bodu rozhovoru. Jednak by to bylo neslušné a pak, výsledek by byl zřejmě stejný.
Proto se zdvořile rozloučil.

Rychlík z Prahy do Paříže přijíždí do Frankfurtu nad Mohanem krátce před desátou hodinou večer.
Vlak vjel do nádraží jako obyčejně, na minutu přesně. Opatrně se sunul podél nástupiště. Vykročila z haly a šla pomalu podél vagónů. Byla nápadná v zářivě bílých šatech uprostřed nádražní šedi a žlutých světel.
Už z dálky viděla, jak se z okna naklánějí a ježí vousy doktora Soudka. Přidala do kroku a zamávala.
„Dámo! „ Křikl na ni. „Bílá jak padlý sníh! Hleďte, pane kolego.“
Zasmála se a podala do okna ruku, kráčejíc podél vlaku, který se ještě zvolna pohyboval vpřed. Vedle Soudka vykukoval z okna muž, kterého si nemohla nepovšimnout. A skromně se usmíval.
Na nástupišti jí byl představen jako Michal Exner, právník. Doktor Soudek nasál vzduch. „Vlahý večer. Kde budeme spát, milá kolegyně?“
„U mne, samozřejmě. Pokud se nehodláte usadit na tři měsíce. „
„Zítra,“ pravil Soudek, „spěcháme do Paříže. Musíš uznat, že je rozhodně zajímavější než váš neskonale nudný Frankfurt. Jak se daří panu choti?“
„Jako obyčejně, líp než mně.“
Vedla je před nádraží a usadila do opela.
„Zavez nás do hotelu,“ naléhal Soudek.
„Nesmysl. Umím si představit, kolik máte peněz.“
„Neumíš,“ odpověděl Soudek. „Co dělají rybičky v bazénu?“
„Nachladily se a pochcípaly.“
„Přesně jak jsem předpověděl,“ řekl Soudek spokojeně. „Kurt je výborný geolog, ale rybičkám nerozumí.“
„Chce koupit nové.“
„Blázen.“
Kolem se míhalo město. Neznámé a velké město, Exner se díval na ulice a světla. Litoval, že se nemohl vypravit se svou mercedeskou.
Bylo příjemné slyšet nezávazný dialog a pozorovat noční město, do jehož života nepatří a nikdy patřit nebude. Zastavili mezi zahradami ve starší vilové čtvrti.

„Jsme doma, pánové," řekla.

„Já jsem se v Horách narodil," prohlásil Exner s tak elegantní drzostí, až doktor Soudek překvapeně zamrkal, „a vzpomínám si – to jsme se pak brzy stěhovali pryč – jaký byl zmatek kolem nějaké krádeže v muzeu."
Pokoj, kde po večeři usedli k přátelské besedě, byl solidní a důstojný, s pohodlnými křesly a těžkými záclonami na oknech. Doktor Kurt Fischer nalil do poháru šampaňské, růžové a perlivé.
Vypadal s lulkou v ústech a v rozhalené sportovní košili, s krabatým obličejem a šlachovitýma rukama jako instruktor lyžování a profesionální horský vůdce na dovolené.
Exner se vyjadřoval toporně německy a dělal, že nevidí, jak se Soudek zlomyslně usmívá. Řeč na archeologii, Bylaves a město Hory přišla až k jedenácté, po třetí láhvi.
„Přesně se pamatuju," zvolala Fischerová. „Chudáka Douchu málem ranila mrtvice. Bože můj, ten Zlatej chlap měl obrovskou cenu a dodneška nepochopím, jak se mohlo stát, že tak vzácnou věc nechali v rukách ubohýho Douchy."
„Was sagst du, bitte?" zeptal se Kurt Fischer.
Vysvětlila mu příběh krádeže. Prohlásil, že je to neobyčejně zajímavé.
„Kdo ví, co se s tím Kořínkem stalo," poznamenal Exner.
„Někde se asi ztratil," řekla Fischerová, „jestli se mu podařilo prodat soubor v celku, je boháč. Ale jestli byl blbec a rozšrotoval to na zlato a drahé kameny, zasloužil by pověsit."
Doktor Fischer doléval víno.
„Jaký byl vlastně ten Kořínek," zajímal se Exner. „Grázl?"
„Ani ne. Trochu hezoun a fouňa."
Doktor Fischer povolil palec, aby zátka z láhve mohla volně vylétnout ke stropu. Stalo se. Spadla na koberec a skutálela se k Exnerovým nohám. Zvedl ji.
„Znala jste ho dobře?"
„Ne."
„Zlatýho chlapa je škoda," prohlásil Soudek, „nebo spíš byla škoda, milá kolegyně, neboť je na světě."
„Ale," podivila se. „A kde se objevil?"
„Ve Francii."
Zvedla obočí. Přejela prsty po rtech a pohlédla na Exnera.
„A vy se na něj… jedete podívat…"
Soudek neurčitě zabručel.
„Jedeme," řekl Exner. „Mám rád krásná a dokonalá díla lidských rukou."
Přikývla spíše očima než hlavou. Uchopila sklenici, chvíli si s ní neklidně hrála, napila se.
Zvedla oči k Exnerovi a usmála se. „Doktor Soudek rád žertuje," řekla. „Nemusíte se namáhat, soudruhu kapitáne. Pan doktor mi totiž před večeří, když jsme byli chvíli sami, vysvětlil, oč jde. Chápu vás a prosím, abyste mi kladl otázky – i když věřím, že máte rád krásná a dokonalá díla lidských rukou."
„A jsem ztracenej," prohlásil Exner zoufale. „Daleko od vlasti. To je osud. Jestli dovolíte, paní doktorko, tak si to shrneme."
„Beze všeho."
Doktor Kurt Fischer se zeptal Soudka, o čem je řeč. Ten mu vysvětlil, že se kolegyně Fischerová a jeho přítel baví o filozofii, kteréžto téma je naprosto nezajímavé. Navrhl doktoru Fischerovi, aby si povídali o něčem jiném, třeba o sedimentech, které se v pátém až třetím tisíciletí před naší érou tvořily ve střední Evropě.
Doktor Fischer souhlasil.

„Díky doktoru Soudkovi," vysvětlil Exner zasmušile, „jsem se ocitl v neobyčejně zlé situaci. Jsem vaším hostem. Nejen že mě můžete vyhodit, nechat mě šupem poslat domů a udělat mi spoustu nepříjemností, ale zároveň jako občanka Spolkové republiky se mi můžete prostě vysmát."
„Vzhledem k tomu, že znám doktora Soudka," odpověděla Fischerová, „nemůže mě nic překvapit. Jak jsem z vašeho vyprávění mohla zjistit, máte celý den, kdy se krádež stala, jako na dlani. Pokud si vzpomínám, víte všechno líp než já. Co by vás zajímalo nejvíc?"
„Jestli si můžete vzpomenout na nějakého Zázvoru."
„Ne."
„Měl utéci s Kořínkem."
„Opravdu se nepamatuju."
„Znala jste Růženu Filípkovou?"
„Ne."
„Ztratila se společně se Zázvorou. Jenže to mě nezajímá nejvíc…"
„A co tedy?"
Chvíli mlčel, než řekl: „Kdo zabil Pavla Kořínka."
Tiše hvízdla. „Jste si tím jist?"
„Čím?"
„Že byl zabit."
„Naprosto. A zůstal v Československu, v díře po středověké obilnici v místě Na rovinách, kde doktor Trousek kopal neolit a doktor Melíšek zkoumal obilnice."
„Tím se situace značně mění," řekla zamyšleně.

„Ano,“ souhlasil Exner. „Jistě chápete jak.“
„Naprosto. Nemám alibi.“
„Nemáte.“
„Ale mám čisté svědomí.“
„Máte ještě víc.“
„A co?“
„Nemám proti vám důkazy. A nikdy je mít nebudu. Vedeme vlastně zbytečný rozhovor.“
„Neřekla bych. Potřebujete pomoc a jsem ochotna vám ji poskytnout. Nejen pro své přátelství k doktoru Soudkovi, nejen pro své čisté svědomí, ale také že mám ráda, když je někdo víc než přiměřeně… odvážný. Třeba.“
„Děkuju,“ uklonil se skromně Exner. „Co víte o lidech v muzeu?“
„Jen to, že Kořínkovo zmizení nenesli těžce. A mně opravdu dělal jen keramiku.“
„S kým se stýkal?“
„Nevím. Buď se nepamatuju, nebo jsem si toho nevšimla. Zvláštní bylo, že – snad pro dobu, která byla převratná – si málokdo, jak se mi dnes zdá, uvědomil, oč vlastně muzeum přišlo. Ale to se mi asi opravdu jen zdá.“ A dodala:
„Uplynulo příliš mnoho let, než aby člověk mohl vydat objektivní svědectví.“
„Bohužel…,“ souhlasil.
„Kdo to mohl udělat?“ zeptala se zamyšlené.
Pokrčil rameny: „Ví bůh a svatý Václav.“

Při rozednění ležel nad krajinou lehký mlžný opar. Doktor Soudek spokojeně spal, ačkoli si už večer stěžoval, že zase nezamhouří oka. A Michal v polospánku snil a viděl ujíždět mlžnou krajinou podél vlaku tři mušketýry s vlajícími plášti. Probudil se, když rychlík zastavil na Gare de l‘Est. A bylo příjemné, teplé ráno. V nádražní hale je čekal pan Pignol. Bulvár de Strassbourg byl plný slunce. Naložili zavazadla do ošklivého citroënu střední velikosti, Soudek usedl k volantu a vydal se na náměstí Republiky se stejným klidem, jako kdyby jel z Bylavsi do muzea v Horách. Exner seděl vzadu obložen kufry.
„Týden je krátká doba,“ řekl Soudek Exerovi na náměstí u Bastily. Zabočil na bulvár Bourdon a pokračoval: „Nepřijel jsem na výlet, jak jistě pochopíte. Máme štěstí, protože mně Pierre půjčí auťák. Pojedu s vámi do Longmontu a dost.“
„Co to je, proboha?“
„Klášter, kde je Zlatý chlap. Dnes po obědě. Jestli vás to zajímá, jedeme přes Slavkovský most.“
Vpravo po řece viděli ostrovy a Notre Dame. Za mostem zastavili, pan Pignol se rozloučil, a jak Exner pochopil, zval je na nějaký večer.
„Bydlí tady kousek,“ vysvětlil Soudek a vyrazil alejí podél nábřeží. „A my taky. Hotel Vendôme v rue d’Arras. Tohle je začátek bulváru Saint Germain. To jsem zvědav, co si tady beze mne počnete.“
„Já taky,“ souhlasil Exner. „Teď doleva, ne?“
„Kristepane, jak to víte?“
„Koukám na plánek.“
Rue d’Arras je úzká ulička mezi rue Écoles a rue Monge. S biografem a vetešnictvím, s opuštěným hotelem, s krejčím a koloniálem.
„Tiché místo,“ prohlásil Soudek a cpal se mezi malého fiata a nějakou ameriku. „A laciné. Dvanáct franků za nocleh. Nových, pochopitelně. A jsme doma, pane.“
Chodbička u recepce byla svou barevnou a světelnou výzdobou, svými zrcadly hodna reprezentace mezinárodního hotelu. Za skleněnými dveřmi do malé jídelny, kde se pár hostů živilo rohlíkem, máslem, džemem a bílou kávou, seděl na stráži rezavý buldok s rozcapenýma předníma nohama.
„Fuj! „ řekl Exner. „Ať žije Antioch.“
„A, a, á! „ vykřikla žena za pultem v recepci, žena ve stáří těch dobrých vyšších středních let. „Monsieur Sudék! Bon jour, monsieur!“
Soudek pozdravil s roztomilým úsměvem a vyřídil hotelové formality. Vzal klíč od pokoje a česky dodal: „Pořídila jste si hnusnýho psa, madam.“
Usmála se a vedla řeč, zřejmě o snídani. Soudek přikývl a řekl Exnerovi: „Jdu spát, kolego. Nestalo se mi, že bych ve vlaku usnul. Jestli chcete, můžete se najíst a přemýšlet.“
Stoupali po úzkých schodech. Lesklou čistotu haly vystřídalo secesní zábradlí, ochozené linoleum a neurčitý pach odkudsi ze dvora. Šplhali do čtvrtého patra.
„Dal bych si sprchu,“ řekl Exner. „Já zas ve vlaku spím jako dřevo.“
Výhled měli do otevřených oken protějšího zpustlého hotelu. A kousek na jeho střechu a na modré nebe.
„Někde v patře bude sprchovací kout. Loni madam rekonstruovala a já musel chodit až do prvního patra. Zde je umývadlo a WC, pane. Zvonků se nelekejte. Madam občas pronajímá pokoj na hodinu. A zvoní z recepce na ty, co se opozdí. Zvyknete si. A hurá do postele.“
Umyl se a bleskově vykonal své předsevzetí. Michal Exner nalezl sprchovací kout a bylo mu pak daleko líp. Lehl si na břicho na postel u okna a listoval v podrobném plánu Paříže.
Slunce ho hřálo na záda a otevřenými dveřmi na balkón k němu doléhal běžný hluk města, neurčitý a stejný jako kdekoli jinde.
Vzal si k ruce papírek, na kterém měl napsány adresy, a hledal ulice. Podíval se na hodinky. Bylo devět. Oblékl se a tiskacími písmeny načmáral Soudkovi vzkaz:
„Jdu na procházku. Jsem tu ve dvanáct jako na koni.“

Za několik minut dorazil Michal Exner na malé náměstí Jussieu. Ověřil si podle papírku adresu a spokojeně usedl na lavičku naproti jedné z kaváren. Číšník v bílém kabátku právě otvíral. Otíral stolky na chodníku a odsunoval a skládal skleněnou stěnu.
Za pultem byla černovlasá žena. Uvařila si kávu a během práce upíjela. Přišel první host a dlouho seděl nad svými novinami osaměle. Před desátou se malá kavárna přece jen trochu zaplnila, ale číšník i žena za pultem měli pořád dost času na poklidné zevlování.
Konečně se Exner zvedl, přešel ulici a vstoupil do kavárny. Vylezl na barovou stoličku k pultu.
Přišla se ho zeptat, co si přeje.
Řekl: „Calvados," protože tenhle nápoj znal z literatury a byl zvědavý, jak chutná.
Chutnal po jablkách. Ukázal, že chce ještě jednou. Dost neomaleně si ženu prohlížel. Ačkoli paní Anna Filípková, s níž hovořil v domově důchodců, byla stářím pohublá, její dcera, tady za barovým pultem, se své matce zřetelně podobala.
Vytáhl z kapsy kousek papírku a napsal na něj jediné slovo:
KOŘÍNEK
A když mu žena přisunula druhé calvados, obrátil lístek tak, aby si jméno mohla přečíst.
Něco řekla, ale nerozuměl jí.
Pokrčil rameny.
Naklonila se k němu a cosi mu důvěrně sdělovala. Pokynem ruky ho vyzvala, aby si přisedl na konec pultu, dál od zvolna se pohybujícího číšníka a hostů.
Naklonil hlavu a díval se jí do očí, takže vypadal jako velmi zaujatý posluchač.
„Problém je v tom," řekl konečně, „že vám, madam, nerozumím ani slovo."
Zarazila se. Rozšířila oči. „Co chcete?" vyhrkla.
„Vyřídit vám pozdrav z domova. Je tomu pár dní, co jsem mluvil s vaší matkou. Už se těší, že vás zase uvidí."
„Ano…," řekla. „Okamžik. Tamhle je můj muž. Představím vás jako známého."
Stalo se. Chlapík vypadal dobrosrdečně, Exner si ho pamatoval z fotografií. Ale tady vedle sebe neměl děti. Pravděpodobně ho požádala, aby vzal obchod do ruky sám. Přátelsky se na Exnera usmál a věnoval se drobné práci za pultem.
„Kdo jste?" zeptala se a hleděla, aby výraz její tváře odpovídal přátelskému rozhovoru. Dost se jí to dařilo, byla zvyklá na obchod a zákazníky.
„Dovolte, abych se představil," řekl s úsměvem. „Jmenuju se Exner. Michal Exner."
„To mě nezajímá," odpověděla. „Vy víte velmi dobře, co mě zajímá."
„Vím," souhlasil. „Jenže nevím, co bych se vás zeptal…"
„Nerozumím…"
„Především jsem," vysvětloval, „docela bezmocný. Přijel jsem do Paříže na výlet. Zajímám se o par věcí. Vy jste občanka Francouzské republiky, jestli se nemýlím."
„Jsem."
„Je zde ovšem jedna zajímavá okolnost…"
„Jaká?"
„Porušení běžných zákonů bývá trestné na celém světě."
„Ale…"
„Bývá. Zvláště některých velmi závažných. Zajisté pochopíte, že kdybych úřední cestou požádal francouzskou policii, aby mi vydala člověka, o němž vím, že spáchal zločin…"
„Víte?"
„A kdybych," pokračoval, jako by ji neslyšel, „předložil příslušné důkazy o zločinu…"
„O jakém zločinu? Chápete, že plácáte nesmysly?"
„Neplácám," opravil ji s úsměvem. „Před několika dny bylo nalezeno nedaleko města Hory v Čechách, zajisté znáte, tělo… vlastně tělesné pozůstatky mladého muže. Bylo nepochybně zjištěno, že byl zabit. Dále pak, že jde a tělesné pozůstatky jistého Pavla Kořínka, který odcizil z muzea v Horách soubor zlatých předmětů. Bylo dále zjištěno, že jmenovaný hodlal opustit území republiky, a to s vámi a Karlem Zázvorou."
„Co tím chcete říct?"
„Že tohle," Exner se rozhlédl po kavárně a ukázal rukou, „je velmi slušně zaběhnutý podnik, kterému by zajisté neposloužilo, kdyby manželka majitele byla obtěžována policií."
„A proč by ji měla ta policie obtěžovat?"
„Pro podezření," Exner se smutně usmál, „z loupežné vraždy, milá paní…"

Zbledla, až bylo vidět, jak jí pod líčidlem zmodraly rty. „Jste blázen," řekla tiše.
„Nejsem," ujistil ji. „Mám totiž opravdu důkazy. A značně průkazné. Musíte pochopit, že bych jinak nevážil takovou cestu. Znáte pana Novotného?"
„V životě jsem o něm neslyšela."
„Býval nájemcem hotelu Černý vůl v Horách."
„Neznám."
„Škoda…"
Přemýšlela. A najednou řekla: „Podívejte, já přece vůbec nemusím nic povídat. Vám."
„Nemusíte."

„Ráda bych se vyhnula nepříjemnostem. Kvůli manželovi, dětem a samozřejmě obchodu.“
„Chápu. Co mi navrhujete?“
„Občas se stýkám s Karlem Zázvorou.“
„Předpokládal jsem to.“
„Žije celkem spokojeně, asi jako já.“
„Možná, nemluvil jsem s ním.“ Rozpačitě se usmál. „Je to vlastně náhoda, že jsem přišel nejdřív za vámi. Bydlím podivnou hrou osudu málem za rohem.“
„Nezajímá mě, kde bydlíte. Chtěla bych, abyste se sešel s Karlem.“
„Velmi rád.“
„Třeba dnes večer.“
„Bohužel, budu zaneprázdněn.“
„Tedy zítra.“
„Bude mít čas?“
„Určitě bude.“
„A kde se sejdeme?“
„Tady v kavárně. Když mě přijde navštívit krajan, není neobvyklé, že si s ním ráda popovídám. Ale chtěla bych, abyste mi něco slíbil.“
„Velmi rád.“
„Že do té doby nic nepodniknete.“
„Mám spoustu času. Já nepodniknu opravdu nic. Ale kde je záruka, že nepodniknete něco vy?“
„Mé čestné slovo.“
„Ach bože můj,“ vzdychl Exner, „kdybyste měla dát v obchodě v těchto zlých dobách na čestná slova…“
„Jinou záruku nemám, pane. Jen svoji matku.“
„Přeháníte a víte to. Jí se nemůže nic stát ani tak, ani tak.“
„Mohlo by se stát, že ji nepustíte za mnou.“
„Nesmysl.“
„Nemohu vám dát žádnou záruku, pane, ale chtěla bych vás ujistit, že nic nepodniknu, kromě toho, že se domluvím se Zázvorou. Ostatně, nemám co podnikat.“
„Taky si myslím,“ pravil Exner suše. „Platím ta dvě calvados.“
„Až zítra.“
„Nesmysl. Kolik? Nemám potuchy o cenách. Přijel jsem ráno.“
„Fank dvacet.“ Podal jí pětifrank.
Vrátila mu drobné, shrábl je do kapsy. Sesunul se se židle: „Na shledanou.“
„V kolik přijdete?“
„V osm? V devět?“
„V devět.“
„Platí. Au revoir, madame!“ rozloučil se Exner světácky a lehkým krokem vyšel z kavárny.
Rozhlédl se spokojeně po světě. Potěšil se pohledem na platany, které stínily vchod do metra, složil ruce za zády a zamířil zpátky k rue Cardinal Lemoine.
Z lidí, kteří v té chvíli byli na náměstí Jussieu, ho nezaujal nikdo natolik, aby mu věnoval pozornost.
Zato však on sám velmi zajímal staršího muže, který seděl v plášti těžce rozvalen na lavičce a kouřil dlouhými tahy dýmku. Muž, který na první pohled vypadal jako pohodlný a možná líný člověk, se dokonce namáhal natolik, že se nadzvedl a obrátil, aby mohl Exnera sledovat očima až do chvíle, než zajde za roh.
Pak se neznámý vztyčil a zamířil přímo do kavárny.

Muž se postavil k pultu přesně v těch místech, kde před chvílí seděl Exner.
Na dotaz, co si přeje, řekl, aniž vytáhl dýmku z úst: „Pivo!“
Dostal ho a s chutí je vypil naráz. „Ještě jedno,“ poručil. „Moment, paní,“ zarazil ji, když mu podala sklenici a chtěla ho nechat jeho samotě a dýmce. „Co vám chtěl ten chlapík?“
„Který, pane?“
„Co seděl před pěti minutami zrovna na tomhle místě.“
„Krajan, pane.“
„Možná, ale co vám chtěl?“
„Promiňte, pane, ale do toho vám přece nic není. Dvě piva, toje…“
Muž sáhl do kapsy a položil na stůl mince. „Náhodou mi do toho je,“ ukázal odznak. „Komisař Poulet. Tak co?“

„Nevím, co by vás mohlo zajímat, pane komisaři… Když se sejdou krajané…,“ mluvila klidně a s úsměvem.
„O čem jste mluvila s tím chlápkem?“
„Vyřizoval mi pozdrav od mé matky.“
„Kvůli tomu jel až odkudsi z Čech do Paříže.“
„Těžko, pane komisaři. Ale přišel se podívat. Na přání mé matky…“
Poulet se opřel lokty o stůl a cpal si dýmku. Pokynem hlavy jí naznačil, aby se k němu naklonila. „Nemluvil s vámi náhodou o archeologii?“
„O archeologii? Tomu já nerozumím, pane komisaři.“

„O jakémsi knížecím hrobu někde v Čechách?“
„Ne. Ještě pivo, prosím?“
„Pivo ne,“ řekl stroze. „Váš manžel je z Paříže?“
„Ano, narodil se tady.“
„A vy jste patrně přišla do Francie daleko později po svém narození. „
„V roce padesátém pátém. Se svým mužem jsem se seznámila v západním Německu.“
„Chápu. Rád bych si s ním pohovořil.“
„Směla bych vědět o čem?“
„Chtěl bych ho informovat, kdo byl ten pán, co vás před chvílí navštívil.“
Držela se. Ani ruce se jí nezachvěly. „A vy to snad víte?“
„Ano. Jinak bych tady přece nebyl.“ Zapálil si dýmku, naklonil se přes pult k ní. „Tak mluvte. Stručně.“

U pultu v recepci stála majitelka hotelu. U nohou jí seděl buldok. Tiskla knoflík zvonku, jehož zvuk bylo slabě slyšet odkudsi shora. Nesmělé drnčení tohoto signálního zařízení přehlušil její hlas. „Finis! Finis! „ křičela.
„Kuš,“ pravil doktor Soudek, který právě sestupoval po schodech. „Proč já u tebe, babo, pokaždý musím bydlet.“ A francouzsky dodal: „Dobré poledne, madam. Neviděla jste mého přítele?“
„Jen ráno, když odcházel. Asi v devět.“
Soudek vyšel před hotel a rozhlédl se. Michal Exner stál hned vedle vchodu a se zájmem si prohlížel výklad vetešnictví.
„Chtěl jsem vás probudit až ve dvanáct,“ řekl. „Mají tady moc zajímavé věci. Podívejte. Takovéhle krásně otlučené plechové umývadlo se stojanem hned tak někde neseženete.“
„Byl jste se podívat na Notre Dame a na policejní ředitelství?“
„Ne, ale zjistil jsem podle plánku, že náměstí Jussieu je pár kroků odtud. Je tam malá kavárna a v té jsem vypil dvě calvados. „
„A proč až na Jussieu, když máte stejnou kavárnu hned dole za rohem?“
„Chtěl jsem si trochu popovídat…,“ řekl Exner bezelstně. „Tak jsem hledal někoho, kdo umí česky. Víte, že manželka majitele té kavárny se narodila v Horách? Kdo by to byl řek.“
„Vidím, milý kolego,“ pravil doktor Soudek, „že se neztratíte. Jedeme na Longmont. Musíme si pospíšit.“
„Stalo se něco?“ zajímal se Michal a soukal se do vozu.
„Proč?“
„Že spěcháme.“
Soudek vycouval, vjel do rue Écoles a zabočil směrem k bulváru St. Michel. „Spěcháme proto,“ vysvětlil, „že se máte tak čile k světu.“
„Ale…,“ podivil se Exner a rozložil si na klíně plánek. „Kterým směrem jedeme?“
„Na St. Denis. A potom ještě dál. Šedesát sedmdesát kilometrů.“
„Aha… Tak tohle je bulvár St. Michel…,“ pravil Exner spokojeně. „Dost aut, že? Zítra bych se podíval do Chaville. Snad vlakem. Myslím, že z gare Montparnasse.“
„Přesně,“ odpověděl Soudek, vyráželje se stádem vozů na most Svatého Michala. „Musíme si pospíšit,“ opakoval.
„Vpravo máte policejní ředitelství.“
„Děkuju. Ale proč spěcháme?“
„Protože chci zůstat v Paříži aspoň týden. Při vaší čilosti by se mi mohlo stát, že by nás za tři dny poslali šupem domů.“

Domluvili se na angličtině jako jednací řeči, protože Michal Exner byl schopen konverzovat pouze v tomto jazyku. Procházeli se po úhledných, pískem vysypaných cestičkách kolem bývalého kláštera.
Z polí, která byla vidět průhledem mezi stromy, vál teplý vítr. Mohli by si stěžovat na chladné přijetí. Lefebre je totiž vůbec odmítl přijmout. A uprostřed klášterního ambitu, který přímo vyzařoval ticho a pohodu důstojného místa, uspořádal doktor Soudek důstojný kravál. Muž, který se představil jako tajemník majitele, poslouchal s mírně vytřeštěnýma očima vodopád slov. Exner, opřen o sloup, tiše pozoroval scénu a usmíval se. Doktor Soudek nejdřív – a pořádně hlasitě – prohlásil, že chtěl mluvit s panem Lefebrem, a ne s jeho tajemníkem. Že je mu čas příliš drahý, že přijeli neohlášeni, ale že se domnívá, že pan Lefebre nebude trvat na nějakých nesnesitelných formalitách. Vylíčil tajemníkovi část svého životopisu a bedlivě dbal, aby se jeho slova nedotkla majitele, ale pouze tajemníka. Kromě toho chrlil záplavu slov v jazyku této země tak obratně, že tajemník tuhl. Soudkovi se velmi zježily vousy, takže se opět – zarámován bílou stěnou a klenutím chodby – podobal vyjevenému svatému. „Pane! „ Křičel doktor Soudek. „Jsem členem komise, která jedná o vrácení Zlatého chlapa, a mám právo vidět soubor, o nějž se jedná! „
„Jakého chlapa, prosím?“ otázal se tajemník.
„Do toho vám nic není, pane,“ odpověděl zarputile doktor Soudek. „Okamžitě mě ohlaste, pane! „
Mezitím přišel, s dýmkou v zubech, sám Lefebre. Podobně jako Exner se opřel o sloup a se zájmem pozoroval scénu. Na Exnera se usmál a Michal mu rovněž odpověděl úsměvem, zdálo se, že si porozuměli na první pohled: krása!
„Promiňte, pane,“ oslovil konečně Lefebre doktora Soudka. „Můžete mi říci, co vás tak rozhněvalo?“
Soudek zvedl bradu. „Do toho vám, pane,“ řekl, „nic není. Ostatně jste mladší a ani jste se nepředstavil.“
„Jmenuji se Lefebre. Promiňte.“
„Doktor Soudek, pane. Archeolog. Můj přítel. Doktor Exner. Právník. Archeolog amatér. Vám tohle,“ Soudek rozpřáhl ruce, „patří, jestli se nemýlím.“
„Ano,“ souhlasil Lefebre. „Mohu vás pozvat na procházku parkem?“
„Abych se uklidnil, myslíte?“ zeptal se Soudek.

Lefebre se usmál. „Nepozoroval jsem na vás, pane doktore, vůbec žádné rozčilení.“
Soudek se obrátil na Exnera: „Pane kolego,“ pravil česky, „vy byste mi byl odpověděl: Zajisté. Tady se račte učit slušnosti. Jdem. Parlez-vous anglais, monsieur Lefebre?“
„Oúi, monsieur docteur.“
V družném hovoru vydali se na cestu parkem. Lefebre vyslovil potěšení, že konečně může mluvit se skutečným odborníkem. „Nesnáším,“ pravil, „úředníky. Bohužel jsem byl nucen s nimi jednat.“
„Rovněž nesnáším úředníky,“ řekl Soudek, „a také já s nimi často musím jednat, a dokonce se s nimi přátelsky stýkat, nechat se od nich vyrušovat, dokonce i v noci, pane. Není-liž pravda, pane kolego?“ zeptal se mile Exnera.
„Zajisté,“ odpověděl Michal Exner důstojně. „Jak jsem pochopil, máte, pane Lefebre, se souborem z knížecího hrobu jenom starosti.“
„Ale ujde to,“ řekl Lefebre. „S novináři se vypořádám snadno, prostě je nepřijímám, nabídky – mnoho lidí chce totiž soubor koupit – odmítá můj tajemník. Vložil jsem jen trochu energie do bezpečnostních opatření.“
„Proč myslíte, že se najednou vyrojilo tolik kupců?“
„Příčiny jsou dvě: publicita a moje ochota za určitou úhradu soubor vrátit. Mnoho lidí se prostě domnívá, že je škoda vracet tak vzácnou věc. Ostatně, upřímně a mezi námi, pánové, naděje na vrácení je minimální, to musíte přiznat.“
„Jistě,“ souhlasil doktor Soudek. „Pachatel je v oblacích a peníze, které za soubor utržil, kde ty jsou, to ví – jak říká zde můj přítel – to ví jen bůh a svatý Václav.“
„A vaše vláda, počítám, nebude asi ochotna přistoupit na mou podmínku, i když opravdu chci pouze částku, kterou jsem sám zaplatil. Ujišťuju vás, že jsou mi už nabízeny částky dvojnásobné.“
„Problém,“ vzdychl Michal Exner. „Smíme soubor vidět?“
„Ovšem, pánové. Následujte mě, prosím.“

Bylo nač se dívat.
V kopuli z tlustého plexiskla ve schránce hodné korunovačních klenotů žlutě svítilo zlato a červeně zářil almandin. Matně se lesklo stříbro spony a nákončí pochvy meče.
Soudek si přinesl nálezovou zprávu doktora Doudy a kontroloval počet předmětů. „Souhlasí,“ prohlásil nakonec. „Nechybí vůbec nic, zbytek, co není tady, je v muzeu v Horách. Skleněné nádoby, skleněná baňka, zbytky kostěného hřebene, stříbrné kování sedla. Schránku máte hezkou, uspořádání je spíš efektní než systematické. Například ty tři almandiny patří k nákončí saxu, protože byly na jeho pochvě. Ale to jsou maličkosti. Co tomu říkáte, pane kolego?“ zeptal se Exnera.
„Kolik myslíte, že zaplatil starožitník prodávajícímu?“
„Těžko říci,“ pravil Soudek. „To záleží na mnoha okolnostech. Jestliže byl chytrý a byl informován o tom, že jde o celek, jestliže měl třeba tohle,“ klepl prsty o nálezovou zprávu, „v ruce, možná dost.“
„Já jsem zaplatil rovných osm set tisíc franků. Hovořil jsem se znalcem starého umění, ale netušil jsem, co vlastně kupuji. Totiž… neznal jsem původ. Ostatně starožitníka dobře znám. Léta. Vím, že by mě nepodvedl. Dovolte, pánové, abych vás pozval na malý čaj.“
Zavedl je do jídelny. „Nevím,“ usmál se Lefebre, když usedli nad šálky a k zákuskům, „zdali jste víc právník, nebo archeolog“.
„Víc právník…,“ usmál se Exner.
„Ale v archeologii měl už mnoho úspěchů,“ prohlásil doktor Soudek. „Například…“
„Dovolíte, pane doktore?“ přerušil ho Michal. „Rád bych se pana Lefebra na něco zeptal.“
Doktor Soudek zdvořile přikývl.
„Milý pane,“ řekl Exner svou poněkud ztuhlou angličtinou, „neznám poměry přesně. Míním způsoby nákupu starožitností. Ale myslím, že tak velmi drahá věc se vyskytne v prodeji zřídka.“
„Ano,“ souhlasil Lefebre.
„Soudím, že kupující, lépe řečeno: překupník, musí předpokládat, že nejde o věc nabytou poctivě.“
„Máte pravdu,“ souhlasil Lefebre, „jenže z východní Evropy se k nám za posledních padesát let, a zvláště před padesáti lety a později, dostalo tolik zvláštních a cenných věcí. Soubor, jak mi řekl odborník, je pravděpodobně z okruhu severní a západní části Černého moře. Bylo možné předpokládat, že byl v majetku nějakého soukromníka z Ruska a ten že jej nyní prodal, buď sám nebo jeho dědici.“
„Třeba. Hovořil jste o obchodníku starožitnostmi…“
„Promiňte,“ přerušil Lefebre Exnera. „Ještě jsem zapomněl na další pravděpodobnou možnost. Zájem o archeologii je v poslední době neobyčejně silný. Lidé kopou tajně a hledají v moři. I zde je možný pramen vzácných nálezů, kde nálezci nestojí o to, aby jejich jméno znala veřejnost.“
„U vašeho známého starožitníka,“ řekl Exner, „bychom možná viděli dost zajímavých věcí.“
„Nepochybně.“
„Mohl byste nám ho doporučit?“
„Ovšem. S radostí.“ Došel pro svou navštívenku a na její rub napsal : Monsieur Jacob Lévy, rue d’Artois. „Je to, pánové, poslední ulice vpravo na avenue Friedland, když jedete z Étoile.“
Zdrželi se až do pozdního večera. Klášter Longmont opouštěli za hvězdnaté tmy.
Byli příliš zaujati rozhovorem, než aby si nějak zvlášť uvědomili velký vůz, který stál na hlavní silnici u soukromé cesty ke klášteru.
Když se ztratili ve tmě, řidič vozu rozsvítil světla a zamířil tam, odkud přijeli. Na zadním sedadle byl mohutný starý muž. S bradou pokleslou na prsa a se spuštěnými těžkými víčky. Pravděpodobně spal.

Jako vdovec a šedesátiletý muž, který se postaral o dva své potomky, neměl Jacob Lévy kromě svého obchodu žádných vášní, neboť nelze nazvat náruživostí jeho občasné návštěvy dostihové dráhy v Boulogneském lesíku. Jezdil tam spíš pro obchodní styky než kvůli koním nebo pro světskou slávu. Jeho obchodní místnosti, vlastně stálá výstava starožitností, byly v přízemí a v prvním patře domu. Sám bydlel nahoře pod střechou a zařízení jeho bytu, to byla další privátní výstava, poněkud skromnější než před několika lety, neboť nikdy by nepřipustil, aby osobní záliba ohrozila obchodní zájem.
Vstával před osmou a přesně v devět přicházel do obchodu. Stejně tak učinil onoho červnového dne.
K ránu byla nad městem bouřka a venku dosud pršelo.
Ačkoli vážní a vážení zákazníci nechodili téměř nikdy tak časně, nemohl si Lévy odpustit ranní procházku obchodem. Jako obvykle se pozdravil s prodavači a ostatním personálem. Pokladní ho pohybem očí upozornil na muže, který čekal přede dveřmi obchodu a ihned po otevření vstoupil.
Byl to dobře oblečený chlapík, jenž se s rukama za zády nenuceně pohyboval místnostmi a se zájmem prohlížel předměty, nabízené k prodeji.
„Ptal jste se ho?“
„Říkal, že neví, co by si chtěl koupit. Mluví anglicky Ale divně.“
„Hm…,“ Lévy poučen mnohaletými zkušenostmi odhadl, že mladík přišel spíš prodávat.
Setkal se s ním nad vitrínou miniatur. „Směl bych vám poradit nebo něco doporučit?“
Mladý muž dál zamyšleně studoval obsah vitríny. Jen na docela malou chvíli mrkl na Lévyho, ale zdálo se, že starý pán ho příliš nezajímá. „Snad…,“ řekl neurčitě.
„Směl bych znát, jestli máte nějaké zvláštní zájmy… nábytek… miniatury například, nádobí…“
„Zvláštní zájmy…,“ opakoval mladý muž zamyšleně. „Miniatury ne… Rozhodně ne. Ani nábytek… Ale například… archeologické artefakty…“
„Které období? Řím? Etruskové? Egypt?“
„Ani ne… Keltové… Latén…“
„Málokdy se nám dostane do ruky něco skutečně zajímavého. Ale pokusil bych se něco vám ukázat… Nebo, když budete mít speciální přání… poohlédnout se po něčem…“
„Kdybyste byl tak laskav a ukázal mi…,“ mladík se usmál, „pan Lévy, jestli se nemýlím.“
„K službám, pane.“
„Já jsem Exner,“ řekl mladý muž.
„Německo?“
„Spíš Hercynský les…“
Lévy se uctivě zasmál.
„Tady prosím…“
Exner si prohlížel předložené věci. Poučen doktorem Soudkem, zeptal se: „A co je pravé?“
„Všechno, samozřejmě.“
„Pravé věci…,“ pokýval důstojně hlavou, „bývají bohužel většinou v muzeích… keramika se dá napodobit… spony, všechno…“
„Zaručuji vám…“
„Trvalou hodnotu má zlato, pane Lévy. Zvláště když lze bezpečně prokázat, že předmět je skutečně pravý.“
„Někdy je důkaz velmi obtížný, pane.“
„Zajisté.“
„Odborná expertiza…“
„Nebo například nálezová zpráva archeologa, doložená fotografiemi, popisem a chemickým rozborem materiálu.“
„Ovšem,“ pravil pan Lévy zdvořile a byl si jist: chlapík přišel prodávat. Ale co?
Nastala malá pauza.
„Dovolte prosím, co jste mínil?“
„Že ten poslední případ je velmi vzácný, neobvyklý, mimořádný a za své praxe jsem se s ním téměř nesetkal.“
„Fotografie, popis, chemický rozbor materiálu…,“ opakoval Exner. „Já se s tím zase setkávám málem denně,“ vzdychl.
„Povolání…“
„Ano, pane…“
„Tuším, pane Lévy, že nejen prodáváte…“
„Ale také kupuji. Samozřejmě, pane.“
„Mohl bych vám něco nabídnout. Latén. Soubor zlatých spon. Seřazených do historického vývoje. Podle módy, abych tak řekl…“
„Zajímavé,“ řekl Jacob Lévy. Ukázal k velkému oknu ke stolku a křeslům, jež byly krásnou prací z 18. století. „Posaďte se, prosím.“
Michal Exner se uvelebil zády k oknu.
„Vaše nabídka, pane?“
Exner ukázal list, který pro něho připravil doktor Soudek. Byla to fotografie spon vyříznutá z časopisu Památky archeologické.
„Zajímavé,“ opakoval Jacob Lévy téměř bez zájmu a pozorně si prohlížel jednotlivé spony. „Nejsem odborníkem právě pro tuhle oblast umění…,“ řekl zdrženlivě.
„Není tomu dávno,“ pravil Exner, „co jsem navštívil klášter Longmont. Měl jsem vzácnou příležitost vidět unikátní

soubor z doby stěhování národů. Měl jsem rovněž tu čest dovědět se, že soubor byl koupen ve vašem obchodě.“
„Zajisté,“ řekl Lévy.
„Prodal jste celý soubor najednou?“
„Ano. Ale nezískal jsem jej najednou. Pochopitelně. Unikát se vyskytne jednou za mnoho let. Nezabývám se koupí právě takových věcí… Myslím přímou koupí, protože, jak jsem vám naznačil, mohu kupovat pouze věci, o jejichž hodnotě jsem si naprosto jist.“
„A mohl byste mi poradit?“
„Rád. Hodláte prodat kolekci spon najednou, nebo po částech?“
„Po částech.“
„Rozumím.“ Lévy vytáhl z kapsy navštívenku a napsal na ni několik řádek. „Zde je adresa mého obchodního přítele…“
„Jde mi o to, pane Lévy, abych se setkal se skutečným znal
cem… Nikoli s překupníkem, jestli mi rozumíte.“
„Pan Collin,“ ujistil Lévy svého zákazníka, „je znalcem archeologických památek ze střední Evropy právě z doby kolem začátku našeho letopočtu.“
„Velmi lituji, že se nemohu dohodnout s vámi.“
„Zajisté chápete,“ pravil pan Lévy s povzdechem, „že není v mých možnostech udržovat zvláštní štáb odborníků.“
„Jestliže pan Collin získal alespoň část souboru, který je v Longmontu, pak o jeho kvalitách není možné pochybovat,“ prohlásil Exner.
„Bohužel nevím,“ řekl s úsměvem pan Jacob Lévy, „ale ujišťuji vás, že kvality pana Collina jsou opravdu mimořádné.“
„Děkuji vám, pane,“ pravil Exner a vstal.
Jacob Lévy jej doprovodil až ke dveřím obchodu dole v přízemí.
Skleněné dveře na ulici otevřel Exnerovi zřízenec a kučeravý, zajímavě prošedivělý majitel se na Michala Exnera naposled usmál přes výkladní skříň.
Jeho hlava plavala jako krásná rybička ve vznešeném akváriu.
Michal Exner si spokojeně zamnul ruce.

Podporučík Beránek byl v jistých rozpacích. U stolu proti němu seděla mladá přítelkyně redaktora Melase Daniela Benešová a před ním ležel dopis, který mu před chvílí odevzdala.
Daniela Benešová vypadala pokorně, smutně a zdálo se, že je mírně vyplašená.
Dopis, psaný na stroji, bez chyby a pečlivě, vypadal na první pohled jako úřední sdělení. Ale byl to vlastně milostný dopis a byl dílem Karla Melase.
„Vím,“ řekla Daniela, „že vyšetřujete Karlovu sebevraždu… Soudruhovi, který u mne byl…“
„Je bohužel mimo Prahu,“ řekl Beránek. „Určitě by s vámi rád mluvil…“
„Chtěla jsem vás pouze upozornit na část dopisu. Soudruh, který mě navštívil, přišel v tak zvláštní dobu, že jsem se nemohla plně soustředit a na tenhle list jsem prostě zapomněla.“
„Můžete mi říci, kterou část dopisu považujete za důležitou? Nebo kdybyste mi to ukázala,“ pravil podporučík Beránek taktně.
„Můžete jej číst celý. Jistě tam není nic, zač by se Karel musel stydět. Ale jestli chcete… Pak tedy tenhle odstavec.“
Beránek polohlasně četl: „A tak ke všem dalším problémům a složitostem mého života, ke všem těžkostem mého manželství, jehož tragičnost mě tolik bolí a z něhož pro zlověstně těžká pouta zatím nevidím úniku, ke všemu tomu zlému, co jsem prožil a prožívám – vyjímaje chvíle s Tebou – přistupuje ještě mnou dobře cítěná nechuť spolupracovníků ke mně. U někoho závist, u někoho nějaký princip, u někoho vědomí vlastní neschopnosti, u dalšího nenaplněné ambice. Nejenže mě to nesmírně obtěžuje, ale brání v soustředění. To ovšem není všechno. V poslední době mám zcela zřetelný pocit, že se někteří lidé přímo systematicky snaží omezit mě nějakým způsobem v práci, že by byli rádi, kdybych prostě odešel a nechal volné pole jim. Možná že bych měl bojovat, ale já rozhodně nejsem bojovník. Moje drahá Danielo… atakdále,“ uzavřel Beránek. „Měla jste na mysli tuto část dopisu, ano?“
Přikývla.
„Mrkneme se na to,“ pravil Beránek. „Smím si ji opsat?“
„Ovšem.“
Hmoždil se a malým špačkem tužky pracně vpisoval do svého notesu těch několik vět.
A když Daniela Benešová odešla, zavolal do Kulturního světa a domluvil si návštěvu u tajemníka redakce.

Někdy se stane, že hledaná věc spadne na dlaň ještě dřív, než jsme se pokoušeli ji vůbec hledat. To se přihodilo poručíku Vlčkovi. Vypravil se do muzea v Horách, aby se zeptal na jistou administrativní sílu Naděždu Píchovou, která byla, podle protokolů, v muzeu zaměstnána v době, kdy byl odcizen soubor z knížecího hrobu. Chtěl se poptat, kde by dotyčnou Píchovou mohl najít, a doufal, že objeví aspoň někoho, kdo bude mít natolik přesné informace, že bude možné obejít se bez rozsáhlého pátracího aparátu.
Vystoupil – veden šipkami u slova KANCELÁŘ – do druhého patra ctihodné budovy, vstoupil do místnosti v podkroví, kde za stolem seděla žena středních let.
Pozdravil a představil se.
„Jmenuji se Píchová,“ řekla. „Hledáte soudruha ředitele?“
„Ne,“ pravil Vlček a pomyslel si, že se snad ještě dějí zázraky. „Hledám pravděpodobně vás… Totiž… vás, jestliže jste zde v muzeu byla zaměstnána v roce čtyřicátém devátém v září.“
„Byla,“ odpověděla Píchová. „Co byste potřebovali vědět?“ zeptala se pokojně. „Jste patrně z Bezpečnosti…“

„Ano, ale…“
„Slyšela jsem, že jste něco našli na Rovinách. Přál byste si kávu?“
„Děkuji,“ řekl Vlček odevzdaně. „Jistě už také budete vědět, proč jsem za vámi přišel…“
„Domnívám se,“ Píchová zapnula vařič a postavila na něj konvici, „že si pravděpodobně chcete objasnit nebo obnovit okolnosti krádeže souboru z knížecího hrobu…“

Bylo pondělí, na Bleším trhu se obchodovalo. Takže Michal Exner sestoupil do nejbližší stanice metra, na automatickém ukazateli směru cesty stiskl knoflík u nápisu Porte de Clignancourt, ukázal na prstech, že chce karnet jízdenek za tři franky, a vydal se na cestu.
Když vystoupil na bulváru Ney a zahleděl se na clignancourtská kasárna, kde se vedle brány líně opíral o zeď strážný, měl hřejivou jistotu, že je tahle Evropa skutečně jedna.
Podél jarmarečních stánků došel k okraji Blešího trhu. Zastavil se na chvíli v chládku pod viaduktem okružní dálnice a při představě, jaké hledání jej čeká v té zdánlivě a na první pohled zcela nepřehledné změti uliček, domečků, stánků, pultů, rolet, nábytku, skla, porcelánu, koberců a textilu vůbec, ráje kšeftu, kde lze dostat stejně tak zlomenou mosaznou kliku jako minci Petra Velikého, měl málem pocit jakési marnosti díla.
Ale potom se usmál na muže, který se ho na něco ptal, čemuž Michal pochopitelně nerozuměl, pokrčil rameny a začal zvolna procházet uličkami bazaru. Kupodivu ho nejvíc zaujal obchodník, který seděl na chodníku a opíral se o zeď. Nabízel totiž ke koupi starý motorek ke stěrači na přední sklo vozu, rezavou žehličku a kus šňůry. Nabídka byla fantastická a naděje onoho člověka bezmezná.
Koneckonců Exner poznal, že i tohle malé, hlučné a neobyčejně rušné město je omezené a má svůj řád ulic, oborů a profesí. Jisto je, že pan Charles Collin, mladý muž s výraznými kotletami, který řídil svůj obchod za pomoci – jak Exner později pochopil – mladší sestry (a nikoli snoubenky), byl rozhodně člověk na svém místě. Především bylo možno s ním hovořit jazykem Angličanů. Za druhé pravděpodobně rozuměl své věci, neboť na navštívence, kterou Exnerovi poskytl výměnou za informace o souboru keltských spon, bylo napsáno, že Charles Collin je absolventem zvláštní školy starožitníků při pařížském Louvru. Tak alespoň Exner obsah navštívenky pochopil.
„Velmi obtížné,“ řekl Collin ustaraně, „bude ověřit pravost spon.“ A dodal pochmurně: „I když nabízíte dokumentaci.“
„Bohužel bych mohl dodat soubor po částech.“
„To je velmi zlé…“
„Než bychom uzavřeli jakoukoli dohodu, jsem ochoten vám část souboru – dvě tři spony zapůjčit, abyste si mohl podrobně ověřit jejich pravost.“
„Pozoruhodná nabídka.“
„Slyšel jsem, že máte vynikající zkušenosti v nákupu starožitností právě takového typu.“
„Opravdu?“
„Doporučil mě pan Lévy.“
„Rozumím.“
„Naznačil, že jste před časem získal stejně znamenitý, dokonce znamenitější soubor.“
„Opravdu.“
„Pan Lévy mínil patrně předměty, které jsou toho času uloženy v klášteře Longmont…“
„Patrně.“
„Domnívám se, že jste jej získal nikoli najednou…“
Charles Collin neurčitě pokrčil rameny.
„Možná,“ mínil Exner velkomyslně, „kdyby váš zájem byl vážný… dalo by se uvažovat o tom, že bych vám soubor spon poskytl v celku.“
„To by bylo jistě zajímavé.“
„Domnívám se, že věc je natolik pozoruhodná…,“ Exner nedopověděl, neboť ho zaujal starý muž, který – s dýmkou v zubech – neobyčejně pozorně zkoušel asi o tři krámky dál, jak se sedí v malém rokokovém křesílku. Prodavačka na něho cosi křičela. Nechtěla dopustit, aby muž skutečně usedl, neboť zřejmě hrozilo nebezpečí, že se pod ním křeslo rozpadne. Muž však na její křik nereagoval. Tvářil se zatvrzele, zabrán zřejmě do svých vlastních myšlenek.
„Věc pozoruhodná je,“ souhlasil pan Collin. Zdálo se, že i jeho zaujal muž potýkající se s prodavačkou a křeslem.
„Ten soubor z knížecího hrobu jste získal najednou, nebo zvlášť?“
„Zvlášť,“ řekl Collin roztržitě.
„Pozoruhodná znalost věci,“ ocenil Exner. „Od jednoho zákazníka a v průběhu let, několika let…“
„Tak… ano… Mohl byste mě navštívit příští týden?“
„Ovšem.“
„Mohl byste přinést něco konkrétnějšího než fotografii?“
„Samozřejmě.“
„Pak se budu těšit, pane,“ řekl pan Collin čistě kulantně a obrátil se k jakémusi zákazníku, který okukoval vitríny, aby se zeptal na jeho přání.
Exner se usmál na sestru pana Collina. Rozloučila se s ním uctivým pozdravem. Snad pochopila, že její bratr získal důležitého obchodního přítele. A Michal Exner zmizel v uličkách mezi stánky.
Starého pána přestalo zajímat rokokové křesílko. Zastrčil dýmku do kapsy, a nevšímaje si řečí prodavačky, přistoupil několika ráznými kroky ke Collinovi.
„Pane! ??“ zeptal se starožitník.
„Mnoho řečí, Colline. Pojďme se projít.“

„Prosím, pane, ale…“
„Říkám,“ trval na svém urputně starý muž, „že se půjdeme projít. Zatím na pár minut.“
„Zatím? Dovolte.“
„Zatím. Bude na vás, jestli bude procházka kratší nebo delší.“
„Jsem solidní obchod…“
„O tom pochybuje dost lidí. Jdem.“

„Já už jsem skoro na všechno zapomněla,“ prohlásila upřímně paní Píchová a pokračovala, zatímco poručík Vlček poslušně míchal kávu, „za tolik let se vám vypaří z hlavy daleko důležitější věci. Jestli máte nějaký archív, tak v něm musíte mít všechno úplně podrobně, protože je jedna věc, na kterou se pamatuju docela bezpečně…“
„A která?“
„Že se to tenkrát vyšetřovalo strašně dlouho a strašně důkladně.“ Zamyslela se. „Kdepak,“ řekla za chvíli. „Už vůbec nevím, co se potom dělo, jak vy říkáte, den před krádeží. Jenom si pamatuju zmatek.“
„Zmatek?“
„Ano. Jak druhý den byla pokladna prázdná a co se kolem všechno dělo, Kořínek pryč, Horáková pobrekávala, ředitele, chudáka, odvezli do špitálu.“
„Směl bych si prohlédnout budovu?“
„Samozřejmě… soudruh ředitel sice není přítomen, ale…“
„Když mě laskavě doprovodíte…“
„Samozřejmě.“
Měl dosud v hlavě celý ten den dvacátého devátého září roku čtyřicátého devátého jako na dlani. Podle fotografií a plánů, které byly k protokolům přiloženy, uměl si do jisté míry představit situaci v budově. V minulých letech se v muzeu hodně adaptovalo a přestavovalo. Například kancelář ředitele a sekretářky, dále místnosti vědeckého pracovníka byly už jinde. Příčky byly probourány a místo drobných kanceláří skvěla se v celém patře výstava o historii města. Rovněž průjezd se podstatně změnil. Zůstal sice i nadále cestou z ulice na dvůr, ale vchod do expozic byl jinde, místo starých vrat nová, dubová, okovaná a dokonale leštěná, která by bylo velmi obtížné násilím otevřít. Přístavby na dvoře, kde míval svou dílnu keramik Kořínek, zmizely rovněž.
Vlček se ptal na původní umístění zdí a dveří, snažil se, aby si co nejpodrobněji představil stav budovy před lety. Jenže tenkrát asi vůbec nikoho nenapadlo, že Pavel Kořínek odpočívá několik set metrů od místa činu. Bylo-li to vůbec místo jeho činu.
Poručík Vlček mimoděk vzdychl.
S účastí se na něho podívala. „Ano, je opravdu obtížné si představit, jak tenkrát budova vypadala. I pro mne.“
„Co se dá dělat,“ řekl a myslel si, že beznadějnou cestu si mohl odpustit.

Tajemník redakce Kulturní svět byl štíhlý, pečlivý muž. Mluvil potichu a pomaleji než jiní lidé, jako kdyby každé slovo donekonečna promýšlel.
Podporučíku Beránkovi jeho způsoby nevadily. Položil před tajemníka papír, na který opsal onu část dopisu Karla Melase, jež tak neobyčejně zneklidnila Melasovu přítelkyni. Trpělivě čekal.
Tajemník si věc přečetl aspoň třikrát. Složil ruce pod bradou, bradu na ně položil a zahleděl se z okna. Snad přemýšlel o něčem docela jiném.
Ale Beránek ho nevyrušoval.
„Zvláštní,“ řekl konečně tajemník.
„Opravdu?“ podivil se Beránek a teprve za chvíli se odvážil zeptat: „Co je zvláštní?“
„Nikdy nás nenapadlo… že měl Karel nějaké… pocity… ukřivdění…“
„Nenapadlo?“
„Prostě… tohle je zvláštní výmysl… pane… promiňte, soudruhu… nadporučíku…“
„Podporučíku.“
„Podporučíku,“ opravil se tajemník. A mlčel dál, hledě na Beránka nebesky modrýma očima.
„Výmysl?“ zeptal se Beránek konečně.
„Ovšem… měli jsme ho rádi… samozřejmě… každý máme chyby… Karel je měl také… ale byl… jedním z nejlepších redaktorů… a jedním z nejvíce publikovaných…“
„Opravdu?“
„Ano. Jestli… budete mít zájem… můžete si udělat… přehled… nebo statistiku… Nebo vám ji sám udělám… za poslední dva… tři… pět let…“
„Byl byste velmi hodný,“ pravil Beránek rychle, rád, že v tajemníkovi objevil člověka se smyslem pro systém.
„Pracuji… s Karlem deset let… Nikdy mě nenapadlo, že by si mohl… takhle stěžovat… Byl velmi uzavřený…“
„Ovšem Kulturní svět vychází teprve osm let.“
„Přešli jsme reorganizací ze zrušeného Světa a kultury…“
„Rozumím.“
„Karel… Snad poslední dobou… byl přepracován…“
„Vydělával dost.“
„Nepochybně… měl ovšem ambice…“
„Jeho soukromý život?“
Tajemník se opět hluboce zamyslel. Potom nejistě zamrkal: „O ten jsem se nikdy nezajímal. Byl… myslím… vcelku

vyrovnaný…“
„Nojo,“ řekl Beránek a plácl dlaněmi do stehen v beznadějném zoufalství. „Tak mi vysvětlete, proč skočil najednou z okna! Když všichni říkají, že neměl proč!?“
„Víte,“ odpověděl pomalu tajemník a znovu upřel na podporučíka svůj modrý a klidný pohled, „my zde v redakci očekáváme… že tohle nám snad objasníte… vy… soudruhu… soudruhu…“
„Podporučík Beránek.“
„Těšilo mě. Já jsem Klaba. Myslím, že jste si to nepoznamenal…“

Vlak na Sevres a Versailles vyjíždí z Montparnasského nádraží každých osm minut.
Exner si koupil lístek do Chaville.
A když vstupoval do vlaku, rozhlédl se, zda neuvidí někde na nástupišti starého pána, který mu byl na Blešim trhu něčím povědomý nebo mu někoho připomínal.
Starého pána neviděl.
Vlak byl plně obsazený, musel stát a cítil, že sem nějak nepatří ve svých velmi světle šedých šatech a se vzorně bílou košilí.
Z okna neviděl, počítal stanice na prstech podle jízdního řádu a byl rád, že nepřejel.
Vystoupil a s uspokojením zjistil, že se vlastně všechna malá evropská nádraží podobají jedno druhému. Pískem vysypané nástupiště, stísněné prudkými stráněmi zářezu trati. Schodiště pro pěší a nahoře most.
Trať vedla dál po úbočí mírného návrší. Vystoupil k mostu.
Dole se rozkládalo městečko. Několik ulic, obchody a ve stráních k lesům vily, zahrady. Vzpomněl na Meziboří a napadlo ho, jestli také tímhle městečkem teče řeka.
Neviděl ji.
Hledat příbuzné redaktora Melase byla v podstatě jednoduchá záležitost. Ukazoval chodcům papírek s adresou. Vysvětlovali mu, kudy má jít, nerozuměl jim, ale dal se pokaždé naznačeným směrem. Podobalo se to cestě bludištěm, protože místo několikrát přešel vedlejší ulicí nebo obešel.
Konečně dorazil k patrovému domku s modravě zelenými žaluziemi. Až na ulici voněl chleba a pečivo z malého pekařského krámku, který podle vývěsního štítu patřil Josephu Melasovi.
Vstoupil a nemohl potlačit chuť na dobrý, sladký koláč.
Za pultem se usmívala paní v bílém plášti.
Michal Exner nasál vůni krámku, rozhlédl se, usmál se na bílou paní a řekl polohlasně „Dobrý den…“
„Dobrý den,“ odpověděla. A rozesmála se: „Tohle se mí ještě nestalo.“
„Copak?“ zeptal se Exner vesele.
„Aby někdo přišel a zničehonic pozdravil jako u nás doma. K nám za pětadvacet let nezabloudil krajan.“
„Ale já jsem nezabloudil,“ usmál se Exner. „Dostal jsem chuť na koláč.“
„Děláte si legraci, pane.“
„Ano,“ souhlasil. „Ale vy jste začala, smála jste se, nemohl jsem jinak.“
„Ale koláč můžete dostat. Jenže třeba nemáme takový, na jaký byste měl chuť.“
„Na makový,“ řekl Exner a oči se mu zasnily. „Na makový, kde je hodně máku a sypání…“
„Nechám vám takový udělat.“
„Vezmu si jiný a budete to mít bez starostí. Přišel jsem vlastně ve velmi smutné věci.“
„Smutné?“
„Váš synovec nešťastnou náhodou zahynul…“
Paní Melasová se zasmušila. „Psala mi jeho žena. Chystali se jako pokaždé na léto do Francie. Přijede sama. Hodná a hezká paní.“
„Bydlívali u vás?“
„Ne. Cestovali, kde se dalo. Tři neděle na cestách. Mě by to nudilo. Zastavili se, vyřídili pozdravy a odjeli. A také nejsme bohatí, abychom mohli utrácet za ježdění autem. Psala, že si Karel vzal sám život…“
„Byl na jakési vědecké konferenci a z důvodů zcela nejasných spáchal sebevraždu…“
„Byl jste tam?“
„Ne,“ řekl Exner s upřímnou lítostí. „Patřím mezi jeho… příznivce… Policie nevypátrala příčinu sebevraždy… Ani paní Marie neví, proč. Ani kolegové v redakci… Měl jsem náhodou cestu do Paříže. Dostal jsem vaši adresu a napadlo mě zastavit se u vás… Jezdil k vám každé léto… nebo prostě velmi často…“
„Jezdil, ale pokaždé se jen zastavil. Opravdu jen zastavil, na pár slov, na kávu… Nic víc. Budete si přát udělat ty koláče, pane?“
„Stačí mi tyhle,“ ujistil ji Exner. A nechal si do sáčku naskládat pečivo.

Červený sportovní vůz proletěl mezi udivenými lvy na sloupech brány hrabínského zámku. Objel kulatý záhon docela mírným smykem, nechávaje za sebou brázdu v písku, a písek z brázdy odhodila zadní kola v elegantním vějíři do vzdálenosti dvaceti metrů, až na okno kanceláře pana Novotného.
„Ale,“ řekl Reinerovým na uvítanou.
„Málem jsme kolem vás projeli,“ pravila Kateřina, „ale řekli jsme si, že si k vám zajedeme na, oběd.“
„Jak si přejete,“ řekl pan Novotný, který měl těžkou hlavu z mezinárodní konference slavistů a zámek nabitý filology, „ale je tady plno lidí.“
„Uskrovníme se,“ prohlásil Reiner. „Samozřejmě že jsme se nezastavili kvůli obědu. Chystáme výstavu. Přijel jsem se

mrknout na brnění. Mám pocit, že dvě nebo tři tady v hale by stála za to, aby se jim věnovala pozornost.“
„Samozřejmě, pane doktore. Zde jsou klíče od venkovních dveří, abyste nemusel sálem. Zasedají.“
Měl na krku konferenci a nenapadly ho žádné záludnosti. A nebyl nadprůměrně zvědavý.
Kdyby byl a šel se podívat za Reinerovými, kdyby měl čas nebo podnět tak učinit, stal by se svědkem na pohled nesmyslné, ale i pro pana Novotného zřejmě nikoli nedůležité činnosti.
V hale mezi obrněnci si Reiner vůbec neprohlížel brnění. Zajímal se spíš o halapartny, zkoušel šermovat a píchat do vzduchu nebo proti potácející se Reinerové.
Přestože jejich činnost byla značně složitá, nemluvili a počínali si velmi tiše.
Pak odevzdali panu Novotnému klíč a vykonali cestu na věž.
A než se najedli, potulovali se parkem.
Odpoledne, za největšího vedra, vyrazili se svým červeným vozem z brány zámku.
Nejeli ani do Prahy, ani na výzkum Lužánky. Jejich cesta vedla nejkratším směrem k okresnímu městu Hory.

Kavárna na náměstí Jussieu večer ožila. Ne nějakým zvlášť výrazným nebo i nadměrným veselím, ale u stolků na chodníku bylo živo, do automatu nebo gramofonové desky padala mince za mincí a hudba se rozléhala až k lavičkám pod platany.
U krajního stolku, poněkud stranou ruchu podniku, seděli tři krajané. Michal Exner, Karel Zázvora a Růžena Planchatová, dříve Filípková.
Exner se trochu opozdil, čekali netrpělivě a oddechli si, když vyšel z metra.
„Problémy dopravy,“ řekl. „Funguje dobře, ale špatně jsem si propočítal vzdálenost a čas.“ V ruce držel sáček s pečivem. „Představte si, že pro pár koláčů jsem vážil cestu až do Chaville.“
Planchatová a Zázvora se na sebe podívali a Zázvora pokrčil rameny. Jako kdyby ujišťoval sám sebe, že ten mladý muž se sáčkem v ruce není blázen. „Já jsem Zázvora,“ řekl, „a Růža něco povídala, že byste se mnou rád mluvil.“
„Asi tak nějak jsem se vyjádřil,“ souhlasil Exner. „Jsem rád, že vás poznávám,“ představil se. „Je zde jistý problém…“
„Ne jistý,“ pravil Zázvora. „Určitý problém. Jestli jsem dobře
pochopil a srovnal si to v hlavě: Vy byste rád věděl, kde je Kořínek. Ale to my ovšem nevíme.“
„Jedna z mála věcí, které vím já,“ vzdychl Exner, „je právě tahle. Nebo znáte ještě nějakého Kořínka?“
„Ne. Chtěli jsme vám jen říct, že o Pavlu Kořínkovi nic nevíme.“
„Ale vždyť nejde jen o něho…,“ poznamenal Exner spíše pro sebe. „Že?“
„Tak oč vlastně?“ vyhrkl nervózně Zázvora. „Růžena mi ledacos řekla, ale z toho jsem pochopil pramálo.“
„Zopakuju,“ pravil Exner pokojně. „A jestli dovolíte, objednal bych si něco malého k jídlu… A hlavně k pití… Vodu… Nejraději čistou vodu…“
Dostal salát, pomfrity, hovězí maso, sýr, chléb, to všechno najednou, až na kulatém stolku nebylo k hnutí. Blaženě se pustil do jídla. „Podívejte,“ vykládal, „ať se snažím kontrolovat a upřesňovat, co vím, jakkoli, vychází mi na vás dva podezření… velmi nepříjemné podezření…“
„Jaké?“ zeptala se Planchatová.
„Podezření, že jste společně nebo ještě s někým dalším spáchali loupežnou vraždu na Pavlu Kořínkovi, bytem, ataktále…“
„Ježíš,“ vyjekla.
„Psst…,“ napomenul ji Zázvora. „Poslyšte, pane, my dva, to je Růžena a já, máme slušnou pověst a celkem dobře jdoucí obchody. Začíná se o nás zajímat policie…“
„Jak to?“
„Dopoledne,“ řekla Planchatová, „tady jeden byl. Ptal se, co jste zač, co jste mi chtěl a tak…“
„A vy jste mu řekla?“ zeptal se Exner.
„Nic. Krajan. Přítel. Pozdrav. My jsme Kořínka nezabili.“ Michal Exner se zarazil a za malou chvíli řekl: „Ale…“
„My jsme s Pavlem a Zuzanou Pilníčkovou měli utéct společně,“ řekl Zázvora. „Ale…“
„Zuzanou?“
„Ano.“
„A neutekli jste?“
„Ne společně.“
„Tak si to stručně shrneme,“ pravil Michal Exner.

Počkal, až číšník odnese se stolu talíře, napil se červeného vína a pokračoval: „Vy jste se rozhodli devětadvacátého přejít kopečky. Jak jste svůj záměr připravili organizačně ?“
„Táta měl známého v západním Německu a sehnal někoho u Mariánských Lázní, kdo nás měl převést.“
„S ním jste domluvili termín.“
„Ano.“
„Kolik vás mělo být?“
„Původně jen já a Pavel. Pak jsem se o tom zmínil Růženě, chodil jsem s ní tenkrát,“ usmál se Zázvora. „A chtěla se připojit. A Pavel chtěl vzít Zuzanu.“
„Zuzanu?“
„Ano. Pilníčkovou.“
„Znal jste ji?“
„Jistě. Holka z našeho města. O rok mladší než já.“

„Nějakým způsobem jste se dohodli na organizaci útěku.“
„Samozřejmě. Už si na to přesně nepamatuju, ale bylo to asi takhle: Na nádraží v Plané jsme měli být do půlnoci. Jakkoli. Samozřejmě že jsme jeli vlakem. Tam nás čekal ten chlápek, co se s ním můj táta dohodl. A měli jsme s ním jít hned ten den nebo některý z nejbližších následujících, podle situace.“
Exner se podíval na Planchatovou. Přikývla, že souhlasí s tím, co říká Zázvora, a dodala: „Všechno organizoval Karel. Já jen šla jako telátko.“
„Finanční zajištění cesty a pobytu v zahraničí?“ zeptal se Exner.
„Já měl nějaké zlato,“ řekl Zázvora, „Růžena dohromady nic. Co si chystali na cestu Zuzana a Pavel, nevím. Zuzana se nám ve vlaku svěřila, že si vzala jen maminčiny náušnice a prstýnek.“
„Zuzana ?“
„Ano.“
„A kde je teď?“
„V Horách,“ řekl Zázvora, „samozřejmě. Loni v létě jsem s ní mluvil, vdala se, má tři děti…“
„Aha,“ pravil Exner moudře, neboť ať přemýšlel, jak chtěl, nemohl si vzpomenout, že by kdy o nějaké Zuzaně Pilníčkové slyšel. „Jak se jmenuje teď?“
„Chvostová. Vzala si Bedřicha Chvosta. Kluk starší o tři roky než já.“
Exner, ještě méně moudrý než předtím, přikývl. „Tak ona s vámi nejela…“
„Ale jela,“ řekla Růžena Planchatová netrpělivě, neboť se jí zdálo, že Exner chápe nedostatečně bystře, „jela s námi až do Plané, jenže dál už nešla, protože bez Pavla nechtěla.“
„Moment,“ vzdychl Exner. „Jestli dovolíte, trochu bych si to srovnal. Předně, vy jste se domluvili, to je vy čtyři, vy dva plus Kořínek a Zuzana, že společně utečete.“
„Ano. „
„Domluvili jste se dále, že odjedete vlakem k západní hranici, a to tak, abyste byli v Plané nejpozději o půlnoci.“
„Ano. „
„Jeli jste společně z Hor.“
„To právě ne,“ řekl Zázvora. „Nejeli.“
„Tak jak?“
„Z Hor,“ vysvětlil Zázvora, „jsme jeli jen já a Růžena. Aby to nebylo nápadný. A domluvili jsme se, že Pavel se k nám připojí v Praze. A Zuzana taky. V Praze na nádraží u rychlíku na Plzeň.“
„A jak se tam měli dostat?“
„Zuzana doma řekla, že jede na návštěvu k tetě. Byla v Praze už ráno. A Pavel měl přijet, jak se mu to šikne, během dne.“
„Zuzana přišla a Pavel ne.“
„Ano. Ještě v Plané jsme ho ve vlaku hledali.“
„A nenašli.“
„Ne.“
„A Zuzana se vrátila.“
„Ano. „
„Pravděpodobně příští den.“
„Zřejmě.“
„Zmínil jste se, že jste s ní mluvil. Ptala se na Kořínka?“
„Ptala.“
„A co jste jí odpověděl?“
„Že jsem ho vůbec neviděl. Podle pravdy.“
„O krádeži v muzeu jste se přece musel dovědět.“
„To ano,“ řekl Zázvora, „jenže to bylo pro mě naprosto logický.“
„Jak?“
„Mě napadlo, a mluvili jsme o tom s Růženou, která si myslí to samý, že prostě Pavel měl možnost ukrást tu věc. Že se mu ta možnost naskytla buď náhodou, zrovna ten večer, co jsme měli zmizet, nebo že se ke krádeži připravoval. Jenže náhoda, jak jsem uved první možnost, málem neexistuje. Pavel se připravoval, mlčel, vzal to a do cesty se mu připletl buď nějaký zádrhel, takže se prostě nedostal na vlak, anebo právě proto, že se mu krádež povedla, schválně se zdržel, protože se třeba bál, buď nás, nebo toho chlápka, co nás převáděl. Pavel nebyl zrovna spolehlivej člověk. Holky a řeči. Tak.“

„Moc jsme si to neshrnuli,“ pravil Exner melancholicky a bloudil očima po osvětlených korunách platanů na náměstí Jussieu. Večer byl neobyčejně vlahý, víno, které vypil a pil, bylo dobré, ve svalech a útrobách cítil příjemné teplo. Litoval, že hraje gramofon, takže není slyšet, jak šumí listí stromů. Napadlo ho, jestli by bylo možné hodit do automatu dva franky nebo frank, aby gramofon nehrál. Ale asi nebyl zařízen na tuhle možnost. Vzdychl.
Karel Zázvora si jeho mlčení vyložil po svém. „Podívejte,“ pravil naléhavě. „My s Růženou jsme bílí jako křída. Fakt je, že možná neseženeme alibi na nějakou tu hodinu. Ale to vůbec není možný po tolika letech. My jsme prostě sedli odpoledne na vlak do Prahy, tam jsme přestoupili na plzeňský rychlík, večer vylezli v Plané, ten chlapík nás už čekal – možná že táta by znal jeho jméno, ale neřekne vám ho, chlapa by zavřeli… ačkoli…“
„Ačkoli ?“ zeptal se Exner zasněně.
„Ačkoli… Myslím, že kdybysme v tom byli náhodou až po krk, byl by to svědek, který by nás mohl zachránit.“

„Nemohl," řekl klidně Michal Exner. „Anebo mohl… Kdyby se prokázalo, že se s vámi skutečně setkal večer devětadvacátého a ještě téže noci vás převedl."
„A to se stalo."
„Jenže zmíněný chlapík už třeba vůbec nežije. Nebo nikdy neexistoval. Anebo by mohl říci cokoli. Po tolika letech."
„Ale když jsme fakt nevinný," prohlásila tvrdě Růžena Planchatová. „A vy nás vyslýcháte jako… jako…"
„Nevyslýchám," zavrtěl Exner smutně hlavou. „Kdepak. Povídám si s vámi. Věříte, že tak dobré víno jsem snad ještě nepil? Nebo to dělá prostředí, ve kterém člověk pije? Co myslíte?"
Ti dva na sebe pohlédli a bylo zřejmé, že s výsledkem setkání jsou nespokojeni. „Asi prostředí," řekl Zázvora netrpělivě. „Hodláte něco podniknout? Chtěl bych vás upozornit…, radil jsem se s jedním známým, co trochu rozumí právu…"
„Ale to jste nemusel," mávl Exner rukou. „Vás nejvíc zajímá, jestli se budu snažit, abyste měli nějaké nepříjemnosti s místními úřady."
„Přesně tak," řekla.
„Nemám, proč bych se snažil… Potřeboval jsem si prostě objastit… určitou část životních osudů Pavla Kořínka. Kdy jste s ním mluvili naposled?"
„Já asi tři dny předtím, než jsme odjeli," řekla Planchatová.
„Byl jsem u něj," pravil Zázvora, „dopoledne. Dopoledne toho dne, pak jsem šel na oběd a na vlak."
„Vzpomněl byste si, o čem jste mluvili?"
„Těžko. Těžko na podrobnosti. Říkal, že chce jet na motorce…"
„On měl motorku?"
„Ne. Ale chtěl si ji vypůjčit."
„Nevzpomínáte si od koho?"
„Snad od nějakého archeologa… Jezdit uměl… sám jsem mu občas mašinu půjčil. Vykládal, že má věci připravený v kůlně a že vyrazí před setměním."
„V kůlně?"
„Ano. Tam u lesa. Kopal tam s archeologem, co mu patřila motorka."
„S doktorem Trouskem?"
„Snad se tak jmenoval."
„A do Prahy nepřijel…"
„Tak…"
„Smůla," mínil Exner. „Taková smůla."
„Mysleli jsme si, že se někde vyboural," poznamenala Růžena Planchatová. „Ale ten člověk, co nás převáděl, nechtěl čekat… Chtěli jsme přece čekat, pamatuješ?" obrátila se na Zázvoru.
„Chtěli. Jenže pak jsme si řekli: když se vyklopil, tak bude v nemocnici…"
„Tak," pravil Exner, tiše, spokojeně zjistil, že vypil téměř litr vína, že jej vypil lehce a příjemně. „V nemocnici… se Zlatým chlapem…"
„S kým?" zeptal se Zázvora.
„S jakým chlapem?" divila se Růžena Planchatová.
„Se zlatým. Se souborem předmětů z knížecího hrobu z doby stěhování národů."
„Aha," řekla a významně změřila prázdnou láhev a stejně významně se podívala na Zázvoru.
„To není ve víně, co říkám," usmál se Exner. „Opravdu ukradl předměty, které jsou nyní v klášteře Longmont, pár kilometrů od nás, co tady tak pěkně sedíme."
„A vy si myslíte, že my…"
Exner ji nenechal domluvit. „Ať si myslím cokoli… jedno zůstane jisté: že Pavel Kořínek kradl, že on sám byl okraden a zabit. A zahrabán. Právě nedaleko té boudy, o které jste před chvílí mluvil… Takže Pavel Kořínek prostě nemohl svou kořist dopravit… až sem… do rukou jistého Karla Collina…" A Michal Exner dodal: „Kdo byl ten vrah, zloděj a přepravce… to ví zatím jen bůh a svatý Václav. Budu platit, paní Planchatová."

Měl dojem, že od stolu na chodník před kavárnu ani nevyšel, že jej spíš nějaká ruka jemně vynesla. Povzbuzen touto příjemnou rukou a vlahým večerem nevykročil přímo, jak měl původně v úmyslu, k hotelu, ale právě na opačnou stranu, k botanické zahradě.
Třebaže by raději slyšel šumění listí platanů, nemohl se zbavit několika neodbytných melodií, které mu do hlavy vtiskl během večera gramofon.
Usmál se a mírně se uklonil ještě jednou na pozdrav Planchatové a Zázvorovi, kteří zůstali sedět u krajního stolu kavárny. Nesl se ulicí Linného a přistihl se, že si tiše pohvizduje právě jednu z oněch nepříjemně vtíravých melodií.
Zabočil na nábřeží svatého Bernarda. Pod korunami nádherně vzrostlé aleje míhal se vůz za vozem. Přešel k řece a opřen o zábradlí hleděl k Ostrovu na ozářený Notre Dame.
Nevšiml si staršího muže, který několik kroků za ním dělal totéž. Muže zřejmě pohled na známý chrám brzy omrzel. Udělal několik kroků směrem k Exnerovi a zdálo se, že ho chce oslovit, ale téměř současně se Michal odlepil od zábradlí a vykročil k mostu Sully.
S bradou zvednutou, s rukama za zády, usmívaje se, vypadal jako nejspokojenější člověk ve všehomíru.
Starý muž ho následoval a netvářil se nijak nadšeně. Dlouho tak šli za sebou až na náměstí Saint-Michel, kde se Michal Exner uvelebil na mostě, opřel se o zábradlí a hleděl na Seinu. Se zájmem pozoroval vyhlídkovou loď, obalenou plexisklem a zářící oranžově a červeně, jak pluje proti proudu řeky a přitom si vyhrává.

Bylo do ní vidět jak do akvária. A byla poloprázdná.
V té chvíli starý muž rázně přistoupil k Exnerovi a zaklepal mu na rameno. „Poslyšte," řekl francouzsky, „už mám toho courání za vámi dost."
Kapitán Exner se usmál a pokrčil rameny.
„Říkám, že už toho slídění," pokračoval muž, „mám až po krk. Laskavě vysypte, kde tady ještě hodláte šmejdit, a můžeme se přátelsky rozejít."
„To je těžký," odpověděl česky Exner a vyslovil jedinou větu, kterou z jazyka Voltairova a Moliérova zvládl: „Je ne parle pas français, je parle anglais…"
„Sakra," pravil ten člověk francouzsky. „Rozumíš, nebo ne?"
Exner pokrčil rameny. „Étranger," řekl. „Touriste."
„Pěkně mazanej turista. A čilej. Heleď, já tě vezmu s sebou tadyhle na ředitelství. Kvůli tomu, abych zabránil mezinárodní nepříjemnosti, se přece nezblázním. Když nerozumíš." Bylo zřejmé, že komisař Poulet využívá rozhovoru s Exnerem, aby ulehčil vlastní mysli. „Co s tebou, chlapče?"
Exner kupodivu odpověděl, až se skoro zdálo, že otázce porozuměl. Pokrčil totiž opět rameny. „Je to těžký, pane," pravil česky. „My si prostě nemůžeme rozumět." Protože si všiml, že muž ukázal někam za řeku, domníval se, že ten starý pán je venkovan, který se ptá, zda chrám, jenž se tyčí nedaleko, je opravdu proslulý Notre Dame.
Ukázal tedy ke katedrále: „Oui, monsieur, Notre Dame."
Bylo zřejmé, že domluva běžnými prostředky zůstává zcela nemožná.
Komisař vytáhl průkaz a strčil jej Exnerovi před oči. Kapitán Michal Exner porozuměl mezinárodnímu gestu i mezinárodně srozumitelnému slovu: policie.
Ukázal na Pouleta: „Monsieur Maigret?"
„Qui? Moi? Commissaire Poulet!"
„Maigret?"
„Poulet! Poulet! „
„Poulet? Škoda," pravil Michal. „Já jsem kapitán Exner. Těší mě," usmál se a potřásl komisaři rukou. „Smím vás pozvat do hotelu? Hotel! Můj," ukázal prstem na sebe, „můj hotel! Mám tam, milý komisaři, přítele, který by nám mohl tlumočit. Tady se nesmí stát na mostě?"
Poulet zastrčil průkaz a vytáhl notes. Nalistoval prázdnou stránku.
„Vida," poznamenal Exner. „Budeme si malovat?"
Komisař posupně mlčel. A tiskacími písmeny napsal Jussieu, Lévy, Collin, Chaville, Jussieu. Longmont! ! !
„Správně," poznamenal Exner. „Tam všude jsem byl. Turist."
„Probůh! „ zařval komisař něžného jména, až se lidé v okruhu dvaceti metrů ohlédli. „Touriste! „ Obrátil se a chytil prvního člověka, který mu přišel pod ruku. Byl to jakýsi chuligán vlasatec, jakých se tady, na náměstí svatého Michala, pravidelně soustřeďovalo ke svým diskusím, potlachům a zpěvům víc než dost. „Umíš anglicky?" zeptal se ho. „Já jsem od policie, chlapečku," řekl a ukázal odznak. „Tak umíš, nebo ne?"
„Trochu," řekl mladík. „Ale to vás nemusí zajímat."
„Koukej, potřebuju něco říci tomuhle chlapíkovi, který neumí blafnout francouzsky. Tak mi to přelož."
„No, snad by to šlo…," pronesl mladík unyle. „Občas vykonat dobrý skutek… Kam se má klidit?"
„Nikam. Řekni mu, že si s ním potřebuju promluvit."
Mladík přeložil větu takto: „Ten starý pán od policie se o vás nějak zajímá. Chce si prý s vámi pohovořit."
„Really?" podivil se Exner. „Měl jsem také ten dojem. Řekněte mu, že to bude velmi těžké."
Mladý muž to tlumočil.
„Rád bych věděl proč," vybafl Poulet.
„Prý by rád věděl proč. Myslí asi, proč to bude těžké."
„Zvláště proto," mínil Exner, „že bychom museli použít našich rukou."
„Dobrý," pochválil mladík Exnerovu odpověď a hbitě ji přeložil.
„Řekněte mu, že by nám mohl pomoci jeho přítel," pravil komisař. „Můj bože! „
„Máte nějakého přítele ?" zeptal se Exnera mladík.
„Snad…," pravil Exner neurčitě.
„Prý by vám nějak mohl pomoci."
„Řekněte mu, že pán, který je se mnou v Paříži… Překládejte, bude to delší, prosím." Mladík vyhověl a Exner pokračoval: „je velmi alergický na jednání s jakýmkoli úředním činitelem… Nejsem si jist, zda nebude hrubý."
„Řekněte mu, že mně pan Collin ledacos pověděl. A jedem."
„Cože? Jedem?" zeptal se mladík, ale komisař se už rozhlížel po taxíku.
„Chcete s ním vážně jet?" zeptal se mladík Exnera. „Můžeme to zařídit…, že byste se ztratil. Pro legraci."
„Právě pro tu legraci," odpověděl Exner, nasedaje do taxíku, „s tím milým starým pánem jedu."
„Co říkal?" zajímal se komisař.
Vlasatý mladík pokrčil rameny.

Doktor Soudek ležel v posteli a četl Soir. Z chodby se ozývalo zvonění a zdola zněl pronikavý hlas majitelky podniku: „Finis! Finis!"
„Babo," řekl Soudek nespokojeně sám k sobě.
Zaslechl kroky na chodbě a podíval se na hodinky. Bylo ke dvanácté. Dům se chvěl vzdáleným duněním, jak do stanice Cardinal Lemoine přijížděl vlak metra.

Ozvalo se zaklepání na dveře.
„Otevřeno," křikl Soudek. Z postele neviděl na chodbičku ke dveřím, ale jakmile uslyšel, že kdosi vstoupil, pokračoval: „Ochočil jste se, pane kolego, znamenitě. Z Pigallu?"
„Dobrý večer," řekl francouzsky komisař Poulet.
Doktor odložil noviny a se zájmem se podíval na příchozího. „Patrně jste si spletl pokoj, pane."
Poulet se na schodech pořádně zadýchal. Zavrtěl hlavou a usedl na první židli, která mu přišla pod ruku.
Představil se. A vytáhl z kapsy dýmku.
„Je noc, pane," řekl Soudek.
Komisař něco nezřetelně zabručel. Soudek odložil Soir a posadil se. „Poslyšte, pane," začal přísně, ale v té chvíli dorazil Exner. Vstoupil s úsměvem do pokoje. „Pánové se patrně neznají," řekl.
„Pane kolego," Soudek sepjal ruce, „co jste proved?"
„Nic," odpověděl nevinně Exner. „Pan komisař si se mnou chtěl mermomocí popovídat, ale nemohli jsme se dohodnout bez tlumočníka…"
„… takže," pokračoval Soudek, „jste se rozhodli, oba jsouce patrně pod párou, mě vyrušit a okrást o vzácný spánek."
„Tak nějak," souhlasil Exner. „Já bych se neodvážil, pane doktore," dodal důvěrně, jako kdyby sděloval tajemství, „ale právem se domnívám, že zde přítomný pan komisař má značný přehled o mých pochůzkách…"
Soudek se uložil zpátky pod přikrývku a spokojeně se zašklebil. „Věděl jsem, pane kolego, že budete mít průšvih."
Komisař dokončil přípravu dýmky, zapálil ji a zeptal se: „Co říkáte?"
„Bavíme se o krásách města," vysvětlil mu Soudek.
„Vy jste archeolog, že?"
„Ano. „
„Pokud jsem informován, významný archeolog."
„Ano, pane," potvrdil Soudek. „Jenže o mém oboru se můžeme bavit i ve dne."
„Nechci se s vámi bavit o archeologii."
„Bože můj! „ vykřikl Soudek. „Tak to snad už vůbec můžeme odložit."
„Co říkáte?" zajímal se Exner.
„Všechno se včas dovíte, pane kolego. Společensky konverzujeme."
„Co říká?" zajímal se komisař.
„Je zvědavej," odpověděl Soudek. „Oč jde, pane?"
Poulet se nespokojeně zamračil. Exner se opřel o skříň, složil ruce na prsou a spokojeně se na něho díval. Komisař měl pocit, že ho pozoruje jak cvičenou opici. „Nejdřív řekněte svému příteli, aby…" mávl rukou. „Poslyšte, pane, vůbec bych s vámi neměl mluvit. Je to zakázáno, rozumíte. Ale kromě toho bylo podezření…, že se bude zajímat o tu věc na Longmont."
„Správně."
„Oč vám jde?"
„Proč to potřebujete vědět?"
„Chci mít klid, člověče! Mám jiné starosti než opatrně, aby nedošlo k diplomatické demarši, kroužit kolem vás."
„Co říká?" zajímal se Exner.
„Že kolem nás krouží," odpověděl Soudek.
„To jsem pochopil."
„Co říká?" zeptal se komisař.
„Že pochopil, že kolem nás kroužíte. Pánové, nezlobte se, ale já se z vás zblázním," prohlásil Soudek a opakoval větu česky.
„Proč?" podivili se oba najednou, každý ve své mateřštině.

Doktor Soudek sáhl po láhvi vína, která stála u postele, a napil se.
Exner se usmál, uvelebil se na židli naproti němu a řekl: „Myslím, pane doktore, že bychom potřebovali vnést do našeho rozhovoru nějaký systém…"
„Promiňte, pane," pravil komisař Poulet, „domnívám se, že bychom měli zvolit určitou formu, abychom se domluvili."
„Míníte systém?" zeptal se Soudek.
„Přesně tak, pane."
„Budu z toho mít jen radost, pane. Doufám, že zvolený systém mi dovolí, pane, zamhouřit této noci oko, pane."
Poulet netrpělivě přikývl. „Proč tady vlastně čmuchá?" zeptal se, ukazuje palcem na Exnera.
„Čmuchá?" podivil se Soudek.
„Tedy hledá, no!" komisař vytáhl notes. „Je ve Francii dva dny a stačil navštívit dvakrát kavárnu na Jussieu, Longmont, Chaville, jistého Lévyho a jistého Collina. To je pro člověka, který je poprvé v Paříži a nezná francouzsky, výkon. Náhodou vím, proč obchází. Aspoň v hlavních rysech. Řekněte, ať toho nechá, že soukromých detektivů máme dost."
„Patrně hledá vraha," pravil Soudek.
„Vraha?"
„A lupiče."
„Ale?!"
„Jistě. A ještě někoho, kdo chtěl klepnout po hlavě mne. Já tomu sice moc nevěřím, že chtěl klepnout zrovna mne, ale on je mladý a umíněný a nenechá si některé věci zaboha vymluvit. Ve vašem věku byste to měl pochopit."

„Dejme tomu. Já bych mu udělal takovou nabídku. Pro svůj i jeho klid.“
Soudek to přeložil Exnerovi. „Vás samozřejmě zajímá, jakou nabídku, pane kolego?“
„Samozřejmě, pane doktore.“
„Můj kolega,“ pravil Soudek, „se samozřejmě zajímá, o jakou nabídku jde.“
„Mně totiž není nic do jeho záležitostí. Ať si hledá, koho chce. Já mu předám soukromě určitou informaci. Když se zaváže, že si ji nechá pro sebe. A nepoužije ji, leda ke konečnému důkazu. A za to mně slíbí, že se bude zajímat o Louvre, pokochá se vyhlídkou z Eiffelovy věže, zhlédne muzeum moderního umění nebo bude na Pigalle házet franky do automatů.“
„Prosím.“
„Mezi námi, pane doktore, váš přítel je tak pohyblivý a zvědavý, že mi to leze na nervy. Přece ho nenechám poslat domů. Chápete? Dá mi ruku, čestné slovo, a hotovo.“
Soudek vysvětlil Exnerovi, oč komisaři jde.
„Že by mně věřil?“ podivil se Exner.
„Asi na každého nezapůsobíte stejně,“ prohlásil Soudek.
„Ví bůh,“ řekl Exner a vzdychl, „že už nemůžu nic ztratit. Souhlasím.“
Poulet vytrhl z notesu list a cosi na něj opisoval. „Váš přítel,“ vysvětloval Soudkovi, „navštívil dnes kolem poledne jistého starožitníka na Bleším trhu. Chtěl z něho vymáčknout určité informace. Byl naivní, když se domníval, že se mu to podaří. Koneckonců se to nepovedlo ani mně. Ale na tomhle papírku,“ zamával lístkem, „je napsáno, kdy dotyčný starožitník získal jednotlivé předměty z toho zlatého pokladu, na který jste se byli podívat v Longmontu. Přesněji řečeno – je zde napsáno, kdy a kolik ten chlapík dostal od Lévyho. Protože i starožitník musí vést nějaké účetnictví a zvlášť, když jde o velké prachy.“
„Zajímavý,“ řekl Soudek a sdělil Exnerovi, co komisař Poulet nasmolil na papírek. „Berete?“ zeptal se.
Michal Exner pokrčil rameny. „Snad… Totiž: beru.“ Zasmál se. Zamnul si ruce. „Takhle kdyby věděl, komu ty prachy ten pan Collin, co má hezkou sestru, dal.“
Soudek se s otázkou obrátil na Pouleta.
Komisař se zasmál. „Váš přítel ví pravděpodobně velmi dobře, že právě tohle dotyčný pán zapomněl a při jeho slabé paměti je vyloučeno, aby si vybavil podobu člověka, kterému zaplatil bezmála půl miliónu nových franků.“
Soudek přeložil a zeptal se: „Zajímá vás opravdu ten papírek?“
„Jistě,“ řekl Exner. „Dokonce moc. Ale to mu raději neříkejte.“
„Pravděpodobně to ví i bez vás.“
„Asi.“
Doktor Soudek se obrátil na Pouleta: „Pane komisaři, můj přítel s vaší nabídkou souhlasí.“
Komisař, s dýmkou v zubech, s kloboukem posunutým do týla vstal a obřadně podal Exnrovi ruku. „Ani muk, mladíku, nebo budeme mít oba nepříjemnosti.“ Podal mu papírek: „Tady.“
Exner se usmál a spiklenecky zamrkal. Pohlédl na lístek, kde byla pod sebou seřazena data: 6. 8. 55, 10. 2. 56, 15. 10. 57, 1. 6. 58, 8. 7. 59.
„Prima,“ řekl Michal Exner. „Řekněte mu, že by mě ještě moc zajímalo, ve které bance ve stejnou dobu stoupal účet.“
Soudek přeložil a Poulet se smíchem odpověděl: „O tom nepochybuju. Když mně řekne, koho mám hledat, až si půjde vybírat prachy…“

Přesně v osm hodin – neboť pracovní doba na velvyslanectví se řídila pracovní dobou, která byla zavedena ve vlasti – tedy mimořádně brzy na město Paříž, vhopkal ve svém voze do ulice d’Arras Čestmír Vaňousek a poděkoval osudu za místo k parkování.
Chvíli uvažoval před skleněnými dveřmi hotelu, jestli má opravdu vstoupit, nebo raději počkat, až někdo odvede zle se tvářícího buldoka. Ale potom vešel, neboť patrně usoudil, že i pes má nějaké ponětí o tom, co je to diplomatická imunita.
Ošklivý pes paní hoteliérové asi ono ponětí měl, protože nevěnoval Čestmíru Vaňouskovi ani letmý pohled. Hleděl naproti do krejčovského krámu a patrně o něčem snil.
„Monsieur…,“ madam uvítala Vaňouska s medovým úsměvem. Vypadal totiž na zákazníka. Zeptal se, zda v hotelu bydlí pánové Exner a Soudek z Československa.
„Ano, pane,“ řekla madam. „Máte pro ně dopis?“
„Rád bych je navštívil.“
„Už v noci tady byl nějaký fízl,“ řekla madam. „Páté patro osmdesát tři.“
Čestmír Vaňousek se zlomil trochu v zádech a jal se stoupat do schodů.
Zaklepal na dveře osmdesát tři a vstoupil.
„Pardon, soudruzi,“ řekl česky. „Já jsem Vaňousek z ambasády.“
„Kristepane,“ řekl Soudek a vytřeštil na Vaňouska rozespalé oči. „Co tak časně, soudruhu?“
Exner se probouzel a mžoural zcela neurčitě.
„Promiňte, že vás ruším, soudruzi,“ zasmál se Vaňousek, „ale… chtěl bych vás uvítat v Paříži…“
„Hele,“ řekl Soudek. „To se mi ještě nestalo.“
„Co se vám nestalo?“ zajímal se rozespale Exner. „Kolik je hodin?“
„Osm,“ pravil pohotově Vaňousek. „Osm, soudruhu kapitáne.“
„Děkuju,“ odpověděl Exner zoufale. „Co se vám ještě nestalo, pane doktore?“
„Aby mě vítal na půdě ciziny zástupce mé vlasti,“ odpověděl Soudek. „Asi ta čest patří spíš vám, pane kolego, než

mně. Posaďte se, soudruhu Vaňousku.“
„Děkuji,“ řekl Vaňousek. „Máte trochu pravdu, soudruhu doktore…,“ obrátil se na Exnera. „Přišel jsem skutečně vlastně kvůli vám.“
„Stalo se něco?“ Exner strašlivě zívl. „Čím to je, že se nemůžu probrat…“
„To se tady někdy stává,“ zasmál se Vaňousek účastně. „Vyjádřím se stručně… Jde o to, že by se něco možná mohlo stát… jestli mi rozumíte.“
„Ne,“ řekl Exner.
„Z Prahy,“ vysvětlil Vaňousek, „nám byl ohlášen váš příjezd. Je o něm samozřejmě také informována francouzská strana…“
„Pravděpodobně,“ připustil Exner, „když mi dala vízum…“
„Ano, soudruhu, jenže… vy jste poněkud zvláštní turista…“
„Vůbec ne.“
„Ale,“ zasmál se Vaňousek, „samozřejmě že ne, jenže my jsme informováni… na čem právě pracujete…“
„Opravdu?“
„Ano… víme, že to souvisí se záležitostí Longmont, soudruzi…“
Soudek ukázal na Exnera. „Soudruhu, soudruhu Vaňousku! Soudruhu kapitáne. Račte mluvit v jednotném čísle. Mne se to netýká. Já na ničem nepracuji. Já jsem flákající se vědec, co musí bydlet v nejmizernějším hotelu, protože nemá na lepší,“ řekl Soudek a obrátil se demonstrativně ke zdi a zachumlal se do přikrývky.
Čestmír Vaňousek se s porozuměním usmál. „Tak… soudruhu kapitáne… řekneme si to na rovinu, že? Jen žádný průšvih.“
„Ježíši, proč?“ podivil se Exner.
„Snad abyste zde po ničem a nikom nepátral… mohli bychom mít všichni nepříjemnosti. Jednání o vrácení toho souboru je na dobré cestě…“
„Ale já přijel na výlet,“ řekl Exner. „Opravdu.“
Vaňousek se s porozuměním usmál. „Samozřejmě, soudruhu. Však mi rozumíte. Upozornil jsem vás… byla to moje povinnost…“
„Zajisté,“ pravil Exner. „Můžete se spolehnout, soudruhu…“
„Vaňousek.“
„Soudruhu Vaňousku. Nebudu se zajímat o nic víc než o krásy města.“

Následující čtyři dny, které Exnerovi zbývaly do odjezdu z Paříže, věnoval procházkám a okukování pamětihodností. Komisař Poulet se mohl spokojeně valit po bulváru Montparnasse a kouřit v klidu své dýmky, protože když dvakrát pověřil chlapce, aby zjistili, co dělá ten neposedný mladík z hotelu Vendôme 8. v rue d’Arras, byl spokojen. Mladík se choval vzorně.
Doktor Soudek se věnoval svým záležitostem, s Exnerem se vídal večer nebo v noci. Pobyt ve Francii uzavřeli přátelským večírkem u pana Pignola. Večírkem, který se vlastně konal odpoledne a končil kolem sedmé, kdy byl už nejvyšší čas jet na Východní nádraží na vlak.
Tu noc se jim spalo oběma dobře. Druhý den měli hlad, protože neměli marky, takže se v Chebu s obrovskou chutí vrhli do jídelního vozu.
Rozloučili se na Hlavním nádraží. Soudek pokračoval do Hor a do Bylavsi, Exner odjel domů. Ve schránce našel jediný dopis. Byl bez zpáteční adresy. Hned na schodech jej otevřel. Dopis zněl:

Michale,
věděla jsem, že na víc než na lístek se nezmůžeš. Jsem pořád u Reinerů. Ale mohu kdykoli přijet do Prahy. Čekám, že mě pozveš. Vy jste se museli mít!
Eva
P. S.: Hodačová, aby ti bylo jasné, která Eva.

Zasmál se, otevřel byt, hodil kufr na podlahu a napsal odpověď:

Evo,
měli jsme se. Samozřejmě že jsem ihned poznal, která Eva, Bože můj! Nerad píšu dopisy. Ale až tyhle zmatky skončí, tak si uděláme malou dovolenou. Vzpomínáš si, jak jsem v Bylavsi prohlašoval, že je vesnice Libice velmi hezká. Lhal jsem, protože pak jsem tam cestoval poprvé v životě. Ale zjistil jsem, že je tam opravdu hezky. Je tam pěkná čistá hospoda, kde mají hostinské pokoje. Tak Tě tam zvu. Dám ti vědět.
Ahoj! Michal.
P. S.: Exner, pochopitelně.

Dopis zalepil a zavolal Vlčkovi. „Tak jsem se vrátil,“ oznámil mu.
„Shrneme si to?“ zajímal se Vlček.
„Ani ne… Jenom by snad bylo dobré, kdybyste mi zjistili, jestli žije v Horách nějaká Zuzana Pilníčková, provdaná Chvostová. Rád bych se tam jel podívat.“
„Ještě teď večer?“
„Až zítra,“ pravil Exner unaveně. „Až zítra. Ale měli byste jet se mnou a Beránek by si měl vzít své statistiky a grafy…“

„Ale…," podivil se Vlček. „Snad na ně přece nedojde?"
„Ví bůh," vzdychl Michal Exner, „a svatý Václav. Měj se hezky a dobrou noc. Zítra v deset dopoledne sraz na náměstí v Horách."

Na náměstí v Horách bylo rušno, neboť naplno vypukla doba cestovního ruchu a město, plné historických památek, stalo se jako každoročně cílem turistů z tuzemska i zahraničí. Dva penzisté s červenými páskami na rukou se pokoušeli organizovat ruch na parkovišti.
Služební šestsettrojka, kterou přijeli za časného rána Beránek s Vlčkem, stála poněkud stranou jako opuštěný černý brouk.
Byla prázdná.
Exner zaparkoval za ní. Rozhlédl se. Jeho důstojníci s řidičem seděli na lavičce pod morovým sloupem.
Zvedli se a vyšli mu vstříc.
„Sláva nazdar vejletu," řekl Vlček. „Jak se daří doktorovi Soudkovi?"
„Dobře," prohlásil Exner. „A vám?"
„Slušně," připustil opatrně Beránek.
„Vlezeme si do auta, ne?" navrhl jim.
Souhlasili a namačkali se na zadní sedadlo tatrovky. Beránek se vytasil s lejstrem. „Měl bych tady malý životopis…"
„Zuzany Chvostové?"
„Ano. Zajímá tě?"
„Velmi."
„Budeš zklamán. Tedy: Zuzana Chvostová, rozená Pilníčková, se narodila…"
„Moment," zarazil ho Exner. „Odkud máš ten životopis?"
„Z osobního oddělení místního komunálu, kde jmenovaná pracuje."
„A copak dělá?"
„Informuje návštěvníky města v informační kanceláři. Zajišťuje noclehy a průvodce a…"
„Stačí. Mluvili jste s ní?"
„Ne. Nic jsi neříkal."
„To je dobře."
„Půjdeš za ní?"
„Budu muset."
„Bude mít radost."
„Myslíš?"
„Určitě. Je v malém krámku tamhle na dolejším konci náměstí, jsou tam dvě a můžou se strhat."
„Tak čti," vybídl Exner melancholicky Beránka. „Narozená…"
„Dvacátého druhého února devatenáct set třicet dva. Otec úředník v místní továrně na kožené zboží, matka dělnice tamtéž. Jmenovaná se narodila v Horách. Vychodila pět tříd obecné a čtyři třídy měšťanské školy. Od roku 1946 pracovala jako dělnice v továrně na kožené zboží, v roce 1952 se vdala za Miroslava Chvosta, narozeného v Horách v roce 1927, který byl a je úředníkem na místním národním výboru, finanční referát. Prostě na berňáku. V roce padesát tři se jim narodila dcera Zuzana, v roce padesát pět syn Miroslav, v roce padesát sedm další dcera Veronika. V roce padesát devět nastoupila jmenovaná opět do práce, tentokrát již nikoli do továrny, ale do informační kanceláře. Vystudovala večerní střední školu a v roce šedesát jedna úspěšně složila zkoušku dospělosti. Tedy maturitu. Majetkové poměry: normální. Mají prý spartaka. Cesty do zahraničí: Loni v Maďarsku, letos na dva dny v Drážďanech. To je všechno. To mrkáš, co?"
„Mrkám. A její muž?"
„Jeho otec byl úředníkem v továrně na kožené zboží v Horách."
„To je všechno tak strašně solidní," řekl Vlček.
„Krásná rodina," souhlasil Exner.
„Proč se o tu dámu zajímáš?" zeptal se Beránek. „Není sice nijak ošklivá, ale s jistou antropoložkou…"
„Protože," přerušil ho Exner, „právě tahle paní utíkala devětadvacátého září roku čtyřicet devět s Kořínkem, Zázvorou a Filípkovou přes kopečky."
„A vida," pravil Beránek. „Do životopisu o tom nic nenapsala. Je tady pouze, že pracovala v ČSM."

Byl to malý krámek, za pultem se tísnily dvě ženy, o pult se opírali neodbytní vedoucí výprav a dva telefony střídavě a vytrvale drnčely.
Exner stál chvíli u dveří a pozoroval ruch. Beránek měl pravdu. Paní Chvostová vypadala opravdu dobře. Čistá, upravená, trochu baculatá a zřejmě značně energická. Alespoň ty záležitosti, které vyřizovala v době Exnerovy přítomnosti, likvidovala rázně a s přehledem.
Dokonce si povšimla i jeho.
„Nocleh? Bohužel není."
„Ale ne," řekl mírně. „Rád bych mluvil s paní Chvostovou."
„To jsem já," podívala se do seznamu. „Nejste z Jihlavy? Pro vás ovšem…"
„Nejsem z Jihlavy. Včera jsem přijel, ale odjinud…"
Obrátila v sešitě list. „Včera? Z Varů? Ještě zůstane celá výprava?"
„Ale ne z Varů."

„Tak odkud, prosím?“
Exner přistoupil k pultu, opřel se, jak to viděl u ostatních vedoucích výprav, a řekl: „Z Paříže. Pozdravuje vás Karel Zázvora a Růžena Filípková. Seděl jsem u ní v kavárně a pil dobré víno.“
Zarazila se. „Aha… Děkuju. Jak se jim daří?“
„Celkem si nestěžovali… Horší je to s Pavlem Kořínkem…“
„Nepamatuju se…“
„Mýlíte se.“
„Opravdu,“ řekla rázně, „se na žádného Kořínka nepamatuji. Promiňte, pane, mám mnoho práce.“
„Ale já s vámi musím mluvit.“
„To bohužel nepůjde.“
Ukázal nenápadně průkaz a řekl tiše: „Veřejná bezpečnost. Kapitán Exner. Doufám, že to půjde. Nejlíp snad, jestli máte nějakou místnost tady za krámem.“
Zbledla. „Prosím… prosím…,“ ukázala na dveře. „Tady… Kdybyste laskavě podlezl pult… Mařenko, vezmi to na chviličku za mne… Ten pán mi chce něco velmi důležitého.“

„Vyjádřila jste se správně,“ řekl spokojeně Michal Exner, když usedl na balík prospektů krásného města Hor.
„Nerozumím…“
„Opravdu chci vědět něco velmi důležitého…“
Dopadla na balíky naproti němu a měla vyděšené oči a ruce se jí rozklepaly. „Kristepane…,“ vypravila ze sevřených rtů. „Já jsem přece nic neudělala…“
„Tak proč máte strach?“ zeptal se Exner mírně.
„Já se tenkrát vrátila…“
„Odkud?“
„Od hranic…“
„A proč?“
„Rozmyslela jsem si to… dostala jsem strach… Je to už tolik let a nikdo, přísahám, nikdo o tom neví, ani můj muž… Jen Karel s Růženou a přísahali, že nikomu nic neřeknou…“
„Chránili vlastní kůži,“ poznamenal Exner suše. „A co Kořínek?“
„Vůbec nepřijel.“
„Kdy jste ho viděla naposled?“
„Než… Prosím vás, mohu se napít?“
„Jistě.“
V koutě byl vodovod. Zašla si do krámu pro šálek od kávy, vymyla jej, naplnila vodou a naráz vypila. „Co chcete vědět? Já mám rodinu, tři děti…“
„Vím. Zařízený byt, vůz, dobré zaměstnání.“
„Vždyť já jsem nic neudělala. Vrátila jsem se a nikdy…“
„… se nikdo nedozvěděl, že jste chtěla opustit nezákonně republiku.“
„Přemluvil mě.“
„Kdo?“
„Pavel… Kořínek…“
„Ale…“
„Říkal, že budu mít spoustu peněz… že se budeme mít dobře… Bylo mi sedmnáct… Měla jsem ho ráda… totiž… byla jsem do něj zamilovaná. Snad je to proboha pochopitelné u sedmnáctileté holky.“
„To ano. A co je s Kořínkem?“
„Nevím. Nepřišel prostě. Nikdy jsem už o něm nic neslyšela, neozval se…“
„Proč by se ozýval?“
„Utekl přece za hranice.“
„Jak jste se to dozvěděla?“
„Říkalo se to. Že něco ukradl v muzeu a utekl.“
„Jak jste si vysvětlila, že nepřišel, a přece utekl?“
„Že… Že se na mě vykašlal a že raději zmizel sám.“
„Proč jste nic nehlásila?“
„Bála jsem se.“
„Věděla jste, že něco ukradne, že se chystá ke krádeži?“ Přikývla. „Věděla…,“ řekla zoufale, „ale to snad teď po letech…“
„Po dvaceti letech,“ připomenul. „po dvaceti letech… Snadno si spočítáte, že dvacet let ještě neuplynulo.“
„Necháte mě zavřít? Proboha! „
„Napijte se ještě jednou,“ poradil jí nevzrušeně. „Cigaretu?“
„Mám v krámě…“
„Není třeba, abyste tam chodila s takovýma očima, jako máte právě teď.“ Nabídl jí krabičku s cigaretami. „Tady jsou zápalky.“
Pořád se jí třásly ruce. Přinesl jí vodu sám.
„Co chcete!?“
„Především bych byl rád,“ pravil a vrátil se na balík prospektů naproti Zuzaně Chvostové, „kdybyste mi pokud možno

podrobně vylíčila historii své známosti s Pavlem Kořínkem.“
„Ano,“ řekla odevzdaně. „To už je tolik let…“
„Snažte se prosím nic nevynechat. Vzpomenout si na všechno.“
„Ano… A…?“ zarazila se.
„Copak?“
„Jaké to bude mít pro mne následky?“
„Nevím. Chtěl bych jen podotknout, že jsem mluvil s mnoha lidmi, že jsem studoval protokoly o Kořínkově útěku, takže ledacos vím. Asi všechno. Ne náhodou jsem se u vás zastavil naposled. Jestliže se budete snažit cokoli utajit… pak to nebude mít dobré následky.“
„V opačném případě?“ Bylo zřejmé, že se Zuzana Chvostová, energická matka tří dětí, dostává znovu do obvyklé formy.
„V opačném případě… zřejmě žádné.“
„Doví se někdo o našem rozhovoru?“
„To bude záležet na vás.“
„Řeknu vám všechno.“
„Pak tedy nikdo. Ale zajisté pochopíte, že si vaši výpověď budu muset ověřit. V každém případě vám včas sdělím výsledek.“
„Děkuju. „
„Není zač. Jak jste poznala Pavla Kořínka?“

Příběh první lásky Zuzany Chvostové se podobal ostatním. Náhodná legrace v partě na ulici, schůzky za městem, první společná noc. Nebo spíš večer.
„Bydlel v podnájmu,“ vysvětlila Chvostová. „V ulici Pod parkánem. Měl hrozně zlou bytnou. Ale z chodby zvláštní vchod. Šli jsme tam… přemluvil mě, když jsme se vraceli z kina. A pak jsem k němu chodila dost často, vždycky za tmy, několikrát za týden…“
„A proč jen k němu do bytu?“
„Nechtěl, aby byly řeči. Já byla ráda. Měla jsem strach, aby se to nedověděli doma.“
„A bytná?“
„Nevím. Říkal, že je zlá… ale byla už stará a nic možná nevěděla, nebo věděla, nevím. Viděla jsem ji snad dvakrát.“
„Poznali jste se v květnu.“
„Ano.“
„Kdy jste začala chodit k němu do bytu?“
„Pětadvacátého července jsem u něj byla poprvé.“
Michal Exner se usmál nad přesnou odpovědí. „Kdy vám navrhl, že utečete?“
„Nevím přesně, ale někdy v polovině září. Nechtěla jsem, moc mě přemlouval, pak jsem souhlasila.“
„Chodila jste za ním do muzea?“
„Ne. Nikdy.“
„Proč?“
„Nepřál si to.“
„Měl, než s vámi začal chodit, nějakou jinou známost?“
„Nevím. Myslím, že ne. Jenom si stěžoval, že ho hrozně otravuje jedna úřednice z muzea. Vzpomínám, jak jsem na ni žárlila.“
„Nevíte, jak se jmenovala?“
„Ne. Ale viděla jsem ji několikrát. Asi den nebo dva dny předtím, než jsme měli odjet. přišla dokonce za Pavlem do bytu.“
„Jak to víte? Říkal vám to?“
„Ne. Nebyl doma. Čekala jsem ho. Přišla, že potřebuje něco v muzeu. Už nevím co. Bylo to večer, ale brzy po setmění.“
„Kde byl?“
„Šel do hospody koupit láhev vína.“
„Mluvila jste s tou paní nebo slečnou?“
„Jenom se zeptala, kde je Pavel, já řekla, že vedle v hospodě. Šla asi za ním, protože se vrátil až za dvě hodiny, měl špatnou náladu. Že prý dělá holku pro všechno, byl otrávený, ani mě nedoprovodil domů.“
„Máte dobrou paměť,“ poznamenal Exner.
„Pamatuju se,“ řekla se smutným úsměvem, „že jsem tenkrát skoro do rána brečela, že mě už nemá rád. Ale za dva dny to bylo v pořádku.“
„Mohla byste si vzpomenout, jak jste organizovali útěk?“
„Ano.“
„Tak vyprávějte, prosím.“
„Domluvili jsme se, že odjedeme každý zvlášť…“
„Okamžik,“ zarazil ji. „Zmínil se vám o tom, že chce ukrást soubor z knížecího hrobu…, to jsou ty věci z muzea, o kterých jste se sama před chvílí zmínila.“
„Ano. Ale mně bylo tenkrát všechno jedno.“
„Dobře. Tak pokračujte.“
„Měla jsem jet ráno k tetě do Prahy A sejít se u večerního rychlíku. Vzpomínám, že večer před mým odjezdem jsme u

něho v bytě balili rance. Já jsem si do Prahy vzala jen kufřík, protože Pavel se chystal přijet na motorce. Tvrdil, že musí zůstat až do večera v Horách. Potom jsme schovali batohy v boudě u výzkumu na Rovinách. Měl klíče, vzpomínám si, že v chajdě byla motorka. Batohy složil pod podlahu. Ta motorka nebyla jeho, to vím docela určitě. Ještě udělal vtip, že si ji vypůjčí. Přišla jsem domů dost pozdě a dostala vyhubováno. Dopoledne jsem odjela do Prahy, byla jsem u tety a večer jsem řekla, že jdu na vlak zpátky do Hor. Ale nastoupila jsem do plzeňského rychlíku. Tam jsem se setkala s Karlem a Růženou. Pavla jsme marně hledali. Dojeli jsme do nějaké stanice u Mariánských Lázní, myslím do Plané. A Pavel se pořád neobjevoval. Čekal nás tam nějaký člověk, který naléhal, že nutně musíme jít, protože je příhodná doba. Ale já bez Karla odmítla. Dostala jsem strach, že se mu něco stalo, že se třeba naboural, že leží někde v nemocnici. Když odešli, zjistila jsem si první vlak do Prahy, vrátila jsem se, ráno jsem byla v Horách. Doma jsem řekla, že jsem u tety přespala. Naštěstí se zapomněli zeptat. Ve městě byl shon, protože se přišlo na krádež v muzeu. Mlčela jsem. Nikomu jsem nic neřekla. Jen jsem si myslela, že mě podvedl, a bylo mi z toho špatně. V sedmnácti letech vidí člověk svět docela jinak.“
„Mohla byste svou výpověď opakovat do protokolu?“
„Ano.“
„Bude to pravděpodobně nutné.“
„Kdy?“
„Zavoláme vás.“
„Byla bych velmi ráda…,“ zarazila se.
„Co prosím?“
„Byla bych velmi ráda… kdyby se to nikdo nedověděl…“
„Máte tady psací stroj?“
„Ano.“
„Zapůjčila byste ho k tomu účelu?“
„Samozřejmě.“
„Pošlu sem kolegu. Sepíše to s vámi. Jak jste jistě pochopila, jsem z Prahy, kromě toho nám nejde vůbec o to, jestli jste se někdy pokusila o přechod hranic nebo tenkrát, před lety, ze strachu mlčela. Důležité pro nás je, abyste mluvila teď.“
„A následky?“
„Patrně žádné,“ řekl klidně Michal Exner.
„Když budete mlčet dál.“
„Jistě. Ve vlastním zájmu.“
„Výborně. Prosím vás, abyste při diktování toho, co jste mi zde řekla, měla na paměti, že tělesné pozůstatky Pavla Kořínka jsme našli na Rovinách, právě nedaleko té boudy, o které jste se před chvílí zmínila. Rovněž jsme tam našli dva batohy, z nichž jeden bude pravděpodobně váš. Možná že jej po létech ještě poznáte. Později vám ho přineseme ukázat. Zjistili jsme také, že Pavel Kořínek byl zavražděn.“
Vstala a zřetelně se zapotácela. „Napijte se vody,“ poradil jí. „A nechte si tady cigarety. Můj kolega, co za chvíli přijde, se jmenuje Beránek.“

K večeru se vrátili do Prahy a usadili se v Exnerově garsonce. Rozbalili večeři, kterou si koupili cestou, a Michal Exner jim uvařil kafe.
„Kolik našich milých známých odcestovalo do sladké Francie?“
Beránek vytáhl z kapsy notes. „Skoro všichni,“ konstatoval. „Kromě nebohého doktora Trouska, který byl předevčírem propuštěn z nemocničního ošetření a sanitkou odvezen do svého domova v Brně, Husova patnáct.“
„Shrneme si to?“ zajímal se Vlček.
„Částečně,“ souhlasil Exner. „částečně snad můžeme. Beránku, ty máš tak pěkný grafický přehled o tom, kdo kdy byl ve Francii.“
„Někdo si z něj před časem tropil posměch,“ poznamenal Beránek. „Nepamatuješ?“
„Zkušenostmi se moudří,“ vysvětlil Exner a vytáhl z pasu papírek. „Že bychom srovnali tahle data… Dostal jsem je od jistého pána.“
Sklonili se nad Beránkovými poznámkami. Podporučík sám vzal červenou tužku a dělal v grafickém přehledu čárky, podle dat, která Exnerovi poskytl komisař Poulet.
„Vychází to docela přesně…,“ řekl konečně pomalu, „to je divný…“
„Je to fakt divný,“ pravil Vlček. „Sakra…“
Exner vydechl. „Konečně! Ví bůh, že nemáme přímý důkaz, ale tenhle fakt konečně vysvětluje průběh veselé noci na Hrabíně a souvislosti té veselé noci.“
„Ale jak?“ zajímal se Vlček.
Exner se obrátil na Beránka. „Jistě jsi podle mapy dokonale prostudoval cesty lidí, kteří se pohybovali kolem muzea v Horách devětadvacátého září večer.“
„Zajisté.“
„Správně. Kde máš mapu Hor a okolí? Ukaž,“ vzal ji od Beránka a jel prstem po státní silnici k severovýchodu. „Přece z toho lesa dolů…“
„Je to na bíledni,“ řekl Vlček.
„Tak si to konečně shrneme,“ pravil spokojeně Michal Exner.

Začalo to v Credit Lyonais na avenue d’Opéra. A pokračovalo to v dalších třech bankách. Inspektor Janvier přistoupil

náhle k pokladníkovi a řekl: „Policie. Položte si stranou doklady, podle kterých jste teď vydával peníze. Budu mluvit s ředitelem.“
Hra trvala týden a potom komisař Poulet navštívil policejního ředitele. Předal mu obsáhlý dopis, který dostal z Prahy od JUDr. Exnera. Byl adresován osobně Pouletovi do jeho bytu v rue Richard-Lenoir. Ředitel se zabral do čtení jako do detektivky.
„Poslyšte, to je zajímavé, Poulete,“ řekl. „Dáme si pozor.“
„Už jsme si dali. Na kontech několika bank – více než čtyři sta tisíc franků.“
„V Paříži?“
„Ano.“
„Proč ne na venkově?“
„Nevím.“
„Primitivní, příteli.“
„Jiný kraj, jiný mrav. Co s tím?“
„Sdělit, počkat na zatykač. Třeba jsou to peníze získané legálním způsobem.“
„Tomu sám nevěříte.“
„Co chcete dělat?“
„Incident, pane.“
„Ostuda! „
„Líp ostuda, než čekat a zbytečně zaměstnávat jednoho dva lidi. Ostatně myslím, že případ je jasný.“
„Trochu divoký.“
„Kromě vražd obyčejných, dějí se vraždy romantické, surové, bláznivé a jiné,“ řekl komisař Poulet netrpělivě. „Pustím se do toho.“
„Mnoho štěstí, Poulete…“
Komisař si na chodbě zapálil dýmku a zastavil se v kanceláři pro Janviera. Podíval se na mohutná kamna, která si zde nechal, ačkoli v celé budově instalovali ústřední topení, podíval se na ně s jistou lítostí. Asi proto, že bylo léto a nemohl si přiložit. „Poslyšte,“ řekl, „půjdeme někam na pivo.“
„Oč půjde, šéfe?“
„O zločin, o co jiného,“ odpověděl Poulet nespokojeně.

Na ruzyňském letišti bylo ve dvě hodiny odpoledne úmorné vedro. Beton sálal jak rozpálená plotna a mírný vánek dopravoval rozpálený vzduch přímo do letištní haly a restaurace.
V hale se potulovalo několik lidí, v restauraci seděli osamělí muži a ženy, všichni poněkud strnulí vedrem. Vypadali, že tady byli někým zapomenuti.
Na lavičce před vchodem do haly klímal Beránek. Vlček četl v hale noviny a Exner v oslnivě světlých šatech seděl v restauraci na barové stoličce a pil šťávu, podobaje se mezinárodnímu sňatkovému podvodníkovi.
Hlášení o tom, že přistává letadlo z Francie, vytrhlo z líné činnosti právě jen ty tři.
Beránek vstal a protáhl se. Vlček složil noviny a podíval se na letištní plochu, kde stejně ještě nebylo nic vidět. Exner dopil, položil na pult peníze a šoural se do příletové haly. Opřel se o pult, u něhož měli za chvíli úřadovat příslušníci Pohraniční stráže.
Stříbrná Caravella dosedla někde v dálce, proti slunci téměř neviditelná, a pak se zvolna dokolébala před budovu.
Za pult nastoupili pohraničníci, od budovy vyrazily schůdky, ještěrka a další ještěrka.
Letadlo se zastavilo, odhalilo útroby a sypalo na jednu z ještěrek zavazadla.
Letuška otevřela dveře a velmi opatrně vedla po schodech starou dámu se slunečníkem v ruce.
Pár lidí, co vystoupili, se trousilo do haly.
Černovlasá žena, doprovázená trochu rozpačitým mladým mužem, přistoupila nervózně k pultu.
„Dobrý den, paní Melasová,“ pozdravil ji vesele Exner. „To je náhoda! Jak se vám daří?“
Podívala se na něho jako na úplně cizího člověka. „Promiňte…“
„Mám tady dnes službu,“ vysvětloval žvanivě Exnner. Pohraničník listoval v pase. Zvedl obočí: „Vracíte se předčasně?“
„Ano,“ řekla netrpělivě. Obrátila se na Exnera. „Vy čekáte na mne?“
„Měla jste nějakou nepříjemnost?“ zajímal se s účastí. Podívala se zle na svého průvodce. „Nařkli mě, že kradu. Nechápu, proč jsem se stala obětí takového spiknutí… Nebo prostě čeho.“
„Že kradete?“
„Ano. Někdo mi strčil v obchodním domě svetr do kabelky. A do pokoje v hotelu mezitím naskládali spoustu věcí. Nedali si nic vysvětlit. Musela jsem tam nechat vůz. Poslyšte, to je přece skandál!“
„To je,“ souhlasil Exner. „Jejich metody jsou prostě neuvěřitelné. Moment. Tamhle je kolega,“ zamával na Beránka.
„Nečekáš na paní Melasovou?“
Jakoby mimochodem vzal od celníka pas. Ukázal ho Beránkovi. „Paní Marie Melasová, rozená Horáková, toho času v domácnosti.“
Beránek přikývl. „Nečekám. Snad tamhle kolega…“ A dal znamení Vlčkovi.
Poručík Vlček důstojně přistoupil k mladému muži, který dámu doprovázel, a řekl vzornou francouzštinou: „Pan inspektor Janvier? To je ten případ krádeže, prosím?“
„Ano, pane,“ řekl Janvier a předal Vlčkovi obálku. „Zde je seznam, prosím. Majetek byl zajištěn.“
„Děkuji, pane,“ řekl Vlček a obrátil se na Melasovou. „Tohle jste přece nemusela dělat, paní.“

„Co?“
„Však vy víte. Pojďte.“
Vedl ji a za nimi se coural Beránek.
Exner se obrátil na Janviera: „Do you speak English?“ zeptal se.
„Yes,“ odpověděl Janvier, „but just a…,“ a ukázal prsty, že nepatrně.
„Nevadí,“ pravil Exner. „Pojedete s námi, ne?“
„Nemám pas, pane. Měl bych počkat zde, na letišti, na letadlo do Paříže. Letí, jak jsem se díval, ve dvaadvacet hodin. Nemám pas, pane.“
„Nějak vás propašuju,“ řekl Exner. „Tady byste se strašně nudil.“

Na druhé straně letištní budovy byl chládek. Tři tatrovky, černí brouci, spaly u chodníku. Řidiči se poflakovali kolem. Ze dveří vyšli Vlček s Melasovou. Nesla si velkou kabelu. „Všichni se zbláznili,“ tvrdila Vlčkovi a bylo vidět i slyšet, že má pořádný vztek.
„Ubohý Karel Melas…,“ ozvalo se za nimi.
Prudce se obrátila.
Za ní stál Michal Exner a usmíval se.
„Vy jste něco říkal?“ zeptala se.
„Ne,“ zavrtěl Michal hlavou, „já jsem si jenom vzpomněl na jednu maličkost, na kterou jsem se tenkrát zapomněl zeptat. To samozřejmě nesouvisí s vaší dnešní mrzutostí… Kolega dovolí?“ zeptal se Vlčka.
„Dovolí,“ pravil Vlček důstojně.
„Chtěl jsem se vás zeptat…“
Melasová se rozhlédla. Kolem se potulovalo pár netečných lidí.
„Chtěl jsem se vás zeptat… jestli jste neměla někdy něco společného s archeologií.“
„Řekla jsem vám co!“
„Bydlela jste v Čisté, že?“
„Ano, ovšem, to přece…“
„Občas jste dojížděla na kole.“
„Samozřejmě. Samé hlouposti, pane. Měl byste mi pomoci. Jsem naprosto nezákonně…“
„Jenom maličkost,“ pravil skromně a neodbytně Michal Exner. „Jenom maličkost bych rád věděl… Jestli jste totiž při návratu z Hor devětadvacátého září roku čtyřicet devět píchla pneumatiku.“
„Takové blbosti si přece nemohu pamatovat! „
„Ono na nich vlastně nezáleží,“ souhlasil Exner. „Děkuji vám, paní Melasová. Jménem zákona vás zatýkám pro podezření z vraždy Pavla Kořínka a z krádeže souboru známého pod názvem Zlatý chlap.“
„Vy jste zešílel! „ rozšířily se jí oči a chtěla něco dělat s rukama. Exner bezmocně pokrčil rameny, jako kdyby se omlouval. K Melasové přistoupili dva mládenci, kteří se před chvílí jen tak poflakovali kolem, vzali ji mezi sebe a zasunuli se s ní do vozu.
Černý brouk se probudil a vyrazil od chodníku.
U východu z letiště stál Janvier a rozhlížel se.
Vlček s Beránkem nalezli do dalších vozů a odjížděli.
Exner na obrubníku osaměl. Usmál se na Janviera. „Jestli dovolíte, inspektore…,“ ukázal na lesknoucí se mercedesku, jež stála na parkovišti, „svezu vás vlastním vozem. Je trochu starší… Ale kára, co?“

Noc byla temná, bylo krátce po jedenácté hodině.
Po silnici, která často protíná lesy a vede k Horám a k Bylavsi, se řítil otevřený kabriolet, mercedeska. Z vozu se nesl dvouhlasý zpěv:
„Aupres de ma blonde…“
Vůz dorazil do Bylavsi krátce po půlnoci. Doktor Soudek ještě nespal a přišel s Antiochem otevřít bránu.
„To jsem si mohl myslet, že to jste vy,“ prohlásil.
„Přijel jsem si s vámi popovídat, pane doktore,“ řekl Exner spokojeně, „a vysvětlit vám…“
„A kdo je tohle?“ ukázal Soudek na druhého muže, jehož hlavu, jak se zdálo, nedržely svaly krku zrovna zpříma a klidně.
Muž snad pochopil, že se mluví o něm. Vystoupil s přehnanou bravurou opilců, kteří chtějí dokázat, že jsou naprosto v pořádku. „Jak se mate?“ řekl. „Bo… Dobrže?“ Podíval se na Exnera. „Was it good? Wasn’t it?“
Exner přikývl. „Dobře. Dovolte, abych vás představil…“
Muž se uklonil a řekl francouzsky: „Inspektor Janvier… pánové… budu jistě zavřený… Kolik je hodin?“
„Dvanáct,“ řekl Soudek.
„Právě,“ vzdychl inspektor. „Právě teď jsem měl být na letišti v Orly.“
Michal Exner pokrčil rameny: „Není zvyklý na pivo… Udělal pět patnáctek… Chutnalo mu. Nemohl jsem ho nechat na pospas… To je osud…“

„Kafe?“ zeptal se doktor Soudek, vzal konvičku a šel natočit vodu.
Za dřevěnou stěnou bylo slyšet tiché chrápání inspektora Janviera. Postavili mu k posteli tři židle, aby nespadl.
„Raději ne,“ řekl opatrně Michal Exner.
„A pročpak, kolego?“
„Říkají, že piju moc kafe.“

„Říkají? Kdo?“
„Všichni,“ odpověděl Exner provinile. „Vážně.“
„Na lidské řeči nedejte, příteli.“ Soudek postavil konvici na vařič.
V jeho pracovně bylo opět velmi příjemně. Dřevěné zdi domku vytvářely neobyčejně útulné ovzduší. Kresby na stropě, podobající se abstraktnímu obrazu, pitoreskní knihovna, výrobek doktora Soudka, na který byl neobyčejně hrdý, pes pod oknem, který nesl to nejšílenější jméno, jaké si je možné představit, a konečně samotná osobnost doktora Soudka povznášela toto prostředí nad obyčejný všední svět. Michal Exner se spokojeně složil do křesla. Sťastně vzdychl.
„Svého času jste mě pozval na francouzský koňak…“
„Mám ho i dnes. Myslíte, že bych měl pozvání opakovat?“
„Cesty boží,“ pravil Exner, „jsou pozoruhodné. Nastala chvíle, kdy vám pohoštění mohu oplatit.“
„Máte někdy dobré nápady,“ pravil doktor Soudek a přijal od Exnera láhev. Obratně ji otevřel a postavil na stůl skleničky. „Tak na co?“ zeptal se a nalil.
Michal Exner zvedl číšku. „Na nic. Jako tenkrát.“

„Tak co, pane kolego,“ pravil Soudek. „Hořím netrpělivostí dovědět se, kdo mě chtěl klepnout po hlavě halapartnou.“
„To mi dalo koumání, pane doktore,“ přiznal se Exner. „Proč – to se mi zdálo na bíledni. Chudák Melas.“
„Chudák,“ souhlasil Soudek. „Jenže mě zajímá, kdo mě chtěl tou halapartnou bacit.“
„Chudák Melas.“
„Blbost! V životě jsem ho neviděl.“
„Já bych si vám to dovolil osvětlit.“
„Poslouchám, pane kolego. Mimochodem: zůstaly ve Francii nějaké prachy, nebo jsou v luftě?“
„Zůstalo skoro půl miliónu franků.“
„To by šlo,“ přikývl Soudek. „Snad by se dobrák Lefebre nechal uhandrkovat. Kde bysme, my chudáci, sehnali tři sta tisíc franků.“
„Jednou jsem vám, myslím, říkal,“ pravil Exner zaujat vlastními myšlenkami, „že se málokdy stane, aby veselý večer skončil tak podivně jako ten váš na Hrabíně.“
„Správně.“
„Napadla vás teorie, která se ukázala pravdivá… aspoň v určitých bodech. V určitých základních bodech. Měl jste pravdu v tom, že Kořínek ukradl Zlatého chlapa. To koneckonců bylo obecně známo, dále jste usoudil nebo i vymyslel, to je jedno, že nalezená kostra patří zloději Zlatého chlapa a že zloděj byl zavražděn. Dále jste logicky odvodil, že pachatel převezl postupně lup do zahraničí, tam jej prodal v celku nebo po částech, Zlatý chlap se dostal do rukou starožitníka, v našem případě pana Lévyho, a od něho do soukromých rukou Lefebra.“
„Výborně,“ pochválil Soudek sám sebe.
„Jenže od začátku bylo jasné, že vaše konstrukce, ať jakkoli podivuhodně jasnozřivá, je nereálná. Dále bylo zřejmé, že se činu musel dopustit někdo, kdo byl v místnosti, slyšel vás a podlehl panice.“
„Správně.“
„Podlehl panice,“ opakoval Exner. „Proč? Najednou! Člověk obvykle podlehne panice, jestliže nějaká nepříjemná nebo příjemná zpráva na něho dopadne najednou. Naráz. Jestliže není duševně připraven. Vy například, když si koupíte los státní loterie…“
„Nekoupím.“
„Například.“
„Ani například. Stejně bych nevyhrál.“
„Tak kdybych si ten los koupil například já, jsem připraven na výhru. Protože ten los si kupuju právě proto, že doufám ve výhru. Jinak bych si ho přece nekoupil, že?“
„Zajisté. Kojte se marnou nadějí,“ zabásnil Soudek. „A dál?“
„Tomu, kdo vás poslouchal, muselo vaše vyprávění ozřejmit něco neobyčejně zlého. Něco, nač nebyl připraven. Tak hrozně zlého, že se mu v panice zdálo výhodnější zničit vás než nechat zničit sebe.“
„Kým?“
„Vámi.“
„Nesmysl. Koho bych ničil? Čím?“
„Řekl jste přece, že celou věc, tu vaši teorii o vraždě, oznámíte ihned po návratu z Hrabína Bezpečnosti, ne?“
„Snad.“
„Ale určitě jste to řekl. Jsou na to svědci. Kdybyste zahynul nešťastnou náhodou na schodech, nebylo by nikoho, kdo by Bezpečnosti oznamoval jakoukoli teorii. Pachatel uvažoval správně. Jenže byl nešika a doplatil na to doktor Trousek, který se náhodou ocitl tam, kde jste měl být podle pachatelova předpokladu vy.“
„Co se ale ten člověk mohl dovědět, prokristapána? Archeology neznal, Kořínka neznal, neměl potuchy o tomhle prostředí.“
„Ke všemu dojdeme.“
„A proč skočil z okna?“
„Protože vás nezabil a panika ho neopustila.“
„Moment,“ zarazil Exnera Soudek. „Vy si to představujete asi takhle: Chudák Melas se něco doví. Má strach, že to píchnu, počká si na mne na schodech s halapartnou. Dostane se mu do rukou Trousek. Protože je chudák Melas nešika, trefí se blbě. Ale myslí si, že se trefil. Jde do svého pokoje. Protože není chladný vražedník z profese, dumá o činu. Panikaří a má strach, že na něho praskne vražda. Opakuje si všechno, co toho večera udělal, aby se uklidnil. A teď

pozor: při tom se kouká z okna…“
„Správně,“ Exner si zamnul spokojeně ruce. „Správně. Dál.“
„Kouká se z okna,“ pokračoval doktor Soudek, „a vidí, jak se alejí nese chlap. Nepozná ho, přestože svítí měsíc. A na tu dálku! Proč by se taky snažil ho poznat. Ten chlap jsem já.“
„Správně.“
„Ten chlap jde dál a chudák Melas dál dumá o sobě jako o vrahovi. Jenže chlap má zavřeno. Všimne si Melase v okně, vrátí se a z vrozené neomalenosti na něj křičí, aby mu šel otevřít. Dlužno poznamenat, že dotyčný chlap není docela prost vlivu alkoholu.“
„Správně,“ pochválil Exner.
„Děkuju. Nezapomenu. Chlap se dokonce představí. Melas, místo aby šel otevřít, a tím dokázal svou chladnokrevnost, zpanikaří ještě víc, protože pozná, že Soudka, to je mne, nezabil, navíc, že zabil úplně jiného člověka trapným omylem. Místo aby šel chlapovi chladnokrevně otevřít a v příhodnou chvíli napravil svou tragickou chybu, neunese tíhu viny svědomí nebo já nevím čeho ještě, rozběhne se na věž a skočí, aby skončil se životem. Je to tak?“
„Zdá se, že docela přesně.“
„Jenže tenhle krásný příběh, vážený pane kolego,“ řekl Soudek a dolil do sklenic, „je zapotřebí nějak dokázat.“
„Zajisté,“ souhlasil Exner. „Proč bych jinak byl tady?“

Michal Exner se napil a zafilozofoval: „Kupodivu, případ se zdál zpočátku neobyčejně složitý. Bylo to tím, že byl rozdělen časově a místně. A potom také osobami. Vždyť například mohl být zabit Karel Melas. Mohla to být nastrojená sebevražda.
A Trousek nemusel mít s celou záležitostí nic společného.“
„Také pravděpodobně neměl,“ poznamenal jedovatě Soudek.
„Zkusil dost, nešťastník,“ zastal se Trouska Michal Exner.
„Jako by za to mohl, že se mu neolitická pohřebiště zrovna rojí pod rukama.“
„Pane kolego… K věci. K věci, prosím!“
„Promiňte. Mimochodem, ještě jste nenašel…“
„Co?“ zařval Soudek.
„Nic,“ pravil Michal Exner skromně. „Nic. Taková maličkost. Tedy k věci: V devětačtyřicátém došlo k docela obyčejné události. Jistý Pavel Kořínek, keramik a trochu živel, ukradl Zlatého chlapa a utekl s ním za hranice. Uzavřený případ. Svazek protokolů, stovky stran. Fotografie pokladny a kanceláře. Expertiza na otisky prstů. Pokladna otevřená klíčem. Nevypáčená. Nevybouraná. Pachatel docela zřejmý, zřejmý i jeho čin a směr útěku – společníci: Zázvora, Filípková. Ostatní lidé kolem Zlatého chlapa vyšetřováni důkladně, ale nikoli se zřetelem ke spoluvině. Alibi jsou vždycky velmi ošemetná, nejhorší měla vaše kolegyně Králová. Já si myslím, že s tím Kořínkem taky chodila. Mezi námi.“
„Možná.“
„Ted je tenhle drb nepodstatný. Podstatné je, že se ukázalo, že Pavel Kořínek neopustil nikdy území republiky, zatímco Zlatý chlap ano.“
„Věc je jasná: Jeho společníci se s ním nepohodli, milého Kořínka odstranili, a to dost šikovně, a utekli sami.“
„Zázvora a Filípková neměli přehled o výzkumu na Rovinách.“
„Proč by měli mít přehled… To je fakt. To musel udělat někdo s přehledem. Kdo najisto věděl, že je výzkum uzavřen, že se bude zahrnovat, že tam už z archeologů nepáchne ani noha a nikoho nenapadne, aby se díval do obilních jam, že v nich něco přibylo nebo že jsou jejich dna výš, než by měla.“
„Takže to musel být někdo, kdo to věděl.“
„Všichni v muzeu.“
„Zabít člověka je velmi riskantní. Spáchat loupežnou vraždu vyžaduje povahu a nervy. Pro Zlatého chlapa? Jen pro Zlatého chlapa?“
„Asi,“ mínil Soudek. „Lidi se dokážou zabít, jak jistě víte, pro pět stovek a míň.“
„Anebo pro lásku,“ řekl Exner. „Pro zhrzenou důvěru. Ze žárlivosti a pro pomstu.“
„Zajisté. Jenže tyhle vášně mezi tehdejšími pracovníky muzea nenalézám. Například Antonín Doucha by nezabil ani pavouka v depozitáři.“
„A Marie Horáková?“
„Provdaná Melasová?“
„Neznám.“
„Zatkl jsem ji pro vraždu Pavla Kořínka.“

„Vida,“ podivil se Soudek. „To jsou věci. Já vždycky tvrdím, že tahle země je neobyčejně malá, pane.“
„Rovněž bychom měli obětovat úlitbu náhodě,“ pravil Exner melancholicky. „Aby nám byla příznivá.“
„Souhlasím,“ pravil doktor Soudek.
Vstali se skleničkami v rukách a přistoupili k otevřenému oknu. Antioch se zvedl, očichal jejich nohy, aby se ujistil, že se během spánku neocitl v jiné smečce. Byl patrně spokojen. Posadil se a hlavou mírně nakloněnou na stranu pozoroval, jak ti dva ulili část obsahu skleniček do záhonu pod oknem. Nebylo zřejmé, co si Antioch myslí.
„Ale jinak, pane kolego,“ řekl Soudek, „jste ateista.“
„Ovšem,“ ujistil ho Exner, vraceje se do křesla. „A člověk moderní doby. Kde jsme přestali?“
„U náhody.“
„Aha. Vidíte: Náhodou dostane úžeh jistý redaktor. Náhodou zavolá svému kolegovi, který má náhodou zrovna čas a je

i jinak v pořádku, vyhoví nemocnému příteli a jede místo něho na jakousi konferenci. Náhodou pár hodin předtím vyhrabal bagr kostru a vy jste se náhodou dověděl…“
„Zákonitě,“ opravil ho Soudek. „Zákonitě mě otravují, a to s tragickou pravidelností, abych jezdil na záchraňáky, a soustavná práce je pak v kýblu.“
„Náhodou byl Kořínek zaměstnán zrovna v Horách, kde blízko na Bučině našel náhodou docent Douda Zlatého chlapa.“
„To byla fakt šílená náhoda, pane kolego.“
„A náhody se spojí,“ meditoval Michal Exner, „v příčinný řetězec.“
„Mluvíte hezky,“ pochválil ho Soudek.
„Děkuju. Začátek onoho řetězce,“ pokračoval Exner, „je v okamžiku, kdy se sblížili keramik Kořínek a úřednice Horáková, mimochodem starší o pět let než Kořínek. Fakt je, že mu naletěla. Sblížili se prý v červenci. Někdy koncem července. V době, kdy Kořínek chodil s jistou Zuzanou a kdy už pravděpodobně uvažoval o útěku za hranice. Je docela možné, že byl ještě horší charakter, než se zatím zdálo. Možná že se s Horákovou sblížil jen proto, že měla přístup ke klíčům, k trezoru, v němž byl uložen Zlatý chlap. Možná že ho to napadlo až potom.“
„Já bych tuhle úvahu neuzavíral, pane kolego.“
„Souhlasím. Jisto je, že se domluvil jak se Zuzanou, tak s Horákovou na útěku za hranice. Jisto je, že rozhodně nepočítal, že bude utíkat s oběma. Je jisté, že hodlal nechat Horákovou v muzeu a Zuzanu Pilníčkovou ochraňovat a podporovat na složité cestě. Nevím přesně, jak se chtěl zbavit Horákové. Potřeboval ji totiž do poslední chvíle. Zlatý chlap nemohl být ukraden v noci. Také nebyl. Protože Kořínek musel stihnout rychlík, který odjížděl z Hlavního nádraží v devatenáct pět. Na motorce se to dá bezpečně dojet za půldruhé hodiny. Předpokládám, že vzal po odchodu všech zaměstnanců poklad z otevřeného trezoru…“
„Jak to: z otevřeného?“
„Horáková vypověděla, že trezor před odchodem zavírala. Její výpověď potvrdila paní Píchová a dodala, že ještě viděla, jak Horáková zkouší, zda je trezor opravdu zavřen. Ale znáte přece ten starý trik, kdy zavřete dveře na zámek, a zůstanou pootevřeny.“
„Jaký trik? Mně se to stalo už dvakrát.“
„Horáková to na Píchovou s trezorem zahrála a povedlo se jí to. Odešla z muzea a měla dost času, protože podle domluvy s Kořínkem se měli sejít na silnici směrem na Prahu v šest, I tak dost nabitý časový plán, ale zato krádež a útěk s nejmenším rizikem. Ve chvíli, kdy bude objevena krádež a začne se pátrat, budou oba pachatelé za hranicemi. Horáková měla sice obavu, že se za hodinu dostanou do Prahy jen s obtížemi, ale přesvědčil ji, že nutně potřebuje nějakou časovou rezervu. Tlumok a věci na cestu měla v taškách na řídítkách kola. Vysvětlil jí, že věci sebere, doběhne do boudy pro motorku, sjede polní cestou na silnici, vezme ji, jako kdyby bral stopařku, a hurá do Prahy na nádraží.“
„To by šlo,“ pravil Soudek. „I s tím časovým rizikem. A co Zuzanka?“
„Zuzanka byla už od rána v Praze u své tety a k vlaku přišla poslušně a včas před odjezdem, nastoupila a odjela. Protože se Kořínek neobjevil, vrátila se.“
„Prosím,“ souhlasil Soudek. „Mluvil jste s ní?“
„Ano. Druhý tlumok, co se našel v obilní jámě, patřil jí.“
„Vida. Poslušně se vrátila…“
„Přesně tak. A do včerejška nikdo v jejím okolí netušil, že chtěla kdy utéct za kopečky. Věděli to jen tři lidé. Kořínek, Zázvora a Filípková. S těmi jela až k hranicím.“
„Tři lidé?“ podivil se Soudek.
Michal Exner se zasmál. „Máte pravdu. čtyři. A v tom právě byla tragédie konce Pavla Kořínka.“

„Ovšem,“ řekl Soudek a poklepal si na čelo, „tohle napadne kde koho. Ale jak se ta Melasová, tedy Horáková, dostala do té boudy, jak se dověděla…“
„Na všechno dojde,“ napomenul Exner Soudka. „Vysvětloval jsem situaci. Filípková nás nezajímá. Pilníčková a Zázvora také ne. Poslyšte, tu Filípkovou a Zázvoru jsem ze začátku moc podezíral.“
„A proč jste přestal?“
„Zhlédl jsem jejich podniky. Nevydrželi by: předně – čekat s prodejem tak dlouho. Ze začátku museli být potřební a prodali by třeba pod cenou, rozšrotovali by to a já nevím co. Za druhé: nevydrželi by – po tolika letech – neinvestovat. Ale jejich podniky, což je na první pohled zřejmé, jsou budovány pilnou denní prací a uskrovňováním. Celý podnik Zázvory má cenu poloviny a možná míň Zlatého chlapa.“
„Může být.“
„Jestliže dovolíte, pokusil bych se vám zrekonstruovat poslední cestu a činy Pavla Kořínka. Nejsou pro ni žádné doklady. Neexistuje výpověď žádného svědka. Prostě Pavla Kořínka viděli naposled někdy toho dne odpoledne v keramické dílně, a pak jeho bytná, která už nežije. V dílně počkal, až všichni odejdou. Během dne se domluvil s Horákovou. Ujistil se, že trezor zůstane otevřený. Ověřil si, že je v muzeu opravdu sám. Odebral se nahoru do kanceláře. Klíče neměl, ale ani jedny dveře neměly patentní zámek. Použil obyčejného šperháku. Také za sebou potom všechny dveře zavřel. Vyšetřovatelé se domnívali – tak to aspoň napsali do protokolů, že měl pachatel duplikáty klíčů. Mít je nemusel. A neměl. To nám potvrdil poslední svědek… Došel až do místnosti, kde byl otevřený trezor, a vůbec mu nezáleželo na tom, jestli na místě zanechá nějaké otisky prstů. Byl si zcela jist, že časový plán vyjde. Nemusel se vlastně ničeho obávat. Vzal Zlatého chlapa, strčil ho do aktovky, zavřel za sebou všechny dveře, zavřel vrata do průjezdu a šel rovnou do boudy k výzkumu na Rovinách. Byl tam ve čtvrt na šest. Což nám také sdělil poslední a jediný svědek. Není důvod, proč bych tomuhle svědectví nemohl věřit, pracovní doba v muzeu končila ve čtyři, z

muzea na Roviny je to pěšky podle mého odhadu volnou chůzí tři čtvrti hodiny a Kořínek šel jistě rychleji. Tu aktovku, ve které nesl Zlatého chlapa, znáte.“
„Váš archeologický úspěch, pane kolego,“ řekl Soudek galantně.
„Kořínek předpokládal,“ pokračoval Michal Exner, „že vytáhne z úkrytu pod podlahou tlumoky, jeden hodí na záda, druhý přiváže na nosič a odjede do Prahy. Ovšem nikoli přes Hory a po státní silnici…“ Exner přistoupil k mapě okresu, která visela na zdi, „ale po této lesní a polní cestě…,“ ukázal, „která začíná na silnici k Čisté, vede kolem výzkumu a pokračuje podél lesa až zde k rybníku a tady se napojuje, dobrých pět kilometrů za Horami, na státní silnici.“
„Takže by se vyhnul stopařce Horákové.“
„Snad. Možná že měl jiný plán. Protože se mu podařilo pouze vejít do chaty. Od té chvíle ztratil… nevím, jak bych se přesně vyjádřil… samostatnost podnikání.“
„Protože v boudě na něho čekala Marie Horáková. Jak se tam dostala?“
„Vrátil bych se k jejich poměru, o kterém jsem už hovořil. Horáková chodila s Kořínkem. Stýkala se s ním v jeho keramické dílně, která byla náhodou vybavena pro styk všeho druhu.“
„Pamatuju,“ řekl Soudek.
„Prosím?“
„Nic,“ mávl rukou, „můžete pokračovat.“
„Prý s ní nechtěl nikam chodit, nikde se s ní procházet. Vymlouval se, že by měla nepříjemnosti. Byli snad dvakrát nebo třikrát na procházce a to za tmy. Doprovázel ji několikrát po silnici do Čisté, když se vracela na kole. Jinak prý ne a zdá se to pravděpodobné. Lze dokázat činy, jestliže zanechaly nějakou i málo zřetelnou stopu. Nelze dokázat záměry, nápady, prosté hnutí myslí. Prý se na něho velmi upnula a žárlila. Je značně samostatná, sebevědomá, byla starší, stala se mírně panovačnou. Může odpovídat pravdě?“
„Může,“ potvrdil doktor Soudek.
„Prý jí slíbil, že spolu stráví večer. Nepřišel. Odhodlala se jít za ním do bytu. Nemohla to prý vydržet, musela ho vidět. Fakt je, že do jeho bytu opravdu šla. A setkala se se Zuzanou. Byl zrovna vedle v hospodě a kupoval víno. Nechal Zuzanu a věnoval se jí. To je potvrzeno. Učinil tak proto, že Marii Horákovou potřeboval a věděl, že Zuzana mu stejně neuteče. Soudím.“
„Ty dvě se najisto setkaly?“
„Ano. Za těchto okolností. Došlo jí, že se stala jeho nástrojem. Zuzaně bylo sedmnáct a paní Zuzana Chvostová stojí ještě dnes za ohlédnutí. Alespoň pro podporučíka Beránka, kterého v tomto směru můžeme považovat za ideální průměr pánského vkusu. Marie Melasová dnes tvrdí, že chtěla Kořínka donutit, aby nechal Zuzanu a odejel s ní. Věděla o jeho nabitém časovém plánu a na základě toho vypracovala plán vlastní. Nešla na silnici z Hor do Prahy. Měl na ni přijet polní cestou…,“ Exner opět vstal a přistoupil k mapě, „která odbočuje z lesní cesty a vede podle výzkumu. Je tam dodneška a myslím, že byla tenkrát v lepším stavu.“
„Byla.“
„Po pracovní době chodila chvíli po městě. Do protokolu uvedla, že odjížděla z Hor asi v sedm večer, že cestou píchla kolo a dostala se do Čisté asi v deset. Její výpověď nebylo nutné nějak zvlášť ověřovat. Domů přijela opravdu kolem desáté a opravdu s defektem na pneumatice. Kolega Beránek, který má rád grafy a statistiky a časové a prostorové hádanky, nad tím hrozně dlouho přemýšlel. Nevycházelo mu to. Neboť do Čisté je z Hor dvanáct kilometrů. Byla by doma kolem desáté, kdyby se courala pěšky celou cestu.“
„Ale nikoho nemohlo napadnout,“ uznal Soudek, „že má v něčem prsty, protože kradl Kořínek a zmizel. Za hranice.“
„Jistě. Pečlivý Beránek zkombinoval, že když odjela v sedm…,“ Exner opět přistoupil k mapě, „mohla Horáková klidně dojet až sem, na vrchol kopce, kde končí serpentiny, odtud sjet lesní pěšinou k boudě, být tam nejméně půldruhé hodiny a možná dvě, vrátit se stejnou pěšinou na silnici, dojet k Čisté, vytáhnout z kapsy hřebík a píchnout ho do předního kola. Všechno bylo daleko jednodušší, Beránek vyslovil jediný správný předpoklad, že si sama poškodila kolo. Ale nikoli před Čistou. Melasová – vlastně Horáková, opustila Hory daleko dřív, než uvedla v protokolu. Jak jsem už řekl, nebyl žádný zvláštní důvod přesně ověřovat její výpověď. A také když někdo brousí po okresním městě, málokdo z těch, co potká, si pamatuje, v kolik to bylo hodin. A čekala na Kořínka v boudě u výzkumu na Rovinách s úmyslem, že ho tím donutí, aby ji vzal s sebou. Nebyla si totiž ještě opravdu jista, zda se na ni skutečně vykašle. Věděla, že má svoje zavazadlo v boudě. Věděla o skrýši. Nebyla to vlastně ani skrýš…“
„Pamatuju se,“ řekl Soudek. „Byl to Trouskův sklep. Vpravo v rohu dvě prkna. Míval tam pivo.“
„Ano. Volali jsme do Brna doktoru Trouskovi, abychom si ověřili tuhle část výpovědi. Potvrdil.“
„To se divím.“
„Proč?“
„Kde sebral takovou paměť.“
„Pane doktore…, doktor Trousek je přece neobyčejně solidní a myslím velmi dobrý člověk, že má náhodou štěstí,“ Michal Exner pokrčil rameny, „od boha nebo příznivý osud, že mu pod rukama…“
„Chcete říct rostou neolitická pohřebiště jak houby po dešti?“
„Tak nějak.“
„Pak na takovém člověku není pro mne, pane kolego, nit dobrá. Přestal jste u sklepa.“
„Ano. Věděla, že si tam Kořínek připravil batoh. Než přišel, zapakovala si své zavazadlo, které měla, jak jsem už říkal, v taškách na řídítkách bicyklu. Potom šla pro Kořínkovo, aby je připravila, aby se prostě nezdržovali.“
„Místo jednoho našla dvě.“
„Ty,“ potvrdil Exner, „které jsme před několika dny vykopali z obilní jámy.“
„A všechno jí došlo.“

„Najisto.“
„Zatím,“ řekl Soudek, „vypadá všechno věrohodně. Sklep, dvě zavazadla, to jsou důkazy. Jak popsala aktovku?“
„Přesně.“
„Zlatýho chlapa?“
„Pamatuje si každý předmět a umí ho popsat.“
„Upravovala dno v jamách?“
„Upravovala. Ale tvrdí, že špatně, protože byla tma.“
„Může být.“
„Zajímají vás podrobnosti… Myslím, co se dělo, když přišel Kořínek?“
„Ne. A víte proč?“
„Domníváte se, že nám vyprávěla svou verzi.“
„Ano. Sebeobrana, hádka, nával zlosti, nechtěla, ale náhoda. Šílená žárlivostí. Oklamaná. Atakdále.“
„Správně. Popsala úder.“
„Odpovídá?“
„Ano. Rána byla vedena ze strany.“
Soudek se zamyšleně probíral ve vousech. „Svlékla ho, šaty do jedné jámy, tělo do druhé, pěkná dřina. A na kole se Zlatým chlapem v tašce na řídítkách domů do Čisté. Nervy. Ale pane kolego, vy jistě víte, že přiznání je jedna věc a důkaz druhá. Přiznala se. Ale co jste jí dokázali? Vy jste si prostě ověřovali její vlastní přiznání. Popsala, co by jinak nemohla vědět. Souhlasí?“
„Ano.“
„Například, že rozdělila mezi dvě obilní jámy tělo a svršky. A vy jste podle toho poznali, že mluví pravdu. Ale co když byli dva?“
„A kdo by byl ten druhý?“
„Trousek, samozřejmě. Nebo docent Douda.“
„Nechala by to na sobě?“
„Co neudělá žena pro muže z lásky?“
„Pokud jde o důkazy z dvacátého devátého září, máte pravdu. Nejsou bohužel jiné. Uplynulo mnoho let. Zůstaly jen drobné nejasnosti v protokolech. Nevýznamné. Na mou duši,“ přiznal Exner, „já sám jednu chvíli myslel, že je to blbost, když spojuju následky veselého večera na Hrabíně s nalezenou kostrou Pavla Kořínka. Proto jsem putoval jako věčný žid po všech archeologických nalezištích…“
„Po několika,“ opravil ho Soudek. „Pokud vím, byl jste u Kališe, Melíška, Reinerových.“
„Někdo z nich musel přece dopravit Zlatého chlapa za hranice.“
„Nepochybně,“ řekl Soudek. Protáhl se a zívl. „Abych postavil na druhé kafe.“
„To je znamenitý nápad, pane doktore, ale já jsem vás upozorňoval…“
„A já vám odpověděl, že se máte na lidské řeči vykašlat. Co je komu do toho, kolik kafí denně vypijete.“

„Naštěstí,“ řekl Michal Exner a rozložil před Soudka arch papíru, „má pro tyhle věci Beránek smysl. Dokonce je dělá s chutí, a to já nikdy nepochopím,“ Zamíchal kávu a upil. „Dobrá.“
„To bych řek. Tady se vaří dobře, kolego. Co to je? Aha! Gigantické dílo,“ ocenil Beránkovu práci doktor Soudek. „Hele, vy tady máte i chudáka pana Novotného.“
„Víte, že byl v devětačtyřicátém nájemcem hotelu Černý vůl?“
„Ale! Kdo by to byl řek…,“ četl si legendu. „Prázdný čtvereček – služební cesta, vyplněný soukromá, modrý s manželkou… dobrý…“ Ukázal na červené čáry. „Prodej?“
„Ano. A datum uložení peněz v bance.“
„Ale tahle práce mohla být pro kočku! „
„Mohla,“ souhlasil Exner. „Kdyby Zlatého chlapa převážel a prodával někdo úplně jiný, kdo není na tomhle grafu. Třeba nějaký diplomat nebo referent exportní společnosti. Ale inteligentní zloděj se snaží zúžit co nejvíc okruh informovaných. A nemůže si všechno dovolit. Například v cizí zemi nemůže dost dobře schovat peníze u známých nebo je zahrabat nebo zabudovat do příčky v chatě a počkat, až se na všechno zapomene. Ale je možné je uložit na účet na heslo, na vymyšlené jméno. To je dost bezpečné. Zvláště když je obecně jisto, že pachatelem krádeže je Pavel Kořínek. A člověk okrádá, aby sám měl. Aby si nějak užil.“
„Možná že jsou i takoví, co okrádají, aby nakradené schraňovali doma a chodili se na to dívat.“
„Ale těch je rozhodně málo. Primitiv jde do hospody a začne hostit lokál. A tím se propíchne dřív, než vůbec začne užívat. Víte, mě překvapil Melasův byt. Dokonalý a drahý. Já náhodou znám redaktorské platy, vím, co asi člověk dostane za knížku populárně vědeckých reportáží, dá se celkem odhadnout, kolik utratí na oblékání manželka, která nepracuje, co stojí vůz a skromná milenka.“
„Jenže na Zlatého chlapa je to málo.“
„Plus vůz. Simca. Střední kategorie, nic výjimečného, co by vzbuzovalo pozornost. Ale časté cesty k příbuzným a jejich dárky.“
„Takových je.“
„Ale když i příbuzní mají omezené možnosti. Vy jistě dobře víte, kolik stojí cestování v zahraničí, hotely, jídlo. Melasovi každý rok cestovali po Francii. Oficiálně byli u příbuzných, kteří je živili. Ve skutečnosti se u příbuzných jen zastavili a jinak – to je hrozně nenápadné utrácení peněz, a příjemné – hurá na cesty.“
„Není ještě důkaz.“

„Důkaz je najít překupníka, který by svědčil.“ Michal Exner se rozpačitě podrbal na hlavě: „Překupníka jsem našel… což považuji za úspěch.“
„Při vašich znalostech francouzštiny určitě.“
„Tak vidíte. Jen jsem se bál složitého úřadování. Protokoly, žádosti o výslech a já nevím co všechno. Mezinárodní styk je prostě složitá věc. Navíc nejsme v Interpolu… Peklo.“
„Takže vám ten pohodlný starý pán spadl vlastně z měsíce.“
„Přesně tak. Musíme se podívat, jak se daří jeho podřízenému.“
Navštívili ve vedlejší místnosti inspektora Janviera. Spal klidněji, méně chrápal, vypadal spokojeně.
„Chudák,“ politoval ho Soudek, „kam se až dostal.“ Upravil inspektorovi přikrývku. „Nepůjdeme na vzduch? Svítá.“
„Můžeme.“

Antioch je doprovodil. Protože jitro bylo teplé, neboť se schylovalo k dešti, usedli na lavičku. Na tutéž lavičku, kde seděl Exner při své první návštěvě v Bylavsi, když se stal ten případ s Holubovou a pokladem byzantského kupce, na tutéž lavičku, na kterou mu Soudek z okna hodil přikrývku z velbloudí srsti, na lavičku, ze které vstal s rukama nad hlavou. „Je tady hezky,“ řekl Michal.
„Je,“ souhlasil Soudek. „Zvlášť když má člověk klid a nikdo ho zbytečně neruší v práci a neokrádá o spánek…“
Dlouho mlčeli. Kapitán Exner vzpomínal a Soudek přemýšlel. Najednou řekl:
„Vy si opravdu myslíte, že Melasovi o Zlatém chlapovi vůbec nic neřekla?“
„Řekla…, tvrdí, že ano.“
„Tak proč by tak zpanikařil?“
„Neřekla mu o vraždě. Jenom, že kradla…“
„Držel hubu, chudák…“
„Měl postavení, jméno. K tomu přibyl jistý majetek. Jistý přepych. To není špatné. A bez rizika. I charakter podlehne, když jde o něco bez rizika…“
„Hm… A najednou spadlo jak riziko, tak navíc moc příjemné poznání, že žiju pěkných pár let s vrahem. To by, pane kolego, pohnulo i s lenochem.“
„Jak to myslíte?“
„Líný se raději dá zavřít.“
Michal Exner pokýval hlavou. „Lidé neskáčou z věží pro nic za nic…“
„Litujete ji?“
„Hájila se. Samozřejmě. A bude se hájit. Nemohu nenávidět žárlivého manžela, který i bezdůvodně, jen proto, že si myslí, že je klamán, uhodí svou ženu, ta upadne a zůstane ležet mrtvá. Nemohu nenávidět grázla, když poznám, že je to primitiv vykolejený poměry. Kořínek byl udeřen ze strany. Tahle rána se zasazuje nečekaně, ze zálohy, když čekám na příhodnou chvíli. Dovedla využít situace. Vy namítnete – náhoda. Dejme tomu. Ale myslet i na riziko, že bude objevena kostra a může se zjistit totožnost podle šatů? Třeba se do Melase opravdu zamilovala. Náhodou. Ale náhodou do člověka, který měl v zahraničí příbuzné a i služebně jezdil na západ a zároveň patřil k vrstvě lidí, u kterých nějaká koruna navíc nevzbudí žádnou velkou pozornost? Ještě si chladnokrevně přijela na Hrabín pro vůz. Myslím, že už tenkrát začala větřit.“
„Zapalte si ještě jednu cigaretu.“
„Kolik je hodin?“
„Půl čtvrté.“
„Kristepane,“ zděsil se Exner. „Můžu si zavolat?“
„Pročpak ne? Ale abyste neprobudil ubohého Janviera.“
„Musím poslat telegram, aby ráno došel.“
„Ráno už je. Kam má dojít?“
„Do Lužánek.“
„Copak? Reinerová má narozeniny?“
„Ale ne paní Reinerové.“
„Jo tak…,“ usmál se Soudek, podal Exnerovi cigaretu a přidržel mu zapalovač. „Klidně kuřte. Dojde. Chystáte se blahopřát?“
„Ne. Pozvat ji sem.“
„Tady není hotel, pane.“
„Jde mi o sraz na určitém místě.“
„Abyste mohl pokračovat v další pouti nikoli osamocen.“
„Tak nějak.“
„Zvykl jsem si, co vás znám, málem na všechno. Proč by se nemohla stát expedice v Bylavsi sraziště? Dokuřte a pošlete si svůj telegram, pane kolego. Víte, na co se těším?“
„Ne.“
„Až se chopíte jiné profese. Nedoufám totiž, že bych se vás někdy v životě zbavil nadobro. A víte, na co ještě?“
„Ne.“
Soudek si poklepal na čelo. „Detektiv! Na postel, pane!“

Jestliže se náves v Libicích podobala v noci kulise do Prodané nevěsty, pak v podvečer, kdy zapadalo slunce, vypadala jako cukrářský výrobek nebo příslušenství ke stavebnici elektrického vláčku importované ze spřátelené země.

„Nikdy bych nevěřila," prohlásila promovaná antropoložka Eva Hodačová, když před hostincem Petra Kořínka vystupovala z Exnerovy mercedesky, „po zkušenostech s tou špinavou dírou Lužánkami, že takováhle vesnice může u nás ještě existovat. Nádhera."
Kapitán Exner se cítil polichocen a podle toho se tvářil: „Co jsem ti říkal! „ prohlásil pyšně.
„Ještě nikdy jsem se tak netěšila na mizerný týden dovolené," řekla spokojeně. Opřela se o vůz a protáhla se. Michal Exner šel do kufru pro zavazadla. Mrkl na ni a napadlo ho, že si promovaná antropoložka vybrala ze všech těch koster, co s nimi kdy v životě přišla do styku, právě tu nejlepší pro sebe.
Na schodech před vchodem do hostince stál v manšestrových kalhotách a vzorně vyžehlené kostkované košili Petr Kořínek. Přivítal se s Exnerem a řekl: „Tatínek si přál, abych vám poděkoval…"
„Prosím," řekl kapitán Exner rozpačitě, „ale nejsem si jist, jestli to jsou díky za dobrou službu…"
„Jo. Rozumím," řekl Petr Kořínek. „Ale takhle aspoň ví…, že kosti jeho syna jsou ve správný zemi. Víte, co mě napadlo, když jste tenkrát odjel? Že mnoho lidí má už napřed napsanej život a smrt v obličeji a v očích. Napadlo mě, že brácha to tam měl. Jen pojďte dál. Tu tašku mi dejte, slečno. Mám prázdný ruce. Manželka vám připravila rohový pokoj. Na jih a na západ. A budete se dívat přes stromy a přes celou vesnici do kraje."
Stoupali po bělavých, mírně vrzajících schodech. Otevřel dveře. „A čekám vás na večeři," řekl. „Přijďte brzy, ať se kuře v troubě nevysmahne."
Tiše za sebou zavřel.
Michal Exner šťastně vzdychl.
„Nač myslíš?" zeptala se.
„Doufám," odpověděl.
„Doufáš? Nerozumím."
„Doufám, že mě tady mí důstojníci nenajdou."

KONEC

NAKLADATELSTVÍ SVOBODA
PRAHA 1991